

Основни права

В Европейския съюз защитата на основните права се гарантира както на национално равнище от конституционните системи на държавите членки, така и на равнище ЕС от Хартата на основните права на ЕС.

Европейският съд по правата на човека в Страсбург, който не е институция на ЕС, а орган на Съвета на Европа, осигурява допълнително равнище на защита в случай на твърдени нарушения на правата, предвидени в Европейската конвенция за правата на човека.

В Хартата на основните права на ЕС е предвиден набор от индивидуални права и свободи. Чрез нея се гарантират изведените в съдебната практика на Съда на ЕС права, установени в Европейската конвенция за правата на човека, както и други права и принципи, произтичащи от конституционните традиции на държавите — членки на ЕС, и от други международни инструменти.

Съставена от представители на правителствата и парламентаристи от всички държави от ЕС, в Хартата са залегнали основните права — като свободата на изразяване и на вероизповедание, икономическите и социалните права — които отразяват общите ценности и конституционното наследство на Европа. В Хартата се съдържат и по-нови права, т. нар. права от „трето поколение“, като правото на защита на данните и правото на добра администрация.

Ако смятате, че основните ви права са били нарушени, имате възможност да потърсите помощ от различни институции или органи в държавите членки или, при определени условия — на равнище ЕС.

В настоящия раздел се предоставя информация за това с кои институции следва да се свържете в случай на нарушение на основните права. **Моля, изберете знаме, за да получите подробна информация за съответната страна.**

На национално равнище

Хартата на основните права на Европейския съюз се прилага за държавите членки единствено във връзка с прилагането на правото на ЕС. Държавните органи — от законодателната, изпълнителната и съдебната власт — в държавите членки са длъжни да спазват Хартата единствено когато прилагат правото на ЕС, а именно когато изпълняват регламенти или решения на ЕС или транспонират негови директиви. С помощта на дадените от Съда на ЕС насоки националните съдии имат правомощието да осигурят спазването на Хартата от страна на държавите членки единствено при прилагането на правото на ЕС от тяхна страна.

Ако дадена ситуация няма връзка с правото на ЕС, националните органи, в това число съдилищата, са тези, които налагат спазването на основните права. Когато Хартата не е приложима, основните права са все още обезпечени на национално равнище в съответствие с националните конституционни системи. На национално равнище държавите членки разполагат с обстойни разпоредби относно основните права, а тяхното спазване е осигурено от националните съдилища.

Всички държави членки са поели ангажименти по Европейската конвенция за правата на човека отделно от задълженията си съгласно правото на ЕС. Ето защо като последна мярка, след изчерпване на всички правни средства за защита на национално равнище, гражданите могат да заведат дело в Европейския съд по правата на човека в Страсбург поради нарушаване от страна на държава членка на основните права, гарантирани от Европейската конвенция за правата на човека.

Европейският съд по правата на човека е съставил [📄 списък с критериите за допустимост](#), за да упъти потенциалните ищци как сами да проверят дали в техния случай може да са налице пречки жалбите им да бъдат разгледани от съда.

На равнище ЕС

Ролята на Европейската комисия

Хартата на основните права на ЕС се прилага по отношение на всички действия на институциите на ЕС. Ролята на Комисията е да гарантира, че нейните законодателни предложения са съобразени с Хартата. Всички институции на ЕС (и по-специално Европейският парламент и Съветът) отговарят за спазването на Хартата в хода на целия законодателен процес.

Разпоредбите на Хартата се прилагат по отношение на държавите членки единствено когато те прилагат правото на ЕС. Ако дадено лице смята, че национален орган е допуснал нарушение на Хартата при прилагането на правото на ЕС, то може да подаде жалба до Комисията, която има правомощието да започне производство срещу държавата членка за установяване на неизпълнение на задължения.

Комисията не е съдебен орган или въззивна инстанция срещу решенията на националните или международните съдилища. По принцип тя не разглежда по същество отделни случаи, освен когато това е от значение за осъществяването на нейната функция по гарантиране на правилното прилагане на законодателството на ЕС от страна на държавите членки. По-специално, ако установи по-общ проблем, Комисията може да се свърже с националните органи, за да решат проблема, като крайното средство за тази цел е завеждането на дело срещу съответната държава членка пред Съда на ЕС. Целта на това производство е да се гарантира, че съответното национално право или практика на национална администрация или съд е в съответствие с изискванията на законодателството на ЕС.

Съд на Европейския съюз

Съдът в Люксембург е институция на Европейския съюз. Той е последна инстанция по отношение на Договорите, Хартата и правото на ЕС. Съдът на ЕС е гарант, че те се тълкуват и прилагат по еднакъв начин в целия Европейски съюз и че институциите на ЕС и държавите членки действат в съответствие с това, което им налага правото на ЕС.

Когато физическо лице или предприятие счита, че акт на институциите на ЕС, който го засяга пряко, нарушава неговите основни права, то може да заведе дело в Съда на Европейския съюз, който при определени условия има правомощието да отмени този акт. Частно лице обаче не може да предяви иск срещу трето лице (физическо или юридическо) или срещу държава членка пред Съда на Европейския съюз.

Европейски съд по правата на човека

С влизането в сила на Договора от Лисабон от Европейския съюз се изисква да се присъедини към Европейската конвенция за правата на човека. Когато този процес приключи, лицата, които смятат, че техните човешки права са били нарушени от страна на ЕС, след изчерпване на всички правни средства за защита на национално равнище, също ще могат да заведат дело в Европейския съд по правата на човека. Така ще бъде въведен допълнителен съдебен контрол по отношение на защитата на основните права в ЕС.

Тази страница се поддържа от Европейската комисия. Информацията на тази страница не отразява задължително официалната позиция на Европейската комисия. Комисията не поема никаква отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. За да се запознаете с правилата относно авторското право за страниците на ЕС, моля прочетете правната информация.

Последна актуализация: 18/01/2019

Основни права - Белгия

[Съдилища](#)

[Институционални медиатори/Омбудсмани](#)

[Специализирани органи по правата на човека](#)

[Други](#)

Съдилища

Белгийските съдилища могат да бъдат сезирани по всеки спор във връзка с упражняването или ползването на права, включително на основни права. В зависимост от случая съдилищата могат да бъдат сезирани от частни лица или от публични органи.

Компетентният съд се определя в зависимост от естеството и тежестта на нарушението или от статута на страните (търговец, журналист и т.н.).

Конституционният съд (*Cour constitutionnelle/Grondwettelijk Hof*) е юрисдикцията, която проверява дали законодателството съответства на следните членове на Конституцията:

- Дял II, членове 8—32 („За белгийците и техните права“);
- Член 170 и член 172 (законност и равенство в данъчната област);
- Член 191 (закрила на чужденците).

Информация за организацията на съдилищата и тяхната компетентност е представена на следните интернет страници на настоящия портал:

- [Съдебни системи в държавите членки — Белгия](#)
- [Обикновени съдилища — Белгия](#)
- [Специализирани съдилища — Белгия](#) (Държавен съвет и Конституционен съд)

Връзки по темата:

- [🔗 Федерална публична служба „Правосъдие“](#) (*Service public fédéral de la Justice/Federale overheidsdienst Justitie*)
- [🔗 Портал на съдебната система](#) (адреси и съдебна практика на съдилищата)
- [🔗 Портал на белгийската държава](#)

Институционални медиатори/Омбудсмани

Институционалните медиатори, наричани също омбудсмани, са независими контролни органи, създадени от парламентите на федерацията и на съответните провинции на Белгия, за да разглеждат жалби на граждани във връзка с действия на административните органи или начина, по който тези органи работят. В рамките на тази обща компетентност те могат да разглеждат жалби, които засягат пряко или непряко правата на човека. Омбудсманите проверяват дали административните органи действат в съответствие с правилата за защита на правата на човека и стандартите за добро административно поведение.

Тези омбудсмани следва да се разграничават от органите, занимаващи се с частна медиация, упражнявана в рамките на гражданското или наказателното производство.

Всяко лице, което иска да подаде жалба срещу даден административен орган, може да се свърже с омбудсманите. Те работят безплатно и разполагат с широки правомощия за разследване.

Омбудсманите се опитват да решат проблемите, с които са сезирани, в сътрудничество с администрацията и отправят препоръки към компетентния орган за отстраняване на установените проблеми. Те публикуват редовно доклади за своята дейност.

Кой е компетентният омбудсман зависи от съответния административен орган, във връзка с който е подадена жалбата.

На федерално равнище гражданите могат да се обърнат към [🔗 Федералния омбудсман](#) (*Médiateur fédéral/federale Ombudsman*).

На регионално равнище и на равнище общности гражданите могат да се обърнат към следните служби:

- [🔗 Омбудсман на Валонския регион](#) (*Service du médiateur de la Région wallonne*)
- [🔗 Омбудсман на Френската общност](#) (*Service du médiateur de la Communauté française*)
- [🔗 Ведомство на фламандския омбудсман](#) (*Vlaamse Ombudsdienst*)
- [🔗 Омбудсман на немскоговорящата общност](#) (*Ombudsman für die Deutschsprachige Gemeinschaft*)

Освен това съществуват специализирани омбудсмани за деца:

- [🔗 Генерален делегат по правата на детето на френската общност](#) (*Délégué général aux droits de l'enfant de la Communauté française*)
- [🔗 Служба на фламандския комисар по правата на детето](#) (*Vlaamse Kinderrechtenkommissariat*)

Специализирани органи по правата на човека

- Органи по въпросите на равенството

Център за равни възможности и борба с расизма

📍 [Центърът за равни възможности и борба с расизма](#) (*Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme/Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding*) има за задача да насърчава равните възможности и да се бори с всяка форма на разделение, изключване, ограничаване или привилегии, основавани на: гражданство, претендирана раса, цвят на кожата, произход, национална или етническа принадлежност, сексуална ориентация, гражданско състояние, рождение, имуществено състояние, възраст, религиозни или философски убеждения, настоящо или бъдещо здравословно състояние, увреждания, политически убеждения, физическа или генетична характеристика, или социален произход.

С центъра може да се свърже:

- всяко лице, което има въпроси или желае консултация по проблемите на дискриминацията, расизма, пребиваването или основните права на чужденците;
- всяко лице, което е пострадало или е било свидетел на дискриминация или проява на расизъм.

Службата за първоначален прием на центъра предоставя първоначален отговор и при необходимост събира допълнителна информация за целите на по-нататъшни действия.

Ако е необходим по-задълбочен анализ или разследване или ако трябва да се осъществи контакт с трети лица с оглед разглеждането на дадено искане, досието се препраща на специалист от службата за последващ прием към този център.

Ако от анализа се установи, че въпросът е извън компетентността на центъра, съответното лице се уведомява и, ако е възможно, се пренасочва към друга служба или друго лице, което може да разгледа искането (административен орган, частна или публична служба, специализирана в предоставянето на първоначална или последваща помощ, полицията, адвокат).

С центъра може да се свържете директно. На уебсайта на центъра могат да бъдат намерени и редица 📍 [адреси на различни специализирани асоциации или институции или на такива, действащи на местно ниво](#), с които центърът е сключил договор за сътрудничество и с които също може да се свържете за помощ по въпроси, свързани с дискриминацията.

Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme/
Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding
Rue Royale/Koningsstraat 138
1000 Bruxelles
Тел.: (+32) 800 12 800 (безплатен телефонен номер за информация)
(+32) 2 212 30 00

Връзка по темата

📍 [Център за равни възможности и борба с расизма](#)

Институт за равенство между жените и мъжете

Институтът за равенство между жените и мъжете (*Institut pour l'égalité des femmes et des hommes/Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen*) е независим публичен орган, който насърчава равенството между жените и мъжете и се бори с дискриминацията, основана на пола.

Институтът може да оказва правна помощ и да бъде страна в съдебни спорове, свързани с дискриминация по полов признак и дискриминация по отношение на транссексуални лица.

Може да се свържете с института посредством онлайн формуляр или чрез следните данни за контакт:

Institut pour l'égalité des femmes et des hommes/
Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen
Rue Ernest Blerot/Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussels
Тел.: (+32) 800 12 800 (безплатен телефонен номер за информация)
(+32) 2 233 42 65
Факс: (+32) 2 233 40 32

Връзка по темата:

Институт за равенство между жените и мъжете

- **Комисия за защита на неприкосновеността на личния живот**

Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот (*Commission de la protection de la vie privée/Commisie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*) е независима комисия, създадена към Камарата на представителите, след като на 8 декември 1992 г. беше приет Законът за защита на неприкосновеността на личния живот. Съответно комисията е извън компетентността на Министъра на правосъдието.

Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот е независим надзорен орган, който отговаря за гарантиране на зачитането на неприкосновеността на личния живот при обработката на лични данни.

Различните задачи на комисията са разделени на пет основни сфери на дейност: помощ, информация, разглеждане на жалби, становища и препоръки и накрая, политика по спазване на нормативните изисквания.

- Помощ: тази сфера на дейност е тясно свързана с информационната функция. Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот предоставя помощ на всички: публичните органи, частния сектор, гражданите или администраторите на лични данни (независимо дали са физически или юридически лица).

Задачите на Комисията в тази сфера включват: предоставяне на информация на всеки, който поиска такава, независимо дали става въпрос за субекти на данни или администратори на лични данни; упражняване на правото на достъп и поправка; обработка на уведомления; актуализиране на публичния регистър; предоставяне на информация като част от разглеждането на жалбите; предоставяне на информация, поискана от лица или администратори на лични данни; ежегодно докладване на парламента.

Комисията помага на публичните органи и на администраторите на лични данни като организира, въз основа на искане, предварителни информационни консултации, за да гарантира, че при разработването на проектите се вземат предвид изискванията за неприкосновеност на личния живот. Комисията помага също така на субектите на данни да упражняват своите права, като по-специално ги информира за техните права и за процедурите, които трябва да следват. В контекста на международния обмен на данни комисията предоставя помощ на организациите, участващи в трансгранични дейности. На това равнище, както и на национално ниво, тя помага на лицата, чиито данни се обработват и включват в трансгранични потоци от данни.

- Информация: Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот предоставя информация както на публичните органи, така и на субектите и администраторите на лични данни.

Тази сфера на дейност включва: ежегодно докладване пред парламента и изготвяне на план за управление; изготвяне на вътрешен процедурен правилник; водене на публичен регистър и информиране на обществеността като цяло (уебсайт, конференции, отговори, насочени към потребителите, повишаване на осведомеността и т.н.). Следва да се отбележи, че в рамките на тези различни сфери на дейност комисията не е задължена да се ограничава до работа на национално равнище, а често пъти е активна и на международно равнище, където играе важна роля в предоставянето на информация и повишаването на осведомеността.

- Разглеждане на жалби: когато даден субект на данни подаде жалба, Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот играе ролята на медиатор.

Ако администраторите на лични данни не зачитат правата на субектите на данни, Комисията се намесва по искане на субекта на данни, за да наложи зачитането на тези права (права на възражение, поправка, непряк достъп и т.н.). За тази цел комисията използва всички средства, с които разполага (доклад до прокурора, сезиране на гражданските съдилища и т.н.). В случай на трансгранични престъпления, свързани със защитата на данните, комисията оказва съдействие по международни разследвания, целящи намиране на практически решения и които изискват участието на всички компетентни органи за защита на данните.

- Становища: Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот изготвя становища във връзка с нормативните актове и стандартите.

Дейностите на комисията в тази област са фокусирани главно върху работата на публичните и другите компетентни органи: тя изготвя становища и препоръки по законопроектите, включващи аспекти, касаещи неприкосновеността на личния живот. С участието си в национални и международни работни групи (напр. работната група по член 29,

Берлинската група, Конференцията на комисарите и на други надзорни органи за защита на неприкосновеността на личния живот и т.н.) и чрез контактите си с подобни организации в чужбина, тя участва във вземането на решения в областта на защитата на неприкосновеността на личния живот.

- Политика по спазване на нормативните изисквания: Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот гарантира спазването на законодателството в областта на защитата на личните данни.

Комисията разполага с правомощия във връзка с оторизацията, които се изразяват в разрешения за обработване и получаване на лични данни, издавани на органите, отговарящи за обработката на лични данни в определен сектор на дейност. Наред с това, по отношение на тези органи комисията упражнява надзор и извършва проверки, издава препоръки и оценява мерките за сигурност, които те са предприели.

Всички искания за информация или помощ, както и всички жалби могат да бъдат подавани директно до Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот по пощата, телефона или електронната поща, като се използват следните данни за контакт:

Commission de la protection de la vie privée/

Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer

Rue de la Presse/Drukpersstraat 35

1000 Brussels

Тел.: (+32) 2 274 48 00

Факс: (+32) 2 274 48 35

✉ commission@privacycommission.be

Офисите на Комисията за защита на неприкосновеността на личния живот са отворени всеки работен ден, но е нужно да си насрочите среща. За първоначална помощ, моля, обадете се на телефон +32 2 274 48 79 или попълнете [онлайн формуляра за контакт](#).

Връзка по темата:

✉ [Комисия за защита на неприкосновеността на личния живот](#)

- **Други органи по въпросите на равенството**

Комисии за надзор в местата за лишаване от свобода

Комисиите за надзор в местата за лишаване от свобода (*commissions de surveillance des établissements pénitentiaires /commissies van toezicht op het gevangeniswezen*) осигуряват външен надзор върху третирането на лишените от свобода лица. Комисиите препращат жалбите на задържаните лица до ръководството на затвора или до Министерството на правосъдието с оглед решаване на изложения в тях проблем.

Във всяко място за лишаване от свобода има комисия за надзор. Всяка комисия включва граждани, представляващи гражданското общество, и поне един лекар и един адвокат и се председателства от съдия. Координацията на дейността на местните комисии се осъществява от Централния съвет за надзор (*Conseil central de surveillance pénitentiaire/Centrale toezichtsraad voor de gevangeniswezen*), който предоставя на Министерството на правосъдието, при поискване или по собствена инициатива, становища във връзка с отношението към лишените от свобода лица.

Връзки по темата:

- ✉ [Портал на Федералната публична служба „Правосъдие“](#)
- ✉ [Данни за контакт на местата за лишаване от свобода](#)

Комисия по жалбите (която отговаря за чужденци, държани в затворени центрове, в места за настаняване или в центрове INAD).

Комисията по жалбите (*Commission des plaintes/Klachtencommissie*) е компетентна да разглежда индивидуални жалби, подадени от чужденци, държани в затворени центрове, места за настаняване или центрове INAD, във връзка с условията, при които протича тяхното задържане, и по-специално във връзка с обстоятелства, настъпили в тези центрове и места за настаняване и които се отнасят до правата и задълженията, предвидени в Кралски указ от 2 август 2002 г. (относно затворените центрове), Кралски указ от 8 юни 2009 г. (относно центрoвете INAD) и Кралски указ от 14 май 2009 г. (относно местата за настаняване).

Лицата, задържани в посочените по-горе места, може да са незаконно пребиваващи чужденци, търсещи убежище лица, чието искане за убежище е било отхвърлено, или чужденци, които не отговарят на условията за влизане и пребиваване.

Ако жалбоподателят не е съгласен с взетото решение, той може да обжалва пред Държавния съвет.

Може да се свържете с комисията на следния адрес:

Secrétariat permanent de la Commission des plaintes/Permanent secretariaat van de Klachtencommissie
Service Public Fédéral Intérieur/Federale Overheidsdienst Binnenlandse Zaken
Rue de Louvain/Leuvenseweg 1
1000 Brussels

Връзка по темата:

[📧 Федерална публична служба „Вътрешни работи“](#)

Постоянен комитет за надзор върху полицейските служби

[📧 Постоянният комитет за надзор върху полицейските служби](#) (*Comité permanent de contrôle des services de police/Vast Comité van Toezicht op de politiediensten* — ‘Comité P’) е орган, който упражнява външен надзор върху полицията. Той докладва пред парламента. Осъществяваният от комитета надзор се отнася по-специално до защитата на правата, предоставяни на лицата от Конституцията и закона, както и до координацията и ефикасността на полицейските служби.

Всеки гражданин, засегнат от действията на полицията, може да подаде жалба, да съобщи обстоятелство или да подаде всяка друга информация на комитета.

Всеки полицейски служител също може да подаде жалба или да съобщи за обстоятелство на комитета, без да е необходимо предварително да получи разрешение от преките си ръководители и без да подлежи на санкции за това.

Жалби могат да се подават като се използва [📧 електронният формуляр](#).

Може да се свържете с комитета на следния адрес:

Comité permanent de contrôle des services de police/Vast Comité van Toezicht op de politiediensten
Rue de la Presse/Drukpersstraat 35/1
1000 Brussels
Тел.: (+32) 2 286 28 11
Факс: (+32) 2 286 28 99
Ел. поща: [📧 info@comitep.be](mailto:info@comitep.be)

Връзка по темата:

[📧 Постоянен комитет за надзор върху полицейските служби](#)

Други

Първоначални консултантски услуги за гражданите

Първоначалните консултантски услуги за гражданите (*accueil social de première ligne/sociale eerstelijnswerking*) представляват прием и информиране на гражданите, изправени пред свързани с правосъдието въпроси или затруднения в точно определени области.

- В областта на гражданското право: раздяла, развод, обща информация относно упражняването на родителските права; основно, второстепенно или редувано местоживеене на децата, право на лични отношения.
- В областта на наказателното право: медиация по наказателни дела, алтернативи на предварителното задържане, пробация, безвъзмезден труд в полза на обществото, условно предсрочно освобождаване, условно освобождаване от задържане в психиатрична институция с цел защита на обществото, реабилитация, помилване, електронно наблюдение, затворнически отпуск, условна присъда, ограничено задържане, временно освобождаване с оглед експулсиране или екстрадиция, временно освобождаване по медицински причини, замяна на наказанието лишаване от свобода с наказание безвъзмезден труд в полза на обществото.
- Информация, предоставяна на жертвите на престъпления: права на гражданските ищци/увредените лица.
- Обща информация относно производствата пред гражданските и наказателните съдилища.

[Указателят с адреси на Федералната публична служба „Правосъдие“](#) включва списък на правосъдните центрове (*maison s de justice/justitiehuisen*) във всеки съдебен район и данните за контакт с тях.

Връзка по темата:

[Публикация на Федералната публична служба „Правосъдие“ относно достъпа до правосъдие в Белгия](#)

Първоначална и последваща правна помощ и подпомагане по съдебни въпроси

Първоначалната правна помощ (*aide juridique de première ligne/eerstelijnsbijstand*) представлява практическа или правна информация или първоначално правно становище, които се дават в рамките на кратка консултация. Първоначалната правна помощ се предоставя от правни специалисти, които обикновено са адвокати.

Последващата правна помощ позволява, при определени условия, да бъде назначен адвокат, като неговите услуги са напълно или частично безплатни. Безплатното използване на услугите не се отнася до процесуалните разходи (съдебни изпълнители, вещи лица, копия от документи и т.н.), които обаче може да бъдат поети в рамките на подпомагането по съдебни въпроси.

Подпомагането по съдебни въпроси освобождава гражданина изцяло или отчасти от заплащането на съдебните и извънсъдебните процесуални разходи, ако той не разполага с достатъчно средства.

Допълнителна информация е публикувана на [страницата за процесуалните разходи в Белгия](#), достъпна на [Портала за електронно правосъдие](#).

Връзки по темата

- [Публикация на Федералната публична служба „Правосъдие“ относно достъпа до правосъдие в Белгия](#)
- [Съюз на френскоезичните и немскоезичните адвокатски колегии в Белгия \(OBFG\)](#)
- [Съюз на фламандските адвокатски колегии \(OVV\)](#)

Комисия за финансово подпомагане на жертвите на умишлено насилие и на случайните спасители

Законът предвижда възможност за финансова намеса на държавата в полза на жертвите на умишлено насилие и на случайните спасители, а в някои случаи — в полза на техните близки.

С комисията може да се свържете директно, но молби могат да се подават и чрез адвокат или чрез горещата линия за жетвите, ръководена от службите за социално подпомагане; можете да намерите списък на тези служби на уебсайта на [Федералната публична служба „Правосъдие“](#) (вж. Индекс, Правосъдие от А до Z, финансова помощ за жертвите).

Може да се свържете с комисията на следния адрес:

Service public fédéral de la Justice/Federale overheidsdienst Justitie

Commission pour l'aide financière aux victimes d'actes intentionnels de violence et aux sauveteurs occasionnels/Commissie voor Financiële Hulp aan Slachtoffers van Opzettelijke Gewelddaden en aan de Occasionele Redders

Boulevard de Waterloo/Waterlose Steenweg 115

Тел.: (+32) 2 542 72 07

(+32) 2 542 72 08

[✉ commission.victimes@just.fgov.be](mailto:commission.victimes@just.fgov.be)

Допълнителна информация може да бъде намерена на [страницата за правата на жертвите](#), достъпна на [Портала за електронно правосъдие](#).

Връзка по темата

[Федерална публична служба „Правосъдие“](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 18/12/2017

Национални съдилища

Национални институции за основните права

Омбудсман

Специализирани органи за правата на човека

Други

Национални съдилища

Всеки български съдия е съдия по европейско право в областта на основните права на първа инстанция, откакто Хартата по основни права е част от първичното Европейско право (има същата юридическа стойност като договора от Лисабон). В този смисъл всеки гражданин на Р. България може да се обърне към Окръжен съд и да се позове на Хартата, ако счита, че някое от основните му права, фигуриращи в нея, е било нарушено. Същите правомощия съдилищата в страната имат и по отношение на основните права, закрепени в Конституцията на Република България, както и във всеки международен договор, по който България е страна.

Жалби срещу индивидуални административни актове могат да се заведат пред административните съдилища, както и пред Върховен административен съд.

Всеки един съд в България разполага с интернет страница, на която може да бъде намерена информация за структурата и дейността на съда. На интернет страницата на [Висшия съдебен съвет](#) може да бъде намерен подробен списък със съдилищата в България, както и техните адреси и интернет страници (достъпни само на български език).

Национални институции за основните права

Вижте по-долу в секцията относно Омбудсман.

Омбудсман

Омбудсман на Република България

адрес за контакти:

ул. „Джордж Вашингтон“ 22

София 1202, България

тел. +359 2 810 69 55

E-mail: priemna@ombudsman.bg

Web-site: <http://www.ombudsman.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Омбудсманът се застъпва с предвидените в закона средства, когато с действие или бездействие се засягат или нарушават правата и свободите на гражданите от държавните и общинските органи и техните администрации, както и от лицата, на които е възложено да предоставят обществени услуги. Мандатът на омбудсмана е широк – отнася се до всички права на гражданите - политически, икономически, граждански, социални, културни и други. Той е орган, който защитава правата на всички граждани, в това число правата на децата, хората с увреждания, малцинствата, чужденци и т.н.

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Жалбите се подават до омбудсмана - по пощата, лично, по имейл или дори устно, за което се съставя протокол от служител на администрацията. Звената, които приемат жалби са отдел „Приемна“ и деловодството. Институцията има постоянна приемна, която функционира от 5 януари 2006 г. В нея всеки ден експертите от отдела приемат граждани и отговарят на телефонни обаждания. Всеки четвъртък от 9.00 до 12.30 ч. омбудсманът приема лично граждани след предварително записване.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Жалби и сигнали пред омбудсмана могат да подават физически лица, без разлика на гражданство, пол, политическа принадлежност или религиозни убеждения. Анонимни жалби и сигнали, както и такива за нарушения, извършени преди

повече от две години, не се разглеждат. Ако прецени, че даден проблем е от обществено значение, омбудсманът може да извърши проверка по собствена инициатива.

Жалбата се завежда в регистър и се разпределя от главния секретар на съответния отдел, в зависимост от естеството на оплакването. Началникът на отдела разпределя жалбата на експерт, който в рамките на един месец извършва проверка. Ако случаят изисква по-обстойна проверка, този срок е до три месеца. При извършване на проверката може да се иска допълнителна информация от жалбоподателя, да се изисква извършване на съответни действия или информация от компетентен административен орган. Държавните и общинските органи и техните администрации, юридическите лица и гражданите са длъжни да предоставят информация, поверена им по служба и да оказват съдействие на омбудсмана, във връзка с жалбите, които са изпратени до него. Ако жалбата засяга въпрос, който може да бъде отнесен към висшестоящ административен орган или пред друг специализиран орган (комисия, агенция), омбудсманът може да посъветва подателя да се обърне към съответната институция, освен ако прецени че е наложително и той да разгледа случая. Ако жалбата е извън правомощията на омбудсмана, той не я приема за разглеждане, информира подателя за своето решение и може да го посъветва да се обърне към друг орган. Със съгласието на подателя, омбудсманът може да изпрати жалбата на друг компетентен орган.

По всяко време при разглеждане на жалба или сигнал омбудсманът може да предложи посредничеството си за доброволно уреждане на случая, като отправи предложение за посредничество до подателя и органа или лицето, срещу което е подадена жалбата или сигналът. В случай, че и двете страни приемат посредничеството, омбудсманът оказва всестранна помощ за преодоляване на конфликта (осъществяване на контакт, подпомагане в хода на евентуални преговори и други).

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

В зависимост от констатациите и установеното в хода на проверката, освен отговор на жалбоподателя, може да се отправят препоръки до компетентен орган за отстраняване на причини или практики, които създават предпоставки за нарушаване на правата на лицата. Често омбудсманът изготвя становище по определен проблем, което се публикува на сайта на институцията и се изпраща до компетентните органи и медиите. Ако се констатира, че проблеми се създават от действаща нормативна уредба, може да се отправят препоръки до Народното събрание и Министерския съвет за съответни законодателни промени. Ако се установи, че нормативна уредба е в противоречие с Конституцията и нарушава правата и свободите на гражданите, омбудсманът има правомощие да сезира Конституционния съд за установяване на противоконституционност. Освен това, при констатиране на противоречива съдебна практика, омбудсманът има правомощие да сезира Върховния касационен съд и Върховния административен съд за приемане на тълкувателно решение или тълкувателно постановление.

Специализирани органи за правата на човека

- **Орган по въпросите на равенството**

1. Комисия за защита от дискриминация

адрес за контакти:

Бул."Драган Цанков" 35

София 1125, България

Тел.: + 359 2 807 30 30

Факс: + 359 2 807 30 58

E-mail: [✉ kzd@kzd.bg](mailto:kzd@kzd.bg)

Web-site: [✉ http://www.kzd-nondiscrimination.com/](http://www.kzd-nondiscrimination.com/)

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Комисия за защита от дискриминация (КЗД)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Производството пред КЗД може да се образува:

- По писмена жалба на засегнатите лица;
- По инициатива на комисията;
- По сигнали на физически и юридически лица, на държавни и общински органи.

Жалбата или сигналът до комисията трябва да се подадат до три години от извършване на нарушението. Ако са изтекли три години не се образува производство, а ако вече има образувано такова, то се прекратява. Когато установи, че посъщия спор вече има заведено дело пред съд, комисията не образува производство. Образувано производство се прекратява, когато жалбата или сигнала бъде оттеглен или не бъде поправен в срока, определен от КЗД.

Жалбата или сигналът трябва да съдържат:

- името на подателя на жалбата, съответно сигнала;
- адреса или седалището и адреса на управление на подателя;
- изложение на обстоятелствата, на които се основава жалбата или сигналът (кога, къде, от кого и от какви действия или бездействия на посочените в жалбата лица, когато са действали в лично качество или в случай, че са служители при ответника, от какви действия или бездействия, произтичащи от техни нормативно или договорно установени задължения, свързани с тяхната дейност ангажира отговорността на ответника за осъществената спрямо него дискриминация);
- конкретно посочване на исканията си с оглед компетентността на КЗД, определена в Закона за защита от дискриминация, както и да представи доказателствата, с които разполага - писмени документи или посочване на доказателствата, които смята, че следва да бъдат изследвани от КЗД (например посочване на лицата, които желаят да бъдат разпитани като свидетели, посочване на местонахождението на писмени доказателства, намиращи се в трето, неучастващо в административното производство лица).
- дата и подпис на лицето, което подава жалбата, или на негов представител.
- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исконете ;**

След като образува производството, председателят на КЗД разпределя преписката на специализиран по отделните дискриминационни признаци заседателен състав, който определя между членовете си председател и докладчик. Докладчикът започва проучване, в което събира писмени доказателства, необходими за пълното изясняване на всички обстоятелства, довели до акта надискриминация. Проучването от докладчика се извършва в срок от 30 дни. При сложни случаи срокът може да бъде продължен с разпореджане на председателя на КЗД с още 30 дни. След приключване на проучването докладчикът изготвя и предоставя на председателя на заседателния състав доклад - заключение. Председателят на състава насрочва открито заседание на състава и призовава страните в производството.

При осъществяване на своите правомощия комисията има право:

- да изисква документи и друга информация, свързана с проучването;
- да изисква обяснения от проучваните лица по въпроси, свързани с проучването;
- да разпитва свидетели.

В хода на проучването всички лица, държавни и местни органи са длъжни да съдействат на КЗД. Те са длъжни да предоставят исканите сведения и документи, както и да дават необходимите писмени обяснения, ако са им поискани такива. Ако откажат да предоставят информация, искана от комисията, виновните лица се наказват с глоба.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

В първото заседание председателя на заседателния състав приканва страните да се споразумеят и при съгласие от тяхна страна им се дава възможност да постигнат споразумение, което се одобрява с решение и спора се прекратява. Когато споразумението се отнася само за част от спора, производството продължава за частта, за която не е постигнато споразумение. Одобреното от комисията споразумение подлежи на принудително изпълнение, като комисията упражнява контрол за спазването му.

Ако не се постигне споразумение КЗД разглежда спора по същество, като постановява решение в 14 дневен срок от датата на проведеното открито заседание.

С решението КЗД може да:

- установи извършено ли е нарушение;
- установи кое лице е извършило нарушението и кое лице е засегнато;
- ако е установено нарушение налага санкция и/или принудителна административна мярка;

КЗД може да прилага следните принудителни административни мерки:

- да дава задължителни предписания на работодателите и длъжностните лица за отстраняване на нарушения на законодателството за предотвратяване на дискриминация;
- да спира изпълнението на незаконни решения или нареждания на работодатели, които водят или могат да доведат до дискриминация.

За ефективното приложение на Закона КЗД осъществява контрол върху изпълнението на решенията си.

Решенията на КЗД подлежат на обжалване пред Административен съд София-град в 14 дневен срок от съобщаването им.

2. Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет

адрес за контакти:

Министерски съвет
бул. "Дондуков" №1
София 1594, България,

Web-site: <https://www.mlsp.government.bg/index.php?section=POLICIES&P=222>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искиове за нарушени права (ако е приложимо);**

Националният съвет по равнопоставеността на жените и мъжете към Министерския съвет (НСРЖМ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

НСРЖМ е орган за осъществяване на консултации, сътрудничество и координация между правителствените органи и неправителствените организации при разработването и провеждането на националната политика по отношение на равнопоставеността на жените и мъжете.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Националният съвет:

- консултира Министерския съвет (МС);
- обсъжда проекти на нормативни и други актове, отнасящи се до равнопоставеността на жените и мъжете, и дава становища по тях;
- обсъжда проекти на актове на МС и дава становища за съответствието им с целите на политиката за равнопоставеност на жените и мъжете;
- координира действията на държавните органи и неправителствените организации в изпълнение на националната политика за равнопоставеност на жените и мъжете и на поети международни задължения от страна на Република България в съответната област;
- самостоятелно или съвместно с Комисията за защита от дискриминация предлага мерки за провеждане на националната политика по въпросите на равнопоставеността на жените и мъжете в Република България;
- поддържа контакти със сродни държавни органи в чужбина, както и с международни организации със сходни задачи и сфери на действие;
- подпомага изпълнението на национално значими национални и регионални проекти на социалните партньори и неправителствени организации в областта на равнопоставеността на жените и мъжете, съвместяването на семейните и родителските с професионалните задължения и отчита крайните резултати;
- организира провеждането на изследователска дейност по въпроси, засягащи неговата дейност.
- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Разработване и провеждане на националната политика по отношение на равнопоставеността на жените и мъжете.

- **Орган по защита на данните**

1. Комисията за защита на личните данни

адрес за контакти:

Бул. „Проф. Цветан Лазаров“ № 2
София 1592, България
Тел. + 359 2 91 53 518
Факс: + 359 2 91 53 525
E-mail: kzld@cpdp.bg
Web-site: <http://www.cdpd.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Комисията за защита на личните данни (КЗЛД)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Комисията за защита на личните данни съдейства за провеждането на държавната политика в областта на защита на личните данни.

Тя има правомощия да разглежда жалби, с които се търси защита на нарушени на искателя права по Закона за защита на личните данни.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

При нарушаване на правата му по Закона за защита на личните данни, всяко физическо лице има право да сезира Комисията в едногодишен срок от узнаване на нарушението, но не по-късно от пет години от извършването му. Постъпилото искане в Комисията за защита на личните данни се разпределя на дирекция „Правни производства и надзор“, която представя пред Комисията становище, относно квалификацията на искането и неговата допустимост. Комисията се произнася с решение по квалификацията на искането и неговата допустимост в закрито заседание. С решението Комисията може да възложи извършването на проверка, събиране на доказателства или искане на становища от трети лица. При допустима жалба се конституират страните и се определя дата за разглеждане на жалбата по същество. Комисията разглежда жалбата по същество на открито заседание, за което уведомява страните и заинтересованите лица. Комисията постановява решение по същество на искането в 30-дневен срок от постъпването на жалбата. Препис от решението се изпраща на страните и заинтересованите лица. Комисията се произнася в 30-дневен срок от сезирането с решение, като може да даде задължителни предписания, да определи срок за отстраняване на нарушението или да наложи административно наказание. Решението на Комисията подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от получаването му.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Комисията изразява становища по проекти на нормативни актове в областта на действието на Закона за защита на личните данни и по искания от физически и юридически лица, държавни органи и организации.

Комисията издава задължителни предписания до администраторите на лични данни във връзка със защитата на личните данни.

Комисията налага временна забрана за обработване на лични данни, когато при обработването на лични данни се нарушават нормите за защита на личните данни.

- **Други специализирани органи**

1. Националният съвет по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет

адрес за контакти:

Министерски съвет
бул. „Дондуков“ №1
София 1594, България,
Тел. +359 2 940 36 22
Факс: +359 2 940 21 18
E-mail: Rositsa.Ivanova@government.bg - секретар на НССЕИВ
Web-site: <http://www.nccedi.government.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Националният съвет по етническите и интеграционните въпроси към Министерски съвет (НСЕИВ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Дейността по етническите въпроси се концентрира изцяло в НСЕИВ и в обслужващия Съвета Секретариат.

Секретариатът няма структура, която да е специализирана за приемане на молби, жалби и пр. Същевременно експертите в Секретариата се занимават при необходимост и с тази дейност.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

НСЕИВ е консултативен и координиращ орган, който подпомага Министерския съвет в разработването и провеждането на държавната политика по етническите и интеграционните въпроси

Съветът продължава да осъществява сътрудничество между държавните органи и неправителствени организации на български граждани, принадлежащи към етническите малцинства, както и неправителствените организации, които работят в областта на междуетническите отношения.

НСЕИВ координира и контролира изпълнението и осъществява текущ мониторинг на Националния план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване 2005 - 2015 г." и на ангажиментите на всички държавни институции съобразно функционалната им компетентност, свързани с Десетилетието на ромското включване.

В страната, към областните управители са създадени Областни съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, като консултативни и координиращи органи, подпомагащи провеждането на политиката по етническите и интеграционните въпроси на областно ниво.

С решение на съответния общински съвет в общините също могат да се създават общински съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Заедно с многобройните задължения, свързани с административното обслужване на НСЕИВ Секретариатът има отговорности свързани и с поддържане на оперативни връзки и оказване на методическа помощ на областните и общинските съвети по етническите и интеграционните въпроси.

2. Агенция за хора с увреждания

адрес за контакти:

Ул. „Софроний Врачански” № 104 - 106

София 1233, България

Тел. +359 2 931 80 95; 832 90 73

Факс: +359 2 832 41 62

E-mail: ahu@mlsp.government.bg

Web-site: <http://ahu.mlsp.government.bg/home/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Агенция за хора с увреждания (АХУ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Обработват се предимно молби за вписване в Регистъра на лицата, осъществяващи дейност във връзка с предоставяне на медицински изделия и помощни средства, за вписване в Регистъра на специализираните предприятия на и за хора с увреждания, във връзка с правата на хората с увреждания, проекти по различни програми, финансирани от АХУ.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Молбите се завеждат в АИС „Докман”, разпределят се от изпълнителния директор към главен секретар и директорите на дирекции, които с резолюция ги насочват към съответния отговорен служител.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Извършва се исканата административна услуга или си изпраща отговор на лицето.

3. Държавната агенция за закрила на детето

адрес за контакти:

Ул. Триадица № 2

София 1051, България

Тел. +359 2 933 90 10, +359 2 933 90 16

Факс: +359 2 980 24 15

E-mail: [✉ sacp@sacp.government.bg](mailto:sacp@sacp.government.bg)

Web-site: [✉ http://sacp.government.bg/](http://sacp.government.bg/)

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

С приемането на Закона за закрила на детето през 2000 г. и създаването на ДАЗД през 2001 г. се гарантира закрилата на правата на децата, изложени в Конвенцията на ООН за правата на детето и се заяви ангажимента на държавата да оказва подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и да осигурява създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата.

Закрилата на детето в Р България се осъществява чрез:

- Председателя на Държавната агенция за закрила на детето и администрацията, която го подпомага при осъществяване на неговите правомощия
- Дирекциите "Социално подпомагане"
- Министъра на труда и социалната политика, министъра на вътрешните работи, министъра на образованието, младежта и науката, министъра на правосъдието, министъра на външните работи, министъра на културата, министъра на здравеопазването и кметовете на общини.
- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Законът за закрила на детето осигурява специална закрила от страна на държавата по отношение на всяко дете в риск и регламентира правото на всяко дете на закрила, както и правото на детето на закрила срещу насилие т.е срещу въвличане в дейности, неблагоприятни за неговото физическо, психическо, нравствено и образователно развитие. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие и форми на въздействие, противоречащи на неговите интереси; всяко дете има право на закрила срещу и използване за просия, проституция, разпространяване на порнографски материали и получаване на неправомерни материални доходи, както и срещу сексуално насилие.

Мерките за закрила на дете в риск се изразяват в:

- предприемане на мерки за закрила в семейна среда – консултиране, подпомагане, правна помощ, психологическа подкрепа, насочване към ползване на социални услуги. Мерките за закрила се предприемат от дирекция "Социално подпомагане" по искане на родителите, настойниците, попечителите, лицата, които полагат грижи за детето, или на самото дете, както и по преценка на дирекция "Социално подпомагане" и се осъществяват от доставчици на социални услуги за деца или от дирекция "Социално подпомагане";
- настаняване на детето извън семейна среда - настаняването на дете в семейство на роднини или близки, както и настаняването на дете за отглеждане в приемно семейство, социална услуга - резидентен тип или специализирана институция се извършва от съда. До произнасяне на съда дирекция "Социално подпомагане" по настоящия адрес на детето извършва временно настаняване по административен ред;
- настаняване на детето в специализирана институция - извършва само в случаите, когато са изчерпани възможностите за оставане на детето в семейна среда.
- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството**

За защита правата на детето, председателят на ДАЗД има следните правомощия:

- организира проверки за спазване правата на детето във всички държавни, общински и частни училища, детски градини и ясли, обслужващи звена, лечебни заведения, дирекции "Социално подпомагане", доставчици на социални

услуги за деца и на юридически лица с нестопанска цел, работещи в сферата за закрила на детето и при установяване на нарушение дава задължителни предписания за отстраняването. Неизпълнението на задължителното предписание се наказва с глоба или имуществена санкция;

- извършва наблюдение и контрол на специализираните институции за отглеждане на деца относно спазването на правата на детето и при установяване на нарушения дава задължителни предписания за отстраняването им. Неизпълнението на задължителното предписание се наказва с глоба или имуществена санкция;
- организира проверки за спазване на стандартите за социални услуги за деца и при установяване на нарушения дава задължителни предписания за отстраняването им. Неизпълнението на задължителното предписание се наказва с глоба или имуществена санкция. Налагането на глобите се предшества от дълъг процес. Когато след извършването на проверката се установи нарушение на правата на детето, ДАЗД издава първо задължително предписание (индивидуален административен акт), който може да се обжалва пред съда в рамките на определен срок. Ако задължителното предписание не се обжалва в рамките на законоустановения срок, който е 14 дни, то влиза в сила. След изтичане на предписанието лицето, на което е наложено предписанието трябва да уведоми ДАЗД дали се е справило.

4. Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет

адрес за контакти:

бул. "Княгиня Мария Луиза" 114 Б
Район Сердика
1233 София; България
Тел: +359 2 80 80 901 - председател
Факс: +359 2 295 59 905
E-mail: ✉ sar@saref.government.bg
Web-site: 🌐 <http://www.aref.government.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Държавна агенция за бежанците при Министерския съвет (ДАБ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Молби за предоставяне на статут се разглеждат по Закона за убежището и бежанците, по същия нормативен акт се разглеждат и молби за събиране на семейство – чл. 34 и жалби срещу решения по молби за закрила. Останалите молби се разглеждат в съответствие с Вътрешните правила при провеждане на производство по предоставяне на закрила в ДАБ при МС;

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Основният закон, регулиращ правата, свързани с търсещите убежище, бежанците и лицата, ползващи се от хуманитарен статут (субсидиарна закрила) в Република България е Закона за убежището и бежанците - ЗУБ. Заедно с Административнопроцесуалния кодекс и Закона за чужденците в Република България, те изграждат рамката на българската система за убежище в правно отношение.

Съгласно ЗУБ, има четири типа на особена закрила, която може да бъде предоставена на чужденците в Република България:

- Убежище – Предоставя се от Президента на Република България на чужденци, преследвани заради техните убеждения или дейност в застъпване на международно признати права и свободи;
- Статут на бежанец;
- Хуманитарен статут (което се приравнява на субсидиарна закрила съгласно член 15 от Квалификационната директива - 2004/83/ЕО);
- Временна закрила - предоставя в случай на масово навлизане на чужденци, принудени да напуснат страната си на произход, при определени обстоятелства.
- Държавната агенция за бежанците (ДАБ) е компетентният орган за разглеждане на молби за статут на бежанец или хуманитарен статут. Председателят на ДАБ е единственият орган който може да предостави този вид закрила в Република България.

Всички процедури за предоставяне на бежански статут по ЗУБ в момента се извършват в регистрационно-приемателните центрове, които се намират в София и в с. Баня, до гр. Нова Загора.

В Република България образуването на производството на търсещите закрила, изисква тяхното лично присъствие за регистрация в ДАБ. Ако чужденец е подал молба за закрила на границата или пред друг държавен орган, тези органи са длъжни незабавно да я изпратят на ДАБ.

Чужденец подал молба пред служители на ДАБ се регистрира на същия ден.

ДАБ е длъжна да предостави указания на чужденците, на език, който те разбират относно подаване на молбата, производството, което следва и техните права и задължения, както и за организации, които оказват правна и социална помощ. Съответните указания се прочитат на чужденците от преводач, непосредствено преди регистрацията. Заявителят получава копие от тези указания на език, който разбира. По време на регистрацията, кандидатът попълва във въпросник само своите биологични данни. Следва Дъблинската процедура, която включва, освен взимане на отпечатъци за целите на системата "Евродак" и интервю за маршрута по стандартен въпросник.

Когато България се счита за отговорна да разгледа молбата, се провежда ускорена процедура. За вземането на решения в тази процедура е отговорен интервюиращият орган (упълномощено от председателя длъжностно лице). Решенията могат да бъдат за отхвърляне на молбата като явно неоснователна по изброени в ЗУБ основания, за прекратяване на производството, или за преминаване на производството по общия ред.

Ако не се вземе решение в 3-дневен срок в тази процедура, молбата автоматично са допуска до производство по общия ред. За решение на този етап, интервюиращият орган изготвя становище, което след това се съгласува от компетентните длъжностни лица. Може да бъде върнато за предприемане на допълнителни процесуални действия и за по-нататъшен анализ на определена информация. При одобрение на становището, се изготвя проект на решение, което се преглежда и одобрява от служители в методическата дирекция и след редица съгласувания се представя за одобрение и подпис от председателя на агенцията.

- кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.

Получаване на бежански статут, хуманитарен статут или отказ по молбата за закрила.

5. Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика (ПКПЧПЕ)

адрес за контакти:

Министерство на вътрешните работи,
ул. „6-ти Септември“ № 29
София 1000, България
Тел.: + 359 2 982 50 00 - Централна МВР
Web-site: <https://www.mvr.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Постоянна комисия по правата на човека и полицейската етика (ПКПЧПЕ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

ПКПЧПЕ играе важна роля в дейността на МВР, като подпомага и взаимодействието със структурите на гражданското общество. Към нея функционират на регионално ниво областни комисии в областните дирекции на МВР.

На заседанията на комисията се разглеждат всички постъпващи в структурите на министерството материали, касаещи спазването на човешките права.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Дейността на ПКПЧПЕ е насочена към активно сътрудничество с обществените организации, утвърждаване на положителните полицейски практики и хармонизиране с изискванията, произтичащи от членството на Република България в ЕС и е организирана в съответствие с работен план, който се актуализира ежегодно. Планът обхваща широк спектър от теми, като например:

- мерки, свързани с проучване приложението на различни нормативни актове и разработване на предложения за тяхното усъвършенстване;

- мерки за утвърждаване в практиката на етичните норми на поведение и спазване на правата на човека в ежедневната дейност на държавните служители в МВР;
- тематично обучение на служители в областта на защита правата на човека.
- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**
- Зачитане на правата на задържаните лица от полицейските органи;;
- Спазване на Етичния кодекс;
- Извършване на контрол за спазването на нормативните актове и актовете на министъра, заместник-министрите, главния секретар и ръководителите на структурите на МВР, в това число и тези, свързани с полицейската етика и зачитането на човешките права.

6. Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание

адрес за контакти:

Пл. „Народно събрание“ №2 (Пленарна зала)

Пл. „Княз Александър I“ №1 (Комисии и кабинети на народни представители)

София 1169, България

централа: +359 2 939 39

факс: +359 2 981 31 31

E-mail: [✉ infocenter@parliament.bg](mailto:infocenter@parliament.bg)

E-mail : [✉ humanrights@parliament.bg](mailto:humanrights@parliament.bg)

Web-site: [✉ http://www.parliament.bg/](http://www.parliament.bg/)

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Комисия по правата на човека, вероизповеданията, жалбите и петициите на гражданите към Народното събрание (КПЧВЖПГ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

Комисията осъществява своята дейност в две области – **законодателна**, в сферата на правата на човека и вероизповеданията и **друга** - отворена към проблемите на граждани, неправителствени организации, сдружения, фондации, които внасят за разглеждане жалби, молби, сигнали, предложения, петиции и др.

Тематиката е много разнообразна и обхваща всички обществени сфери извън съдебните институции. Най-много на брой са жалбите и сигналите в социалната сфера, следват тези срещу съдебната система; от потребители; против действия и бездействия на органите на МВР; срещу Общи устройствени и Подробни устройствени планове на населени места; против незаконно строителство; свързани с възстановяване собствеността на земеделските земи и земите от горския фонд. Търси се съдействие при проблеми в сферата на образованието и здравеопазването; срещу актове, действия и бездействия на органите на местната власт и местното самоуправление; по религиозни въпроси; жалби, свързани с дейността на държавната администрация; по дискриминационни, етнически проблеми и др.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Дейността на Комисията е строго специфична и осъществява непосредствената връзка на Народното събрание с гражданите на Р. България. Във Вътрешните правила на Комисията е утвърдена системата за регистриране, движение, архивиране и отчетност на дейността, свързана с многобройните жалби, молби, петиции, сигнали и предложения, които постъпват в Комисията по поща, по електронна поща и/или в деловодството на Народното събрание. Всеки документ получава входящ номер, регистрира се в специален регистър, разпределя се по ресори към съответните експерти, проучва се проблема и се подготвя отговор или се препраща до съответната компетентна институция. Следят се сроковете за кореспонденция и се обръща специално внимание на забавените отговори от държавни или общински органи, съгласно Административно-процесуалния кодекс. Осъществяват се и консултациите по телефона от експерти на Комисията, при които се разясняват процесуалните права и възможностите за оказване на помощ.

Анонимните сигнали, постъпили в Комисията, не се разглеждат.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Гражданите получават консултации и помощ относно защитата на гражданските им права, гарантирани в Конституцията на Р България.

7. Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" /ГДИН/ към Министерството на правосъдието

адрес за контакти:

Бул."Ген. Н. Столетов" № 21

София 1309, България

Тел.: + 359 2 813 91 90

Факс: +359 2 931 15 74

E-mail: mailto:gdin_ias@abv.bg; gdin@gdin.bg

Web-site: <http://www.gdin.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН) към Министерството на правосъдието

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

По своето съдържание молбите /жалбите/ исковете на лишените от свобода се отнасят предимно за наложени наказания, преместване в друго място за лишаване от свобода, режим на изпълнение на наказанието, битовите условия в местата за лишаване от свобода, медицинското обслужване и жалби срещу действията/бездействията на служителите от затворническата администрация.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Заповедите за налагане на дисциплинарни наказания на лишените от свобода посочени в чл. 101 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), когато са изготвени от началника на затвора или Поправителния дом /ПД/ подлежат на обжалване пред главния директор на ГДИН, а когато са наложени от главния директор подлежат на обжалване пред министъра на правосъдието в 7 дневен срок от съобщаването им. Заповедите за налагане на дисциплинарно наказание „изолиране в наказателна килия“ подлежат на обжалване пред районния съд по местонахождението на затвора или ПД в 3-дневен срок от съобщаването им.

Заповедите за изолиране на лишените от свобода в единична килия за срок до 2 месеца, без право на участие в колективни мероприятия по чл. 120 от ЗИНЗС се издават от главния директор на ГДИН и подлежат на обжалване пред окръжния съд по местонахождение на затвора в 3 дневен срок от съобщаването им.

Заповедите за преместването на лишените от свобода от един затвор в друг, респективно отказа за преместването се издават от главния директор на ГДИН и подлежи на обжалване пред министъра на правосъдието в 14 дневен срок от съобщаването им.

Решенията на комисията по изпълнение на наказанията по чл. 74, ал. 1, т. 3 от ЗИНЗС /когато заменя режима в по-тежък в рамките на определения от съда режим/ подлежат на обжалване пред окръжния съд по местонахождение на затвора или ПД в 14-дневен срок от съобщаването им.

Жалбите и исковите молби относно битовите условия в местата за лишаване от свобода, медицинското обслужване, както и действията/бездействията на служителите от затворническата администрация на основание чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата за вреди, причинени на гражданите (ЗОДОВ) се разглеждат по реда на Административно-процесуалния кодекс (АПК) пред административните съдилища. Производствата са двуинстанционни. Исковите по чл. 71, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация се разглеждат пред районния съд или пред Комисията за защита от дискриминация /КЗД/. Производствата пред съда са триинстанционни и се разглеждат по реда на ГПК, а решенията на КЗД подлежат на обжалване пред Върховния административен съд (ВАС) по реда на АПК.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Влезлите в сила административни и съдебни актове имат задължителен характер и се изпълняват от ГДИН и териториалните служби.

8. Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет

адрес за контакти:

НКБТХ София 1797, България

Тел: + 359 2 807 80 50

Факс: + 359 2 807 80 59

E-mail: office@antitraffic.government.bg

Web-site: <http://antitraffic.government.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Национална комисия за борба с трафика на хора към Министерския съвет (НКБТХ)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

В секретариата на Националната комисия за борба с трафика на хора могат да се приемат сигнали за/ от жертви на трафик на хора.

НКБТХ приема и жалби от граждани във връзка с административни въпроси, свързани с дейността на НКБТХ, които се обработват съгласно нормативно определените срокове.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

НКБТХ препраща сигналите по компетентност до съответните министерства и държавни институции за предприемане на мерки, разследване на случая и/или изясняване на обстоятелства. Съгласно чл. 20 от Закона за борбата с трафика на хора (ЗБТХ) на жертвите на трафика на хора се осигуряват анонимност и защита на данните за самоличност. При постъпване на информация за дете - жертва на трафика на хора, НКБТХ незабавно уведомява Държавната агенция за закрила на детето, която предприема съответните мерки по Закона за закрила на детето.

Съгласно чл. 4, ал. 4 от ЗБТХ в заседанията на Националната комисия могат да участват представители на юридически лица с нестопанска цел и международни организации с представителства в страната, които извършват дейност по предотвратяване на трафика на хора и закрила на жертвите от него. За тази цел, съгласно чл. 12 от Правилника за организацията и дейността на НКБТХ, те заявяват писмено желанието си да участват в заседанията на Националната комисия, прилагайки определени в Правилника документи.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Националната комисия уведомява писмено заявителя за констатираните пропуски в представените документи и определя срок за отстраняването им. Председателят на Националната комисия или упълномощено от него длъжностно лице се произнася по заявлението и по приложените към него документи в 30-дневен срок от получаването им, като решението подлежи на обжалване по реда на Закона за Върховния административен съд.

9. Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет

адрес за контакти:

Бул."Княз Дондуков" № 9, етаж 4

София 1000, България

Тел: + 359 2 981 11 33

Факс: +359 2 987 40 01

Web-site: <http://www.ckbppmn.government.bg/obshti/funktzii.html>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Централната комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните към Министерския съвет (ЦКБППМН)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

ЦКБППМН извършва следните дейности:

- координира дейността на държавните органи и юридическите лица с нестопанска цел във връзка с превенцията и противодействието на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните;
- ръководи и контролира дейността на местните комисии за БППМН в страната;
- анализира и обобщава статистически данни, изследва тенденции и изготвя прогнози;
- участва в разработването на нормативни актове по проблемите на малолетните и непълнолетните;

- работи по посока повишаване чувствителността на обществото към проблемите на девиациите в поведението на подрастващите.

Във функциите на Централната комисия е и да информира обществеността за рисковите ситуации, при които малолетни и непълнолетни могат да бъдат въвличани в извършването на криминални деяния, за мерките за възпитателно въздействие, които се предприемат в такива случаи, за състоянието и тенденциите на престъпността и противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / искове ;**

Местните комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните (МКБППМН) са органите за организация, ръководство и контрол на дейността по превенция и противодействие на детското асоциално поведение на ниво община.

Законът възлага на местните комисии и специфичната дейност по разглеждане на противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Текстовете в глава "Особените правила за непълнолетните" в Наказателния Кодекс, кореспондирайки с чл.40 от Конвенцията на ООН за правата на детето и правило 11 от пекинските правила, пренасочват и препращат случаите с ненавършили пълнолетие извършители на криминални деяния към разпоредбите на Закона за БППМН. В чл. 13 от Закона изчерпателно са изброени мерките за въздействие. Техният характер е извънсъдебен, изключително възпитателен, образователен и социален. Мерките включват „посещаване на консултации по проблеми в поведението“, „засилени грижи от страна на родителите“, помощ и подкрепа от професионалисти – т.нар. обществени възпитатели и т.н.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Мерките са налагат след прецизен анализ на причините и факторите, довели до девиации в поведението. Предвидени са и мерки за въздействие по отношение на родителите, които не са положили достатъчно грижи за възпитанието на децата си и те са извършили противообществени прояви.

10. Национално бюро за правна помощ

адрес за контакти:

Ул. Развигор № 1

София 1421, България

Тел: +359 2 81 93 200

Факс: + 359 2 865 48 12

E-mail: nbpp@nbpp.government.bg

Web-site: <http://www.nbpp.government.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Национално бюро за правна помощ (НБПП)

- **кратко описание на молбите / жалбите / искове, които институцията обработва;**

Молбата за правна помощ се подава до председателя на НБПП.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / искове ;**

Условията, на които трябва да отговарят молителите са:

- да получават или да отговарят на условията за получаване на месечни социални помощи
- да са настанени в специализирани институции за предоставяне на социални услуги;
- да са приемно семейство или близки или роднини, при които е настанено дете по реда на Закона за закрила на детето.

Документи, които трябва да представи молителя:

- Оригинал на заповед на директора на Дирекция "Социално подпомагане" по местоживеене, че към момента на молбата получава месечни социални помощи по реда на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане

или

- Оригинал на удостоверение, издадено от директора на Дирекция "Социално подпомагане" по местоживееене, че отговаря на условията за получаване на такива помощи.

както и

- Молба-декларация за семейно и имуществено състояние на молителя.
- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

Решение на председателя на НБПП за предоставяне или отказ на правна помощ.

Процедура и орган, пред който се обжалва отказа на председателя на НБПП е по реда на Административно-процесуалния кодекс (АПК) пред Административен съд-София град.

11. Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления

адрес за контакти:

Министерство на правосъдието

ул. „Славянска“ № 1

София 1040, България

Тел: + 359 2 9 237 359

Факс: +359 2 980 62 93

E-mail: compensation@justice.government.bg

Web-site: <http://www.compensation.bg/>

- **наименование на звеното /органа към институцията, който приема молби / жалби / искове за нарушени права (ако е приложимо);**

Национален съвет за подпомагане и компенсация на пострадали от престъпления (НСПКПП)

- **кратко описание на молбите / жалбите / исковете, които институцията обработва;**

НСПКПП приема и разглежда молби за финансова компенсация по Закона за подпомагане и финансова компенсация на пострадали от престъпления (ЗПФКПП). Финансова компенсация могат да получат пострадали, претърпели имуществени вреди от престъпленията: тероризъм; умишлено убийство; умишлена тежка телесна повреда; блудство и изнасилване, от които са настъпили тежки увреждания на здравето; трафик на хора; престъпления, извършени по поръчение или в изпълнение на решение на организирана престъпна група, както и други тежки умишлени престъпления, от които като съставомерни последици са настъпили смърт или тежка телесна повреда. ЗПФКПП се прилага за горепосочените престъпления, извършени след 30.06.2005 г. Финансовата компенсация обхваща, заедно или поотделно, имуществените вреди, които са пряка последица от престъплението и се изразяват във:

1. разходи за лечение, с изключение на разходите, които се поемат от бюджета на Националната здравноосигурителна каса;
2. пропуснати доходи;
3. разходи по плащане на съдебни и деловодни разноски;
4. пропуснати средства за издръжка;
5. разходи по погребение;
6. други имуществени вреди.

Всички имуществени вреди се доказват с разходо-оправдателни документи.

- **кратко описание на процедурата / производството, по реда на което се обработват молбите/ жалбите / исковете ;**

Пострадалите от престъпленията, посочени в чл. 3, ал. 3 на ЗПФКПП подават молби за финансова компенсация до областния управител по настоящия си адрес или до НСПКПП в двумесечен срок от влизането в сила на акт на орган на съдебната власт, изрично посочен в чл. 12 от ЗПФКПП. Молбата за финансова компенсация се разглежда не по-късно от три месеца от датата на постъпването ѝ в НСПКПП.

- **кратко описание на възможните резултати от процедурата / производството.**

НСПКПП заседава най-малко веднъж на три месеца и приема решения за предоставяне на финансова компенсация или за отказ, като се произнася с обикновено мнозинство от присъстващите. Решенията на НСПКПП се мотивират. Те не подлежат на обжалване.

Други

База данни на НПО - <http://www.ngobg.info/bg/search/advanced.html>

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 17/12/2018

Основни права - Чешка република

Национални съдилища

Обикновено при случаи на дискриминация компетентен на първа инстанция е местният съд по местожителството на ответника (т.е. лицето, обвинено в дискриминация). След като са използвани всички възможни средства за обжалване по общия ред, е възможно да бъде подадена индивидуална конституционна жалба до Конституционния съд (<http://www.usoud.cz/>).

Конституционен съд

Joštova 8, 660 83 Brno 2

Тел.: (+420) 542162111

Факс: (+420) 542161309, (+420) 542161169

Ел. поща: podani@usoud.cz

Съдебният орган, който отговаря за защитата на конституционността, е Конституционният съд, чиито статут и компетентност са залегнали в Конституцията на Чешката република. Конституционният съд не е част от системата на общите съдилища. Основната му задача е да защитава конституционността и основните права и свободи, предвидени в Конституцията, Хартата на основните права и свободи и други конституционни закони на Чешката република, както и да гарантира, че държавната власт се упражнява по конституционен начин.

Съгласно член 87 от Конституцията Конституционният съд се произнася, наред с другото, по конституционни жалби, подадени от юридически или физически лица срещу окончателни решения и решения с изпълнителна сила, както и други намеси от страна на публични органи, които засягат техните основни права и свободи, гарантирани от Конституцията. Решенията на Конституционния съд са окончателни и не подлежат на обжалване.

На своя уебсайт Конституционният съд представя ръководство за процедурата за конституционни жалби, в което се съдържа основна информация относно процедурата (вж. <http://www.usoud.cz/pruvodce-rizenim-o-ustavni-stiznosti>).

Национални институции за защита на правата на човека

Главният национален орган за защита на правата на човека, който разглежда нарушения на основните права на човека, е общественият защитник на правата (Public Defender of Rights)(вж. по-долу).

На правителствено равнище въпросите, свързани с правата на човека, са от компетентността на Министерството по правата на човека, равните възможности и законодателството; други органи, които се занимават с този въпрос, са Правителственият съвет по правата на човека, Правителственият съвет за равенство между половете, Правителственият съвет за националните малцинства и Правителственият съвет за хората с увреждания, които са консултативните органи на правителството.

Обществен защитник на правата (Public Defender of Rights)

Обществен защитник на правата <http://www.ochrance.cz/>

Údolní 39
Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 111

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: [✉ podatelna@ochrance.cz](mailto:podatelna@ochrance.cz)

Общественият защитник на правата е автономен, независим и безпристрастен държавен орган, който е извън система на публичната администрация и поради това не е публичен орган. Той защитава лицата срещу поведението на публичните органи и други институции, които представляват държавната администрация, когато това поведение е:

- незаконосъобразно;
- законосъобразно, но въпреки това неправилно или некоректно и следователно несъответстващо на принципите на демократичния правов ред и принципите на добрата администрация;
- когато тези органи бездействат.

Защитникът има право да разглежда жалби срещу действията на:

- министерства и други административни органи с компетенции на територията на цялата Чешка република и подчинените на тях административни органи;
- териториални органи на самоуправлението (т.е. общини и окръзи), но само когато изпълняват действия в качеството си на държавна администрация, а не когато упражняват собствените си правомощия (самоуправление);
- Чешката национална банка, в качеството ѝ на административен орган;
- Съвета за радио- и телевизионно излъчване;
- полицията на Чешката република, с изключение на разследвания, касаещи наказателни производства;
- армията на Чешката република и гвардията;
- затворническата служба на Чешката република;
- учреждения, в които лицата подлежат на задържане, лишаване от свобода, предохранително или институционално образование и предохранително третиране;
- здравноосигурителни дружества;
- органи на съда и прокуратурата, главно при упражняването на функциите на държавна администрация (особено по отношение на забавяния на производствата, бездействие от страна на съдилищата и неподходящо поведение от страна на съдиите), отколкото срещу действително решение на съда или прокуратурата.

От 2006 г. насам общественият защитник на правата упражнява надзор и върху защитата на правата на лица, чиято свобода е била ограничена.

Общественият защитник на правата няма право да се намесва в частноправни отношения или спорове (включително спорове между работодатели и служители, дори когато работодателят е държавен орган), като единствено изключение са жалбите срещу дискриминационно поведение — в тези случаи защитникът може да се намеси в сферата на частното право.

Защитникът може да извършва независими разследвания, но не може да действа вместо органите на държавната администрация и не може да отменя или променя техни решения. Ако той обаче открие каквито и да е нередности, може да поиска от органите или институциите да предоставят средство за правна защита.

Ако орган на държавната администрация или учреждения за задържане на лица, чиято свобода е била ограничена, не изпълнят задължението си да си сътрудничат със защитника или след откриването на нередност не предприемат подходящи корективни мерки, защитникът може да уведоми обществеността за това.

Оповестяването е санкция, която може да се налага от защитника по закон. В този случай той може да съобщи на обществеността имената и фамилиите на конкретни лица, действащи от името на органа нарушител.

Жалбата до обществения защитник на правата трябва да бъде подадена от лицето, което иска защита на правата си, или от негов процесуален представител. Ако жалбата е подадена от името на друго лице, това трябва да се докаже с писмено пълномощно или друг документ, в който се посочва обхватът на упълномощаването.

Жалбата винаги трябва да съдържа:

- име, фамилия, адрес и телефонен номер на жалбоподателя; ако става въпрос за юридическо лице — името, седалището и лицето, упълномощено да действа от негово име;
- описание на съответните обстоятелства по проблема, включително указание дали въпросът вече е бил отнесен към друг орган и какъв е бил резултатът от това;
- посочване на органа или органите, срещу който/които е подадена жалбата;
- доказателство, че жалбоподателят неуспешно е поискал от органа, срещу когото е подадена жалбата, да предостави средство за правна защита.
- ако по този въпрос вече има постановено решение, жалбоподателят трябва да предостави копие от него,
- както и всички копия от документи, които са свързани с въпроса и съдържат важна информация.

Продължителността на разглеждането и решаването на жалбите може да варира и винаги ще зависи от обстоятелствата и сложността на случая. В закона не са установени крайни срокове за защитника; той се стреми да разглежда всички жалби, доколкото е възможно, във възможно най-кратък срок.

Не е налице средство за правна защита (жалба) срещу начина, по който защитникът е разгледал жалбата, или резултата от нея.

Жалба може да бъде подадена:

В писмен вид — за предпочитане е да бъде на разпечатан [☞ формуляр за жалби](#), който да бъде изпратен на адрес: Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno. Можете да изпратите и лично писмо.

Чрез писмо по ел. поща (дори и без електронен подпис), изпратено на адрес podatelna@ochrance.cz с описание на естеството на проблема, като по-добрият вариант е да се попълни [☞ формулярът за жалби](#) и да се изпрати по електронната поща.

Чрез „Кутията с данни“ (data box) — идентификационните данни на службата на обществения защитник на правата е jz5adky. Съобщението с данните може да съдържа попълнен стандартен формуляр или лично писмо, съдържащо важна информация във връзка с проблема.

Чрез използването на интерактивен [☞ онлайн формуляр](#) за електронни услуги за подаване на документи, гарантиращ, че подадените документи съдържат всички необходими подробности.

Чрез лично подаване до службата за подаване на документи към службата на обществения защитник на правата (Údolní 39, Brno), всяка събота и неделя от 8:00 ч. до 16:00 ч. По този начин е възможно жалба с приложения към нея да се подаде не само в писмен вид (на хартия), но и на носител на данни.

Чрез лично подаване под формата на доклад — в събота и неделя от 8:00 ч. до 16:00 ч. е възможно да посетите лично приемната за жалби в сградата на службата на обществения защитник на правата, където жалбата ще бъде обсъдена и записана от адвокат на службата.

Специализирани органи за защита на правата на човека

Обществен защитник на правата и жалби, подадени от деца

В Чешката република няма омбудсман по правата на детето; въпреки това общественият защитник на правата разглежда понастоящем жалби, подадени от деца относно защитата на техните права и интереси.

Обществен защитник на правата [☞ http://deti.ochrance.cz/](http://deti.ochrance.cz/)

Údolní 39
Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 888

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: [☞ deti@ochrance.cz](mailto:deti@ochrance.cz)

Децата могат да се свържат с обществения защитник на правата по различни начини, а именно **чрез обикновено писмо**, изпратено по пощата или доставено лично на адрес Veřejná ochránkyně práv, Údolní 39, 602 00 Brno, или **като използват [☞ интерактивния формуляр](#)**, попълнен съгласно инструкциите, **чрез писмо по електронна поща**, изпратено на адрес

deti@ochrance.cz, или **лично** на адреса на обществения защитник на правата, където детето може да обсъди и запише проблема заедно с адвокат от службата на Омбудсмана.

В жалбата трябва да се посочва ясно:

- срещу кого или от какво се оплаква детето (включително името на поне един орган или друга институция или лице, с което е имало контакт детето);
- име, фамилия, дата на раждане и място на пребиваване на детето;
- описание на проблема;
- данни за контакт, т.е. телефонен номер, електронна поща и пощенски адрес.

Защитникът **може да помогне** на детето например:

- в случай на професионална небрежност от страна на социален работник;
- ако съдебно производство продължи твърде дълго;
- при неподходящо поведение от страна на съдията;
- ако детето е подложено на тормоз в училище;
- ако детето не е било прието в училище;
- в случай на необичайно строг режим, тормоз и т.н. на детето у дома;
- ако родителите на детето не са получили социални помощи;
- ако пенсиите на бабите и дядовците на детето са били изчислени неправилно от органите;
- ако органът по въпросите на недвижимите имоти не се справя с лошото състояние (конструкция и техническо състояние) на сградата или ако някой съсед строи сграда без разрешение;
- ако органите не успеят да се справят с депо за отпадъци, което се намира на забранено място;
- ако не е разгледана жалба относно продукт, който не е бил изправен.

От друга страна, **общественият защитник на правата не може**, например:

- да променя решение на съда;
- да се намесва в разследване на полицията на Чешката република (определени правомощия във връзка с това има прокурорът, който наблюдава действията на полицията);
- да се намесва в спорове между хората (напр. спорове между съседи за земя, спорове между родители или други членове на семейството, и т.н.) — тези въпроси трябва да бъдат отнесени до съда.

Институции, предоставящи помощ на жертвите на дискриминация

Обществен защитник на правата

Údolní 39
Brno, 602 00

Телефон: +420 542 542 111

Факс: +420 542 542 112

Ел. поща: podatelna@ochrance.cz

Съгласно Закона за обществения защитник на правата защитникът предоставя на жертвите на дискриминация **методологична помощ**:

- защитникът оценява дали въпросното поведение може действително да представлява дискриминация съгласно Закона за борба с дискриминацията;
- съветва жертвите на дискриминация как да постъпят, с кого да се свържат и как да подадат молба за образуване на производство във връзка с дискриминация.

При подаване на искане до защитника за разследване на дискриминация заявителят трябва да определи по възможно най-точен начин предполагаемото дискриминационно поведение и да приложи към молбата всички доказателства, които могат да докажат проявата на дискриминация.

Служба за защита на личните данни

Служба за защита на личните данни <https://www.uoou.cz/>

Pplk. Sochora 27
170 00 Prague 7

Телефон: +420 234 665 111
Факс: +420 234 665 444

Ел. поща: posta@uoou.cz

Службата за защита на личните данни (СЗЛД) е независим орган, който:

- наблюдава спазването на законоустановените задължения при обработката на лични данни;
- поддържа регистър на разрешените случаи, в които се обработват лични данни;
- получава жалби на граждани срещу нарушения на закона;
- предоставя консултации относно защитата на личните данни.

Дейностите на службата се определят със Закон № 101/2000 за защита на личните данни и изменение на определени актове, както е изменен.

Целта на Закона за защита на личните данни е гарантираното от Хартата на основните права и свободи право на всеки гражданин на защита срещу **непозволено навлизане в личния му живот и непозволеното събиране, публикуване или друг вид злоупотреба с лични данни.**

Всеки, който разбере или който има основателни подозрения, че неговите лични данни се обработват в нарушение на правото на защита на личния му живот и в нарушение на Закона за защита на личните данни — например ако личните данни, които се обработват, са неточни или се използват за други цели извън тези, за които са поискани — той има право да подаде жалба до службата.

Жалбата, в която се обръща внимание на предполагаемо нарушение на Закона за защита на личните данни, следва да включва:

- идентификация на лицето, за което се предполага, че е нарушило Закона за защита на личните данни;
- описание на дейността, включваща обработката на лични данни, която е в нарушение на Закона за защита на личните данни;
- идентификация на личните данни (или поне на категорията, към която спадат), обработени в нарушение на Закона за защита на личните данни;
- документи или други материали (или копия от тях), с които се документира връзката между уведомятеля (жалбоподателя) и лицето, което погрешно е обработило неговите данни;
- документи или други материали (или копия от тях), от които може да бъде установено нарушение на Закона за защита на личните данни;
- предоставяне на всички препратки към наличните ресурси, които могат да свидетелстват за посочените факти;
- данните за контакт на уведомятеля (жалбоподателя).

Жалбата може да бъде подадена и анонимно, като се подава в службата или се изпраща чрез електронни средства.

Лицето, подало жалбата, не участва в производството при евентуално административно производство, но може да бъде разпитано като свидетел.

Други специализирани органи

Главният орган, към когото могат да се обърнат физическите лица в случай на нарушение на основните права на човека, е общественият защитник на правата. Други органи в тази област са например:

<http://www.suz.cz/>

Lhotecká 7
143 01 Prague 12

Телефон: +420 974 827 118
Факс: +420 974 827 280

Ел. поща: podatelna@suz.cz

Администрацията за бежанските центрове (АБЦ) е организационният компонент на държавата, подчинен на заместник-министъра на вътрешните работи, отговарящ за обществения ред и сигурността; тя си сътрудничи с правителствени и международни институции, местни органи на управлението и неправителствени организации. Тя също така ръководи центрове за задържане на чужденци; от 2009 г. насам администрацията ръководи мрежа от центрове за подпомагане на интеграцията на чужденците в околните градове.

Чешката република използва АБЦ, за да осигурява настаняване и други услуги на лица, търсещи убежище, бежанци и задържани чужденци съгласно Закон № 326/1999 за престоя на чужденци в Чешката република и Закон № 325/1999 за убежището. Целта на АБЦ е да предлага на тези лица подходящи и достойни условия.

Националният съвет на лицата с увреждания на Чешката република

Partyzánská 7
170 00 Prague 7 – Holešovice
Телефон: 266 753 421
Ел. поща: nrzpcr@nrzp.cz

От 11 декември 2014 г. насам Националният съвет на лицата с увреждания е регистрирана национална асоциация, представляваща интересите на лицата с увреждания, когато имат контакт с държавни и публични институции. Ролята на Националния съвет е да допринесе за интеграцията на лицата с увреждания в обществото и непрекъснато да защитава правата на човека по отношение на тези хора. Това е главният орган на Правителствения съвет за хората с увреждания.

Неговите приоритети включват също:

- координиране на организациите за лица с увреждания по въпроси от общ интерес;
- информиране на обществеността за въпроси, свързани с уврежданията;
- наблюдаване на случаи на дискриминация спрямо лица с увреждания;
- изпълняване на проекти за подобряване на живота на хората с увреждания;
- планиране във връзка с изравняването на възможностите за лицата с увреждания на регионално равнище;
- функциониране на национална мрежа от професионални центрове за социални консултации;
- издаване на публикации, списания и информационни материали.

Други

В Чешката република съществуват редица неправителствени организации, които разглеждат въпроси, свързани с правата на човека, и които помагат на хората, когато тези права са нарушени.

Център за интеграция на чужденците

<http://www.cicpraha.org/>

Pernerova 32/10, 186 00, Praha 8
Ел. поща: info@cicpraha.org

Центърът за интеграция на чужденците (ЦИЧ) е гражданска асоциация, създадена през 2003 г., за да помага на чужденци да се интегрират в чешкото общество.

Неговата работа е насочена към предоставяне на амбулантни и информационни социални услуги и образователни програми на чужденците с дългосрочно или постоянно пребиваване в Чешката република. ЦИЧ има клонове във всички чешки окръзи, като дейността му е съсредоточена главно в Прага и Централна Бохемия. Организацията притежава

регистрация за предоставяне на социални услуги съгласно Закона за социалните услуги и акредитация съгласно Закона за доброволните услуги.

Основните дейности на организацията включват:

- предоставяне на социални консултации на имигранти: чужденци с постоянно или дългосрочно пребиваване и бенефициери на международна/субсидиарна закрила;
- предоставяне на професионални консултации и разработване на програми и дейности за имигранти, насочени към включването им на пазара на труда;
- организиране на курсове при нисък праг на доходите (отворени) по чешки език и други специализирани курсове по чешки език за чужденци, включително разработването на нови и напредничащи методи за обучение;
- организиране на други образователни дейности (обучение на учители по чешки език и чужди езици, обучение по чужди езици, продължаващо обучение на педагози, уроци, компютърни курсове и т.н.);
- програма за доброволци — наставничество под формата на индивидуално сътрудничество между клиента и доброволеца, както и организирането на свободното време и социални дейности, срещи, дискусии, тематични вечери и т.н.);
- информационни дейности — семинари, информационни материали

Всички програми имат за цел да дадат на имигрантите в Чешката република възможност да водят независим и достоен живот на нейната територия, като в същото време гарантират, че те зачитат и са запознати с местните закони и чисто личностните стандарти на поведение, и да насърчават разбирането, оказването на помощ и зачитането на индивидуалността на всеки мигрант от страна на приобщаващото ги общество.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 13/05/2019

Основни права - Естония

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи. Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [et](#) вече са преведени.

Национални съдилища

[Национална организация за защита на правата на човека](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

Други

Национални съдилища

Окръжни съдилища, административни съдилища, районни съдилища и Върховен съд

Адреси:

[Окръжен съд на Харю](#), Liivalaia 24, 15034 Tallinn, Estonia

[Окръжен съд на Виру](#), Kooli 2a, 41598 Jõhvi, Estonia

[Окръжен съд на Тарту](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estonia

[Окръжен съд на Пярну](#), Kuninga 22, 80099 Pärnu, Estonia

[Административен съд на Талин](#), Pärnu mnt 7, 15082 Tallinn, Estonia

[Административен съд на Тарту](#), Kalevi 1, 51010 Tartu, Estonia

[Районен съд на Талин](#), Pärnu mnt 7, 15084 Tallinn, Estonia

📍 [Районен съд на Тарту](#), Kalevi 1, 50050 Tartu, Estonia

📍 [Върховен съд](#), Lossi 17, 50093 Tartu, Estonia

Тези институции решават правни спорове. Съществуват четири окръжни съдилища: Окръжен съд на Харю, Окръжен съд на Виру, Окръжен съд на Тарту и Окръжен съд на Пярну. Съществуват две административни съдилища – в Талин и Тарту. На втора инстанция (въззивно обжалване) административните отделения на областните съдилища на Талин и Тарту контролират решенията на административните съдилища. На последна инстанция решенията се контролират от административното отделение на Върховния съд.

Ако дадено лице счита, че субект на публичното право (напр. държавен орган или орган на местно самоуправление) е нарушил неговите права или е ограничил неговите свободи чрез административен акт или действие, то може да сезира административния съд по въпроса. Административният съд разглежда спорове във връзка с реформата на собствеността и поземлената собственост, държавната служба, данъчната администрация, гражданството и миграцията, обществените поръчки, държавната собственост, строителството и устройството на територията и отговорността на държавата.

Сезираният административен съд проверява дали жалбата или протестът отговарят на законовите изисквания, дали са придружени от всички приложения, изброени в жалбата, дали попадат в правомощията на административния съд и дали държавната такса е платена. Ако някое от тези условия не е изпълнено, съдът предоставя на подателя на жалбата или протеста срок от 15 дни за отстраняване на недостатъците. Ако подателят на жалбата или протеста не отстрани недостатъците в определения срок, административният съд му връща жалбата или протеста с определение като недопустими. Ако жалбата или протестът отговарят на изискванията, съдът допуска делото и се провежда **предварително заседание**, по време на което съдът подготвя делото така, че то да се разгледа без прекъсване в рамките на едно заседание. След приключване на предварителното заседание съдът изпраща призовки на страните по делото, като ги информира за времето и мястото на разглеждане на делото от съда.

Към окръжния съд могат да бъдат отнесени случаи, свързани с нарушаване на права от гражданскоправен характер, като договорни спорове, семейноправни спорове, наследствени или имуществени спорове, въпроси, свързани с дейността и управлението на търговски дружества и организации с нестопанска цел, спорове във връзка с интелектуална собственост и несъстоятелност, както и трудовоправни спорове. Това е само кратък списък на делата, разглеждани от окръжните съдилища съгласно [Гражданския процесуален кодекс](#).

Лицата, които желаят да заведат дело пред гражданския съд, за да защитят правата си (или тези на други лица), трябва да подадат искова молба до съда. Молбата представлява граждански иск, заведен пред граждански съд. В подадената до съда молба трябва да се посочи лицето, срещу което се завежда делото, предметът на иска, причината (т.е. правните основания) и съществуващите доказателства в подкрепа на иска.

Когато съдът получи искова молба, той проверява дали тя отговаря на изискванията и дали държавната такса е платена. Ако молбата е непълна, съдът определя срок за отстраняване на всички недостатъци. Ако недостатъците не бъдат отстранени в определения срок, съдът прекратява производството. Ако молбата отговаря на изискванията, съдът я изпраща на насрещната страна за отговор. Съдът се произнася в разумен срок с определение за допускане или отхвърляне на исковата молба.

Ако станете жертва на престъпление, може да подадете устна или писмена [жалба](#) до съответния разследващ орган, обикновено [полицията](#) или [прокуратурата](#).

[Жалбата](#) трябва да съдържа личните ви данни и координати за връзка, описание на престъплението, дата и подпис. Не се изисква специален формуляр, но полицията може да ви даде формуляр за подаване на жалба. Формулярът, който се изпраща до прокуратурата, е на разположение и на нейния [уебсайт](#).

Подадената устно или по телефона жалба се регистрира, като подадените по телефона жалби могат също да бъдат записани.

Не по-късно от десет дни след получаване на жалбата, полицията или прокуратурата трябва да ви информира дали отказва да образува наказателно производство. Ако, за да се вземе решение за образуването на наказателно производство, е необходимо събирането на допълнителна информация от жалбоподателя, този срок може да бъде удължен с десет дни. Жалбоподателят се информира, че срокът за отговор е бил удължен и за причините за това удължаване.

След приключване на разследването полицията подготвя преписката и я изпраща на прокуратурата, която:

- я изпраща за информация на предполагаемия извършител и на пострадалото лице (при поискване, вж. член 224, алинея 2 от Наказателно-процесуалния кодекс), ако счита, че разследването е приключило, след което съставя обвинителния акт и го изпраща на съда;
- изисква от полицията да извърши допълнителни действия по разследване или
- прекратява производството.

Национални институции за правата на човека

Понастоящем в Естония не съществува държавен орган или друга организация, подали молба да бъдат акредитирани като национална организация за защита на правата на човека.

Омбудсман

Тази роля се изпълнява от канцлера на правосъдието

📍 [Канцлер на правосъдието](#): Kohtu 8, 15193 Tallinn, Естония

В качеството си на омбудсман канцлерът на правосъдието следи дейността на органите, изпълняващи публични функции, и проверява дали държавните органи спазват основните права и свободи на човека и добрата административна практика. Канцлерът на правосъдието следи:

- дейността на държавните органи и институции;
- дейността на органите и институциите на местно самоуправление;
- дейността на органите или институциите на публичноправните юридически лица или на частноправните лица, изпълняващи публични функции.

Всеки има право да подаде молба до канцлера на правосъдието с цел извършване на проверка на дейността на органите, изпълняващи публични функции.

Ако канцлерът на правосъдието установи, че дейността на орган, изпълняващ публични функции, е противозаконна, той изпраща становище до органа, в което посочва закононарушенията и при необходимост препоръчва начини за следване на законосъобразна и добра административна практика или предлага начини за отстраняване на нарушението. И в двата случая, преди да даде становището си, той преценява дали органът е спазил закона и дали комуникацията с лицето е била в съответствие с добрата административна практика. По свое усмотрение канцлерът на правосъдието може да отправи критики, да изрази мнение или да направи целеви препоръки за отстраняване на нарушението.

Канцлер на правосъдието

📍 [Канцлер на правосъдието](#): Kohtu 8, 15193 Tallinn, Естония

Всеки има право да подаде молба до канцлера на правосъдието с цел извършване на проверка дали даден закон или друг законодателен акт е съобразен с Конституцията и законите. Канцлерът на правосъдието проверява дали законодателството, прието от законодателните и изпълнителните органи и от органите на местно самоуправление, е съобразено с Конституцията и законите.

Канцлерът на правосъдието проверява:

- конституционността на законите;
- конституционността и законосъобразността на правителствените постановления;
- конституционността и законосъобразността на министерските постановления;
- конституционността и законосъобразността на постановленията на органите на местно самоуправление и на общинските и градските власти;
- законосъобразността на законодателните актове, издавани от публичноправните юридически лица.

В случай че канцлерът на правосъдието установи, че даден законодателен акт е противоконституционен или незаконосъобразен:

- той може да направи **предложение** на автора на акта да го приведе в съответствие с Конституцията и законите. Авторът на законодателния акт е длъжен да представи своето становище на канцлера на правосъдието в срок от 20 дни. Ако предложението не бъде взето под внимание, канцлерът на правосъдието подава молба до Върховния съд да обяви законодателния акт за противоконституционен или недействителен.

- той може да изпрати **официално уведомително писмо** до автора на законодателния акт за привеждането му в съответствие с Конституцията и законите, като му даде срок за отстраняване на несъответствието. Ако направените в официалното уведомително писмо препоръки не бъдат взети под внимание, канцлерът на правосъдието може да направи предложение на автора на законодателния акт. Ако предложението не бъде взето под внимание, канцлерът на правосъдието подава молба до Върховния съд да обяви законодателния акт за противоконституционен или недействителен.
- той може да представи **доклад** на Върховния съд, за да привлече вниманието му към съществуващите проблеми в законодателството.

Специализирани органи по правата на човека

Омбудсман за правата на детето

📍 [Канцлер на правосъдието](#): Kohtu 8, 15193 Tallinn, Естония

Ролята на омбудсмана за правата на детето се изпълнява от канцлера на правосъдието. Задълженията на съветниците в Отдела за правата на детето се състоят предимно в следното:

- разглеждане на молби във връзка с правата на детето по производства за проверка на конституционосообразността и производства, започнати от омбудсмана;
- подготвяне и провеждане на проверки чрез посещения на детски заведения;
- подготвяне на молби и становища по производства за проверка на конституционосообразността;
- осъществяване на образователни инициативи за правата на детето и повишаване на осведомеността относно Конвенцията на ООН за правата на детето, повишаване на осведомеността и организиране на обучения за правата на детето;
- провеждане на проучвания и изследвания по въпроси, свързани с насърчаването и защитата на правата на детето;
- осъществяване на сътрудничество между детски и младежки организации, граждански сдружения, НПО, професионални организации, научни институции и държавни органи.

За останалите аспекти на дейността на омбудсмана за правата на детето важи информацията за канцлера на правосъдието.

Орган по въпросите на равенството

Канцлер на правосъдието, комисар за равенството между половете и равното третиране

Адреси:

📍 [Канцлер на правосъдието](#), Kohtu 8, 15193 Tallinn, Естония

📍 [Комисар за равенството между половете и равното третиране](#), Gonsiori 29, 15027 Tallinn, Естония

Канцлерът на правосъдието следи за спазването на основното право на равно третиране по обичайния ред. Комисарят за равенството между половете и равното третиране е независимо длъжностно лице, изпълняващо функциите си съгласно Закона за равенството между половете и Закона за равното третиране. Ролята на комисаря е да следи за спазването на разпоредбите на тези два закона. Комисарят съветва и съдейства на гражданите при спорове, свързани с дискриминация, и изготвя експертни становища в случаи на дискриминация.

Комисарят за равенството между половете и равното третиране:

- получава молби от гражданите и изготвя становища по случаи на дискриминация;
- анализира въздействието на законодателството върху положението на жените и мъжете и върху представителите на малцинствени групи в обществото;
- отправя предложения за законодателни изменения до правителството и правителствените органи и до органите на местно самоуправление;
- съветва и информира правителството, правителствените органи и органите на местно самоуправление по въпроси, свързани с прилагането на Закона за равенството между половете и Закона за равното третиране;
- приема мерки за насърчаване на равенството между половете и равното третиране на жените и мъжете.

Комисарят издава становища на вниманието на жертвите на дискриминация и на лицата със законен интерес да следят спазването на законите изисквания за равно третиране. Целта на тези становища е да се направи оценка, която съвместно със Закона за равенството между половете, Закона за равното третиране, международните споразумения със задължителна сила за Република Естония и други законодателни актове да позволи да се прецени дали при въпросното правоотношение принципът на равно третиране е бил нарушен.

Становище може да бъде получено, като до комисаря се подаде молба, в която се описват фактите, будещи съмнение за наличието на дискриминация. За да изготви дадено становище, комисарят има право да получи информация от всяко лице, което би могло да разполага с необходимата информация за установяването на фактите по случай на дискриминация, както и да изиска да му бъдат представени писмени обяснения относно фактите, свързани със случай на съмнения за дискриминация, и документи или копия на документи в определения от комисаря срок.

Орган по защита на данните

📧 [Инспекторат по защита на данните](#), *Väike-Ameerika 19, 10129 Tallinn, Естония*

Инспекторатът по защита на данните защитава следните конституционни права:

- правото на достъп до информация за дейността на публичните органи;
- правото на зачитане на личния и семейния живот при използването на лични данни;
- правото на лицата на достъп до собствените им данни.

Може да бъде подадена жалба относно действие или бездействие на лице (напр. лице, обработващо лични данни, или притежател на информация), което нарушавайки правата ви, не ви окаже съдействие. Инспекторатът разглежда жалбата в срок от 30 дни от подаването ѝ. Този срок може да бъде удължен до 60 дни. Жалбоподателят трябва писмено да бъде уведомен за това.

Други специализирани органи

Не съществуват други специализирани институции.

Други

Естонска адвокатска колегия

Естонска адвокатска колегия, *Rävala pst 3, 10143 Tallinn, Естония*

Естонската адвокатска колегия е сдружение на естонските адвокати, чиято основна дейност е предоставянето на правни консултации на гражданите. Естонската адвокатска колегия е създадена на 14 юни 1919 г. като самоуправляващо се професионално сдружение на адвокатите, чиято цел е да организира предоставянето на правни услуги в частен и публичен интерес. Естонската адвокатска колегия организира, наред с другото, професионалното развитие на адвокатите, отношенията с юридическите професии, държавните органи и редица местни и чуждестранни организации и активно участва в изготвянето на законодателството. Колегията също така изпълнява публични функции – осигурява защита и представителство по граждански и административни дела срещу такса, плащана от държавата.

По правило, за да се получи държавна правна помощ, трябва да се подаде 📧 [молба](#). Молбите за държавна правна помощ обикновено се подават до съда. Молбата за държавна правна помощ се препраща до разследващия орган или до прокуратурата, ако лицето е заподозрян по наказателно производство, по което участието на защитник не е задължително.

Молбите за държавна правна помощ трябва да бъдат подадени на естонски език. Молбата може също така да се подаде на английски, ако молителят на държавна помощ е физическо лице, пребиваващо в друга държава – членка на Европейския съюз, или е гражданин на друга държава – членка на ЕС, или е юридическо лице със седалище в друга държава – членка на ЕС.

По молба на разследващия орган, прокуратурата или съда Естонската адвокатска колегия назначава адвокат, който да предостави държавната правна помощ. По правило лицата нямат право да избират адвоката, който ще им предостави държавна правна помощ. Лицата обаче имат право да поискат държавната правна помощ да бъде предоставена от определен адвокат, ако той се е съгласил да предостави такава на лицето. В такъв случай името на адвоката, който е дал съгласието си, трябва да бъде посочено още в самата молба за държавна правна помощ.

При производства, при които по закон се изисква участието на защитник, не е необходимо лицето да предприема действия за получаването на държавна правна помощ (освен ако самото лице е наело адвокат) – длъжностното лице, което води производството, трябва да организира назначаването на адвокат на лицето и не е необходимо лицето да подава молба за това.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 03/08/2017

Основни права - Ирландия

[Национални институции за защита на правата на човека](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

Национални институции за защита на правата на човека

Комисия по правата на човека и равенството на Ирландия

Адрес:

Irish Human Rights Commission

4th Floor, Jervis House

Jervis Street

Dublin 1

Тел.: + 353 (0) 1 8589601

Факс: + 353 (0) 1 8589609

Ел. поща: info@ihrec.ie

През 2013 г. Комисията по правата на човека на Ирландия и Органът по въпросите на равенството се обединиха, за да формират [Комисията по правата на човека и равенството на Ирландия \(КПЧРИ\) \(The Irish Human Rights and Equality Commission \(IHREC\)\)](#). КПЧРИ е създадена като независим законоустановен орган. Нейната цел е да защитава и укрепва правата на човека и равенството и да насърчава развитието на култура на зачитане на правата на човека, равенство и межкултурно разбирателство в Ирландия.

Комисията изпълнява следните функции:

- защитава и утвърждава правата на човека и равенството
- насърчава развитието на култура на зачитане на правата на човека, равенство и на межкултурно разбирателство в държавата,
- насърчава разбирането и осведомеността относно значението на правата на човека и равенството в държавата,
- насърчава добрите практики в межкултурните отношения, насърчава толерантността и приемането на разнообразието в държавата и зачитането на свободата и достойнството на всяко лице, и
- работи за премахване на нарушенията на правата на човека, дискриминацията и непозволеното поведение.

Комисията може също така да прави преглед на адекватността и ефективността на закони и практики в държавата, свързани със защитата на правата на човека и въпросите на равенството. Тя може по свое усмотрение или по искане на министър от правителството да проучи всяко законодателно предложение и да докладва становището си относно всички последици за правата на човека или равенството. По свое усмотрение или по искане на правителството комисията може също така да отправи към последното препоръки, които сметне за подходящи, във връзка с мерките, които счита, че трябва да бъдат предприети с цел укрепване, защита и зачитане на правата на човека и равенството в Ирландия.

Във връзка с правните въпроси функцията на комисията е да работи за премахване на нарушенията на правата на човека, дискриминацията и непозволеното поведение. КПЧРИ може също така да поиска да ѝ бъде разрешено да се яви пред Висшия съд или пред Върховния съд, според случая, като *amicus curiae* в производство, гледано от този съд, което засяга или е свързано с правата на човека или правото на равенство на всяко лице, и да се яви лично като такъв *amicus curiae* въз основа на предоставено разрешение (което разрешение всеки от въпросните съдилища има право да предостави по собствено усмотрение).

КПЧРИ предоставя също така практическа помощ, включително правна помощ, на лица, които защитават правата си, по начин, който е в съответствие с член 40. Съгласно член 41 или член 19 от Закона от 2003 г. КПЧРИ, когато счита за нужно, може да образува производство, ако е целесъобразно. Тя има правото да провежда разследвания съгласно и в съответствие с член 35. Когато счита за нужно, комисията може също така да изготвя и публикува доклади, включително доклади относно всяко предприето, спонсорирано, възложено или подпомогнато от нея изследване.

КПЧРИ се стреми да създаде условия за промяна и може да спонсорира, предприема, възлага или осигурява финансова или друга помощ за изследователски и образователни дейности. КПЧРИ може да осигури или да окаже помощ при осигуряване на образование и обучение в областта на правата на човека и въпросите на равенството. По собствено усмотрение или по искане на министър тя може да предприема, спонсорира, възлага или предоставя финансова или друга помощ за програми за дейности и проекти за насърчаване на интеграцията на мигрантите и други малцинства, равенството (включително равенство на половете) и зачитането на многообразието и културните различия. КПЧРИ може да извършва проверки по въпросите на равенството и да изготвя планове за действие или да приканва други да изготвят такива, когато е целесъобразно.

Омбудсман по правата на детето

Адрес:

Ombudsman for Children's Office
Millennium House
52-56 Great Strand Street
Dublin 1
Ireland

<http://www.oco.ie/>

Ел. поща: osocomplaint@oco.ie

Функции: Службата на омбудсмана по правата на детето (СОПД) е независим законоустановен орган, създаден през 2004 г. с цел укрепване и защита на правата и благоденствието на детето и младите хора до 18 годишна възраст в Ирландия. Тази служба е национална институция за защита на правата на човека по смисъла на Парижките принципи относно националните институции за защита на правата на човека, приети от Организацията на обединените нации. СОПД трябва да спазва международните задължения на Ирландия в областта на правата на човека, и по-специално задълженията, които се съдържат в Конвенцията на ООН за правата на детето.

Омбудсманът по правата на детето е независим при изпълнението на своите функции и се отчита директно пред Oireachtas (парламента).

Функциите на омбудсмана по правата на детето са определени в закона за омбудсмана по правата на детето от 2002 г. Основните функции са както следва:

- да осигури независим, безпристрастен и безплатен механизъм за обработване на жалби с цел разглеждане на жалби на деца и млади хора, или подадени от тяхно име от пълнолетни лица, във връзка с публични органи, училища или болници;
- да консултира министри от кабинета относно законодателството и политиките относно правата на детето;
- да насърчава публичните органи да подобрят своите практики и процедури в интерес спазване правата на детето;
- да изтъква проблемите, които засягат децата и младите хора; както и
- да съдейства за подобряване на осведомеността по въпроси, свързани с правата и благоденствието на детето, и начини, по които може да се гарантира зачитането на тези права.

Що се отнася до функцията на службата да разглежда жалби, в закона от 2002 г. се определят стандартни основания за лошо управление, въз основа на които могат да се разглеждат жалби и да се провеждат разследвания. Предварителните проверки или разследвания могат да се разпоредят или въз основа на жалба, получена от службата, или по собствена инициатива на омбудсмана по правата на детето.

Предвид факта, че ефектът от дадено действие върху конкретно дете трябва да бъде проучен в рамките на разследване, проведено от омбудсмана по правата на детето, и тъй като самите деца също могат да подават жалби до службата, в закона се определят конкретни законодателни разпоредби във връзка с особено уязвимата позиция на децата:

- задължение да се вземат предвид най-добрите интереси на детето
- задължение да се вземат предвид желанията на детето.

Процедури: След подаването на жалба до службата на омбудсмана по правата на детето, първо се проучва дали тя е допустима и дали естеството на жалбата налага приоритетно разглеждане.

СОПД винаги се стреми към уреждане на проблема на местно равнище и на възможно най-ранен етап и като първи вариант трябва да даде възможност на съответния публичен орган, срещу когото е подадена жалбата, да отстрани проблема на жалбоподателя.

Ако жалбата е допустима, тя подлежи на предварително разглеждане. Ако след приключване на предварителното разглеждане СОПД заключи, че трябва да се проведе разследване, службата може да премине към по-обстойно разследване на жалбата.

Повече информация за процедурата на СОПД за разглеждане на жалби може да бъде открита на адрес: <http://www.oco.ie/complaints/faq.html>

Резултат: След приключване на разследването службата на омбудсмана по правата на детето може да изготви препоръки към съответния публичен орган, училище или болница в съответствие с направените констатации. Тези препоръки могат да са свързани с отстраняване на проблема за съответното дете или деца и/или извършване на по-широкообхватни системни промени в интерес на всички деца.

Препоръките не са задължителни; едно от законоустановените правомощия на СОПД обаче е да представя специален доклад на Oireachtas (парламента), в случай че даден публичен орган не приеме препоръките на СОПД.

Омбудсман

Адрес:

Office of the Ombudsman
18 Lower Leeson Street,
Dublin 2

<https://www.ombudsman.gov.ie/>

Ел. поща: ombudsman@ombudsman.gov.ie

Тел.: +353 (0) 1 639 5600

Видове запитвания

Хората могат да подават жалби до омбудсмана, свързани с

- министерства,
- местни органи
- Изпълнителната здравна служба (ИЗС),
- агенции, например благотворителни и доброволчески организации, които предоставят здравни и социални услуги от името на ИЗС,
- Ирландската пощенска служба (An Post), и
- всички публични органи, които са обхванати от Закона за уврежданията от 2005 г., по въпроси във връзка с този закон.

Процедура след подаване на запитване

От съответния публичен орган може да бъде поискано да изготви доклад. Ако е необходимо, може да се проучат документи и архиви и да се разпитат длъжностните лица. След това службата на омбудсмана решава дали:

- вашата жалба е валидна, и
- сте пострадал/а поради действието или решението на публичния орган.

В повечето случаи жалбите се обработват неформално. Службата на омбудсмана може да обсъди проблема директно с публичния орган или да проучи съответните документи. При по-сложните случаи може да се наложи извършването на по-подробно разследване. Освен това е въведена вътрешна процедура за обжалване, ако жалбоподателите не са удовлетворени от резултатите във връзка с подадената жалба.

Възможни резултати от процедурата

Ако службата на омбудсмана реши, че сте понесли щети в резултат на несправедливо или неправомерно действие на публичния орган и че публичният орган не е взел мерки да коригира това, службата може да препоръча на органа да предприеме такива действия. Службата на омбудсмана може да поиска от органа, в случай че е целесъобразно, да:

- преразгледа своето действие,
- промени своето решение и/или,
- да ви предложи:
  - обяснение,
  - извинение, и/или
  - финансово обезщетение.

Ако службата на омбудсмана заключи, че вашата жалба е недопустима, ще получите обяснение за причината за това.

Специализирани органи за защита на правата на човека

Омбудсман по правата на детето

Вж. по-горе **Национални институции за защита на правата на човека**.

Органи по въпросите на равенството

Орган по въпросите на равенството

Birchgrove House,
Roscrea,
Co. Tipperary,
Ireland
Tel: +353 505 24126
Факс: +353 505 22388
Ел. поща: info@equality.ie

Органът по въпросите на равенството е орган със смесен характер, чиято цел е елиминиране на незаконна дискриминация, подпомагане на равните възможности и информиране на обществеността относно законодателството в областта на равенството и някои други закони.

Законът за равно третиране в областта на заетостта от 1998 г. и Законът за равен статус от 2000 г. забраняват дискриминацията по отношение на заетостта, професионалното обучение, рекламите, колективните споразумения, осигуряване на стоки и услуги и други възможности, като членовете на широката общественост могат да се позоват на едно от девет възможни основания. Такива са:

- пол,
- гражданско състояние;
- семейно положение;
- възраст;
- увреждане;
- раса;

- сексуална ориентация;
- религиозни убеждения; и
- принадлежност към общността на „пътуващите хора“ („travellers“).

Органът по въпросите на равенството разполага с вътрешна правна служба, която по своя инициатива може да осигури безплатна правна помощ на жалбоподателите в случаи от стратегическо значение съгласно Закона за равно третиране в областта на заетостта от 1998 г. и Закона за равен статус от 2000 г. Тази служба осигурява помощ само в малък процент случаи въз основа на критериите, определени от съвета на органа по въпросите на равенството.

Трибунал по въпросите на равенството

3 Clonmel Street

Dublin 2

Ireland

Тел.: +353 1 4774100

Факс: +353 1 4774141

Ел. поща: info@equalitytribunal.ie

Уебсайт: <http://www.equalitytribunal.ie/>

Трибуналет по въпросите на равенството бе създаден в съответствие със Закона за равно третиране в областта на заетостта от 1998 г. В него е заложена законовата рамка, съгласно която трибуналет по въпросите на равенството осъществява медиация и/или провежда разследвания при жалби за незаконна дискриминация в съответствие с разпоредбите в закона. След създаването на трибунала бяха осъществени различни законодателни промени, така че сега той носи конкретна отговорност за медиация и разследване на жалби за незаконна дискриминация в съответствие със следните законодателни актове:

- Закони за равно третиране в областта на заетостта от 1998—2008 г.
- Закони за равен статус от 2000—2008 г.
- Закони за пенсиите от 1990—2008 г.

Разследването представлява квазисъдебен процес, извършван от служител на трибунала по въпросите на равенството, който проучва твърденията на двете страни и след това организира съвместно изслушване или изслушвания, за да достигне до решение по въпроса. Разследванията се провеждат от обучени служители по въпросите на равенството, които получават широкообхватни правомощия за достъп до помещения и получаване на информация с цел провеждане на разследването. Решенията са задължителни и се публикуват.

Медиацията се извършва от обучен служител по медиация към трибунала по въпросите на равенството, който помага на страните по спора да достигнат до взаимноприемливо споразумение. Споразуменията чрез медиация са задължителни и поверителни.

Трибуналет по въпросите на равенството разполага с широкообхватна компетентност, която включва жалби във връзка със заетост, професионални обезщетения, например пенсии, и равен статус, т.е. достъп до стоки и услуги, с две изключения:

- жалбите във връзка с регистрирани клубове и лицензирани заведения се разглеждат от районния съд съгласно Закона за спиртните напитки от 2003 г.;
- подателите на жалби във връзка с трудова дискриминация въз основа на пола могат да потърсят съдебна защита за незаконна дискриминация пред окръжния съд.

Орган по защита на данните

Служба на комисаря по защита на данните

Canal House

Station Road

Portarlinton

Co. Laois

Ireland

<https://www.dataprotection.ie/>

Отговорностите на службата на комисаря по защита на данните са свързани с подпомагане упражняването на правата на човека, заложен в законите за защита на данните от 1988 г. и 2003 г., и за принудително изпълнение на задълженията на администраторите на данни за защита на данните.

Ако дадено лице счита, че неговите права са били нарушени, то може да подаде жалба до комисаря, който ще разследва случая и ще предприеме необходимите стъпки за отстраняване на нарушението. Подробности за инцидента, довел до жалбата, могат да се изпращат до комисаря по защита на данните и от други лица. Жалбоподателят трябва ясно да посочи организацията или лицето, предмет на жалбата. Освен това той трябва да опише стъпките, които е предприел за уреждане на проблема с организацията, и отговора, който е получил от организацията. Трябва да се осигурят и копия от кореспонденцията с организацията и подкрепящи доказателства. След това службата на комисаря по защита на данните отнася въпроса до организацията.

В зависимост от естеството на жалбата комисарят по защита на данните може първо да се опита да намери решение, приемливо за всички страни. В случай че спорът не може да се уреди доброволно, комисарят по защита на данните ще проведе пълно разследване на всички факти и след това ще изготви официално решение. След приключване на разследването комисарят ще изпрати писма на засегнатите страни, с които ще ги уведоми за своето решение. В случай на жалби относно нарушения на разпоредбите за електронни съобщения (нормативен акт № 535 от 2003 г., изменен с нормативен акт № 526 от 2008 г.), комисарят може да реши да повдигне обвинение срещу съответната организация.

Други специализирани органи

i) Звено за борба с трафика на хора

Department of Justice & Equality.

51 St. Stephen's Green.

Dublin 2.

Тел.: +353 1 6028202

Ел. поща: [✉ ANTU@justice.ie](mailto:ANTU@justice.ie)

- **звено/орган за отправяне на запитвания към институцията, ако е уместно**

Звеното за борба с трафика на хора приема запитвания за информация, когато е уместно, на своя адрес на електронна поща [✉ ANTU@justice.ie](mailto:ANTU@justice.ie).

Информация може да се получи и на адрес [✉ http://www.blueblindfold.gov.ie/](http://www.blueblindfold.gov.ie/)

- **кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията**

Запитвания за информация относно въпроси, свързани с борбата с трафика на хора в Ирландия.

ii) Апелативен трибунал за бежанците

Refugee Appeals Tribunal,

6-7 Hanover Street East,

Dublin 2.

Функции: Апелативният трибунал за бежанците е независим орган, който разглежда апелативни жалби по молби за убежище след издадена отрицателна препоръка от службата на комисаря по молбите на бежанци и се произнася дали съответното лице трябва да получи статут на бежанец. Апелативният трибунал за бежанците също така разглежда жалби, свързани с решения на службата на комисаря по молбите на бежанци съгласно регламента от Дъблин II.

Процедури: За да обжалвате решението по вашия случай, следва да попълните формуляр за жалба. Този формуляр се прилага към писмото от комисаря по молбите на бежанци, с което ви уведомяват, че вашата молба за статут на бежанец е отхвърлена. Формулярът може да се свали и от уебсайта на трибунала на адрес [✉ http://www.refappeal.ie/website/rat/ratweb.nsf/page/refugee_status_determination-forms-en](http://www.refappeal.ie/website/rat/ratweb.nsf/page/refugee_status_determination-forms-en) [✉ http://www.refappeal.ie/](http://www.refappeal.ie/).

Разполагате с определено време за обжалване на решението по вашия случай, което започва да тече от датата, на която комисарят по молбите на бежанци е издал отрицателната препоръка. Този срок обаче е различен в зависимост от констатациите на комисаря по молбите на бежанци по вашия случай. Така може да разполагате с 15, 10 или 4 работни дни за обжалване. Ще разберете с колко дни разполагате от писмото на комисаря по молбите на бежанци, с което ви уведомяват, че са препоръчали да не ви бъде предоставен статут на бежанец.

След като попълните формуляра за жалба, трябва да го изпратите на следния адрес:

The Chairperson

Refugee Appeals Tribunal

6/7 Hanover Street East
Dublin 2
Факс: 00353 1 4748410

Съхранявайте доказателствата, че сте изпратили формуляра по поща/факс.

Резултат: Ако обжалваното решение бъде отменено, това означава, че съответният член на трибунала препоръчва да ви бъде предоставен статут на бежанец. Ще получите писмено уведомление за това решение. След това документът се препраща до звеното за решения на кабинета, отдел за правосъдие и равенство.

Ако обжалваното решение бъде потвърдено, това означава, че съответният член на трибунала препоръчва да не ви бъде предоставен статут на бежанец. Ще получите писмено уведомление за това решение. След това документът се препраща до звеното за репатриране, отдел за правосъдие и равенство.

iii) Омбудсман на Garda (национална полицейска служба)

The Garda Síochána Ombudsman Commission

150 Abbey Street Upper,
Dublin 1,
Ireland.

<https://www.gardaombudsman.ie/>

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията:

Тази организация може да разглежда жалби и да бъде сезирана във връзка с поведението на служители на Garda Síochána. Най-често обвиненията в тези жалби са свързани със злоупотреба с власт, грубо отношение, насилие, пренебрегване на служебни задължения.

Сезирането е свързано със смъртни случаи или значителни вреди.

Организацията може да получава жалби от физически лица (които не са служители на Garda Síochána) лично във всеки от офисите на комисията, по електронен път, по телефон, поща, от всяко полицейско управление или лично на член на комисията. Освен това организацията може да бъде сезирана от комисаря на Garda Síochána във връзка с представени пред комисаря на Garda твърдения, че поведението на служител на Garda Síochána може да е довело до смърт или значителна вреда на дадено лице. Комисията може да проведе разследване без получена жалба, ако счита, че това е в интерес на обществото.

Кратко описание на процедурата след подаване на запитване:

Когато бъде получена жалба, се оценява нейната допустимост или недопустимост съгласно закона. Ако тя бъде сметена за недопустима, не се провежда разследване.

Ако жалбата бъде сметена за допустима и ако е уместно, се прави опит за неформално уреждане на въпроса със съгласието на жалбоподателя и съответния служител на Garda Síochána. В противен случай случаят се разследва като евентуално нарушение на (дисциплинарния) правилник на Garda Síochána от 2007 г. или евентуално нарушение на наказателното право. Засегнатите страни имат право да получават информация за напредъка по и резултатите от разследването.

Кратко описание на възможните резултати от производството:

Жалбата може да бъде сметена за недопустима.

Разследването може да бъде прекратено във всеки момент, ако въз основа на информация, получена след обявяване на жалбата за допустима, комисията прецени, че жалбата е неоснователна или проява на злонамереност; че жалбоподателят е съзнавал, че жалбата е невярна или подвеждаща или че предвид всички обстоятелства комисията счита, че не е необходимо или практично да се провежда допълнително разследване.

В резултат на разследване може да се наложи санкция на Garda.

В резултат на разследване може да се открие дисциплинарно производство и да се наложи санкция на Garda.

Случаят може да бъде препратен до главния прокурор и може да бъде издадено решение за повдигане на обвинение. В такъв случай може да се стигне до съдебно производство.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 12/11/2018

Основни права - Гърция

[Национални съдилища](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

Национални съдилища

В Гърция не съществува специален компетентен съд, чрез който да се потърси правна защита в случай на предполагаемо нарушение на основните права. В зависимост от характера на престъплението или нарушението правна защита може да се потърси от националните граждански, наказателни или административни съдилища.

Дали има нарушение на основните права се определя въз основа на националното материално право. Приложимата процедура пред компетентния (граждански, наказателен или административен) съд е уредена в националното процесуално (гражданско, наказателно или административно) право.

Съответната процедура завършва със съдебно решение, което или води до отхвърляне на иска, или, ако е окончателно, може да бъде принудително изпълнено.

[Градски и наказателни съдилища](#)

[Административни съдилища](#)

Специализирани органи за защита на правата на човека

Национална комисия по правата на човека

Neofitou Vamva 6

10674 Athens, Гърция

По силата на принципите от Париж неотдавна беше учредена Националната комисия по правата на човека (НКПЧ) като орган, който дава консултации на правителството по въпросите на правата на човека. Нейните членове произхождат от тридесет и две организации (независими органи, университетски факултети по право и науки, синдикални организации, неправителствени организации, политически партии и министерства).

НКПЧ има за цел да предоставя постоянни насоки на всички правителствени органи относно необходимостта от защита на правата на човека по отношение на всички лица, пребиваващи на територията на Гърция.

Съгласно закона, с който е създадена НКПЧ (**Закон № 2667/1998, с измененията си, в сила понастоящем**), тя е натоварена с изпълнението на следните основни задачи:

а) разглеждане на въпроси на правата на човека, повдигнати от правителството или от Конференцията на парламентарните говорители или предложени от нейните членове или от неправителствени организации (НПО);

б) правене на препоръки и предложения, изготвяне на проучвания и представяне на отчети и становища за законодателни, административни или други дейности в подкрепа на правата на човека;

в) подемане на инициативи за повишаване на обществената и медийната осведоменост по въпросите на правата на човека;

г) предприемане на инициативи за насърчаване на зачитането на правата на човека в рамките на образователната система;

- д) поддържане на постоянни контакти и сътрудничество с международни организации, аналогични органи в други държави и национални и международни НПО;
- е) предоставяне на становища относно национални доклади, представяни на международни организации по въпросите на правата на човека;
- ж) популяризиране на позициите на НКПЧ чрез всички възможни средства;
- з) изготвяне на годишен доклад за правата на човека;
- и) създаване на Център за документация по правата на човека; както и
- й) анализиране на това дали дали гръцкото право съответства на международното законодателство за защита на правата на човека и предоставяне на уместни становища на компетентните правителствени органи.

Неправителствени организации (НПО)

Съществуват редица НПО, от които може да бъде поискано съдействие в случай на нарушение на основните права. Компетентният орган за НПО е Министерството на външните работи.

 <http://www.mfa.gr/>

Омбудсман

Омбудсманът е независим орган, уреден в Конституцията. Институцията на омбудсмана беше създадена със Закон № 2477/97 и функционира от 1 октомври 1998 г. насам. Дейността на омбудсмана е уредена със Закон № 3094/03. Предоставяните от омбудсмана услуги са безплатни.

Омбудсманът разглежда отделни административни актове или случаи на действие или бездействие от страна на органи, предоставящи публични услуги, при които са били нарушени правата или законовите интереси на физически или юридически лица.

Всеки гражданин, който подава жалба до омбудсмана, трябва първо да се е обърнал към съответната публична служба. Гражданинът може да се обърне към омбудсмана само ако при този контакт проблемът не е бил разрешен.

Мисията на омбудсмана е да осъществява медиация между гражданите и публичните служби с цел защита на гражданските права, борба със злоупотребите в администрацията и отстояване на върховенството на закона.

В ролята си на медиатор омбудсманът дава насоки и препоръки на публичните административни органи. Омбудсманът не налага санкции и не отменя незаконни административни актове.

*Hadziyanni Mexi 5
11528 Athens, Гърция*

Специализирани органи за защита на правата на човека

- **Омбудсман за правата на детето**

Омбудсманът (вж. по-горе) също така разглежда действия или случаи на бездействие от страна на публични административни органи и частни лица в нарушение на правата на детето.

С оглед защита на правата на детето омбудсманът също така се занимава с действия на частни юридически лица или физически лица, които нарушават правата на детето.

- **Органи, популяризиращи принципа на равенство**

I. Със Закон № 3304/2005, транспониращ Директива 2000/43/ЕО на Съвета от 29 юни 2000 г. и Директива 2000/78/ЕО на Съвета от 27 ноември 2000 г., на омбудсмана, Органа по въпросите на равенството и Инспекцията по труда (SEPE) се възлага официална отговорност да популяризират принципа на равенство, като се определят задачите на всеки от тях.

По-конкретно:

1. Омбудсманът отговаря за защитата на принципа на равенство, когато този принцип е нарушен от страна на публични административни органи. *В случая понятието „публични административни органи“ се отнася до органите, посочени в член 3, параграф 1 от Закон № 3094/2003 (Държавен вестник, серия I, бр. 10), „Омбудсман и други разпоредби“.*
2. Органът по въпросите на равенството отговаря за защитата на принципа на равенство, когато този принцип е нарушен от страна на физически или юридически лица, различни от посочените по-горе, с изключение на въпросите, свързани със заетостта и труда.
3. По отношение на въпросите, свързани със заетостта и труда, за защитата на принципа на равенство, когато този принцип е нарушен от страна на физически или юридически лица, различни от посочените в параграф 1, отговаря Инспекцията по труда (SEPE).

II. Закон № 3896/2010 (Държавен вестник, серия I, бр. 207, 8.12.2010 г.) за прилагане на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите — хармонизиране на действащото законодателство с Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. и с други приложими разпоредби, въвежда абсолютна забрана на всички форми на пряка или косвена дискриминация въз основа на пола.

Законът има за цел да гарантира прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите, що се отнася до: а) достъпа до заетост, включително професионалното развитие, както и до професионална квалификация; б) условията на труд, включително заплащането; както и в) професионалните социалноосигурителни схеми, както е предвидено в Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета.

Омбудсманът отговаря за мониторинга и насърчаването на прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в приложното поле на горепосочения закон (член 25 от Закон № 3896/2010).

- **Орган за защита на данните**

Органът за защита на данните е независим орган, създаден със Закон № 2472/1997, транспониращ Директива 95/46/ЕО.

Органът за защита на данните отговаря за защитата и прилагането на правото на неприкосновеност на личния живот в Гърция, както е предвидено в Закон № 2472/1997 и Закон № 3471/2006.

Основната цел на Органа за защита на данните е да защитава гражданите от незаконна обработка на лични данни и да им съдейства, ако неприкосновеността на личния им живот бъде нарушена.

Органът за защита на данните има за цел също така да предоставя подкрепа и насоки на лицата, обработващи данни, във връзка с изпълнението на техните законови задължения с оглед на нуждата от модерни услуги в Гърция и проникването на нови цифрови комуникации и мрежи.

Kifissias 1-3

11523 Athens, Гърция

Административни проверки

Органът за защита на данните, действайки служебно или в отговор на подадена жалба, провежда административни проверки на данни, съхранявани както в публичния, така и в частния сектор. Тези проверки се осъществяват от длъжностни лица от Отдела за проверки, които при важни случаи се подпомагат от членове на Органа за защита на данните. В качеството си на специални разследващи лица инспекторите имат достъп до всички записи и не подлежат на ограничения по отношение на поверителността.

Проверките обхващат анализ на това дали инспектираните органи съблюдават изискванията на Закон № 2472/97 и Закон № 3471/2006 (относно уведомяването, информацията, другите задължения и доказателствата). В допълнение към това се провежда проверка на ИТ системата, включително на основните характеристики на системата, естеството на данните и степента на сигурност, гарантирана от организационните и техническите мерки за защита на данните, които са въведени от лицето, обработващо данни, както е предвидено в членове 6 и 10 от Закон № 2472/1997. Заключениета от проверката се представят в доклад, който се предоставя на Органа за защита на данните.

Органът за защита на данните също така провежда независим преглед на националния отдел от Шенгенската информационна система съгласно член 114, параграф 1 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген (Закон № 2514/1997, Държавен вестник, серия I, бр. 140); изпълнява функциите на национален надзорен орган, както е предвидено в член 23 от Конвенцията за Европол (Закон № 2605/1998, Държавен вестник, серия I, бр. 88), както и на

национален надзорен орган по смисъла на член 17 от Конвенцията за използване на информационните технологии за нуждите на митниците (Закон № 2706/1999, Държавен вестник, серия I, бр. 77); и отговаря за задълженията, произтичащи от международни споразумения.

Разглеждане на молби, жалби и запитвания

Органът за защита на данните разглежда жалбите и запитванията, свързани с правоприлагането и защитата на правата на жалбоподателите, ако тези права са били нарушени при обработката на данни, и издава решения в тази връзка. Той също така налага административни санкции на лицата, обработващи данни, или на техните представители, ако има такива, ако те нарушат задълженията си, произтичащи от Закон № 2472/97, както и от всяка друга разпоредба относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни. Накрая, Органът за защита на данните може да уведомява компетентните административни и съдебни органи за нарушения на законодателството за защита на данните.

- **Други специализирани органи**

EPANODOS е частноправна организация с нестопанска цел, предоставяща публични услуги, под егидата на Министерството на правосъдието, прозрачността и правата на човека.

Основната цел на EPANODOS е социалната реинтеграция на бивши правонарушители, предимно чрез професионална квалификация, развиване на трудови умения, консултиране и психологическа подкрепа, както и изграждането на адекватни структури за подкрепа.

*Derigny 28-30 & Tritis Septemvriou
Victoria Square, 10434 Athens, Гърция*

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 25/06/2018

Основни права - Испания

Национални съдилища

Национални институции, работещи в областта на правата на човека

Омбудсман

Специализирани органи в областта на правата на човека

Други

Национални съдилища

Конституционен съд (Tribunal Constitucional)

Основните права и свободи на човека се гарантират на първо място от съдиите и съдилищата. Конституцията обаче предвижда особена система като последна възможност за защита на тези права, а именно предявяването на **конституционна жалба** (*amparo constitucional*), която се разглежда от **Конституционния съд**. Този съд тълкува Конституцията като върховна инстанция. В това си качество той е върховният съдебен орган в областта на конституционните гаранции и е основният гарант на основните права и свободи, признати от Конституцията.

Ако имате въпроси, има четири начина да се свържете с Конституционния съд:

- по пощата, на следния адрес:

Tribunal Constitucional
Calle Domenico Scarlatti, 6 - 28003 Madrid – Spain.

- по телефона: +34 915508000.

- по факс: +34 915444088.
- по електронна поща: [✉ buzon@tribunalconstitucional.es](mailto:buzon@tribunalconstitucional.es).

Повече информация можете да намерите на следните уебсайтове: : [✉ http://www.tribunalconstitucional.es/](http://www.tribunalconstitucional.es/) и [✉ http://www.poderjudicial.es/](http://www.poderjudicial.es/)

Национални институции, работещи в областта на правата на човека

Вж. раздела, посветен на омбудсмана.

Омбудсман (Defensor del Pueblo)

Омбудсманът (Defensor del Pueblo) е институцията, натоварена със закрилата и защитата на основните права и гражданските свободи на гражданите. За тази цел той е оправомощен да контролира дейността на административните органи и на органите, занимаващи се с управлението на обществени услуги, на територията на цялата страна, както и дейността на административните делегации на Испания, обслужващи испанските граждани в чужбина.

Настоящият омбудсман е **Francisco Fernandez Marugan**.

Когато получи жалба във връзка с неправомерно функциониране на правораздаването, омбудсманът я изпраща на прокуратурата за провеждане на разследване на случилото се и за предприемане на подходящи мерки в съответствие с нормативната уредба или я предава за разглеждане на Висшия съдебен съвет (Consejo General del Poder Judicial). Омбудсманът може също така да отправи препоръки към правителството относно необходимостта от извършване на законодателни промени.

Омбудсманът разполага с правомощия да подава жалби за противоконституционност и за нарушение на права и свободи (amparo), както и за инициране на процедурата habeas corpus.

Омбудсманът НЕ МОЖЕ да се намесва в следните случаи:

- когато не е имало намеса от страна на публичната администрация;
- когато се касае за спор за частни взаимоотношения;
- ако е изминала повече от една година от момента, в който гражданинът е узнал фактите предмет на жалбата;
- когато жалбата е подадена анонимно, не съдържа конкретно искане и от нея личи, че подателят е недобросъвестен или ако разглеждането ѝ може да накърни законните права на трети лица;
- когато е налице несъобразяване със съдържанието на съдебно решение.

Гражданите, които желаят да се обърнат към омбудсмана, не се нуждаят от помощта на адвокат или доверител и **цялото производство е безплатно** за тях.

Производството се открива с подаване на жалба. Жалбата трябва да бъде подписана и в нея задължително трябва да са посочени собственото и фамилното име на жалбоподателя, адрес за контакти, описание на обстоятелствата, поради които се подава жалбата, както и органът или администрацията, срещу които тя се подава.

По възможност към жалбата се прилагат копия на най-важните документи, свързани с разглеждания проблем. След разглеждане на преписката, на жалбоподателя се изпраща документ, в който се посочва номерът, под който е заведена жалбата, в случай че той желае да получи информация във връзка с нея.

Жалбата може да бъде подадена по един от следните начини:

- **онлайн**: от страницата на електронния регистър, която е достъпна от уебсайта на омбудсмана под рубрика [✉ Present a tu queja](#) („Подаване на жалба“);
- **лично**: в приемната на службата на омбудсмана на следния адрес: calle Zurbano nº 42, Madrid. Приемните часове са: от понеделник до петък 9,00 — 14,00 ч. и от понеделник до четвъртък 16,00 — 18,00 ч. (през август приемната е затворена следобед);
- **по пощата**: чрез изпращане на подписано писмо на адрес:

Defensor del Pueblo

Calle Zurbano, 42 - 28010 Madrid - Spain

- **по факс**: чрез изпращане на подписано писмо на номер +34 913081158.

Ако се нуждаете от информация за институцията на омбудсмана или искате да узнаете какво е движението по преписката, можете:

- да отидете направо в приемната на следния адрес: calle Zurbano nº 42 de Madrid.
- да изпратите съобщение по електронна поща: ✉ registro@defensordelpueblo.es.
- да се обадите по телефона на някой от следните номера:
  - 900101025 (единствено от Испания) — на тази безплатна телефонна линия можете да получите информация за институцията, за нейната роля и функции, както и за това как да подадете жалба.
  - +34 914327900: за да узнаете какво е движението по дадена жалба.работно време на тези телефонни услуги е както следва:
  - 9,00 — 14,00 ч. и 15,00 — 18,00 ч., от понеделник до четвъртък,
  - 9,00 — 14,00 ч. и 16,00 — 18,00 ч. в петък (през август телефонните услуги не работят следобед).

Повече информация можете да намерите на следния уебсайт: ✉ <http://www.defensordelpueblo.es/>

Специализирани органи в областта на правата на човека

- **Омбудсман по въпросите на правата на децата (Defensor del Pueblo para los derechos de la infancia)**

Омбудсманът осигурява защита на правата на всички граждани, независимо от възрастта им. В допълнение към това някои автономни общности в Испания са създали институции за защита на малолетните и непълнолетните.

Испанското законодателство гарантира на малолетните и непълнолетните правото да подават жалби до Омбудсмана или до признатите автономни институции.

- **Органи по въпросите на равенството (Organismo de igualdad)**

Съвет за насърчаване на еднаквото третиране и за борба с дискриминацията, основана на раса или етническа принадлежност

Съветът е съставен от различни държавни, регионални и местни органи на публичната власт, от представителни професионални и синдикални организации, както и от образувания с нестопанска цел, работещи в областта на насърчаването на еднаквото третиране и борбата с дискриминацията, основана на раса или етническа принадлежност.

Неговата цел е да допринесе за спазване на принципа на еднакво третиране и за борбата с дискриминацията, основана на расов или етнически произход, в области като образованието, здравеопазването, достъпът до социално осигуряване, обществени услуги, жилищно настаняване, заетост, обучение и т.н., и най-общо погледнато, достъпът до всички видове стоки и услуги.

За тази цел Съветът изпълнява **четири основни функции**:

1. **Предоставя независими съвети на жертвите на дискриминация** при обработване на жалбите им.
2. **Публикува самостоятелно независими проучвания, разследвания и доклади.**
3. **Насърчава мерките, които допринасят за еднаквото третиране** и за премахване на дискриминацията, като отправя полезни препоръки и предложения.
4. **Изготвя и одобрява годишния доклад за дейността на Съвета и го представя на Министъра по въпросите на равноправното третиране.**

Повече информация можете да намерите на следните уебсайтове: <http://www.igualdadynodiscriminacion.org/> и <http://www.igualdadynodiscriminacion.org/contactar/home.htm>.

- **Орган по защита на данните (Organismo de protección de datos)**

Испанска агенция за защита на данните

Испанската агенция за защита на данните е независим орган за осъществяване на контрол, който следи за спазване на правната уредба в областта на защитата на данните и гарантира и защитава основното право на защита на личните данни.

Тя обработва исканията и оплакванията на гражданите и предоставя информация за правата, регламентирани в [Ley Orgánica de Protección de Datos](#) (органичен закон относно защитата на данните). Агенцията предоставя също така помощ и информация на образуванията, работещи с досиета, съдържащи лични данни (предприятия, институции и публична администрация), за да гарантира съблюдаването на закона от тяхна страна.

Отношения със засегнатите лица

- Обработка заявленията и оплакванията на засегнатите лица.
- Предоставя информация относно правата, регламентирани от правната уредба.
- Оказва съдействие на медийни кампании.

Отношения с лицата, обработващи данни

- Издава разрешенията, предвидени от закона.
- Налага корективни мерки.
- При нарушения на закона, изисква заличаване на данните и прекратяване на дейността по обработване на данни.
- Упражнява правомощия по налагане на санкции.
- При необходимост, търси помощ и информация.
- Дава разрешения за международно предаване на данни.

За всякакви въпроси, разяснения, искания, оплаквания или предложения, можете да се свържете с Испанската агенция за защита на данните по три начина:

- по пощата, на следния адрес:

Agencia Española de Protección de Datos.
Calle Jorge Juan, 6 – 28001 Madrid - Spain

- по телефона: +34 912663517.
- по електронна поща на адрес: ciudadano@agpd.es.

Повече информация можете да намерите на следния уебсайт: <https://www.agpd.es/>.

- **Други специализирани органи**

Испански комитет на представителите на хората с увреждания

Испанският комитет на представителите на хората с увреждания (*Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad*), по-известен със съкращението CERMI, е платформата за осъществяване на представителство, защита и дейност на испанските граждани, страдащи от увреждания. С ясната представа за статута си на социална група, която е в неблагоприятно положение, повече от 3,5 милиона души, заедно със своите семейства, решиха да се обединят посредством организации шапки, за да въздействат на работата по признаването на правата им и да постигнат пълното си качество на граждани с равни права и възможности, сравними с тези на останалите групи в обществото.

Ако имате въпроси, има три начина да се свържете със CERMI:

- по пощата, на следния адрес:

Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad - Secretaría General
Calle Recoletos, 1 Bajo - 28001 Madrid - Spain

- по телефона: +34 913601678,
- по факс: +34 914290317,
- по електронна поща на адрес: cermi@cermi.es

Повече информация можете да намерите на следния уебсайт: <http://www.cermi.es/>.

Полезна информация се съдържа и на уебсайта на Националната обсерватория за хората с увреждания: <http://www.observatoriodeladiscapacidad.es/>

Служба „Убежище и бежанци“

Служба „Убежище и бежанци“ е част от Министерство на вътрешните работи и е натоварена с изготвянето на предложения за издаване на разрешения за пребиваване в Испания в съответствие със законодателството в областта на правото на убежище.

Освен това тя има следните функции:

- Проучва и обработва досиета, за да определи държавите, отговарящи за разглеждането на молбите за предоставяне на убежище, в съответствие с действащите международни споразумения;
- Разглежда и обработва всички молби за предоставяне на убежище, подадени на граничните пунктове, на територията на страната и в дипломатическите представителства на Испания в чужбина.

Повече информация можете да получите:

- по пощата:

Oficina de Asilo y Refugio

Calle Pradillo, 40 - 28002 Madrid - Spain

- по телефона: +34 915372170.

За повече информация се свържете със съответния отдел в Министерство на вътрешните работи http://www.mir.es/SGACAVT/extranje/asilo_refugio/.

Генерален секретариат за затворническите учреждения

Затворническите учреждения са основна част от политиката на сигурност и от социалната политика на една страна. Предназначението им, заложено в конституцията, както и основната им цел е да осъществяват надзор и ръководство върху всички дейности, насочени към предоставяне на обществени услуги във връзка с изпълнението на присъдите и наказателните мерки.

Повече информация можете да получите:

- по пощата:

Secretaría General de Instituciones Penitenciarias

Calle Alcalá, 38-40 - 28014 Madrid - Spain

- по телефона: +34 913354700,
- по факс: +34 913354052.

Повече информация можете да намерите на следния уебсайт: <http://www.institucionpenitenciaria.es/>.

Други

Общ съвет на адвокатските колегии в Испания (Consejo General de la Abogacía Española)

Общият съвет на адвокатските колегии в Испания (*Consejo General de la Abogacía Española, CGAE*) е висшият орган на испанските адвокатски колегии, който разполага с представителни, координационни и изпълнителни функции и за всякакви цели има статут на публично образувание със собствена правосубектност и пълни правомощия за постигане на целите си.

CGAE отговаря за регулирането на адвокатската професия и следи за запазването на нейния престиж. В Испания има 83 адвокатски колегии, в които понастоящем членуват общо 137 447 практикуващи адвокати (по данни от декември 2016 г.), както и 10 автономни съвета на адвокатски колегии.

Правото на безплатна правна помощ е силно застъпено в Испания. Испанските адвокатски колегии гарантират осъществяването на ефективна съдебна защита на всички граждани посредством системата за предоставяне на правна помощ, юридическа помощ и правни консултации за обвиняемите, юридическа помощ и консултации за имигранти, правни консултации за лишените от свобода, юридическа помощ и консултации за жени, юридическа помощ за жертвите на домашно насилие, както и юридическа помощ и консултации за възрастни хора.

Ако имате въпроси, има три начина да се свържете със *CGAE*:

- по пощата, на следния адрес:
Consejo General de la Abogacía Española
Paseo Recoletos, 13 – 28004 Madrid - Spain
- по телефона: +34 915232593,
- по електронна поща на адрес: [✉ informacion@cgae.es](mailto:informacion@cgae.es).

Повече информация можете да намерите на следните уебсайтове: [✉ http://www.cgae.es/](http://www.cgae.es/) и [✉ http://www.justiciagratis.es/](http://www.justiciagratis.es/).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 06/06/2018

Основни права - Франция

Съдилища

Национална институция по правата на човека

Институционален омбудсман: Защитник на правата

Специализирани органи по правата на човека

Други специализирани институции

Съдилища

Основните права и свободи на хората са гарантирани на първо място от административните съдилища и съдилищата, пред които гражданите могат да заведат дело.

Освен това Конституционният съвет (*Conseil constitutionnel*), който се произнася по конституционността на законите, упражнява два вида контрол:

- Контрол на необнародваните закони: Конституционният съвет се сезира задължително за устройствените закони — преди тяхното обнародване, и за процедурните правилници на камарите на парламента — преди влизането им в сила. Съветът може също така да бъде сезиран във връзка с международен ангажимент преди същият да бъде ратифициран или одобрен. Що се отнася до обикновените закони, Съветът може да бъде сезиран във връзка с тях преди обнародването им.
- Контрол на обнародваните закони: с конституционната промяна от 23 юли 2008 г. в Конституцията бе включен член 61-1, с който бе въведен т.нар. приоритетен въпрос за конституционност (*question prioritaire de constitutionnalité*). Реформата дава възможност на гражданите да оспорват в хода на всящо производство конституционността на обнародван закон, за който твърдят, че нарушава гарантираните от Конституцията права и свободи. Съдът, който разглежда всящото дело, препраща приоритетния въпрос за конституционност на Касационния съд (*Cour de cassation*) или на Върховния административен съд (*Conseil d'État*). Конституционният съвет може да бъде сезиран по въпроса от Върховния административен съд или от Касационния съд. Той трябва да се произнесе в срок от три месеца. По този начин считано от 1 март 2010 г., след като бъде сезиран от Върховния административен съд или Касационния съд, Конституционният съвет проверява дали законодателна разпоредба, която вече е в сила, нарушава гарантираните от Конституцията права и свободи. Когато е необходимо, Конституционният съвет може да отмени въпросната разпоредба.

За повече информация относно приоритетния въпрос за конституционност:

- [✉ https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088](https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F21088)
- [✉ http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/](http://www.vie-publique.fr/actualite/faq-citoyens/qpc/)

Информация за организацията на съдилищата и тяхната компетентност е предоставена на уебсайтовете на Върховния административен съд, Касационния съд и Конституционния съвет:

- <http://www.conseil-etat.fr/>
- <https://www.courdecassation.fr/>
- <http://www.conseil-constitutionnel.fr/>

Национална институция по правата на човека

Национална консултативна комисия по правата на човека

Националната консултативна комисия по правата на човека (НККПЧ) (*Commission nationale consultative des droits de l'homme* — CNCDH) е националната институция по правата на човека на Франция и е създадена през 1947 г. Считана за независим административен орган, тя е държавна структура, която изпълнява задачите си напълно независимо (съгласно Закон № 2007-292 от 5 март 2007 г.). В състава на НККПЧ влизат 64 водещи личности и представители на организации на гражданското общество.

Задачи

НККПЧ насърчава диалога между правителството, парламента, институциите и гражданското общество в областта на правата на човека, хуманитарното право и хуманитарните дейности и борбата срещу расизма.

- Тя оказва помощ при изготвянето на доклади, които трябва да бъдат представени от Франция пред международните организации, съгласно поетите от нея договорни задължения в областта на правата на човека.
- Тя допринася за образованието в областта на правата на човека.
- Съгласно член 2 от Закона от 13 юли 1990 г. тя отговаря за изготвянето на публичен годишен доклад за борбата срещу расизма.
- По собствена инициатива тя може да насочи вниманието на публичните органи към мерки, за които счита, че биха могли да благоприятстват защитата и укрепването на правата на човека. Комисията може да повдига всички въпроси, свързани с извънредна хуманитарна ситуация, и да обменя информация за възможните решения по отношение на такива ситуации.
- Приетите от нея становища и доклади се публикуват.

Работата, извършвана от НККПЧ, е разделена между пет подкомисии: социални въпроси, етични въпроси; расизъм, антисемитизъм, ксенофобия, дискриминация и уязвими групи; институции, правосъдие, полиция, въпроси, свързани с миграцията; европейски и международни въпроси; международно хуманитарно право и хуманитарни дейности.

Адрес:

Commission nationale consultative des droits de l'homme
35 Rue Saint-Dominique, 75007
Paris

За повече информация: <http://www.cncdh.fr/>

Институционален медиатор: Защитник на правата

Защитникът на правата (*Défenseur des droits*) е независима институция, предвидена в Конституцията вследствие на промените от 23 юли 2008 г. и създадена с Устройствен закон № 2011-33 и обикновен закон № 2011-334 от 29 март 2011 г.

Задачи

Защитникът на правата има следните задачи:

- защитава личните права и свободи в контекста на отношенията с административните органи;
- защитава и насърчава интересите и правата на децата;
- бори се срещу забранената по закон дискриминация и насърчава равенството;
- гарантира спазването на етиката от лицата, участващи в дейности по осигуряване на сигурността.

Институцията „Защитник на правата“ е резултат от обединяването на четири предшествващи я институции: Националният омбудсман (*Médiateur de la République*), Защитника на децата (*Défenseur des enfants*), Висшият орган за борба с дискриминацията и насърчаване на равенството (*Haute Autorité de Lutte contre les Discriminations et pour l'Égalité* — HALDE) и Националната комисия по етика на сигурността (*Commission Nationale de Déontologie de la Sécurité* — CNDS).

Правомощия

Защитникът на правата има право да получава жалби от всяко физическо или юридическо лице, включително от малолетни и непълнолетни лица, които търсят защита на правата си. Той може също така, по собствена инициатива и при всякакви обстоятелства, да разглежда случаи, които попадат в обхвата на неговите правомощия.

За да изпълнява задачите си, Защитникът на правата разполага, от една страна, с правомощия да разследва и да прави проучвания в случай на индивидуални жалби, което му дава възможност да получава всички съответни документи, да разпитва физически лица и дори да извършва проверки на място. От друга страна, Защитникът на правата може да предлага изменения на закони или разпоредби и да изготвя препоръки както за публичните, така и за частните органи.

Той може също да отправя препоръки с цел да отстрани трудностите или нарушенията на правата, с които е сезиран. Засегнатите лица или органи трябва да уведомяват Защитника на правата за предприетите от тях действия в отговор на тези препоръки. Ако не го направят или ако той прецени, че препоръките му не са взети под внимание, може да разпорежи на съответното лице или орган да предприеме необходимите мерки в рамките на определен срок. Ако в отговор на това разпореждане не бъдат предприети действия, Защитникът на правата може да изготви специален доклад до въпросното лице или орган. Този доклад се оповестява публично.

Защитникът на правата може също така да оказва помощ при медиация или да предлага компромисни решения, както и да помага на жертвите да подготвят досието по жалбата си и да установят кои процедури са подходящи за техния казус.

Защитникът на правата може да сезира органите, оправомощени да образуват дисциплинарни производства, във връзка с узнати от него факти, за които смята, че е оправдано да бъдат наложени санкции. Той може също така да участва в съдебни производства в подкрепа на дадена жалба като представя писмени или устни становища.

Организация

В седалището на Защитника на правата в Париж работят близо 250 души. В континентална Франция и нейните отвъдморски департаменти работят около 400 доброволци, които помагат на гражданите да защитават правата си, получават техните жалби и отговарят на техни искания. Те могат да бъдат намерени в различни местни и достъпни структури, като например префектури, подпрефектури, центрове за юридически консултации, точки за достъп до правна информация, и общински сгради. Тези представители провеждат също така консултации в затвори и работят с ведомствените центрове за хора с увреждания.

Защитникът на правата председателства съвети, които му оказват помощ при изпълнението на неговите задачи в областта на „защитата и насърчаването на правата на децата“, „борбата срещу дискриминацията, насърчаването на равенството“ и „етиката в областта на сигурността“.

По предложение на Защитника на правата министър-председателят назначава неговите заместници, сред които са:

- защитник по въпроси, свързани с децата, който е заместник-председател на съвета, отговарящ за защитата и укрепването на правата на децата;
- заместник, който е заместник-председател на съвета, отговарящ за етиката в областта на сигурността;
- заместник, който е заместник-председател на съвета, отговарящ за борбата срещу дискриминацията и за насърчаване на равенството.

Сезиране на Защитника на правата

Всяко физическо лице (частно лице) или всяко юридическо лице (дружество, сдружение и т.н.) може да сезира Защитника на правата директно и безплатно, когато:

- счита, че спрямо него се прилага дискриминация;
- знае, че представител на обществените (полиция, жандармерия, митници и т.н.) или частни (служител по сигурността) правоприлагащи агенции не е спазил правилата за добро поведение;
- изпитва затруднения в отношенията си с дадена публична служба (фонд за семейни надбавки (*Caisse d'Allocations Familiales*), център за заетост (*Pôle Emploi*), пенсии и т.н.);

- счита, че е налице случай на незачитане на правата на детето.

Защитникът на правата може да бъде сезиран от дете или непълнолетно лице под 18 годишна възраст, от членове на семейството на детето или негов законен представител, медицински или социални служби, сдружение, определено да защитава правата на децата, член на френския парламент и член на Европейския парламент от Франция, както и чуждестранна институция, която има същите функции като тези на Защитника на правата. Последният може да действа от името на френски и чуждестранни деца, живеещи във Франция, и френски деца, живеещи в чужбина, в много области, свързани със защита на правата на детето, и по-специално: закрила на детето, здравеопазване и увреждания, наказателно правосъдие, осиновяване, образование за всички и малолетни и непълнолетни лица от чужди държави.

Гражданите могат да подават своите жалби директно до Защитника на правата:

- като използват [📧 онлайн формуляра за сезиране](#)
- безплатно по пощата.

Адрес:

Défenseur des droits
Libre réponse 71120
75342 Paris Cedex 07

За повече информация: [📧 https://www.defenseurdesdroits.fr/en](https://www.defenseurdesdroits.fr/en)

Специализирани органи по правата на човека

Има и други специализирани органи, действащи в областта на правата и свободите:

Надзорен орган по защита на данните:

Национална комисия по въпросите на информатиката и свободите (НКВИС) (*Commission nationale de l'informatique et des libertés — CNIL*)

НКВИС е френският надзорен орган по защита на личните данни. Тя изпълнява задачите си в съответствие със Закон № 78-17 от 6 януари 1978 г. с последващите му изменения.

Задачи

Националната комисия по въпросите на информатиката и свободите е независим административен орган. Тя изпълнява по-специално следните задачи:

- Информира всички субекти на данни и администратори на лични данни за техните права и задължения.
- Гарантира, че личните данни се обработват в съответствие с разпоредбите на Закона от 6 януари 1978 г., с последващите му изменения. В зависимост от данните, за които става въпрос, тя разрешава обработката, дава становище и получава декларациите за обработка на данните.
- Получава искания, петиции и жалби, свързани с обработката на лични данни, и уведомява лицата, които са ги подали, за предприетите във връзка с тях действия.
- Отговаря на исканията за становища от публични органи, а когато е уместно — на съдилищата, и консултира физическите лица и органите, които извършват или планират да извършват автоматична обработка на лични данни.
- Уведомява своевременно прокуратурата, в съответствие с [📧 член 40 от Наказателнопроцесуалния кодекс \(Code de procédure pénale\)](#), за престъпления, които са привлекли вниманието ѝ, и може да представя становища по наказателни производства.
- Чрез специално решение може да възлага на един или повече от своите членове или на генералния си секретар да извърши проверки във връзка с всяка обработка или да организира извършване на такива проверки от служители на комисията, а когато е приложимо — да получи копия от всички документи или носители на данни, свързани със задачите ѝ.
- С нея се извършват консултации по всеки законопроект или указ, или за всяка разпоредба, свързана със законопроект или указ, отнасящ се до защитата на личните данни или обработката на такива данни.

Всяка година НКВИС представя публичен доклад за изпълнението на задачите си на президента на републиката и на министър-председателя.

Сезиране на НКВИС

Всеки може да се свърже с НКВИС, в случай че има затруднения при упражняване на правата си. За да защитят правата и свободите си във връзка с данните, гражданите трябва първо да подадат директно молба до органите, които съхраняват техните данни. Ако са налице затруднения, получи се незадоволителен отговор или изобщо не се получи отговор, те могат да подадат до НКВИС онлайн жалба във връзка с различни области: интернет, търговия, работа, телефони, банкиране и кредити.

Връзка по темата: <https://www.cnil.fr/plaintes>

Адрес:

Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés
3 Place de Fontenoy - TSA 80715
75334 PARIS CEDEX 07

За повече информация: <https://www.cnil.fr/>

Генерален контролор на местата за лишаване от свобода

След ратифицирането на [Факултативния протокол](#) към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отношение или наказание, приета от Общата асамблея на ООН на 18 декември 2002 г., със [Закон № 2007-1545 от 30 октомври 2007 г.](#) френският законодател създаде „Генерален контролор на местата за лишаване от свобода“ (*Contrôleur général des lieux de privation de liberté*). Това е независим административен орган.

Задачи

Генералният контролор гарантира, че лицата, лишени от свобода се третираат хуманно и при зачитане на присъщото на хората достойнство и че между зачитането на основните права на лицата, лишени от свобода, и съображенията във връзка с общественения ред и сигурността, е постигнат достатъчен баланс. Този орган носи отговорност за предотвратяване на всяко нарушаване на техните основни права.

Като част от своите задължения, генералният контролор не само проучва условията на лишаване от свобода, задържане или хоспитализиране, но и условията на труд за персонала и други участващи лица, доколкото те засягат функционирането на учреждението и естеството на отношенията с лицата, лишени от свобода. Генералният контролор може да избира учрежденията, които да посети, и тези посещения могат да бъдат планирани (в този случай ръководителят на учреждението се уведомява за посещението няколко дена по-рано) или необявени.

Правомоция

Генералният контролор може да посети по всяко време, навсякъде във Франция, всяко място, в което лицата са лишени от свобода: затвори, здравни институции, учреждения под съвместния контрол на Министерството на здравеопазването и Министерството на правосъдието, полицията и жандармерията, митниците, административните центрове за задържане и учреждения за чужденци, зони за задържане в пристанищата и летищата и т.н. Генералният контролор носи отговорност за надзора върху практическото изпълнение на процедурите за извеждане на чужденци до предаването им на органите на приемащата държава.

Съответните органи могат да възразят срещу дадено посещение само поради сериозни и убедителни основания, свързани с националната отбрана, обществената сигурност, природни бедствия или сериозни смущения на мястото на посещението.

Генералният контролор изпраща на съответния министър доклад от посещението и препоръки, които могат да бъдат оповестени публично. Той може също така да представи годишни доклади за дейността пред президента на републиката или пред парламента, които се оповестяват публично.

Сезиране на Генералния контролор на местата за лишаване от свобода

Гражданите могат да отнасят случаи до Генералния контролор на местата за лишаване от свобода, за да докладват за ситуации, в които според тях са нарушени основните им права или основните права на лице, лишено от свобода (или което наскоро е било лишено от свобода), и които са свързани с условията на лишаване от свобода, задържане, принудително настаняване или хоспитализиране, или с организацията и работата на службата. Случаите могат да бъдат препратени до Генералния контролор на местата за лишаване от свобода единствено по пощата на следния адрес:

Madame la Contrôleure générale des lieux de privation de liberté
BP 10301
75921 Paris cedex 19

По време на посещенията в учрежденията лицата, лишени от свобода, техните близки, лицата, работещи в учрежденията, и персоналят могат да поискат директно разговор с Генералния контролор или с някого от инспекторите от екипа му.

Адрес:

Le Contrôleur général des lieux de privation de liberté
16/18 quai de la Loire
BP 10301
75921 Paris Cedex 19

За повече информация: <http://www.cgpl.fr/>

Други специализирани институции

- **Достъп до правосъдие: точки за достъп до правна информация, центрове за юридически консултации и звена за информационна дейност в областта на правосъдието**

За да бъде улеснен достъпът на лицата до информация за техните права, съдебните процедури и съдебната система и за да бъдат подпомогнати в хода на упражняване на дадено право, във Франция са разработени точки за достъп до правна информация (*points d'accès au droit*), центрове за юридически консултации (*maisons de justice et du droit*) и звена за информационна дейност в областта на правосъдието (*antennes de justice*), които представляват местни, достъпни правни служби, които могат да информират гражданите за техните права, и по-специално предлагат определени методи за уреждане на спорове по взаимно съгласие.

Указател за точките за достъп до правна информация, централните за юридически консултации и звената за информационна дейност в областта на правосъдието:

<http://www.annuaires.justice.gouv.fr/annuaires-12162>

За повече информация:

<http://www.vie-publique.fr/decouverte-institutions/justice/fonctionnement/modes-alternatifs/que-sont-maisons-justice-du-droit.html>

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 08/03/2018

Основни права - Хърватия

[Национални съдилища](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи по правата на човека](#)

[Защита на личните данни](#)

[Безплатна правна помощ](#)

Национални съдилища

Съдилищата имат специална роля в защитата на правата на човека. Те са създадени със закон органи, чиято независимост е гарантирана от Конституцията. За гарантиране на упражняването на конституционните права и свободи е налице специален механизъм — конституционната жалба, която може да бъде подадена от всеки гражданин, който смята, че държавните органи, местните и областните (регионалните) органи на самоуправление или юридическите лица с

властнически правомощия, които са взели решения относно негови права и задължения или във връзка с подозрение или обвинение в престъпление, са нарушили неговите човешки права или основни свободи, гарантирани от Конституцията. Жалбата може да се подава само след като преди това са били изчерпани всички налични правни средства за защита.

Конституционен съд на Република Хърватия (*Ustavni sud Republike Hrvatske*)

Trg svetog Marka 4
10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 6400 251
Факс: +385 1 4551 055
<https://www.usud.hr/>

Върховен съд на Република Хърватия (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*)

Trg Nikole Šubića Zrinskog 3
10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 486 22 22, +385 1 481 00 36
Факс: +385 1 481 00 35
Ел. поща: vsrh@vsrh.hr
<http://www.vsrh.hr/>

Списък на жупанийските (окръжни) съдилища

Списък на общинските (районни) съдилища

Висш търговски съд на Република Хърватия (*Visoki trgovački sud Republike Hrvatske*)

Berislavićeva 11, 10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 489 68 88
Факс: +385 1 487 23 29
<http://www.vtsrh.hr/> />

Списък на търговските съдилища

Висш административен съд на Република Хърватия (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*)

Frankopanska 16, 10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 480 78 00
Факс: +385 1 480 79 28
<http://www.upravnisudrh.hr/>

Списък на административните съдилища

Висш съд за простъпки на Република Хърватия (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*)

Ulica Augusta Šenoje 30, 10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 480 75 10
Факс: +385 1 461 12 91
Ел. поща: predsjednik@vpsrh.pravosudje.hr
<http://sudovi.pravosudje.hr/VPSRH/>

Списък на съдилищата за простъпки

Омбудсман

Trg hrvatskih velikana 6
10 000 Zagreb
Република Хърватия
Телефон: +385 1 4851 855, +385 1 4851 853
Ел. поща: info@ombudsman.hr
Факс: +385 1 6431 628

Съгласно член 93 от Конституцията на Република Хърватия омбудсманът е представител на хърватския парламент, упълномощен за утвърждаването и защитата на правата на човека и свободите, установени в Конституцията, законите и международните правни актове за правата на човека и свободите, приети от Република Хърватия.

Омбудсманът и неговите заместници се избират от хърватския парламент за срок от осем години, като тяхната цел е да защитават гражданите срещу нарушаване на правата на човека чрез действия на държавните органи или юридическите

лица с властнически правомощия. Той е централният орган за борба с дискриминацията и изпълнява функциите на национален превантивен механизъм за предотвратяване на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Омбудсманът разполага с независимост и автономност в изпълнението на своите задачи.

Прерогативи:

Защита на правата на човека

Гражданите имат право на подадат жалба до омбудсмана, когато смятат, че правата им са били нарушени от органи с властнически правомощия. Въз основа на жалбата и получените документи омбудсманът извършва проверка. Всички държавни органи, органи с властнически правомощия и местни и областни (регионални) органи на самоуправление — т.е. всички публични органи — са длъжни да предоставят исканата информация. Въз основа на установените факти омбудсманът може да издава становища, препоръки и предупреждения до съответните органи или висшестоящи органи и ако е необходимо, да уведомява хърватския парламент.

Освен това омбудсманът проверява съответствието на нормативните актове с Конституцията на Република Хърватия и международните конвенции за защита на правата човека и може да предупреди хърватското правителство за необходимостта от изменение или приемане на нормативни актове в областта на правата на човека. Той може също така да предупреди хърватския парламент за необходимостта от хармонизиране на нормативни актове с Конституцията и законите. Омбудсманът има право също така да започне производство пред Конституционния съд на Република Хърватия за проверка на съответствието на законите и други нормативни актове с Конституцията на Република Хърватия.

Утвърждаване на правата на човека

Утвърждаването на правата на човека включва дейност по изследване и анализ, разработване и поддържане на бази данни и документация, навременно и редовно информирание на обществеността и заинтересованите страни, активно насърчаване и поддържане на сътрудничество с организациите на гражданското общество, международните организации и научноизследователските институции, както и инициативи за хармонизиране на законодателството с международните и европейските стандарти и тяхното прилагане.

Централен орган за борба с дискриминацията

Омбудсманът приема жалби от физически и юридически лица, предоставя необходимата информация относно правата и задълженията и възможностите за съдебна и друга защита, разглежда отделни молби и предприема действия в рамките на своята компетентност за премахване на дискриминацията и защита на правата на дискриминираните лица (освен ако не е в ход съдебно производство), провежда помирителни процедури с възможност за сключване на извънсъдебно споразумение със съгласието на страните и подава към компетентната прокуратура сигнали за извършени престъпления във връзка със случаи на дискриминация.

Национален превантивен механизъм

Омбудсманът изпълнява функциите на национален превантивен механизъм за предотвратяване на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание в местата, където се намират лишени от свобода лица, както и лицата, които са били задържани под стража, арестувани или настанени в места под публичен надзор, които не могат да напуснат по собствено желание.

Това означава, че представителите на службата на омбудсмана, които действат в това си качество, посещават местата за лишаване от свобода, местата за задържане и различните институции, в които са настанени лица с психични разстройства, като превантивна мярка за защита на лицата, които са лишени от свобода или чиято свобода е ограничена.

Национална институция по правата на човека (НИПЧ)

От 2009 г. насам омбудсманът е единствената национална институция за защита и укрепване на правата на човека (НИПЧ) в Република Хърватия със статут „А“ съгласно Парижките принципи на ООН, които определят параметрите за независимост на националните институции за защита на правата на човека.

Това е най-високото ниво на институционална независимост, което беше отново потвърдено за Службата на омбудсмана през юли 2013 г. след мониторинг от страна на ООН на изпълнението на нейните препоръки, свързани със запазването и укрепването на статута на независимост.

Специализирани органи по правата на човека

Омбудсман за правата на детето

Teslina 10
10 000 Zagreb
Хърватия
Ел. поща: info@dijete.hr
Телефон: +385 1 4929 669
Факс: +385 1 4921 277
<http://www.dijete.hr/>

Обхват на дейностите

Службата на омбудсмана по правата на детето проверява съответствието на законите и другите нормативни актове в Хърватия, свързани със защитата на правата и интересите на детето, с Конституцията на Република Хърватия, Конвенцията за правата на детето и други международни документи, имащи отношение към защитата на правата и интересите на детето. Службата следи нарушенията на индивидуалните права на децата и проучва общото проявление и видовете нарушения на правата и интересите на децата. Тя се застъпва за защитата и укрепването на правата и интересите на децата със специални нужди, предлага мерки за изграждане на всеобхватна система за защита и укрепване на правата на децата и за предотвратяване на вредните действия, застрашаващи техните интереси. Службата информира и съветва децата за начина, по който да упражняват и защитават своите права и интереси, сътрудничи си с тях, насърчава ги да изразяват мнението си и го зачита, инициира и участва в публични дейности, насочени към подобряване на положението на децата, и предлага мерки за увеличаване на тяхното влияние в обществото. Тя има достъп до и поглед върху всички данни, информация и действия, свързани с правата и защитата на децата, независимо от степента на поверителност. Службата има право да влиза във и да проверява всяка институция, държавен орган, юридическо и физическо лице, на които със специални разпоредби е поверена грижата за деца, както и религиозните общности, където децата пребивават или се настаняват временно или постоянно.

Ако Службата на омбудсмана установи, че дете е било обект на физическо или психическо насилие, сексуален тормоз, сексуално насилие или сексуална експлоатация, небрежно или пренебрежително отношение, тя трябва незабавно да подаде жалба до компетентната прокуратура и да предупреди компетентното заведение за социални грижи, като предложи мерки за защита на правата и интересите на детето. Службата на омбудсмана може да потърси професионална помощ от експерти и професионални институции, които се занимават със защитата, грижата, развитието и правата на децата, които са длъжни да осигурят тази помощ своевременно.

Омбудсман за равенството между половете

Preobraženska 4/1
10 000 Zagreb
Телефон: +385 1 48 48 100
Факс: +385 1 48 44 600
Ел. поща: ravnopravnost@prs.hr
<http://www.prs.hr/>

Обхват на дейностите

Службата на омбудсмана за равенството между половете разглежда жалби за дискриминация, основана на пола, брачното или семейното положение и сексуалната ориентация; тя разглежда случаи на нарушения на принципа на равенство между половете, случаи на дискриминация срещу лица или групи лица от страна на държавни органи, звена на местните или областните (регионалните) органи на самоуправление и други органи с властнически правомощия, служители в тези органи и други юридически и физически лица.

При осъществяването на дейностите в обхвата на неговата компетентност омбудсманът е оправомощен да предупреждава, да предлага мерки и да отправя препоръки.

Ако омбудсманът установи, че е бил нарушен принципът на равенство между половете, той има право да внесе предложение за започване на контрол за конституционосъобразност на закона или контрол за конституционосъобразност и законосъобразност на други нормативни актове.

Омбудсман за правата на лицата с увреждания

Savska cesta 41/3
10 000 Zagreb

Телефон: +385 1 6102 170

Факс: +385 1 6177 901

Ел. поща: ured@posi.hr

Обхват на дейностите

Службата на омбудсмана за правата на лицата с увреждания е независима държавна институция, чиято основна роля е да наблюдава и укрепва правата на лицата с увреждания, които се основават на Конституцията на Република Хърватия и международните договори и закони. В случай на нарушение на правата на лицата с увреждания омбудсманът има право да предупреждава, да предлага мерки, да отправя препоръки, да уведомява и да изисква отчети за предприетите действия.

Ако омбудсманът установи, че дадено законово решение е в ущърб на лица с увреждания или деца със затруднения в развитието, че ги ограничава по някакъв начин или ги поставя в по-неблагоприятно положение спрямо лица без увреждания, омбудсманът предлага изменение на това законово решение.

Службата на омбудсмана получава индивидуални жалби от лица с увреждания и лица, работещи в техен интерес, разглежда жалби за нарушаване на правата на лица с увреждания и в контакт с институциите, които отговарят за решаването на тези въпроси, се стреми да постигне най-благоприятното решение.

Омбудсманът за правата на лицата с увреждания оказва помощ на такива лица, като ги консултира как да упражняват и защитават своите права и интереси.

Защита на личните данни

Агенция за защита на личните данни

Martićeva 14
10 000 Zagreb

Телефон: +385 460 90 00

Факс: +385 4609 099

Ел. поща: azop@azop.hr

<http://www.azop.hr/>

Агенцията за защита на личните данни е юридическо лице с властнически правомощия, което извършва своята дейност независимо и автономно в рамките на своята компетентност и прерогативи. Агенцията отговаря за изпълнението на административни и технически задачи, свързани със защитата на личните данни. В рамките на възложените ѝ публични функции агенцията следи за защитата на личните данни, посочва установени злоупотреби при събирането на лични данни, съставя списък на държавите и международните организации, които имат подходяща регулаторна уредба на защитата на личните данни, разглежда молбите за установяване на нарушения на правата, гарантирани от Закона за защита на личните данни, и води централен регистър за събиране на личните данни.

Безплатна правна помощ

С приемането на Закона за безплатната правна помощ Министерството на правосъдието се зае с обширната и трудоемка задача за създаване на система за безплатна правна помощ.

Системата за безплатна правна помощ позволява на гражданите в неравностойно имуществено положение да си наемат адвокат и да получат правна помощ за конкретни правни действия и равен достъп до съдебни и административни процедури.

Институционалната рамка на системата за безплатна правна помощ се състои от службите на държавната администрация, които разглеждат молбите на гражданите на първа инстанция, а Отделът за предоставяне на безплатна правна помощ към Министерството на правосъдието постановява решения по жалбите на втора инстанция, решава на първа инстанция вписването на сдружения в Регистъра на сдруженията, **упълномощени да предоставят първична правна помощ, води Регистъра и осъществява административен и технически надзор на работата на доставчиците на първична правна помощ.**

В Закона за безплатната правна помощ като доставчици на правна помощ са предвидени:

- адвокатите,
- упълномощените сдружения,

- синдикалните организации,
- правните клиники и
- службите на държавната областна (регионална) администрация.

Първична правна помощ се предоставя от службите, упълномощените сдружения и правните клиники.

При предоставянето на първична правна помощ службите са оправомощени да предоставят обща правна информация и правни съвети и да изготвят молби.

Вторична правна помощ се предоставя от адвокатите.

Съгласно разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ лицето, което желае да упражни правото си на безплатна правна помощ, трябва да подаде попълнен образец на молба за предоставяне на правна помощ до службата на държавната областна (регионална) администрация по местопребиваването на молителя. Към молбата трябва се приложат изричното писмено съгласие на молителя и на пълнолетните членове на неговото домакинство, за да разрешат достъпа до всички свързани с имущественото състояние данни и молителят да поеме материалната и наказателната отговорност за верността на твърденията си.

Образецът на молбата може да бъде изтеглен лично от уебсайта на Министерството на правосъдието, да бъде получен в службите на държавната областна (регионална) администрация, в общинските (районните) съдилища или в сградата на заведението за социални грижи в рамките на обичайното им работно време.

Молбата се подава лично или с препоръчана поща и за нейното подаване не се плаща административна такса.

Предоставянето на правна помощ обхваща пълното или частично покриване на разноските за правна помощ в зависимост от имущественото състояние на молителя. А именно, предвижда се в зависимост от материалното състояние на получателя на правната помощ той да участва в разноските по процедурата в определен процент.

Когато правната помощ се предоставя в намален размер, разликата между пълния размер на адвокатския хонорар и възстановената част от разноските се поема от получателя на помощта съобразно стойността на услугата, определена в Тарифата за възнагражденията и възстановяването на разноските за адвокатски хонорари.

Получатели на безплатна правна помощ

По смисъла на Закона за безплатната правна помощ получатели на правна помощ могат да бъдат:

- хърватските граждани,
- дете, което не е хърватски гражданин и което се намира в Република Хърватия, без да е придружено от възрастно лице, отговорно за него по закон,
- временно пребиваващите чужденци въз основа на реципрочност и постоянно пребиваващите чужденци,
- чужденците под временна закрила,
- незаконно пребиваващите чужденци и чужденците за краткосрочно пребиваване, спрямо които тече процедура по експулсиране или за напускане на Република Хърватия,
- търсещите убежище лица, чужденците под субсидиарна закрила и членовете на техните семейства, законно пребиваващи в Република Хърватия, за процедури, при които не им е осигурена правна помощ съгласно специален закон.

Информация за безплатната правна помощ можете да намерите на [вебсайта на Министерството на правосъдието на Република Хърватия](#) или да получите по електронната поща: besplatna.pravna.pomoc@pravosudje.hr, като можете да очаквате са Ви отговорят в най-краткия възможен срок.

Можете също така да отправите всички въпроси директно до службите на държавната областна (регионална) администрация.

Презгранични спорове

Презграничен е този спор, при който страната, която кандидатства за правна помощ, има местоживеене или местопребиваване в държава — членка на ЕС, различна от държавата членка, в която заседава съдът или в която трябва да се изпълни решението.

Правна помощ при презграничните спорове се предоставя по граждански и търговски дела, в помирителни процедури, за извънсъдебно решаване на спорове, при принудително изпълнение на публични документи и за получаване на правни съвети в рамките на тези производства, като разпоредбите за презграничните спорове не се прилагат за данъчните, митническите и други административни производства.

Молител, който има местоживеене или местопребиваване в Република Хърватия и иска да получи правна помощ по презграничен спор пред съда на друга държава — членка на Европейския съюз, трябва да подаде молба до службата по своето местоживеене или местопребиваване. Компетентната служба предава молбата на Министерството на правосъдието в срок от осем дни от нейното получаване. Министерството на правосъдието превежда молбата и приложените документи на официалния език или на един от официалните езици на държавата — членка на Европейския съюз, и на компетентния получаващ орган и я препраща в срок от 15 дни от получаването ѝ на компетентния орган на държавата — членка на Европейския съюз, в която заседава съдът или в която се иска изпълнение на съдебното решение (получаващия орган). Ако не бъде предоставена правна помощ, молителят е длъжен да покрие разходите за превод.

Молителят може също така да подаде молбата директно до получаващия орган в държавата — членка на Европейския съюз, в която заседава съдът или в която трябва да се изпълни съдебното решение. Молител, който има местоживеене или местопребиваване в друга държава — членка на ЕС, и иска правна помощ по презграничен спор пред съд в Република Хърватия, има право на правна помощ в съответствие с разпоредбите на Закона за безплатната правна помощ. Молителят или компетентния орган на държавата членка, в която молителя има местоживеене или местопребиваване (предаващ орган), изпраща молбата за правна помощ в Република Хърватия до Министерството на правосъдието (получаващия орган). Образците и приложените документи трябва да бъдат преведени на хърватски език, в противен случай молбата ще бъде отхвърлена.

Молбите се подават по образца, определен с Решение 2004/844/ЕО на Комисията от 9 ноември 2004 г. за установяване на формуляр за молба за правна помощ съгласно Директива 2003/8/ЕО на Съвета относно подобряване на достъпа до правосъдие при презгранични спорове чрез установяването на минимални общи правила за правната помощ при такива спорове.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/03/2018

Основни права - Кипър

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи. Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [el](#) вече са преведени.

Национални съдилища

Районен съд на Никозия (*Eparchiakó Dikastírio Lefkosías*)

Charalampos Mouskou St.
1405 Nicosia
Cyprus

Районен съд на Лимасол (*Eparchiakó Dikastírio Lemesoú*)

8 Lordou Vyrona Ave.,
3726 Limassol
PO Box 54619
Cyprus

Районен съд на Ларнака (*Eparchiakó Dikastírio Lárnakas*)

Artemidos Ave.
6301 Larnaca
PO Box 40107
Cyprus

Районен съд на Пафос (*Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου*)

Corner of Neophytou St. & Nikolaidi St.
8100 Paphos
PO Box 60007
Cyprus

Районен съд на Фамагуста (*Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου*)

2 Sotiras St.
5286 Paralimni
Cyprus

Районен съд на Кирения (*Επαρχιακό Δικαστήριο Κερύνειας*)

Charalampos Mouskou St.
1405 Nicosia
Cyprus

Национални институции за защита на правата на човека:**Комисар за администрацията и правата на човека (Омбудсман)**

Комисарят за администрацията и правата на човека (*Επίτροπος Διοικήσεως και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*, известен още като „Омбудсман“) е независим държавен служител, който осъществява дейност официално от 1991 г. насам. Комисарят е институцията, която носи основната отговорност за извънсъдебния контрол на администрацията и защитата на правата на човека.

Главната цел на комисаря е да гарантира законността, да насърчава доброто управление, да защитава правата на физическите лица, да се бори с лошото управление и да защитава правата на гражданите и правата на човека като цяло.

Обикновено комисарят започва разследване въз основа на жалба на гражданин, който е пряко и лично засегнат от действието, срещу което е подал жалбата. По въпроси от общ интерес обаче комисарят може да започне разследване и по заповед на Министерския съвет или по собствена инициатива.

Предложенията или препоръките, отправени от комисаря, не са задължителни. Ако обаче съответните страни не се съобразяват с тях, възниква принципен въпрос. Тази позиция е затвърдена с последните изменения на законодателството, които дават право на комисаря да провежда консултации със съответния орган в опит да намери начин органът да приеме становищата на комисаря и практически да се придържа към тях.

Правомощията на комисаря по отношение на администрацията са много широки предвид факта, че освен да изпълнява горепосочените функции, той изпълнява и ролята на:

Орган за борба с дискриминацията: в качеството си на такъв комисарят проверява въз основа на подадена жалба от дадено лице или по собствена инициатива дали е налице нарушение на принципа на равното третиране на лицата, основано на расов, национален или етнически произход, общност, език, цвят на кожата, възраст, увреждане, сексуална ориентация, религия, политически или друг вид убеждения — в областта на социалната защита, социалната сигурност, социалните ползи, здравеопазването, образованието, участието в сдружения и синдикални организации или достъпа до стоки и услуги, включително жилищно настаняване. Комисарят може да действа както в публичния, така и в частния сектор.

Орган по въпросите на равенството: в качеството си на такъв комисарят проверява въз основа на подадена жалба от дадено лице или по собствена инициатива дали е налице нарушение на принципа на равното третиране на лицата, основано на пол и полова принадлежност, расов, национален или етнически произход, общност, език, цвят на кожата, възраст, увреждане, сексуална ориентация, религия, политически или друг вид убеждения — в областта на заетостта, работата и професионалното обучение, включително трудови договори или документи, уреждащи трудови правоотношения, наемане, освобождаване, обяви за свободни работни места във вестниците и т.н. Комисарят проверява по-специално дали е налице основана на пола дискриминация срещу лица във връзка с техния достъп до стоки и услуги (напр. образование, здравеопазване, банкиране или застрахователни услуги). Комисарят може да действа както в публичния, така и в частния сектор.

Независим орган за предотвратяване на изтезания: в това си качество комисарят посещава свободно места, в които лицата са напълно или частично лишени от свобода (например места за лишаване от свобода, полицейски центрове за задържане, психиатрични институции или домове за възрастни хора), за да наблюдава и докладва условията за живот.

Целта е да се осигурят достоен живот и права на лицата, които се намират при тези обстоятелства. След посещенията си комисарят отправя препоръки за подобряване както на установените условия, така и на съответното законодателство и институционалната рамка. Също така във връзка с упражняването на контрол и в рамките на откритата комуникация с компетентните органи комисарят може да отправя препоръки и предложения с оглед предотвратяването на изтезания и нечовешко или унижително отношение. Комисарят може да действа както в публичния, така и в частния сектор.

Национална институция за защита на правата на човека: в това си качество комисарят отправя мнения, препоръки и предложения, когато счита, че даден държавен орган е нарушил или ограничил правата на човека. Комисарят предприема също така по-широкообхватни действия за насърчаване на зачитането на правата на човека, като за тази цел се свързва с НПО, които действат в областта на правата на човека, и други организирани групи.

Независим орган за укрепване на правата на лицата с увреждания: в това си качество комисарят отговаря за насърчаването, защитата и контрола на изпълнението на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

Комисарят проверява по собствена инициатива или въз основа на подадени жалби спазването на разпоредбите на Конвенцията от държавните органи и докладва за начините на подобряване на положението. Той също така работи заедно с други органи, които осъществяват дейност в тази област, и осигурява обучение, насърчава повишаването на осведомеността и укрепва прилагането на практика на правата на лицата с увреждания.

Полиция на Кипър

В рамките на полицията на Кипър са създадени и функционират служби, които насърчават, защитават и укрепват основните права на човека. По-долу следва кратко описание на задълженията на тези служби, като се посочват усилията, които те полагат, за да гарантират защитата на основните права от страна на полицията.

- **Служба за защита на правата на човека**

Службата за защита на правата на човека се отчита пред Дирекция „Европейско и международно полицейско сътрудничество“ към Главна дирекция „Полиция“ на Кипър и:

1. отговаря за разглеждането и изпълнението на задълженията, предвидени в решенията на различните институции на Съюза в областта на правата на човека, които са от компетентността на полицията;
2. поставя акцент върху изпълнението на препоръките, отправени от Съвета на Европа относно условията за задържане в полицейските центрове за задържане и т.н.;
3. извършва систематични проверки в полицейските центрове за задържане, представя съответните доклади и отправя препоръки за подобряване на местата за задържане и условията за живот на задържаните;
4. работи заедно с други държавни ведомства, НПО и независими органи по въпроси, свързани със защита на правата на човека за всички граждани, и отправя препоръки с цел да се гарантира спазването от страна на полицията на разпоредбите на правните актове и конвенциите, подписани и ратифицирани от Република Кипър;
5. работи заедно с Полицейската академия на Кипър при планирането и изпълнението на програмите за обучение в областта на правата на човека;
6. изготвя и изпраща указания и наръчници за защита и укрепване на правата на човека.

- **Служба за борба с дискриминацията**

Службата за борба с дискриминацията докладва пред отдел „Престъпления“ към Главна дирекция „Полиция“ и нейната цел е да предотвратява и да се бори с дискриминацията, расизма и ксенофобията.

Част от основните функции на службата са:

1. да осигурява координация, мониторинг и сътрудничество между полицейските служби във връзка с разследването и регистрирането на престъпления и инциденти, свързани с расизъм или престъпления, мотивирани от расизъм.
2. да работи заедно с други държавни ведомства и НПО, ангажирани с борбата с дискриминацията и расизма;
3. да работи заедно с Полицейската академия на Кипър и други организации за осигуряване на допълнително обучение на полицейските служители;
4. да служи като бюро за връзка между полицията на Кипър и други агенции, отговорни за по-ефективното създаване на политика за борба с расизма;
5. да укрепва и изпълнява националната правна рамка, свързана с международни и европейски насоки и задължения.

- **Служба за борба с домашното насилие и малтретирането на деца**

Службата за борба с домашното насилие и малтретирането на деца докладва пред отдел „Престъпления“ към Главна дирекция „Полиция“ и се занимава главно с координация, изпълнение и подкрепа.

Нейните основни функции включват наблюдение по случаи или инциденти, проучване на криминални досиета и отправяне на препоръки за по-нататъшни действия. Предвид отговорността ѝ за прилагането на закона Службата за борба с домашното насилие и малтретирането на деца работи заедно със следователите, които отговарят за тези случаи, семейни консултанти или служители на службите за социално подпомагане и други държавни или недържавни служители, които имат отговорности в тази област, както и с жертви, които са се свързали лично или по телефона. В сътрудничество с Полицейската академия на Кипър службата организира семинари за обучение за полицейските служители.

- **Служба за борба с трафика на хора**

Службата за борба с трафика на хора докладва пред отдел „Престъпления“ към Главна дирекция „Полиция“ и нейната цел е да се бори с трафика на хора в съответствие със Закона за предотвратяване и борба с трафика и експлоатацията на хора и защита на жертвите или всяко друго съответно законодателство и полицейски задължения както на европейско, така и на международно равнище.

Част от основните функции и отговорности на службата са:

1. да обработва, анализира и събира информация относно престъпления, свързани с нейната дейност;
2. да координира дейностите и действията на всички дирекции/агенции/отдели, за да гарантира, че операциите на национално равнище са добре планирани и организирани по подходящ начин;
3. да идентифицира жертви на трафик или експлоатация съгласно съответния наръчник за идентифициране и разпоредбите на съответното законодателство;
4. да предоставя на полицейските служители насоки относно трафика на хора;
5. да следи разследването на случаи, свързани с трафика на хора, и да предоставя на служителите, които провеждат разпитите, насоки, когато е целесъобразно, независимо от мястото им на работа;
6. да поема под ръководството на ръководителя на отдел „Криминални престъпления“ разследването на сложни и тежки случаи на нарушение на Закона за предотвратяване и борба с трафика и експлоатацията на хора и защита на жертвите в сътрудничество с надлежно обучени служители, работещи в районните отдели за наказателни разследвания;
7. да отговаря на искания от други държави за предоставяне на правна помощ, свързана с трафика на хора;
8. да поддържа статистическа база данни и да изготвя съответните доклади и статистики;
9. да осъществява всички други функции, предвидени в законодателството и националния план за действие срещу трафика на хора, или поверени ѝ от началника на полицията.

С оглед на осигуряването и защитата на правата на идентифицираните жертви на трафик на хора службата работи, освен със службите за социално подпомагане, и с такива НПО като Cyprus Stop Trafficking, KISA, Caritas, Well Spring, и т.н.

Комисар по правата на детето

Комисарят по правата на детето (*Epítropos Prostatías ton Dikaiomáton tou Paidíou*) е създаден като институция със Закона за комисаря за защита на правата на детето от 2007 г. (Закон 74(I)/2007), който влезе в сила на 22 юни 2007 г. В закона се предвижда назначаването на комисар, създаването и функционирането на службата на комисаря и други свързани въпроси. Той бе изменен през 2014 г. със Закона за защита на правата на детето от 2014 г. [44(I)/2014] с цел да бъдат разгледани допълнителни въпроси.

В закона са предвидени важни разпоредби, които позволяват на службата на комисаря да функционира като независима национална организация по правата на човека, която отговаря за защитата и укрепването на правата на детето. В закона се предвиждат всеобхватни функции и задължения на комисаря, които с информационна цел могат да се обобщят в четири групи:

- контрол и мониторинг на законодателството, процедурите и практиките от органи в публичния и частния сектор;
- овластяване и участие на децата;

- образование и повишаване на осведомеността сред децата и обществото като цяло във връзка с правата на детето;
- представяване на децата и техните интереси в процедури, които ги засягат.

Първият назначен комисар по правата на детето е г-жа Леда Коурсумба. Понастоящем тя изпълнява втория си мандат като комисар.

Данни за контакт:

Corner of Apelli St. and Pavlou Nirvana St., 5th floor, 1496

Тел.: +357 22873200

Факс: +357 22872365

Ел. поща: childcom@ccr.gov.cy

Уебсайт: <http://www.childcom.org.cy/>

Комисар за защита на личните данни

Комисарят за защита на личните данни (*Epítropos Prostatías Dedoménon Prosopikoú Charaktíra*) действа като независим надзорен орган, създаден по силата на Закона за обработката на личните данни (защита на лицата) 112 от 2001 г. (Закон 112(I)/2001), с който в националното законодателство беше транспонирана Директива 95/46/ЕО.

Комисарят наблюдава изпълнението на горепосочения закон. Функциите на комисаря включват упражняване на контрол, издаване на предвидените от закона разрешения и налагане на административни санкции при нарушаване на закона. Комисарят работи заедно със съответните органи в други държави членки и със Съвета на Европа във връзка с въпроси, попадащи в обхвата на отговорностите на комисаря, и насърчава зачитането на правата на европейските граждани на неприкосновеност на личния живот и защита на личните данни.

Комисарят действа като национален надзорен орган за Европол, Евроюст, Евродак, SIS II (Шенгенска информационна система от второ поколение), VIS (Визова информационна система), CIS (Митническа информационна система) и IMI (Информационна система за вътрешния пазар).

Службата на комисаря има за цел да предоставя на обществеността по-подробна информация за предвидените в закона права и да създава благоприятна за неприкосновеността на личния живот среда както в публичния, така и в частния сектор.

Отдел „Социално приобщаване на лицата с увреждания“ на Министерство на труда, социалните грижи и социалното осигуряване

Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания е важен исторически етап по отношение на уврежданията и съгласно нея държавите трябва да предприемат всички подходящи законодателни, административни и други мерки с оглед на защитата на правата на лицата с увреждания във всички аспекти на живота. Република Кипър ратифицира Конвенцията през 2011 г., а през 2013 г. подготви и прие първия си национален план за действие за лицата с увреждания.

В ролята си на фокусна точка отдел „Социално приобщаване на лицата с увреждания“ има за задача да координира ефективното изпълнение на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания и на националния план за действие за лицата с увреждания за периодите 2013—2015 г. и 2017—2020 г.

Освен това отдел „Социално приобщаване на лицата с увреждания“ има за цел да насърчава социалната защита, социалното приобщаване и заетостта на лицата с увреждания. Основните му дейности включват:

- изготвяне на оценки и издаване на удостоверения във връзка с уврежданията и функционалния капацитет;
- предоставяне на социални ползи на лицата с увреждания;
- предоставяне на пряка и косвена професионална рехабилитация и други помощни услуги.

Работата на отдела е насочена към подобряване на качеството на живот на лицата с увреждания и откриване на нови възможности за социална интеграция за тях чрез планиране, координиране и изпълнение на реформата.

Национален механизъм за правата на жените

1. Националният механизъм за правата на жените (*Ethnikós Michanizmós gia ta Dikaiómata tis Gynaíkas*) е създаден на 16 февруари 1994 г. по силата на Решение № 40.609 на Министерския съвет.

2. Националният механизъм за правата на жените е ключова организация за създаване и насърчаване на политиката на правителството за премахване на основаната на закона дискриминация срещу жените и установяването на равенство между мъжете и жените във всички областта на правото. Той също така помага за установяване на принципа на равенство и равни възможности на практика, което изисква, наред с другото, промяна в отношението, популяризирането на специални програми за подпомагане и насърчаване на жените в многостранните им роли, както и интегрирането на равенството във всички програми и политики.
3. В съответствие с Решение № 76.789 на Министерски съвет от 23 април 2014 г. Съветът и Националният комитет към Националния механизъм за правата на жените се председателстват от Комисаря по въпросите на равенството между половете, а главният секретариат на механизма включва служители от звеното за равенство между половете към Министерството на правосъдието и обществения ред.
4. Националният механизъм по правата на жените обединява три колективни органа: а) Съвет, б) Национален комитет и в) Междуведомствен комитет. Наред с това той ръководи генерален секретариат.
5. Съветът към Националния механизъм за правата на жените се състои от 19 членуващи организации. Членовете на Съвета включват организации на жените, синдикални организации и други НПО, включително две турско-кипърски организации на жените (приложен е списък на членуващите организации на Съвета).
6. Националният комитет към Националния механизъм за правата на жените се състои от 69 членуващи организации, включително организации, свързани с политически партии, организации за борба с насилието срещу жените и тяхната експлоатация, организации за обучение, научни изследвания, борба с расизма и селскостопански организации, синдикални организации, организации за мир, за разселените лица, за семейството и за децата и т.н.
7. Междуведомственият комитет към Националния механизъм за правата на жените включва служители, които отговарят за правата на жените, от всички министерства и от Генералната дирекция за европейски програми, координация и развитие.
8. Генералният секретариат подготвя срещите на всички органи на Националния механизъм за правата на жените и подпомага изпълнението на всички взети решения, като предоставя административна и научна подкрепа и насоки.

Парламентарна комисия по правата на човека и равните възможности за мъжете и жените

Основната задача на Парламентарната комисия по правата на човека и равните възможности за мъжете и жените е да извършва проучвания и да следи, в контекста на упражняването парламентарен контрол, за спазване от страна на Кипър на разпоредбите на Конституцията на Кипър, международните конвенции и съответното законодателство.

В тази връзка комисията разглежда случаи, свързани с нарушения на правата на човека, касаещи граждани и други лица, живеещи в Република Кипър, и съответно докладва на Камарата на представителите.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 20/12/2017

Основни права - Латвия

Националните съдилища

В Латвия гражданските, наказателните и административните дела се разглеждат от съдилища, организирани в три нива — районни (градски) съдилища (*rajonu (pilsētu) tiesas*), окръжни съдилища (*apgabaltiesas*) и Върховния съд (*Augstākā tiesa*). За да разгледате списъка на съдилищата, натиснете [тук](#).

Освен тях има и Конституционен съд (*Satversmes tiesa*), който в съответствие с Конституцията и [Закон за Конституционния съд](#) (*Satversmes tiesas likums*) разглежда дела, отнасящи се до съответствието на законите и подзаконовите нормативни актове с Конституцията, и други въпроси, отнесени до него в съответствие с неговата компетентност по закон.

Съгласно [Закон за съдебната власт](#) (*Likums „Par tiesu varu“*) принципите и процедурите за водене на съдебното производство са определени в [Закон за Конституционния съд](#), [Гражданския процесуален закон](#) (*Civilprocesa likums*),

☞ [Наказателно-процесуалния закон \(Kriminālprocesa likums\)](#), и ☞ [Административнопроцесуалния закон \(Administratīvā procesa likums\)](#), с които се уреждат движението на делата, решенията, които трябва да бъдат постановени по време на и в края на производствата, и процедурите за изпълнение.

Специализирани органи по правата на човека

☞ [Службата на омбудсмана \(Tiesībsarga birojs\)](#) функционира съгласно ☞ [Закона за омбудсмана \(Tiesībsarga likums\)](#).

Всяко лице, което счита, че е възможно да са нарушени правата на човека, независимо дали неговите собствени или тези на друго лице, или са нарушени принципите на доброто управление, има право да подаде писмена жалба или документи до Службата на омбудсмана. Процедурата за получаване и разглеждане на жалби се урежда от Закона за омбудсмана и разпоредбите относно разглеждането на жалби (*sūdzību izskatīšanas reglaments*). Съгласно тези разпоредби при получаване на писмена жалба омбудсманът трябва да реши дали да разгледа жалбата или да я отхвърли (жалбата ще бъде отхвърлена, ако не съдържа достатъчно данни за нарушението или ако е извън компетентността на омбудсмана) и трябва да уведоми жалбоподателя за своето решение. Случаят трябва да бъде разгледан в тримесечен срок. Той приключва или със споразумение между страните, или с отправена от омбудсмана препоръка. Препоръката на омбудсмана не е правно обвързваща.

В член 13, параграф 6 от Закона за омбудсмана се предвижда, че той също така може да проучва случаи по собствена инициатива.

Информация за контакт с омбудсмана на Република Латвия:

Vaznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Тел: +371 67686768

Факс: 67244074

Ел. поща: ☞ tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Работно време с граждани, всеки ден от 9,00 ч. до 16,00 ч.

Консултации се провеждат след насрочване на среща. Не се заплаща такса.

Омбудсман по случаи, свързани с правата на детето

☞ [Омбудсманът](#) действа съгласно ☞ [Закона за омбудсмана](#). Освен това в съответствие с член 65², параграф 2 от ☞ [Закон а за защита на правата на детето \(Bērnu tiesību aizsardzības likums\)](#) Службата на омбудсмана разглежда също и жалби във връзка с нарушения на правата на детето, като отделя особено внимание на нарушенията, извършени от държавни органи и от органи на местното самоуправление или от техни служители.

Информация за контакти с омбудсмана на Република Латвия:

Vaznīcas ielā 25

Rīga

LV-1010

Тел: +371 67686768

Факс: 67244074

Ел. поща: ☞ tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Работно време с граждани, всеки ден от 9,00 ч. до 16,00 ч.

Консултации се провеждат след насрочване на среща. Не се заплаща такса.

☞ [Държавният инспекторат за защита на правата на детето \(Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija\)](#) наблюдава и проверява изпълнението на законите и подзаконовите нормативни актове в областта на защитата на правата на детето в съответствие с член 65¹ от ☞ [Закона за защита на правата на детето](#).

Можете да се обърнете към инспекторите по защита на правата на детето на адрес:

53 Ventspils iela

Rīga

LV-1002

Тел: +371 67359128, +371 67359133

Работно време с граждани — понеделник от 13:00 ч. до 18:00 ч. и четвъртък от 8:30 ч. до 14:00 ч.

Моля, натиснете [тук](#) за по-подробна информация относно молбите и жалбите, отнасящи се до въпроси, свързани с правата на детето.

Орган по въпросите на равенството

[Омбудсманът](#) действа съгласно [Закона за омбудсмана](#).

Информация за контакт с омбудсмана на Република Латвия:

25 Baznīcas ielā

Rīga

LV-1010

Тел: +371 67686768

Факс: 67244074

Ел. поща: tiesibsargs@tiesibsargs.lv

Работно време с граждани: всеки ден от 9:00 ч. до 16:00 ч.

Консултации се провеждат след насрочване на среща. Не се заплаща такса.

Орган за защита на данните

[Държавният инспекторат по данните](#) (*Datu valsts inspekcija*, „DVI“) осъществява надзор над защитата на личните данни. Той проверява и наблюдава съответствието на обработката на лични данни в държавата с изискванията на Закона за защита на личните данни (*Fizisko personu datu aizsardzības likums*).

Съгласно член 5, параграф 3 от Закона за официалните молби (*Iesniegumu likums*, който е в сила от 1 януари 2008 г.) и член 64 от Административнопроцесуалния закон (в сила от 1 февруари 2004 г.) инспекторатът трябва да разгледа отправена до него молба или жалба и да отговори в едномесечен срок от получаването ѝ. Този краен срок може да бъде удължен, ако е необходима допълнителна информация във връзка с разглеждането на молбата или жалбата.

Инспекторатът разполага с правомощия да налага санкции за нарушения във връзка със защитата на личните данни. Неговите решения могат да бъдат оспорени в съдилищата.

Информация за контакт с Държавния инспекторат по данните:

Vlaumaņa iela 11/13-15.

Rīga

LV-1011

Тел: +371 67223131

Ел. поща: info@dvi.gov.lv

Приемането е възможно след насрочване на среща.

Персоналът е на разположение за консултации по телефона през почивните дни между 14:00 ч. и 16:00 ч.

Други специализирани органи

[Латвийският център за правата на човека](#) (*Latvijas cilvēktiesību centrs*, „LCC“) е независима неправителствена организация, занимаваща се с образование в областта на правата на човека, изследвания във връзка с правата на човека и въпроси, свързани с националните отношения. Неговите сфери на дейност включват социална интеграция, толерантност и борба срещу дискриминацията, затворени институции, правни консултации, защита на интересите на лица с психични заболявания и превенция на дискриминацията срещу тях, престъпления от омраза и търсеци убежище лица.

Информация за контакти с латвийския Център за правата на човека

13 Alberta iela
7.stāvs
Rīga
LV-1010
Latvia

Тел: +371 67039290
Факс: +371 67039291

Ел. поща: office@humanrights.org.lv

Други

[Администрацията за правна помощ](#) (*Juridiskās palīdzības administrācija*, „JPA“) функционира съгласно [Закона за държавната правна помощ](#) (*Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums*), [Закона за държавните обезщетения за жертви](#) (*Likums par valsts kompensāciju cietušajiem*) и подзаконов нормативен акт № 869 на Министерски съвет от 15 ноември 2005 г. за определяне на [Хартата на Администрацията за правна помощ](#) (*Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums*). Тя разглежда молби за държавна правна помощ и взема решение дали да предостави такава помощ или да я откаже; разглежда искания за държавни обезщетения и решава дали да ги изплати или да откаже плащането им; разглежда заявленията на физически лица за одобрение като доставчици на държавна правна помощ и сключва договори с доставчици на правна помощ; както и изпълнява други задачи в съответствие с горепосочените закони и подзаконов нормативни актове.

Можете да намерите **формуляра** за получаване на статут на доставчик на държавна правна помощ на уебсайта на администрацията <http://www.jpa.gov.lv> в раздел „*Juridiskās palīdzības sniedzējiem*“ [доставчици на правна помощ].

Информация за контакт с Администрацията за правна помощ:

Bīvības gatve 214
Rīga
LV-1039

Безплатен телефонен номер: + 371 680001801, тел.: +371 67514208
Факс: +37167514209

Ел. поща: jpa@jpa.gov.lv

Сдружение за осигуряване на подслон „Безопасен дом“ (Safe House Shelter Association)

Сдружението за осигуряване на подслон „Безопасен дом“ [[NVO „Patvērums „Drošā māja”](#)] е създадено с цел да развива услуги за подкрепа на лица, които са жертви на трафик, и законни имигранти, включително лица, търсещи убежище, бежанци и лица, на които е предоставен алтернативен статус, за да се гарантира правото на всяко лице да получи подходяща помощ и защита; да насърчава рехабилитацията и реинтеграцията на жертвите на трафик; както и да предоставя услуги за подкрепа на законните имигранти чрез разработване на интерактивни форми на обучение и сътрудничество с държавни и местни институции и със социални и християнски организации в Латвия и в други части на света. През септември 2010 г. сдружението беше признато за организация с общественополезна цел. От 2007 г. насам то има право да предоставя финансирани от държавата услуги за социална рехабилитация на жертвите на трафик на хора.

Информация за контакт:

Lāčplēša iela 75 - 9/10
Rīga
LV-1011

Тел: +371 67898343, +371 28612120

Ел. поща: drosa.maja@gmail.com

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Основни права - Люксембург

Съдилища

Основните права са залегнали в международни текстове като Европейската конвенция за правата на човека и конвенциите на Организацията на обединените нации, както и в Конституцията на Люксембург и Хартата на основните права на Европейския съюз, когато се касае за въпроси, свързани с европейското право.

Пред всеки национален съд: наказателен, граждански, търговски или административен, може да се прави позоваване на основните права, които са залегнали в тези правни текстове.

Следва да се отбележи, че нарушенията на основните права могат да бъдат санкционирани чрез съдебни решения, постановени от национални съдилища, както наказателни, така и граждански, или в съответните случаи — от търговски или административни съдилища.

<http://www.justice.public.lu/fr/index.html>

<http://www.justice.public.lu/fr/annuaire/index.html>

Омбудсман

Омбудсман

Омбудсманът се назначава от парламента (Chambre des députés) и в хода на своята работа не получава инструкции от друг орган.

Задачата на омбудсмана е да получава жалби, подадени от физически лица или частноправни юридически лица по въпрос, който ги засяга и който е свързан с функционирането на държавата и местните органи, както и на публичните учреждения, за които държавата и местните органи носят отговорност, като се изключват техните промишлени, финансови и търговски дейности. В този контекст той може да получава жалби, които засягат пряко или непряко правата на човека.

Всяко физическо лице или частноправно юридическо лице, което счита, че във връзка с въпрос, който го засяга, някой от изброените в предишния параграф органи не функционира в съответствие с определената му роля или нарушава конвенциите, законите или подзаконовите нормативни актове, които са в сила, може да подаде до секретариата на омбудсмана индивидуална писмена жалба или да направи устно волеизявление и да поиска омбудсманът да бъде уведомен за този въпрос.

Жалбата може да бъде подадена само след приключване на съответните административни стъпки пред въпросните органи с цел разрешаване на този въпрос.

Подаването на жалба до омбудсмана не води до отлагане на сроковете, предвидени за други производства, по-специално тези, образувани пред компетентните съдилища.

Омбудсманът не може да се намесва в съдебни производства, нито може да оспорва мотивите за решението на съда. В случай обаче на неизпълнение на дадено решение, което се ползва със силата на *пресъдено нещо*, той може да разпорежи на въпросния орган да спазва решението в рамките на определен от омбудсмана срок.

Жалбата трябва да засяга конкретен въпрос, касаещ лицето, което подава жалбата. Жалбите не могат да засягат функционирането на администрацията като цяло.

Ако омбудсманът счита, че дадена жалба е основателна, той ще отправи съвети към жалбоподателя и администрацията и ще представи всички препоръки по отношение на въпросната служба и жалбоподателя, за които счита, че ще позволят уреждането на жалбата по взаимно съгласие. Тези препоръки могат да включва предложения за подобряване на начина, по който функционира службата.

Ако омбудсманът счита, че във връзка с получена от него жалба прилагането на оспорваното решение води до несправедливост, той може да препоръча на въпросната служба, в съответствие със съответното законодателство и подзаконовите нормативни актове, всяко решение, което позволява ситуацията на жалбоподателя да бъде разрешена по справедлив начин, и може да предложи всички промени, които счита, че трябва да бъдат внесени в законодателството или в подзаконовите нормативни актове, на които се основава решението.

Решение на омбудсмана да не предприема никакви действия по жалбата не може да бъде обжалвано в съда.

Ombudsman

36, rue du Marché-aux-Herbes
L-1728 Luxembourg

Тел: (+352) 26 27 01 01
Факс: (+352) 26 27 01 02

Уебсайт: <http://www.ombudsman.lu/>
Ел. поща: info@ombudsman.lu

Специализирани органи по правата на човека

Консултативна комисия по правата на човека (*Commission consultative des droits de l'Homme*)

Консултативната комисия по правата на човека (CCDH) е консултативен държавен орган, който отговаря за укрепването и защитата на правата на човека във Великото херцогство Люксембург. Във връзка с тази цел тя предоставя на правителството становища, документи за позиции и препоръки, които изготвя напълно независимо по всички въпроси от общ характер, засягащи правата на човека във Великото херцогство Люксембург. В изготвените от нея становища тя насочва вниманието на правителството към мерките, които счита, че ще спомогнат за защитата и укрепването на правата на човека. Министър-председателят приема становищата, проучванията, позициите и препоръките на Комисията към парламента.

Комисията е чисто консултативен държавен орган, който не разполагат с правомощията за вземане на решения.

CCDH не разполага с никакви правомощия да разглежда отделни случаи.

В работата си CCDH:

- разглежда свободно всеки въпрос, попадащ в рамките на нейните правомощия, независимо дали е поставен от правителството или е разгледан от самата комисия въз основа на предложение от някой от нейните членове или от всяко лице или организация;
- изслушва отделни лица и получава всяка съответна информация или документи, необходими за оценка на ситуации, попадащи в рамките на нейните правомощия;
- обръща се към обществеността или директно, или чрез пресата, по-специално за да популяризира своите становища и препоръки;
- поддържа диалог с други органи, както съдебни, така и несъдебни, като неговата цел е да се укрепват и защитават правата на човека.

Consultative Commission on Human Rights

71-73, rue Adolphe Fischer
L-1520 Luxembourg

Тел: (+352) 26 20 28 52
Факс: (+352) 26 20 28 55

Уебсайт: <https://ccdh.public.lu/>
Ел. поща: info@ccdh.public.lu

Комисия по правата на детето (*Comité luxembourgeois des droits de l'enfant*), известна като *Ombudscomité fir d'Rechter vum Kand (ORK)*

Членовете на ORK действат напълно неутрално и независимо при изпълнението на своите задачи.

В работата си ORK може по-специално:

- да анализира установените механизми за защита и укрепване на правата на детето с цел да отправя препоръки за необходимите адаптации към съответните органи, когато това е необходимо;
- да изготвя становище относно закони и подзаконови нормативни актове, както и проект на законодателство относно правата на детето;

- да предоставя информация относно положението на децата и да гарантира, че се прилага Конвенцията за правата на детето; да представя на правителството и на парламента годишни доклади относно състоянието на правата на детето и относно извършваните от нея дейности;
- да насърчава развитието на свободното изразяване на децата и активното им участие по въпроси, които ги касаят;
- да разглежда ситуации, при които не са спазени правата на детето, и да отправя препоръки за коригиране на тези ситуации;
- да получава информация и жалби относно нарушения на правата на детето и за тази цел да изслушва всяко дете, което желае да бъде изслушано, в рамките на договореностите, които ще бъдат определени от нея;
- да отправя въз основа на информация, жалби или конкретни случаи, разследвани от нея, препоръки или съвети с цел осигуряване на по-добра защита на правата и интересите на децата.

Информацията относно отделни ситуации или случаи в контекста на нейната работа е поверителна. Поверителността на пречи на ORK да предоставя на компетентните съдебни органи всяка информация, която би предотвратила нанасянето на вреда на най-добрите интереси на детето.

Членовете на ORK извършват своята работа, без да се намесват в текущи съдебни производства.

Като част от работата си и в определените от закона и подзаконовите нормативни актове срокове членовете на ORK могат да имат свободен достъп до всички сгради, принадлежащи на публични ли частни органи, които приютяват деца със или без настаняване, или да предоставят консултации, помощ, насоки, образование или забавления за децата.

Членовете на ORK имат правото да поискат всяка информация, доказателство или документ с изключение на тези, попадащи в обхвата на лекарската тайна или всички други правила за професионална тайна.

Ombuds-comité fir d'Rechter vum Kand (ORK)

2, rue Fort Wallis
L-2714 Luxembourg

Тел: (+352) 26 123 124
Факс: (+352) 26 123 125

Уебсайт: <http://ork.lu/index.php/en/>

Център за равно третиране (*Centre pour l'égalité de traitement*)

Центърът за равно третиране, който извършва своята работа напълно независимо, има за цел да насърчава, анализира и наблюдава равното третиране на всичко хора без дискриминация, основана на раса, етнически произход, пол, религия или убеждения, увреждане или възраст.

В хода на своята работа центърът може по-специално:

- да публикува доклади, да изготвя становища и препоръки и да провежда проучвания по всички въпроси, свързани с горепосочените видове дискриминация;
- да изготвя и да предоставя всяка информация или документация, която е полезна в хода на работата му;
- да предоставя помощ на хората, които считат, че са жертви на дискриминация съгласно член 1 от Закона за равното третиране от 28 ноември 2006 г., като им предоставя съвети и насоки относно техните индивидуални права, законодателството, съдебната практика и средствата за упражняване на техните права.

Информацията относно индивидуални ситуации или случаи, която е предоставена на членовете в хода на тяхната работа, е поверителна. Поверителността не възпрепятства центъра да предоставя на компетентните съдебни органи информация относно дискриминация срещу жертвата съгласно член 1 от Закона за равното третиране от 28 ноември 2006 г.

В хода на своята работа членовете на центъра не могат да се намесват в текущите съдебни производства.

Членовете на центъра имат правото да поискат всяка информация, доказателство или документ, които са им необходими при изпълнение на тяхната работа, с изключение на информацията, попадаща в обхвата на лекарската тайна или всички други правила за професионална тайна.

Centre for Equal Treatment

B.P. 2026

L-1020 Luxembourg

Тел: (+352) 26 48 30 33

Факс: (+352) 26 48 38 73

Уебсайт: <http://cet.lu/fr/>

Ел. поща: info@cet.lu

Национална комисия за защита на данните (*Commission nationale pour la protection des données*)

Националната комисия за защита на данните е публичен орган, създаден като публична институция. Тя изпълнява задачите си напълно независимо.

Всяка година комисията представя на Министерски съвет писмен доклад относно извършената от нея работа.

Ролята на комисията е:

- да наблюдава и да проверява законосъобразността на събирането и използването на обработените данни и да информира лицата, отговорни за обработването им, за техните задължения;
- да гарантира зачитането на основните права и свободи на хората, по-специално тяхната неприкосновеност на личния живот, и да информира обществеността за правата на засегнатите лица;
- да получава и разглежда жалби и искания за проверка на законосъобразността на обработката на данни;
- да съветва правителството по негово искане или по своя собствена инициатива относно последствията за основните права и свободи от развитията в областта на обработката на данните и информационните технологии; за тази цел тя може да провежда проучвания, изследвания или експертни оценки.

Комисията е натоварена също така да гарантира прилагането на изменения Закон от 30 май 2005 г. относно защитата на неприкосновеността на личния живот в сектора на електронните съобщения и правилата за неговото прилагане.

Всяко лице, действащо от свое име, може чрез своя адвокат или чрез всяко надлежно упълномощено физическо или юридическо лице да подаде до комисията искане относно зачитането на неговите основни права и свободи по отношение на обработката на данните. Въпросното лице ще бъде информирано за последващите действия във връзка с искането му.

По-специално искане до комисията може да бъде подадено от лице, което иска проверка на законосъобразността на обработката на личните данни, когато му е било отказано право на достъп или това право е било ограничено.

Комисията информира съдебните органи за всяко нарушение, за което е уведомена.

National Commission for Data Protection

1, avenue du Rock'n'Roll

L-4361 Esch-sur-Alzette

Тел: (+352) 26 10 60 -1

Факс: (+352) 26 10 60 - 29

Уебсайт: <https://cnpd.public.lu/fr/index.html>

Агенция на Люксембург за прием и интеграция (*Office luxembourgeois de l'accueil et de l'intégration (OLA)*)

Ролята на Агенцията на Люксембург за прием и интеграция е да организира приемането на новопристигащите от чужбина и да улесни процеса на интеграция на чужденците, като съвместно с местните органи и представители на гражданското общество прилага и координира политиката за приемане и интеграция, съществен елемент от която е борбата срещу дискриминацията. Тя също така организира социално подпомагане за чужденци, които нямат право на съществуващите видове помощ или обезщетения, и за лица, търсещи международна закрила.

Като част от работата си агенцията си сътрудничи с европейски и международни органи, както и с органи в държавите на произход на чужденците.

Агенцията отговаря за изготвянето, след консултация с Междуведомствения комитет по интеграцията, на проект на многогодишен национален план за действие за интеграция и борба срещу дискриминацията, в който се определят основните стратегически области за намеса и текущите и бъдещите политически мерки.

Министърът предоставя проекта на плана за одобрение от правителството.

Правителството ще представи глобална стратегия и ще определи целевите мерки за интеграция и борба срещу дискриминацията.

Luxembourg Reception and Integration Agency (OLAI)

7,-9, avenue Victor Hugo
L-1750 Luxembourg

Тел: (+352) 247-85700

Уебсайт: <http://www.olai.public.lu/fr/index.html>

Ел. поща: info@olai.public.lu

Достъп до правосъдие

Служба за правна информация (*Service d'accueil et d'information juridique*)

Тази служба, която е създадена към съдилищата, е под ръководството на държавния прокурор (*procureur général d'Etat*). Нейната цел е да отговаря на запитванията на физически лица и да им предоставя обща информация относно обхвата на техните права, както и относно механизмите и средствата, които да използват, за да ги защитят.

Ролята на службата е:

- да отговаря на запитванията на физически лица и да ги насочва към подходящите отдели, като им предоставя информацията и техническите средства, от които се нуждаят;
- да предоставя на физически лица обща информация относно обхвата на техните права във връзка с възникналите проблеми и относно механизмите и средствата за упражняването на тези права;
- да изслушва оплакванията им относно трудностите, които те срещат при упражняването на своите права, и да предлага начини за тяхното преодоляване.

Службата предоставя информация единствено в устна форма. Тя не предоставя писмени консултации.

Judicial information service - Luxembourg

Cité judiciaire
Bâtiment BC
L-2080 - Luxembourg

Тел: (+352) 22 18 46

Judicial information service - Diekirch

Justice de paix
Place Joseph Bech
L-9211 - Diekirch

Тел: (+352) 80 23 15

Judicial information service - Esch sur Alzette

Justice de paix
Place Norbert Metz
L-4239 - Esch-sur-Alzette

Тел: (+352) 54 15 52

Правна помощ

Правна помощ може да бъде предоставена на ищеца или ответника по съдебни или извънсъдебни производства или по охранителни или състезателни производства. За да бъде предоставена правна помощ на лицето, което я иска, средствата, с които то разполага, трябва да са недостатъчни, т.е. трябва да се равняват на гарантирания минимален

доход (*revenu minimum garanti (RMG)*). Оценка за това дали средствата, с които разполагат лицето, което иска помощ, са недостатъчни, се изготвя въз основа на неговия доход и имуществено състояние, както и на членовете на неговото домакинство.

Правна помощ се отказва, ако искът на лицето е очевидно недопустим, без основание или неправомерен или ако разходите, които ще бъдат направени, са непропорционални на неговата цел.

Правна помощ се отказва и ако заявителят е в правото си да получи от трета страна на каквото и да е основание възстановяване на разноските, които правната помощ следва да покрие.

Лице, което получава правна помощ, има право на защита от адвокат и всеки представител на юридическата професия, когато тя е необходима по делото, производството или изпълнението на решението по него.

Решението за това дали се предостави правна помощ или не се взема от председателя на Адвокатската колегия (*Bâtonnier de l'ordre des avocats*) или от този член на Съвета на колегията (*Conseil de l'ordre*), който е упълномощен от него за района по местожителство на заявителя. Ако лицето няма местожителство, компетентен е председателят на Адвокатската колегия или упълномощен от него за тази цел член на Съвета на колегията.

Лицата, които не разполагат с достатъчно средства, могат да се обръщат към председателя в приемното време или писмено.

Ако задържано от полицията лице твърди, че има право на правна помощ, и поиска такава, защитаващият го по време на задържането адвокат предава искането на председателя.

Уебсайт: <http://barreau.lu/votre-avocat/assistance-judiciaire/presentation>

For the judicial district of Luxembourg

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Luxembourg

B.P. 361

L-2013 Luxembourg

45, Allée Scheffer, L-2520 Luxembourg

For the judicial district of Diekirch

Bâtonnier de l'Ordre des Avocats de Diekirch

B.P. 68

L-9201 Diekirch

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 05/07/2018

Основни права - Унгария

I. Национални съдилища

I.1. Съдилища

I.2. Конституционен съд

II. Национални институции за защита на правата на човека, омбудсман

II.1. Комисар по основните права

II.2. Специализирани органи за защита на правата на човека

II.2.1. Унгарски национален орган за защита на данните и за свободата на информацията

II.2.2. Орган по въпросите на равното третиране

III. Други

III.1. Прокуратура на Унгария

III.2. Подпомагане на жертвите на престъпления

III.3. Правна помощ

I. Национални съдилища

I. 1. Съдилища

1. Задачи

Съгласно Основния закон на Унгария (Конституцията на Унгария) съдилищата са отговорни за осъществяването на правораздавателната дейност. Това означава да се произнасят по наказателни дела и частноправни спорове и по законосъобразността на административни решения и общински актове и да установяват дали местните власти са спазили законоустановените си регулаторни задължения. Със закон на съдилищата може да бъде възложено и разглеждането на други дела.

Принципите, гарантиращи съдебна независимост, са установени в Основния закон: съдиите се подчиняват единствено на закона, те не могат да получават указания относно извършваните от тях правораздавателни дейности и могат да бъдат освобождавани от длъжност единствено на основанията, предвидени в закона, и съгласно определените в закона процедури. Те не могат да членуват в политическа партия или да участват в политически дейности.

2. Организация

Правораздавателната дейност в Унгария се осъществява от Върховния съд (*Kúria*) на Унгария, регионалните апелативни съдилища, регионалните съдилища, районните съдилища и административните и трудовите съдилища.

Между различните съдебни равнища не съществува йерархична зависимост. По-висшестоящите в йерархията съдилища нямат правомощия да дават указания на съдилища, намиращи се по-долу в йерархията. Съдиите постановяват решенията си в съответствие със закона и своите морални убеждения.

Районни съдилища (*járásbíróságok*)

На първа инстанция по-голямата част от делата се разглеждат от районните съдилища. Понастоящем делата в Унгария се разглеждат от 111 окръжни съдилища. Унгарският термин за районните съдилища в Будапеща е „*kerületi bíróság*“. В 23-те района на Будапеща осъществяват дейност общо шест обединени районни съдилища (*egyesített kerületi bíróság*). Районните съдилища са първоинстанционни съдилища и се председателстват от председател.

Административни и трудови съдилища

В Унгария има 20 административни и трудови съдилища, които, както става ясно от името им, разглеждат изключително административни и трудови дела. Основната им задача е да упражняват съдебен контрол върху административни решения и да се произнасят по дела, произтичащи от трудови правоотношения и квазитрудови правоотношения.

Регионални съдилища (*törvényszékek*)

Регионалните съдилища са първоинстанционни или второинстанционни съдилища. Общ съд може да бъде сезиран по един от двата посочени начина. Единият начин е когато постановеното на първа инстанция съдебно решение (с други думи постановено от районен съд или административен и трудов съд) се обжалва от заинтересована страна. Някои дела обаче се образуват в регионалните съдилища и в този случаи тези съдилища действат като първоинстанционни съдилища. В процесуалните закони (Гражданския процесуален кодекс и Наказателно-процесуалния закон) се определя за кои дела се отнася това, например въз основа на размера на сумата по делото или дали делото представлява специално дело или включва конкретно сериозно престъпление. Регионалните съдилища се състоят от състави, отделения и наказателни, граждански, стопански, административни и трудови колегии, които се ръководят от председател.

Регионални апелативни съдилища (*ítélőtáblák*)

Петте регионални апелативни съдилища представляват равнище между регионалните съдилища и Върховния съд и бяха създадени с цел намаляване на тежестта върху предишния Върховен съд. Регионалните апелативни съдилища разглеждат жалби, подадени срещу решения, постановени от регионалните съдилища. Регионалните апелативни съдилища са третоинстанционни съдилища по наказателни дела, по които регионалният съд се явява второинстанционен съд. Регионалните апелативни съдилища се състоят от състави и граждански и наказателни колегии, които се ръководят от председател.

Върховен съд на Унгария

Върховният съд се намира на върха на съдебната йерархична структура и се ръководи от неговия председател. Най-важното задължение на този съд е гарантирането на уеднаквена и последователна съдебната практика. Върховният съд изпълнява това си задължение, като постановява така наречените решения за еднакво прилагане на законодателството. Тези решения осигуряват принципни насоки и са със задължителен характер за съдилищата.

Върховният съд

- се произнася по жалби срещу решения, постановени от регионалните съдилища или регионалните апелативни съдилища, в предвидените от закона случаи;
- разглежда искания за преразглеждане;
- се произнася с решения за еднакво прилагане на законодателството, които са със задължителен характер за съдилищата;
- анализира съдебната практика по дела, които са приключени и по които са произнесени окончателни решения, и в тази рамка проучва и проверява съдебната практика на съдилищата;
- публикува принципни съдебни решения;
- взема решения относно това дали общински актове противоречат на друг вид законодателство и трябва да бъдат отменени;
- взема решения, с които се установява, че местните власти са в нарушение на законоустановени си регулаторни задължения.

Върховният съд се състои от състави за правораздаване, състави за решения за еднакво прилагане на законодателството, състави за местната власт и състави за издаването на принципни решения; той включва и наказателни, граждански, административни и трудови колегии, както и отделения за анализиране на съдебната практика.

Национална съдебна служба (*Országos Bírósági Hivatal*) и Национален съдебен съвет (*Országos Bírói Tanács*)

Председателят на Националната съдебна служба (НССл) изпълнява централизираните задачи, свързани с администриране на съдилищата, упражнява управленски правомощия съгласно главата за съдилищата от Закона за бюджета и осъществява надзор върху административните дейности на председателите на регионалните апелативни съдилища и регионалните съдилища. Националният съдебен съвет (НСС), който е независим орган, избран от съдии и съставен изключително от съдии, е надзорният съвет за централизираната администрация на съдилищата. В допълнение към надзорната му дейност НСС може да участва и в администрирането на съдилищата.

3. Данни за контакт

Országos Bírósági Hivatal

Адрес: 1055 Budapest, Szalay u. 16.

Пощенски адрес: 1363 Budapest Pf.: 24.

Телефон: +36 (1) 354 41 00

Факс: +36 (1) 312-4453

Ел. поща: obh@obh.birosag.hu

[Уебсайт на съдилищата](#)

I.2. Конституционен съд

1. Задачи

Конституционният съд (*Alkotmánybíróság*) е главният орган за защита на Основния закон. Неговите задължения включват защита на демократичния правов ред, конституционния ред и правата, гарантирани от Основния закон, защита на вътрешната съгласуваност на правната система и укрепване на принципа на разделение на властите.

Конституционният съд беше създаден от Народното събрание през 1989 г. В Основния закон са определени основните правила, отнасящи се до задълженията и функциите на Конституционния съд, докато основното описание на административните и процедурните правила се съдържа в Закона за Конституционния съд. Подробните правила относно процедурите на Конституционния съд са определени в Процедурния правилник.

2. Организация

Конституционният съд е орган, който се състои от петнадесет членове. Неговите членове се избират от Народното събрание с мнозинство от две трети, а мандатът им е дванадесет години. За да може дадено лице да стане съдия в Конституционния съд, то трябва да е изтъкнат юрист или да има най-малко десет години професионален опит в областта на правото. Председателят на Конституционния съд се избира от Народното събрание измежду съдиите от Конституционния съд в рамките на мандата му като съдия в Конституционния съд.

Конституционният съд заседава в пленарен състав, в петчленни състави или в еднолични състави. Решенията относно конституционността на закони и по други важни дела се постановяват от пленарния състав.

Съдебната служба се грижи за организационните, оперативните и административните задачи и тези, свързани с вземане на решения. Службата се ръководи от главен секретар, който се избира от пленарния състав по предложение на председателя.

3. Правомощия

Предварителен контрол за съответствие с Основния закон

Вносителите на закон, правителството или председателят на Народното събрание могат да поискат от Народното събрание да представи приет закон на Конституционния съд за конституционен контрол с цел да се разгледа съответствието му с Основния закон.

Освен това президентът на републиката е длъжен вместо да подпише приетия от парламента закон да го представи на Конституционния съд, ако счита, че законът или някоя от неговите разпоредби противоречи на Основния закон, за да може съдът да прецени дали той е в съответствие с Основния закон. Ако Конституционният съд установи, че разглежданият закон противоречи на Основния закон, законът не може да бъде обнародван.

Последващ контрол за съответствие с Основния закон (процедура за последващ контрол)

Тази процедура, която беше въведена през 2012 г., може да бъде иницирана от правителството, една четвърт от членовете на парламента, комисаря по основните права, председателя на Върховния съд или главния прокурор.

При тази процедура Конституционният съд отменя всяка спорна разпоредба, за която счита, че противоречи на Основния закон.

Започване на процедура за инцидентен контрол за конституционност по инициатива на съдия

Съдия, който при разглеждане на дадено дело стигне до заключението, че приложимият закон противоречи на Основния закон, трябва да поиска от Конституционния съд да извърши проверка и трябва да спре производството. По дело, образувано по искане на съдия, Конституционният съд може да установи несъответствието на закона или на отделна негова разпоредба с Основния закон и да обяви неговата/нейната неприложимост в конкретния случай или като цяло.

Конституционни жалби

Конституционната жалба е един от най-важните инструменти за защита на основните права. Тя може да се използва главно, когато при произнасянето на съдебно решение предвидените от Основния закон основни права на жалбоподателя са били нарушени. Такова нарушение може да настъпи в хода на съдебни производства, свързани със случая, когато се прилага закон, който противоречи на Основния закон, или ако постановеното решение по съществуващото на делото или всяко друго решение, с което съдебното производство се приключва, противоречи на Основния закон. По изключение конституционна жалба може да се подаде, ако основните права на жалбоподателя са били директно нарушени по даден случай без постановяване на съдебно решение. При установяване на противоконституционност на определена правна норма или определено съдебно решение Конституционният съд отменя съответната норма или съответното решение.

Проверка за несъответствие с международни споразумения

Съгласно Закона за конституционния съд е възможно да се направи проверка за съответствие на унгарски закон с дадено международно споразумение. Процедурата може да бъде инициирана от една четвърт от членовете на парламента, правителството, комисаря по основните права, председателя на Върховния съд, главния прокурор или съдия във връзка с приложимия по дадено дело закон.

Конституционният съд може да отмени напълно или отчасти всеки закон, за който счита, че противоречи на международно споразумение, и да отправи искане до законодателя да предприеме необходимите за отстраняване на това несъответствие мерки преди определения краен срок.

Допълнителни правомощия

Конституционният съд тълкува разпоредбите на Основния закон във връзка с всеки конкретен конституционен въпрос по предложение на Народното събрание или някоя от неговите постоянни комисии, президента на републиката или правителството, ако такова тълкуване може да произтича пряко от Основния закон.

Всеки може да подаде предложение до Конституционния съд за контрол на решение на Народното събрание относно провеждането на референдум или отхвърляне на провеждането на задължителен референдум.

Народното събрание може да разпусне представителния орган на местната власт или на самоуправление на дадено малцинство, ако той действа в противоречие с Основния закон. Преди това по предложение на правителството Конституционният съд представя своето становище по случая.

Конституционният съд провежда процедурата по отстраняване на президента на републиката от длъжност по предложение на Народното събрание.

Той може да решава спорове за компетентност между държавни органи и между държавата и органите на местно управление.

Конституционният съд може да установи служебно, че дадена мярка противоречи на Основния закон поради пропуски в законодателството, като в този случай той призовава отговорния за тези пропуски орган да ги отстрани.

4. Данни за контакт

Адрес: 1015 Budapest, Donáti u. 35–45.

Пощенски адрес: 1535 Budapest, Pf. 773.

Телефон: +36 (1) 488 31 00

[🌐 Уебсайт на Конституционния съд](#)

[🌐 Фейсбук страница](#)

II. Национални институции за защита на правата на човека, омбудсман

II.1. Комисар по основните права (*Az Alapvető Jogok Biztosa*) (Национална институция за защита на правата на човека към Организацията на обединените нации)

1. Комисар по основните права

В съответствие с Основния закон на Унгария Народното събрание е приело също така Закон за комисаря по основните права, с който се създава нова единна система на омбудсмана.

Комисарят по основните права се отчита единствено пред парламента. В хода на провежданата от него процедура омбудсманът предприема независими действия, които се основават изключително на Основния закон и на други закони. Омбудсманът се избира с гласовете на две трети от представителите в Народното събрание по предложение на президента на републиката за срок от шест години и ежегодно се отчита за работата си пред Народното събрание.

Комисарят по основните права може да бъде преизбран само веднъж. Съгласно Закона за комисаря по основните права заедно с комисаря работят двама негови заместници: заместник-комисар, отговарящ за защитата на интересите на бъдещите поколения, и заместник-комисар, отговарящ за защитата на правата на етническите малцинства, живеещи в Унгария. Както комисарят, така и предложените от него заместници се избират от Народното събрание.

2. Процедура и действия

Основната задача на омбудсмана е да разследва злоупотреби, свързани с основните права, и да предприема общи или специфични мерки за тяхното преустановяване.

В установените граници от закона, уреждащ правомощията му, омбудсманът избира действията, които счита за подходящи и които могат да включват:

- препоръка за преустановяване на злоупотреба, свързана с основните права, отправена до надзорния орган, който осъществява контрол върху органа, причинил злоупотребата,
- инициране на средство за правна защита по отношение на злоупотребата чрез председателя на съответния орган,
- предложение за процедура пред Конституционния съд,
- инициране на контрол от страна на Върховния съд дали общински акт е съвместим с друго законодателство,
- инициране чрез главния прокурор на действие, което да бъде предприето от прокуратурата,
- започване на процедура относно търсенето на отговорност от дадено лице пред компетентния орган, ако омбудсманът установи, че е налице основателно съмнение за извършването на дребно нарушение или дисциплинарно нарушение; ако нарушението е престъпление, процедурата трябва да бъде започната,
- предложение за изменение, отмяна или публикуване на законодателство или правен инструмент на държавната администрация от орган, имащ правомощия да законодателства или да издава правни инструменти на държавната администрация.
- като крайна мярка, представяне на даден случай на Народното събрание като част от годишния доклад.

Всяко лице, което счита, че действията или бездействията на даден орган са нарушили основните му права или са създали непосредствена опасност това да се случи, може да се обърне към комисаря по основните права, при условие че лицето е използвало всички възможности за административни средства за правна защита, с изключение на съдебен контрол по отношение на административни решения, или при условие че не са налични средства за правна защита.

Комисарят по основните права и заместник-комисарите следят за зачитането на правата на етническите малцинства, живеещи в Унгария, и интересите на бъдещите поколения.

Комисарят по основните права не може да разследва дейностите на Народното събрание, президента на републиката, Конституционния съд, Държавната сметна палата на Унгария или прокуратурата, с изключение на разследващия орган на прокуратурата.

Комисарят не може да предприема действия, ако

- е изминала повече от една година от постановяването на окончателното административно решение по случая, по който е подадена жалбата.
- процедурата е започнала преди 23 октомври 1989 г.
- производството е образувано, за да се преразгледа административно решение, или вече е било произнесено окончателно съдебно решение
- лицето, подало молбата, не е разкрило идентичността си и разследването не може да бъде проведено без тази информация.

Никой не може да бъде подложен на дискриминация за това, че се е обърнал към комисаря по основните права.

Начини на подаване на жалба:

- по електронен път с използването на функцията „*Ügyet szeretnék indítani*“ (Бих искал да съобщя за определен случай) от менюто на уебсайта www.ajbh.hu или с помощта на „*Intelligens űrlap*“ (Интелигентен формуляр), който може да бъде намерен на уебсайта.
- по ел.поща: panasz@ajbh.hu
- лично в службата за жалби към службата на комисаря по основните права (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), като се насрочи среща.
- по пощата на адрес: Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (служба на комисаря по основните права) 1387 Budapest Pf. 40.

Подаването на документи и провежданата от комисаря процедура са безплатни. Към молбата следва да се приложат копие от издадените до момента документи по случая и документите, необходими за оказване на помощ от страна на комисаря.

3. Огласяване в интерес на обществеността

Съгласно Закона за жалбите и огласяването в интерес на обществеността, считано от 1 януари 2014 г., огласяването в интерес на обществеността може да се извърши чрез защитена електронна система, подържана от комисаря по основните права. Огласяването в интерес на обществеността насочва вниманието към ситуации, чието разрешаване или отстраняване е в интерес на общността или на обществото като цяло. Огласяването в интерес на обществеността може да включва и препоръка.

Методи за огласяване в интерес на обществеността:

- по електронен път чрез защитена електронна система (<https://www.ajbh.hu/kozerdeku-bejelentes-benyujtasa>) или
- лично в службата за жалби към службата на комисаря по основните права (Budapest V. ker., Nádor u. 22.), като се насрочи среща.

4. Национален превантивен механизъм съгласно Факултативния протокол към Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание

От 1 януари 2015 г. Комисарят по основните права изпълнява лично или чрез своите служители функцията на национален превантивен механизъм в Унгария съгласно Факултативния протокол към Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Задачите на националния превантивен механизъм включват:

- проверка на местата за задържане с цел превенция и последващо докладване
  - провеждане на интервюта със задържани
  - проучване на документация
- изпращане на обратна информация
- провеждане на консултации с органите
- формулиране на препоръки
- изготвяне на доклади

5. Данни за контакт

Адрес: 1051 Budapest, Nádor utca 22.

Пощенски адрес: 1387 Budapest Pf. 40.

Телефон: (+36-1) 475-7100

Факс: (+36-1) 269-1615

Ел. поща: ✉ panasz@ajbh.hu

Уебсайт: 🌐 <http://www.ajbh.hu/hu>

II.2. Специализирани органи за защита на правата на човека

II.2.1. Унгарски национален орган за защита на данните и за свободата на информацията

1. Задачи и организация

Правото на защита на личните данни и правото на огласяване на информация от обществен интерес са основни конституционни права: Член VI от Основния закон на Унгария гласи, че:

- 1) Всеки има право на зачитане на неговия личен и семеен живот, жилище, съобщения и репутация.
- 2) Всеки има право на защита на неговите лични данни, както и на достъп до и разпространение на информация от обществен интерес.
- 3) Независим орган, създаден с органичен закон, упражнява надзор върху прилагането на правото на защита на личните данни и правото на достъп до данни от обществен интерес.

Унгарският национален орган за защита на данните и за свободата на информацията (*Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság* — NAIH) замени омбудсмана по защита на данните, който упражняваше дейност между 1995 г. и 2011 г.). От 1 януари 2012 г. NAIH спомага за гарантирането на правото на информация чрез допълнителни регулаторни средства (като например налагане на глоби във връзка със защитата на личните данни).

Същността на тези права, задълженията на администраторите на лични данни и организацията и процедурите на NAIH са определени в Закона за информацията (Закон CXII от 2011 г. относно правото на информационно самоопределяне и свободата на информацията), но подробните изисквания за специфичните процедури за обработка на данните се съдържат в друго съответно законодателство (като например Закона за полицията и Закона за публичното образование). Съгласно член 1 от Закона за информацията целта на закона е да защитава личното пространство на физическите лица и да гарантира прозрачността на обществените дела.

NAIH е независим автономен държавен орган, неговият председател се назначава за срок от девет години от президента на републиката по предложение на министър-председателя, а неговата организационна структура е съставена от отдели.

2. Правомощия

Основната задача на NAIH е да извършва проверки по въпроси, свързани със защитата на данните и свободата на информацията, въз основа на доклади и жалби (подадени онлайн, в писмен вид или лично) и да провежда служебно административни производства за защита на данните (ако предполагаемото нарушение засяга множество лица или може да причини значително увреждане на интереси или големи щети).

Освен това органът може да провежда служебно административни производства във връзка с контрола на класифицирани данни, да сезира съда за случаи, свързани с информация от обществен интерес или информация, която е публична по причини от обществен интерес, и да встъпва по съдебни дела. Той също така поддържа регистър за защита на данните.

Правомощията на органа включват предоставяне на становища относно приложимото законодателство, представяване на Унгария в общи съвети на ЕС за защита на данните и извършване одити във връзка със защитата на данните безплатно по искане на администратор на лични данни.

3. Данни за контакт

Адрес: 1125 Budapest Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.

Пощенски адрес: 1530 Budapest, Pf.: 5.

Телефон: (+36-1) 391-1400

Ел. поща: [✉ ugyfelszolgalat@naih.hu](mailto:ugyfelszolgalat@naih.hu)

Уебсайт: [✉ http://www.naih.hu/](http://www.naih.hu/)

II.2.2. Орган по въпросите на равното третиране

1. Задачи и организация

По смисъла на Закона за равното третиране и насърчаване на равните възможности изпълнението на изискването за равно третиране в Унгария се следи от Органа по въпросите на равното третиране (*Egyenlő Bánásmód Hatóság*), който е компетентен на територията на цялата държава. Органът е автономен държавен орган, който е независим и се подчинява единствено на закона. Той не е обвързан от указания и изпълнява задачите си отделно от другите органи и без ненужно влияние. Задачите на органа могат да му бъдат делегирани по закон. Органът се ръководи от председател, който се назначава за срок от девет години от президента на републиката по предложение на министър-председателя.

Основната задача и главната дейност на органът е да разследва жалби и доклади, които е получил по въпроси, свързани с дискриминацията. В работата си органът се подпомага от национална мрежа от служители по въпросите на равното третиране.

Съгласно закона нарушението на изискването за равно третиране (дискриминация) означава дискриминация срещу лице въз основа на действителни или предполагаеми защитени признаци.

Защитени признаци съгласно закона са:

- а. пол
- б. раса
- в. цвят на кожата
- г. гражданство
- д. национална принадлежност

- е. майчин език
- ж. увреждане
- з. здравословно състояние
- и. религиозни или философски убеждения
- й. политически или други възгледи
- к. семейно положение
- л. майчинство (бременност) или бащинство
- м. сексуална ориентация
- н. полова идентичност
- о. възраст
- п. социален произход
- р. имущество
- с. трудово правоотношение или квазитрудово правоотношение със съкратено работно време или фиксирана продължителност
- т. членство в сдружения за представяне на интереси
- у. друг статут, особености или характеристики

В категорията „друг статут“ за защитени признаци могат да бъдат счестени особености и характеристики, които не са изброени в закона, но имат подобен характер, в съответствие с тълкуването на закона от органа.

Органът разследва нарушения, засягащи лица и групи, чиито защитени признаци са широко определени съгласно закона. Обикновено той действа по искане на лице или лица, които са пострадали от дискриминация, но е възможно организации на гражданското общество или представителни сдружения да инициират процедура пред органа, когато е налице нарушение или заплаха от нарушение, засягащо група със защитени признаци. Органът може да действа служебно срещу унгарската държава, органите на местното управление и самоуправлението на малцинствата, техните органи, организации, действащи в качеството си на публични органи, унгарските сили за отбрана и правоприлагащите органи. Най-типичните области, в които органът осъществява разследвания, са заетост, социална сигурност, здравеопазване, жилищно настаняване, образование и предоставяне на стоки и услуги.

2. Правомощия

Органът провежда разследванията си в рамките на административно производство. В хода на производството се прилагат специални правила във връзка с доказателствата. Увредената страна (заявителят) трябва да докаже, че е била в неравностойно положение и към момента на нарушението действително е притежавала — или че нарушителят е предполагал, че увредената страна притежава — определени от закона защитени признаци. Ако заявителя е изпълнил задължението да представи такова доказателство, другата страна (ответната страна) трябва да докаже, че обстоятелствата, подкрепени от доказателствата, представени от увредената страна, не са настъпили или че е спазила изискването за равно третиране или не е била задължена да се съобразява с него в даденото правоотношение.

Органът винаги се стреми да постигне уреждане на спора между страните преди да се произнесе с решение и при постигане на такова споразумение той го одобрява. Ако страните не постигнат споразумение, органът постановява решение по съществото на случая въз основа на проведеното от него разследване. Ако органът установи, че изискването за равно третиране е било нарушено, като санкция може да разпореди отстраняването на незаконосъобразните обстоятелства, да забрани незаконосъобразното поведение в бъдеще, да разпореди публично оповестяване на окончателното му решение за установяване на нарушението, да наложи глоба в размер от 50 000 HUF до 6 милиона HUF и да наложи допълнителни правни последици, определени в специално законодателство. Решението на органа не може да бъде обжалвано по административен път, но може да бъде преразгледано от административния и трудовия съд в рамките на административно производство.

Освен да разследва конкретни случаи на дискриминация, органът има също така редица определени по закон задачи. Те включват например предоставяне на информация и помощ на тези, които са засегнати, за да се предприемат действия

срещу нарушенията на принципа на равно третиране, издаване на становища по законопроекта относно равното третиране, предлагане на законодателство относно равното третиране, предоставяне на информация на обществеността и на Народното събрание за състоянието на прилагането на равното третиране, сътрудничество с организациите на гражданското общество и международните организации и т.н.

Органът е член на Европейската мрежа на националните органи за равно третиране (Equinet), която обединява над 40 членуващи организации от 33 европейски държави, действащи като национални органи по въпросите на равното третиране в собствените си държави. Служителите на органа вземат участие в работата на тематични работни групи на Equinet, както и в обученията и семинарите, организирани няколко пъти годишно с цел запознаване с най-новите постижения в международното развитие на правото в областта на равното третиране и обмяната на опит с представителите на европейските организации, изпълняващи задачи, сходни с тези на органа.

Органът участва редовно в събития и тематични проекти на Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA) и Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността (EcRi) към Съвета на Европа като част от поддържаните от него международни отношения.

Подробна информация за органа е налична на неговия уебсайт.

3. Данни за контакт

Седалище: 1013 Budapest, Krisztina krt. 39/B

Телефонен номер: (+36-1) 795-2975

Факс: (+36-1) 795-0760

Уебсайт: <http://www.egyenlobanasmod.hu/>

II.2.3. Независим съвет за жалби срещу полицията

1. Задачи и организация

През 2008 г. Народното събрание реши да създаде Независим съвет за жалби срещу полицията (*Független Rendészeti Panasztestület*) с цел установяването на специална институция за жалби срещу полицейските процедури. Членовете на институцията се избират от Народното събрание за срок от шест години. Те притежават диплома по право, не получават указания от никого, а основанията за техния процедурен правилник са определени в закона.

Правната уредба за работата на съвета се урежда главно от Закона за полицията. Целта на съвета е да провежда разследвания в рамките на процедури по жалби в сферата на дейност на полицията от гледна точка на защитата на основните права, независимо от йерархичните отношения. По този начин действията на полицията се разглеждат от съвета въз основа на конкретни жалби по отделни случаи, а не като цяло и на теория.

2. Правомощия и процедура

Кой може да подаде жалба, кога и как?

Жалба може да бъде подадена от всяко лице, независимо от неговото гражданство:

- което е било адресат на полицейска мярка или което е засегнато от полицейска мярка
- или по отношение на което полицията не е предприела необходимите действия
- или което е било адресат на принудителни мерки от страна на полицията и смята, че в резултат на тях са били ограничени неговите основни права или са били нарушени неговите човешки права.

Жалбата може да бъде подадена лично от съответното лице, от негов пълномощник или законен представител (в случай на малолетно или лице, лишено от дееспособност — чрез неговия законен представител). Тя трябва да се подаде в срок от 20 дни от мярката, бездействието или принудителна мярка на полицията или, ако жалбоподателят не е бил уведомен до този момент за това, в рамките на 20 дни от датата, на която е бил уведомен. Жалбата може да бъде подадена по пощата (в този случай жалбоподателят трябва да подпише лично молбата), по факс или електронна поща чрез уебсайта на съвета или лично в рамките на работното време на съвета (след насрочване на среща по телефона).

Ако поради обективни пречки жалбоподателят не успее да подаде жалбата в рамките на определения срок, забавянето може да бъде оправдано, ако жалбоподателят предостави обяснение за късното подаване (например продължително медицинско лечение) в рамките на шест месеца.

Лице, което е пропуснало 20-дневния срок, но по отношение на което все още не е изминал тридесетдневният срок от настъпването (или от узnavането), може да подаде жалба до началника на полицейския орган (началник на полицията или комисар), в който служителите са приложили мерките, срещу които е подадена жалбата, и така да спазва срока. В този случай процедурата по подаване на жалба ще се ръководи от началника на полицейското управление.

Какво проверява съветът?

- изискването за изпълнение на полицейските задължения и указания, нарушения на такива задължения и указания или тяхното неизпълнение (по-специално: изискване за приемане на мерки, пропорционалност, разграничаване, задължение за предоставяне на помощ и т.н.);
- полицейски мерки или неизпълнение на полицейски мерки, тяхната законосъобразност (по-специално: проверка на самоличност, претърсване, проверка на багаж и превозни средства, задържане, отвеждане за разпит, полицейски процедури във връзка с чужденци, мерки, предприети в частни жилища, мерки за прилагане на закона за движение по пътищата и т.н.);
- използване и законосъобразност на средства за принуждаване (по-специално: физическа принуда, белезници, химически агенти, пистолети за зашеметяване, палки, пътни блокове, използване на огнестрелни оръжия, използване на групова сила, разпръскване на тълпа и т.н.)

Кога съветът няма право да започва процедура или да извършва проверка по съществуването на случая?

Тъй като не му е разрешено по закон, съветът няма правомощия и следователно не му е позволено:

- да прави оценка на общи становища, мнения, в които се предлагат подобрения, или критични коментари или огласявания в интерес на обществеността;
- да разследва дребни нарушения или да намалява или отменя наложени административни глоби;
- да оценява законосъобразността на действия, извършени в хода на наказателно производство;
- да присъжда обезщетения за щети;
- да установява наказателна, административна или дисциплинарна отговорност на предприемащи действия полицейски служители;
- да преразглежда законосъобразността на решения, постановени в административни и наказателни производства;

Освен това, ако в хода на друго текущо производство, например наказателно или административно производство, бъдат осъществени неприемливи действия от страна на полицията, жалбоподателят трябва да използва наличните средства за правна защита и да заяви възражения си в тези текущи производства, освен ако жалбоподателят не е възразил срещу начина на провеждане на процедурното действие (например тона на гласа, използван при разпит на свидетел, начина, по който е претърсено жилище), като в този случай съветът също има право да извърши проверка.

Какво трябва да знаете за процедурата

За да бъде разследван случаят на даден жалбоподател, той има право да избере дали да подаде молба до началника на полицейската служба, която е приложила мярката, срещу която е подадена жалба, или до съвета. По този начин жалбоподателят може да избира дали жалбата му да се разгледа от служба в рамките на организационната структура на полицията (началника на управлението, приложило мярката) или от независим орган извън полицията (съвета). В същото време тази разпоредба е предназначена да служи за разделяне на двете процедури и позволява в даден момент да се провежда само едната от тях — именно тази, избрана от жалбоподателя.

Освен това съветът има право да провежда разследвания относно всяка жалба, подадена в полицията, и ако узнае за случай, при който са приложими условията за неговата намеса, уведомява жалбоподателя и полицейската служба, в която се разглежда съответният случай. След проведена проверка от съвета, в рамките на осем дни от получаването на уведомлението жалбоподателят може да поиска от полицейската служба да разгледа жалбата. При получаване на уведомлението от съвета полицейската служба, която разглежда случая, спира процедурата. Това прехвърляне може да бъде поискано от самите жалбоподатели в хода на процедурата по подаване на жалби в полицията до постановяване на окончателното административно решение и, ако условията за прехвърлянето са спазени, случаят на жалбоподателя ще продължи да се разглежда съгласно процедурата на съвета.

При разглеждане на същността на дадена жалба съветът има за цел да установи дали полицейските мерки, описани в жалбата, са били осъществени съгласно правилата, са били необходими, оправдани и пропорционални и дали са нарушили някое основно право на жалбоподателя.

Ако в хода на проверката е установено нарушаване на основните права на жалбоподателя, съветът трябва да изготви оценка също така на тежестта на нарушението с оглед на всички обстоятелства по случая. Ако съветът заключи, че:

- не е било налице нарушение (например поради това, че основните права на жалбоподателя са били законно ограничени); или
- не може да бъде установено нарушение на основно право поради противоречие между твърденията, което не може да бъде отстранено въз основа на наличните документи, или
- е било налице нарушение на основно право, но то е било маловажно,

тогава съветът ще препрати оценката си до началника на компетентната полицейска служба, който ще вземе решение съгласно процедурата за подаване на жалби въз основа на официалните правила, уреждащи работата на полицията, като взема под внимание правното становище, изложено в оценката на съвета. Жалбоподателят може да обжалва това решение, като правото на защита включва възможност за съдебен контрол на решението в съответствие със Закона за общите правила за административните процедури и услуги. Жалбоподателите могат предварително да възразят пред съвета, като се позоват на процедурата за подаване на жалба до компетентната полицейска служба, ако например смятат, че полицейската служба би била пристрастна, или ако се страхуват от възможни последици. В този случай обаче съветът ще трябва да прекрати процедурата, тъй като не може да сезира никого поради възражението на жалбоподателя.

Ако съветът открие сериозни нарушения на основните права, в зависимост от въпросната служба той ще препрати оценката си на главния комисар на националната полиция на Унгария, главния директор на органа, отговарящ за предотвратяване на вътрешни престъпления и откриване на престъпления или на главния директор на органа за борба с тероризма, който след това ще вземе решение по жалбата въз основа на приложимите правила и като взема предвид правното становище, изложено в оценката на съвета. Ако решението на органа, разглеждащ случая, се различава от оценката на съвета, трябва да бъдат посочени основанията на за това. Възможно, е разбира се, постановено по този начин решение на полицията да бъде обжалвано пред съдилищата. Оценката на съвета може да бъде използвана в тези съдебни производства.

Допълнителни подробни правила относно работата на съвета могат да бъдат намерени в процедурния правилник или на неговия уебсайт.

3. Данни за контакт

Пощенски адрес: H-1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

Телефон: +36-1/441-6501

Факс: +36-1/441-6502

Ел. поща: info@repate.hu

Уебсайт: <https://www.repate.hu/index.php?lang=hu>

III. Други

III.1. Прокуратура на Унгария

1. Организация на прокуратурата

Прокуратурата на Унгария е независима конституционна организация, която се подчинява единствено на закона.

Прокуратурата се ръководи и управлява от главния прокурор, който се избира от Народното събрание измежду прокурорите за срок от девет години и съответно се отчита пред парламента съгласно публичното право. Главният прокурор трябва да докладва ежегодно за действията на службата.

Органите на прокуратурата в Унгария са:

- а. службата на главния прокурор
- б. главни апелативни прокурори
- в. главни прокуратури
- г. районни прокуратури

Възможно да бъде създадена независима главна прокуратура или прокуратура на районно равнище, която да провежда разследвания във връзка с наказателно преследване и други дейности като прокуратура в обосновани случаи.

Има пет апелативни главни прокуратури и двадесет и една (една столична, деветнадесет районни и една централна разследваща) главни прокуратури, които са под ръководството на службата на главния прокурор. Организационната структура на главните прокуратури, с изключение на централната разследваща главна прокуратура, е разделена по същество на дейности, които попадат в обхвата на наказателното и в обхвата на публичното право.

Районните прокуратури и прокуратурите на районно равнище под ръководството на столичната и окръжната главни прокуратури работят по случаи, които не са възложени на друг разследващ орган съгласно законодателството или съгласно указанията на главния прокурор, и изпълняват задачи, свързани с разследвания във връзка с наказателно преследване.

Научноизследователският институт към прокуратурата — Националният институт по криминология (*Országos Kriminológiai Intézet*), е част от организацията на прокуратурата, но не е орган за наказателно преследване. Неговата работа е свързана с разработването на теории и практики в разследването на престъпления, криминологията и наказателното право.

2. Основни задачи на прокуратурата

Главният прокурор и прокуратурата са независими и като органи на съдебната власт те са единственият изпълнител на правото на държавата да наказва. Прокуратурата осъществява наказателно преследване по отношение на престъпления, предприема действия срещу други незаконосъобразни действия и бездействия и насърчава предотвратяването на престъпления.

Главният прокурор и прокуратурата

- а. упражняват определените от закона права във връзка с разследвания;
- б. представляват прокуратурата в съдебни производства;
- в. контролират дали службите за изтърпяване на наказания функционират съгласно закона;
- г. упражняват други права и отговорности, определени от закона, като защитници на обществения интерес.

Прокуратурата

- а. разследва случаите, посочени в Наказателно-процесуалния закон (разследвания във връзка с наказателно преследване);
  - б. наблюдава дали независимите разследвания, провеждани от разследващ орган, се извършват по законосъобразен начин (контрол на разследванията);
  - в. упражнява други определени по закон правомощия във връзка с разследвания;
  - г. упражнява, в лицето на прокурора, правомощието, възложено на този публичен орган да повдига обвинение; представлява обвинението в съдебни производства и упражнява правото на обжалване, гарантирано от Наказателно-процесуалния закон;
  - д. упражнява надзор за законност върху изпълнението на наказанията, допълнителните наказания, мерките, принудителните мерки за лишаване от свобода или ограничаване на свободата и последващите мерки, както и за спазването на закона при поддържане на бази данни относно престъпления, административни нарушения и заповеди за арест и при решения, с които на централно равнище се премахва достъпът до електронни данни; тя също така участва в процедури, провеждани от съдии, налагащи осъдителни присъди;
  - е. допринася за правилното прилагане на закона в съдебни производства (участие на прокурор в спорни и безспорни съдебни производства по граждански, трудови, административни и търговски дела);
  - ж. насърчава спазването на законите от органите, действащи в качеството си на публични органи или уреждащи извънсъдебни спорове;
- з. обръща специално внимание на наказателното преследване на престъпления, извършени от деца или срещу деца, и на съответните специални норми, касаещи административни и наказателни производства, образувани срещу непълнолетни лица; оказва сътрудничество в прилагането на правата на децата в случаите, определени от закона, и започва процедури за предприемане на необходимите мерки за закрила на детето;
- и. изпълнява задачи, произтичащи от международни споразумения, и по-специално във връзка с предоставяне на искания за правна помощ;

й. изпълнява задачи на Унгария, свързани с участието ѝ в Евроюст;

к. осигурява представителство по дела за обезщетение за нарушения и вреди, причинени в хода на дейността ѝ.

Във връзка със защитата на обществения интерес прокуратурата работи за гарантиране на спазването на закона от всички. Когато законите са нарушени, прокуратурата предприема действия в интерес на законността в случаите и по начините, определени в закона. Освен ако не се предвижда друго по закон, прокуратурата трябва да предприеме действия, ако органът, който трябва да преустанови дадено нарушение на закона, не предприеме необходимите действия, въпреки че е задължен да го направи съгласно Основния закон, закон или друг законодателен или правен инструмент на държавната администрация, или ако е необходимо незабавно действие от страна на прокуратурата за преустановяване на нарушение на право, произтичащо от нарушението на закона.

В специално законодателство са определени правомощия и отговорности от обществен интерес и нямащи наказателноправен характер, които прокуратурата трябва упражнява като орган на съдебна власт. Прокурорът упражнява предоставените му правомощия главно като започва спорни и безспорни съдебни производства, както и като започва процедури пред административни органи и като извършва обжалване.

3. Данни за контакт

Главен прокурор: Dr. Péter Polt

Седалище: 1055 Budapest, Markó u. 16.

Пощенски адрес: 1372 Budapest, Pf. 438.

Телефонен номер: +36-1354-5500

Ел. поща: [✉ info@mku.hu](mailto:info@mku.hu)

Уебсайт: [✉ http://mklu.hu/](http://mklu.hu/)

III.2. Подпомагане на жертвите на престъпления

Службата за подпомагане на жертвите на престъпления (*Áldozatsegítő Szolgálat*) предоставя помощ главно на жертви, които са били наранени, по-специално физически или психически (психологическа травма, шок), или са преживели загуба като пряка последица от престъпление против собствеността или друго престъпление. Държавата оценява нуждите на жертвите и им предоставя пригодени по подходящ начин услуги.

1. Процедурата

Услугите за подпомагане на жертвите на престъпления се предоставят от определени за целта организационни единици на столичната (районната) общинска администрация. Жертвите могат да поискат помощ от всяка служба за подпомагане на жертвите на престъпления, за да заявят претенциите си, и могат да подадат молбата си за незабавна финансова помощ, удостоверение за статут на жертва и обезщетение до всяка служба за подпомагане на жертвите на престъпления ([✉ PDF](#)).

Молби за незабавна финансова помощ, удостоверения за статут на жертва или обезщетение трябва бъдат подадени чрез съответните формуляри ([✉ Формуляр](#), [✉ Молба за удостоверение за статут на жертва](#)). Службата за подпомагане на жертвите на престъпления предоставя помощ за попълване на формулярите.

Процедурите за подпомагане на жертвите са безплатни.

Молбите за незабавна финансова помощ могат да бъдат подадени в срок от пет дни от извършване на престъпление против собствеността или на друго престъпление. Молби за обезщетения могат да се подават в рамките на три месеца след извършване на престъплението, с изключенията по Закона за подпомагане на жертвите на престъпления и обезщетения от държавата.

Жалби срещу решения на службите за подпомагане на жертвите на престъпления трябва да бъдат подадени в срок от 15 дни до тези служби, но трябва да са адресирани до Правосъдната служба.

2. Услуги

Съгласно закона се предоставят следните услуги:

- помощ при подаване на искове: службата за подпомагане на жертвите на престъпление помага на жертвите по начин и в степен, подходящи за техните нужди, при зачитане на техните основни права, което означава, че ги консултира за техните права и задължения в наказателни и административни производства, за условията за достъп

до здравеопазване, здравно осигуряване, социални помощи и друг вид държавна помощ и предоставя информация, правни консултации, емоционална подкрепа и всякакъв друг вид практическа помощ в този контекст;

- незабавна финансова помощ, която може да бъде предоставена в хода на текущо наказателно производство в определен в закона размер за жилищно настаняване, дрехи, пътуване и храна и за медицински разходи или разходи за погребение, ако жертвата не може да поеме сама тези разходи в резултат на престъпление против собствеността или друго престъпление;
- удостоверение за статут на жертва: в хода на текущо наказателно производство, службата за подпомагане на жертвите на престъпления удостоверява статута на жертвата посредством официално удостоверение, основано на полицейски документи; жертвата може да използва удостоверението за административни и друг вид процедури, като например издаване на документи или предоставяне на достъп до правна помощ и т.н.;
- помощ за свидетели: призованите свидетели в съдебно заседание могат да се консултират със служителя на съда за предоставяне на помощ на свидетели, който да им даде подходящ съвет; служителят на съда за оказване на помощ на свидетели е чиновник, който дава указания на свидетелите, както е предвидено в съответното законодателство, относно даване на свидетелски показания с цел да улесни тяхното явяване в съда;
- осигуряване на убежища: държавата осигурява убежища, от които се нуждаят унгарски граждани или лица, които имат право на свободно движение и пребивават в Унгария, за които е установено, че са жертви на трафик на хора, независимо от това дали наказателното производство е започнало;
- обезщетение от държавата: близките на лице, което е било убито при тежко престъпление срещу личността, или лице, което сериозно е пострадало при такова престъпление, могат да поискат от държавата обезщетение под формата на еднократно плащане или на месечни вноски, ако се нуждаят от него, съгласно определеното в закона.

3. Данни за контакт

Линия за подпомагане на жертвите на престъпления, която е функционира денонощно, седем дни в седмицата и която е безплатна от мрежите в Унгария:

+36 (1) 80 225 225

[📞 Служби за подпомагане на жертвите на престъпления](#)

Допълнителна подробна информация за подпомагане на жертвите на престъпления.

III.3. Правна помощ

Съгласно Закона за правната помощ основната цел на Службата за правна помощ (*Jogi Segítségnyújtó Szolgálat*) е да предоставя професионална правна помощ на лица със социални нужди за упражняване на техните права и решаване на правните им спорове — при определени ограничения и в конкретна форма.

1. Процедурата

Молба за правна помощ може да бъде подадена лично или по пощата ([📞 Правна помощ — данни за контакт](#)) до организационната единица („регионалната служба“), отговаряща за правната помощ към компетентната районна (столична) общинска администрация по местоживеее или обичайно пребиваване на заявителя или при липсата на такова, по съответния му адрес за кореспонденция или месторабота, чрез попълване и подписване на формуляр (<http://igasagugyihivatal.gov.hu/dokumentumok-jogi-segitsegnyujtas>) и добавяне на необходимите приложения. Подаването на молба е безплатно.

При получаване на (окончателно) разрешение, издадено от регионалната служба, лицето получава достъп до услугите на всеки дежурен адвокат (адвокати, правни кантори, организации на гражданското общество), вписани в списъка на дежурните адвокати, който се поддържа от Правосъдната служба (<http://www.kimisz.gov.hu/alaptevnepugyvedje/nejjegyzek>).

Жалби срещу решения на Службата за правна помощ трябва да бъдат подадени в срок от 15 дни до регионалната служба, но трябва да са адресирани до Правосъдната служба.

2. Основни видове правна помощ

А) Помощ за извънсъдебни производства

- ако все още не образувано съдебно производства за решаване на спора,
- консултации и/или изготвяне на документи,

- не дава право на представителство; дежурният адвокат не може да действа от името на или вместо клиента.

Б) Помощ за съдебни производства

- ако делото все още е в ход,
- предоставя се представителство,
- не може да бъде предоставена на лицето, което е извършило престъплението или нарушението,
- на жертвата може да бъде предоставено право на процесуално представителство на етапа на разследване и наказателно преследване от наказателното производство.

В) В по-обикновени случаи службата предоставя кратка устна консултация, без да разпитва клиента.

3. Условия за получаване на право на помощ

А) В спорни и безспорни граждански производства

- държавата поема хонорарите на дежурния адвокат/процесуалния представител или заплаща предварително таксите за правни услуги за една година, ако доходът и имущественото състояние на клиента отговарят на определените от закона критерии,
- държавата заплаща предварително таксите за правни услуги за всеки клиент, за когото е установено в индивидуална процедура от службата за подпомагане на жертвите на престъпления, че е жертва на престъпление, и който отговаря на определените от закона условия относно доходите и имуществото.

Б) В наказателното производство:

- държавата заплаща предварително хонорарите на дежурния адвокат/процесуалния представител за една година, ако доходът и имущественото състояние на клиента отговарят на определените от закона критерии,
- държавата плаща предварително таксите за правни услуги за всеки клиент, за когото е установено в индивидуална процедура от службата за подпомагане на жертвите на престъпления, че е жертва на престъпление, и който отговаря на определените от закона критерии за доходите и имуществото.

В) Общи правила:

Клиентите трябва да предоставят доказателства за доходите си и за доходите на всички лица, живеещи в общо домакинство с тях, чрез документите, определени в Закона за правната помощ.

В закона се определят случаи, в които помощ не може да бъде предоставена, например изготвяне на договори, освен когато страните, сключили договора, кандидатстват съвместно за помощ и отговарят на условията за помощ във всяко едно отношение, или при случаи, свързани с митници, и т.н.

4. Данни за контакт

 [Регионални служби:](#)

Допълнителна подробна информация относно [правната помощ](#).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/12/2017

Основни права - Малта

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

[Други](#)

Национални съдилища

Адрес

First Hall Civil Court (Constitutional Jurisdiction)

Constitutional Court

Courts of Justice

Republic Street

Valetta

Malta

Кратко описание на видовете молби, които институцията разглежда

Всяко лице, което твърди, че разпоредбите на членове 33—45 (основни права на човека) от Конституцията са били нарушени, в момента се нарушават или вероятно ще бъдат нарушени по отношение на него, или друго лице, назначено от Гражданския съд с обща компетентност в Малта по искане на лице с подобни твърдения, може да се обърне към Гражданския съд с обща компетентност за съдебна защита, без това да засяга другите допустими от закона действия по същия въпрос.

Искове във връзка с правата на човека могат да се подават само от лицата, които са пряко засегнати в юридически смисъл. Това е основно изискване.

Важно е да се подчертае, че лицето трябва първо да е изчерпило всички други налични правни средства за защита, т.е. други адекватни средства за съдебна защита, преди да подаде иск за съдебна защита до Гражданския съд с обща компетентност във връзка с Конституцията.

Поради това ако дадено лице счита, че неговите основни права са били нарушени, то трябва първо да изчерпи всички други налични правни средства за защита. Ако нито едно от тях не е успешно, лицето може да подаде иск до Гражданския съд с обща компетентност (конституционна компетентност). Решенията на Гражданския съд с обща компетентност могат да се обжалват от всяка от страните по делото пред Конституционния съд. Следователно Конституционният съд се явява съд от втора инстанция. Съответното лице може да се обърне към Европейския съд по правата на човека в Страсбург само ако загуби делото пред Конституционния съд или ако не е съгласно с решението на Конституционния съд или не е удовлетворено от него.

Кратко описание на процедурата след подаването на иск

Когато Съдът на магистратите разглежда конституционен въпрос, той първо проучва дали искът не е неоснователен или не представлява злоупотреба с право. Ако съдът постанови, че искът е неоснователен или представлява злоупотреба с право, това решение не подлежи на обжалване. Ако обаче съдът прецени, че искът не е неоснователен и не представлява злоупотреба с право, Съдът на магистратите ще препрати делото до Гражданския съд с обща компетентност (конституционна компетентност). Ако съответното лице е неудовлетворено от решението на Гражданския съд с обща компетентност (конституционна компетентност), то има право да обжалва решението пред Конституционния съд и след решението на Конституционния съд делото се връща обратно в съда на магистратите.

В исковете до Гражданския съд с обща компетентност ясно и сбито се описват фактите, на които се основава жалбата, и се посочва наредбата или наредбите в Конституцията, за които се твърди, че са били нарушени, ще бъдат нарушени или е вероятно да бъдат нарушени.

Жалбоподателят също така посочва обезщетението, което желае да получи, при условие че то е обосновано според съда, ако жалбата е допустима, но съдът може да присъди друго обезщетение в рамките на своите правомощия, което счита за по-подходящо.

Апелативно производство

При делата, представени пред Гражданския съд с обща компетентност, искът незабавно се връчва на ответника или обвиняемия и съдът определя дата за разглеждане на делото в срок от осем дни след подаването на иска или от подаването на отговор от ответника в съответния срок, или след изтичането на този срок при липса на отговор.

Решението може да се обжалва в срок от осем работни дни от произнасянето му и ответникът може да подаде писмен отговор в срок от шест работни дни след връчването.

В неотложни случаи съдът, който е произнесъл решението, обжалвано пред Конституционния съд, може при поискване (включително устно) от една от страните да съкрати времето за обжалване или подаване на отговор още при произнасянето на решението. Ако страните не отправят такова искане при произнасянето на решението, всяка от тях може да отправи такова искане на по-късен етап чрез молба, в съответствие с която съдът накратко ще изслуша страните, ако смята за необходимо, и ще прецени дали да разпорежи съкращаване на срока.

След като бъде насрочена дата за разглеждане на дадено дело, съдът гарантира в съответствие с надлежното и правилно правораздаване, че разглеждането на делото ще бъде експедитивно и че изслушванията ще бъдат насрочени за последователни дни или, ако това не е възможно, на близки дати.

Искове, основаващи се на Конституцията и закона за Европейската конвенция, както и спешните дела се насрочват за разглеждане в следобедните часове, когато е необходимо, с цел да не се възпрепятства предварително планираният работен график на съда и се разглеждат в последователни дни до приключване на делото и произнасяне на решение.

Кратко описание на възможните резултати от производството

От 1987 г. насам всяко лице в Малта, което след приключване на производство пред Гражданския съд с обща компетентност и Конституционния съд на Малта не е съгласно или не е удовлетворено от решението на Конституционния съд, има право да отнесе делото пред Европейския съд по правата на човека в Страсбург.

Докато обжалването на дело пред Конституционния съд може да се извърши както от засегнатото лице, така и от правителството, отнасянето на делото пред Европейския съд по правата на човека може да се извърши само от засегнатото лице (право на индивидуална петиция). Следователно правителството не може да отнесе делото пред Европейския съд по правата на човека.

Омбудсман

Адрес

Office of the Ombudsman

11, St Paul's Street,

Valletta VLT 1210

Malta

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Институцията на парламентарния омбудсман се основава на идеята за защита на правата на човека и необходимостта от правен надзор на лицата, натоварени с публични правомощия. Тази институция се доказва като важен инструмент за разработване на правила за функционирането на администрацията и за развитието на единно и правилно прилагане на закона. Като служител в парламента, омбудсманът допълва работата на парламента, като следи действията на администрацията. По този начин институцията на омбудсмана също така укрепва парламентарната институция и засилва демократичния процес, посредством който парламентът контролира администрацията.

Омбудсманът разследва жалби от граждани, които твърдят, че са били нарушени техните икономически, социални и културни права поради лошо управление по причина неправилно прилагане на изпълнителни правомощия, без значение дали неволно или умишлено, или неправомерно, неправилно или неадекватно поведение от страна на съответния публичен орган.

Жалбите могат да включват:

- Неоснователно и ненужно забавяне на решение, отговор и предоставяне на полагащите се права и привилегии на гражданите;
- Несправедливо прилагане на правила и процедури и неспазване на правилните процедури;

- Административно поведение и практики, които се отклоняват от начина на действие на публичните органи при подобни случаи в миналото;
- Отказване на достъп до информация, която е в пряк интерес на гражданите, и отказ да се предостави информация в рамките на нормалното;
- Третиране по различен начин на граждани в сходно положение;
- Грубо отношение от длъжностните лица към гражданите;
- Грешки при обслужването на гражданите;
- Буквално и стриктно прилагане на правила и процедури, което води до неравенство;
- Неспазване на изискването за информиране на хората за правото им да обжалват и как могат да обжалват решения, които са в ущърб на техните интереси;
- Неспазване на изискването за отстраняване на щети, причинени от публичния орган на граждани, както и липса на откритост към предложения за вземане на подходящи мерки, например извинения, обяснения и компенсаторни плащания дори когато няма правни разпоредби;
- Неспазване на задължението на публичните органи да посочат причините за действия и решения на лицата, пряко засегнати от тях;
- Неспазване на изискването да се действа по справедлив и независим начин и да се избягват предубеждения, пристрастия и привилегировано третиране, независимо от основанието.

Кратко описание на процедурата след подаване на жалба

След като получи жалба, омбудсманът първо проверява дали тя е допустима. Ако е недопустима, жалбоподателят се уведомява, че омбудсманът няма да се заеме със случая. Ако обаче жалбата е допустима, ще се проведе разследване на случая, за да се установи дали действително е налице лошо управление.

На жалбите, които се подават в службата, се отговаря в срок от 48 часа и жалбоподателите се уведомяват за служителя по разследването, който ще подпомага омбудсмана при разглеждането на случая и който ще бъде готов да се срещне с тях за консултация. В отговора се посочва и информация за действието, което ще бъде предприето за разглеждане на жалбата.

Срокът за разследване на жалбите е средно между 50 и 60 работни дни.

В допустимите случаи омбудсманът първо проучва обстоятелствата, довели до жалбата, с цел установяване на фактите.

Омбудсманът уведомява началника на съответния отдел, главния ръководител на съответната организация или кмета на общинския съвет според случая за своето намерение да проведе разследване.

Омбудсманът може да изслушва или да получава информация от съответните лица по своя преценка и да отправя запитвания по своя преценка. Омбудсманът разполага с правомощия да призовава свидетели и да привежда под клетва всички свидетели или засегнати от разследването лица, както и да изисква от тях да дават показания.

Ако лице, призовано да даде показания, откаже без основателна причина да отговори добросъвестно на въпросите на омбудсмана или да предостави изискваните документи, то ще бъде обвинено в извършване на нарушение. При все това лицата, които представят доказателства пред омбудсмана, не могат да бъдат заставяни да отговарят на въпроси, които биха довели до наказателното им преследване. Всеки свидетел има право на привилегиите, полагащи се на свидетел, призован да даде показания в съд.

В случай че разследването е свързано с министерство, организация или общински съвет, омбудсманът може във всеки момент от разследването или след това да се консултира с министър, началник на отдел, управител, кмет или друго лице по негово искане или по препоръка, свързана с предмета на разследването.

Ако по време на или след разследването омбудсманът достигне до заключението, че са налице съществени доказателства за значително неспазване на задълженията или злоупотреба от страна на служител или длъжностно лице на министерство, организация или общински съвет, той отнася този въпрос до съответния орган, включително полицията.

Кратко описание на възможните резултати от производството

Въз основа на разследването омбудсманът изготвя независимо становище дали разглежданото действие или решение:

- изглежда противоречи на закона

- е неоснователно, несправедливо, репресивно или дискриминационно
- се основава на закони или практики, които са или могат да бъдат неоснователни, несправедливи, репресивни или дискриминационни
- се основава изцяло или отчасти на фактологична грешка или грешно прилагане на закона
- е погрешно.

Ако омбудсманът е на мнение, че:

- случаят трябва да се отнесе до компетентния орган за допълнително проучване или
- пропускът трябва да се поправи или
- решението трябва да се отмени или измени или
- практиката, на която се базира решението, препоръката, действието или пропускът, трябва да се измени или
- законът, на който се базира решението, препоръката, действието или пропускът, трябва да се преразгледа или
- трябва да се посочат причините за решението или
- трябва да се предприемат други действия,

омбудсманът съобщава своето становище и причините за него на съответното министерство, организация или общински съвет и може да изготви препоръки по своя преценка. В такъв случай той може да поиска от министерството, организацията или общинския съвет да го уведоми в определен срок за предприетите действия за изпълнение на неговите препоръки. Ако провежда разследване, омбудсманът също така изпраща копие от своя доклад или препоръка до съответния министър и до кмета в случай че става въпрос за общински съвет.

Ако не бъдат предприети действия в разумен срок след изготвянето на доклада, омбудсманът проучва коментарите на министерството, организацията или общинския съвет, ако има такива, и по своя преценка може да изпрати копие от доклада и препоръките на министър-председателя и впоследствие да изготви доклад по въпроса до камарата на представителите, ако счита за подходящо.

Производството или препоръките на омбудсмана не могат да се оспорват пред съда, освен на основание липса на компетентност.

Обикновено омбудсманът разполага с правомощия да провежда разследвания и да изразява становище, тоест той не се нуждае от жалба, за да извърши преглед на даден въпрос или случай. Омбудсманът също така разполага с правомощия да прави административни или законодателни препоръки. Освен това той може да прави препоръки до администрацията за съответната промяна, за начина на разглеждане на конкретни случаи или да препоръчва промени на закона. Решението на омбудсмана обаче не е задължително. Решението на омбудсмана има значителна морална и политическа сила в смисъл, че независима и уважавана институция предлага преустановяване на конкретна практика или промяна на конкретен закон. Поради това решенията на омбудсмана не могат да се отнасят пред съда или да се издава съдебно нареждане за принудителното им изпълнение.

Специализирани органи за защита на правата на човека

- Ombudsperson for rights of the child

Комисар по въпросите на детето

Адрес

Commissioner for Children

Centru Hidma Socjali

469, St Joseph High Rd,

Santa Venera SVR 1012

Malta

Звено/орган за отправяне на запитвания към институцията, ако е уместно

Агенция Appogg

Агенцията осигурява качествени услуги, свързани със защита на деца и младежи под 18 години в уязвимо положение, които са били малтретирани и/или пренебрегнати или които са изложени на риск от малтретиране и/или пренебрегване.

Службата за защита на детето разследва сигнали, получени от обществеността и от други професионални организации, които работят с деца и техните семейства, винаги когато има съмнения, че дадено дете страда или е изложено на риск от значителна вреда в резултат на физическо, сексуално, емоционално малтретиране и/или пренебрегване.

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Жалби относно семейноправни въпроси във връзка с разделяне на партньорите и попечителство над детето. В рамките на тези производства рядко се обръща внимание на желанията на детето. От огромно значение е мнението на детето да се вземе предвид по адекватен начин, предвид факта, че решението на съда ще окаже огромно въздействие върху живота на детето.

Жалби в сферата на образованието, когато става въпрос за опасни строителни съоръжения в близост от училища и състоянието на превозните средства, използвани за училищен транспорт.

Жалби срещу решения на съда, включително по случаи, свързани с издръжка на деца и попечителство, в които родителите често възразяват срещу решението на съда, като заявяват, че съдът е бил пристрастен или че решението ще доведе до сериозни вреди за детето.

Жалби във връзка с регистриране на деца в клубове, когато децата се експлоатират от клубовете и не получават възможност да се възползват от и да участват в спортни дейности. Жалби относно влошаващото се състояние на спортните съоръжения във връзка с опасения за безопасността на децата, които ги използват.

Жалби относно малтретиране.

Кратко описание на процедурата след подаване на жалба

Комисарят може да извърши разследване за всички цели, свързани с изпълнението на неговите задължения, или въз основа на писмена жалба, подадена до комисаря от което и да е лице, или по собствена инициатива. При все това комисарят няма право да извършва разследвания по специфични и индивидуални конфликти между дете и неговите родители или настойници, включително по въпроси, свързани с упражняване на родителска отговорност, или други въпроси в обхвата на компетентност на съд или трибунал. В тези случаи комисарят съобщава на жалбоподателя причините за отхвърляне на жалбата.

Когато вземе решение да разследва дадена жалба, комисарят уведомява жалбоподателя за решението да разследва случая и също така уведомява съответното министерство, агенция или организация, че възнамерява да проведе разследване.

Комисарят може да посъветва жалбоподателя да се възползва от всички възможности за административна и съдебна защита.

За целите на разследването комисарят може да поиска от всяко лице, което разполага с документи или информация във връзка с разследването, да ги представи в писмен вид и/или да се яви в предварително определено време и място и да представи информацията под клетва.

Комисарят може да призовава свидетели и да привежда под клетва всяко лице, засегнато от разследването, и да изисква от тях да предоставят съответната информация. Независимо от това никой не може да бъде принуден да предоставя информация или документи, които не може да бъде принуден да предостави в гражданско или наказателно производство в съд.

Кратко описание на възможните резултати от производството

Ако в хода на разследването комисарят заключи, че действието на дадено лице нарушава или може да нарушава наказателен закон, комисарят незабавно докладва този факт на главния прокурор.

Комисарят изготвя и публикува доклад със заключенията от всяко официално разследване и в него включва препоръки, които счита за необходими и целесъобразни.

Комисарят може да препоръча да се предприемат необходими и целесъобразни действия от други лица или органи и да публикува тези препоръки, ако счита, че това е уместно, без да разкрива самоличността на лицата, към които се отнася докладът.

В случаите, в които комисарят реши да даде препоръки, той изготвя доклад с причините за препоръките и копие от този доклад се изпраща до всички лица или органи, към които са насочени препоръките.

Ако дадено лице или орган изглежда не спазва разпоредбите на Конвенцията на ООН за правата на детето, ратифицирана от Малта, комисарят може да изготви препоръки под формата на известие на несъответствие, в което се посочва мнението на комисаря за това как са нарушени разпоредбите на Конвенцията и какви действия трябва да се предприемат.

При необходимост комисарят може да извърши оценка за въздействие върху детето на решения или предложения за политика, които засягат децата. Комисарят може също така да публикува оценката за въздействие върху детето.

- Equality Body

Национална комисия за насърчаване на равенството

Адрес

Flat 4, Gattard House,

National Road,

Blata l-Bajda

Malta

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Всички лица, които считат, че са жертва на дискриминация въз основа на пол/раса или етнически произход, могат да подадат жалба до Националната комисия за насърчаване на равенството (НКНР).

Комисията се занимава с жалби за дискриминация въз основа на пол или семейни задължения, при които е налице:

- неравностойно третиране на мъже и жени по пряк или косвен начин въз основа на техния пол или поради семейни задължения
- неравностойно третиране на жени поради реална или възможна бременност или раждане
- неравностойно третиране на мъже и жени за това, че са родители, поради семейни задължения или други причини, свързани с пола
- третиране въз основа на разпоредба, критерий или практика с поставяне на един от половете в неравностойно положение спрямо другия пол, освен ако съответната разпоредба, критерий или практика е уместна и необходима и може да бъде обоснована от обективни фактори, несвързани с пола.

Освен това комисията се занимава със случаи на дискриминация в сферата на заетостта, тоест пряка или косвена дискриминация срещу дадено лице при договарянето кой следва да заеме дадена длъжност, условията, при които се предлага заетост, или при решаване кой следва да бъде съкратен от работа.

Приемат се и жалби за дискриминация на лица при отпускането на финансови инструменти от банки, финансови институции или застрахователни компании.

Жалби за дискриминация на съпрузи или съпруги на самостоятелно заети работници, че не са служители или партньори, въпреки че участват в техните дейности и извършват същите или подобни задачи.

Жалби за дискриминация на лица при достъп до курсове, професионално обучение или консултация, присъждане на образователни субсидии на студенти или обучаващи се лица, изготвяне и прилагане на учебни планове и при оценка на уменията и знанията на студентите или обучаващите се лица.

Жалби, свързани със сексуален тормоз, при което засегнатото лице се подлага на физическа интимност или се искат сексуални услуги от други лица, или пък при действия спрямо други лица или поведение със сексуални конотации, включително устно, посредством жестове или чрез създаване, показване или разпространение на текст, снимки или друг материал, при което действието, думите или поведението са неприемливи за лицата, към които са насочени, и могат основателно да бъдат сметени за обидни, унижителни или заплашителни от тези лица.

Жалби за дискриминация при публикуване на реклами или обяви за работни места, при които е налице дискриминация между търсещите работа или при които от тях се изисква информация за личния им живот или семейни планове.

Кратко описание на процедурата след подаване на жалба

Комисарят може да започне разследване по отношение на действие или бездействие, за което се твърди, че е незаконно, или при получаване на писмена жалба от лица, които твърдят, че са жертва на дискриминация.

Всеки случай, представен за разследване пред комисията, се обработва в условията на поверителност.

На всяка жалба се отговаря писмено.

Подкомисията за жалби към НКНР се среща, за да обсъди получените жалби и изпраща писма до страните, срещу които е подадена жалба, с които ги информира за твърденията и ги кани да представят своята версия на фактите.

За улесняване на разследването може да се проведат и лични интервюта.

Освен това комисията може да призове двете страни и да действа като медиатор за намиране на приемливо решение, ако и двете страни са съгласни.

НКНР се стреми да гарантира, че всяка жалба се обработва във възможно най-кратък срок.

Кратко описание на възможните резултати от производството

След провеждане на разследването комисарят може да отхвърли жалбата.

Ако комисарят счита, че жалбата е основателна и че описаното в нея действие представлява нарушение, той изготвя доклад до комисаря на полицията за предприемане на съответните действия.

Когато описаното действие не представлява нарушение, комисарят се свързва с лицето, срещу което е подадена жалбата, с цел отстраняване на проблема и медиация между жалбоподателя и това лице за уреждане на въпроса.

В случай че едно лице обвинява друго лице в дискриминация, комисията може сама да препрати въпроса към компетентния граждански съд или промишления трибунал за уреждане на въпроса.

- Data Protection Body

Комисар по защита на данните

Адрес

Office of the Information and Data Protection Commissioner

Airways House, Second Floor

High Street,

Sliema SLM 1549

Malta

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Защитата на данните придобива все по-голямо значение, тъй като в хода на своята дейност административните органи събират големи количества данни, които представляват лична информация за конкретни лица. Приема се, че публичните органи имат определени задължения по отношение на информацията, която събират. Тези задължения от една страна целят постигане на баланс между свободата на хората да предоставят, получават и съобщават информация като част от свободата на изразяване като основно право на човека и от друга страна зачитане на неприкосновеността на личния и семейния живот на всички хора.

Комисарят разследва жалби по отношение на:

- лични данни, които не се обработват по справедлив и законен начин
- лични данни, които не се обработват в съответствие с добрите практики
- лични данни, събрани за незаконни цели
- лични данни, обработени за цели, които са несъвместими с целта, с която са събрани данните
- нежелани съобщения за целите на директния маркетинг, известни като спам
- предаване на лични данни до трета държава в разрез със закона за защита на данните.

Кратко описание на процедурата след подаване на жалба

За целите на разследването комисарят има право на достъп до личните данни, които са били обработени, и до информацията и документацията за обработването на личните данни.

Комисарят консултира заинтересованите страни, които могат да бъдат пряко засегнати от разследването.

Комисарят може да призове всяко лице да се яви пред него и да представи доказателства и документи.

Комисарят разполага със същите правомощия за достъп и обиск на помещения като тези на полицията съгласно действащите закони. Поради това ако възникне необходимост комисарят може да извърши обиск на помещенията, посочени в жалбата.

Кратко описание на възможните резултати от производството

Комисарят може да образува гражданско производство, ако разпоредбите на закона за защита на данните са били или ще бъдат нарушени.

Комисарят препраща към компетентния публичен орган всички подлежащи на наказателното право нарушения, които е констатирал в хода на разследването.

Комисарят може да разпорежи блокиране, заличаване или унищожаване на данни, да наложи временна или постоянна забрана за обработване на данни или да предупреди или порицае администратора на данни.

Ако комисарят не може да се сдобие с достатъчно информация, за да заключи, че обработването на лични данни е законно, той може да забрани на администратора на лични данни да обработва лични данни по всякакъв начин освен да ги съхранява.

Когато комисарят заключи, че лични данни са били или може би се обработват по незаконен начин, той може да разпорежи отстраняване на проблема и, ако това не бъде извършено или ако случаят е спешен, комисарят може да забрани на администратора на лични данни да продължи да обработва личните данни по всякакъв начин освен да ги съхранява.

Когато администраторът на лични данни не прилага мерки за сигурност, комисарят може да наложи административна санкция и, ако администраторът не се съобрази с нея, комисарят ще открие производство срещу администратора.

Тази административна санкция е дължима на комисаря като граждански дълг и представлява изпълнителен титул, все едно че плащането на размера на санкцията е било разпоредено с решение на граждански съд.

Ако комисарят заключи, че личните данни са били обработени незаконно, той нарежда с известие на администратора на лични данни да заличи личните данни.

Ако от друга страна администраторът на данни счита, че е ощетен от решението на комисаря, той има право в срок от 15 дни от получаване на известието да обжалва нареждането на комисаря пред апелативния съд.

Всяко лице, което счита, че е ощетено от решение на комисаря, има право да обжалва писмено решението пред апелативния трибунал по защита на данните в срок от 30 дни от известието за съответното решение.

- Other specialised bodies

Национална комисия по въпросите на лицата с увреждания

Адрес

National Commission Persons with Disability

Bugeja Institute,

Braille Street,

Santa Venera SVR 1619

Звено/орган за отправяне на запитвания към институцията, ако е уместно

Звено за спазване на изискванията за равни възможности

Националната комисия по въпросите на лицата с увреждания създаде звеното за спазване на изискванията за равни възможности към своя секретариат, което работи за насърчаване на равните възможности и прилага разпоредбите на закона за равни възможности (лица с увреждания) и в тази връзка разследва случаи на дискриминация въз основа на увреждания.

- Звеното извършва консултации и предоставя информация в тази сфера.
- То подпомага лицата с увреждания да упражняват своите права съгласно закона за равни възможности.
- То работи за промяна на политики и практики и повишаване на осведомеността, така че лицата с увреждания да се третират по по-справедлив начин.
- То регистрира и разследва твърдения за дискриминация въз основа на увреждания, работи за намиране на справедливо решение и само като краен вариант се обръща към съдилищата за съдебна защита.

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Постепенно се повишава осведомеността на лицата с увреждания и техните семейства за техните права. Комисията полага всички усилия за идентифициране, разследване и решаване на жалби, които засягат лица с увреждания.

Запитванията, които комисията обработва, включват:

- Искания да се работи по-малко часове
- Запитвания във връзка с наемане на асистент за подпомагане на ученето
- Жалби във връзка с липса на достъпен транспорт до училището
- Жалби във връзка с липса на достъп до църкви, театри, клубове, тоалетни, банкови клонове, хотели, магазини, ресторанти, липса на рампи на тротоари, недостъпни тротоари
- Жалби във връзка с тормоз на лица с увреждания
- Жалби във връзка с липса на асансьори
- Жалби във връзка с липса на услуги за коли под наем с изцяло ръчно управление
- Жалби във връзка с липса на адекватно настаняване
- Дискриминационни пътни застраховки

Кратко описание на процедурата след подаване на жалба

Комисията може сама да започне разследване по случай, в който се твърди, че дадено действие противоречи на разпоредбите на закона за равни възможности (лица с увреждания).

Комисията може също така да започне разследване, ако получи писмена жалба, в която се твърди, че дадено лице е извършило действие, което противоречи на разпоредба от закона за равни възможности (лица с увреждания).

Такива жалби могат да се подават до комисията от всяко лице, ошетеното от действието, или всяко лице, което е родител, законен попечител или член на семейството на лице с умствено увреждане.

Ако лицето, което желае да подаде жалба, се нуждае от помощ за изготвяне на жалбата устно или писмено, комисията ще съдейства по уместния начин на това лице.

На писмените жалби се изпраща потвърждение. Звеното проучва жалбата и, ако тя не може да бъде подкрепена, жалбоподателят ще получи писмена консултация заедно с възможни алтернативни средства за защита.

Ако жалбата може да бъде подкрепена и поне на пръв поглед е извършена дискриминация, звеното ще проведе разследване по жалбата.

На ответника ще бъде изпратено известие за жалбата с искане за допълнителни коментари. Това ще помогне на звеното да изготви неокончателно становище по случая.

От ответника ще бъде поискано да представи предложение с включен срок, в което се посочва как и кога ще бъдат въведени измененията, необходими за елиминиране на дискриминацията.

Звеното използва процедури по медиация за достигане до бързо и справедливо решение.

Ако това е невъзможно, комисията ще бъде принудена да пристъпи към правни действия чрез арбитражния център или съдилищата.

Кратко описание на възможните резултати от производството

След разследването комисията може да предприеме подходящи правни действия.

В случай че едно лице обвинява друго лице в дискриминация, комисията може сама да препрати въпроса към Гражданския съд с обща компетентност. Това препращане обаче не пречи на съответното лице с правен интерес да заведе дело по иск за дискриминация, включително дело за щети пред съда.

Комисията полага усилия за достигане до приятелски споразумения.

Комисия по въпросите на бежанците и апелативен съвет по въпросите на бежанците

Адрес

Malta Emigrants' Commission

Dar l-Emigrant,

Castille Place,

Valletta

Malta

Комисията по миграционни въпроси е неправителствена, доброволческа организация с идеална цел, която бе създадена, за да помага и защитава хората в нужда, като им предлага безплатни съвети, консултации и защита.

Нейните услуги обхващат всички мигранти, включително имигранти, бежанци и туристи.

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Основната отговорност на службата на комисаря по въпросите на бежанците е да приема, обработва и произнася решения по молби за предоставяне на убежище съгласно закона за предоставяне на убежище. Основната цел на службата е да гарантира напълно независим, справедлив, ефикасен и бърз процес на определяне на допустимостта, като същевременно се гарантира възможно най-високо качество на изслушването, анализа и взетите решения по молбите.

Търсещите убежище лица в центрове за настаняване могат да се регистрират като търсещи убежище в комисията по въпросите на бежанците, като попълнят формуляра „Предварителен въпросник“. Този формуляр е достъпен за имигранти в центрове от затворен тип заедно с уместната информация, която им се дава във връзка с тяхното право да кандидатстват за международна защита.

Предварителният въпросник е достъпен на редица езици за улеснение на имигрантите, когато го попълват.

Служителите от службата на комисаря по въпросите на бежанците предоставят информация на граждани на трети държави относно процедурата по предоставяне на убежище и ги информират за техните права и задължения по време на целия процес. Търсещите убежище лица също така получават съдействие от устни преводачи, осигурени от службата, за правилно попълване на предварителния въпросник.

Кратко описание на процедурата след подаване на молба

При получаване на официална молба за предоставяне на убежище службата провежда интервюта с кандидатите. Интервюта се провеждат от персонала на службата на комисаря по въпросите на бежанците, при необходимост със съдействието на устни преводачи.

Търсещото убежище лице получава информация за правата и задълженията при кандидатстване за убежище в съответствие със закона, включително за правото на консултация от службата на върховния комисар на ООН за бежанците.

На кандидатите се предоставят необходимите улеснения и възможности да представят пълните подробности по своя случай, да го подкрепят с налични показания и документи и да предоставят адекватни обяснения за всички причини, представени в техните молби.

Комисарят по въпросите на бежанците първо проучва дали кандидатът отговаря на критериите, за да бъде признат за бежанец в съответствие със закона. Ако дадено лице не отговаря на критериите за защита като бежанец, службата провежда допълнително проучване дали кандидатът отговаря на критериите за субсидиарна закрила съгласно закона.

Кратко описание на възможните резултати от производството

Във всички случаи препоръката на комисаря по въпросите на бежанците се изпраща до Министерството на вътрешните работи. Кандидатите получават копие от препоръката заедно с поверителна бележка с причините, подкрепящи препоръката. При отрицателна препоръка кандидатите се уведомяват за тяхното право да обжалват препоръката пред апелативния съвет по въпросите на бежанците и съответните процедури в тази връзка.

Службата на комисаря по въпросите на бежанците може да препоръчва два вида защита — статус на бежанец и субсидиарна закрила.

Ако комисарят по въпросите на бежанците заключи, че не са изпълнени условията за предоставяне на статут на бежанец на дадено лице, той може да препоръча на министъра да предостави субсидиарна закрила на кандидата. Това важи за лица, на които е отказано убежище и които ще бъдат изложени на реален риск от значителни вреди, ако се върнат в държавата си на произход.

Комисарят продължава да поддържа своята препоръка дори в случаи, в които реалният риск от значителни вреди настъпва след издаване на решение да не се предостави субсидиарна закрила.

Службата на комисаря по въпросите на бежанците също така може да препоръчва на Министерството на вътрешните работи друг режим на защита — временна хуманитарна защита. Това е административна процедура за защита, която се предоставя в специални и извънредни случаи, ако кандидатите не отговарят на критериите за предоставяне на убежище или субсидиарна закрила, но които въпреки това имат нужда от защита поради специални хуманитарни причини.

Други

Фондация за подпомагане на жертвите на престъпления в Малта

Адрес

Victim Support Malta

Dun Guzepp Gonzi Street,

Tarxien TXN 1633

Malta

Кратко описание на видовете запитвания, които се обработват от институцията

Фондацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Малта бе създадена през юни 2004 г. и стана официална фондация през юли 2006 г. Организацията се занимава с всички видове жертви на престъпления — от домашно насилие и сексуален тормоз до смъртни случаи.

Целите на фондацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Малта са:

- да събира и управлява информация за процедури съгласно свързани с престъпления, наказателни и терапевтични системи,
- да работи заедно със сродни агенции и да предлага на жертвите и свидетелите в съда услуги за ориентация и консултация във връзка с горепосочените системи,
- да съветва и наблюдава нуждите на жертвите на престъпления и свидетелите в съда
- да насърчава и подпомага физически лица и организации да предприемат професионални проучвания на системата на наказателно правосъдие и въпроси, свързани с престъпления.

Кратко описание на процедурата след подаване на запитване

Жертвите на престъпления, които се обръщат към фондацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Малта, незабавно ще бъдат свързани с координатора. След като координаторът се свърже с жертвата на престъпление, той прави бърза първоначална оценка. Целта е координаторът да прецени колко сериозен е въпросът. Обикновено се иска име и номер за връзка с жертвата за бъдещи контакти.

След този кратък разговор координаторът предава случая на един от професионално обучените доброволци. Това са членове на обществеността, които са преминали през четири до шестседмично специализирано обучение с цел предоставяне на информация и помощ на жертвите на престъпления.

Доброволецът, на когото е поверен случаят, ще се свърже с жертвата на престъпление колкото се може по-скоро и ще уговори първоначална среща при удобно за всички засегнати страни време. На срещата доброволецът ще събере достатъчно информация от жертвата, за да състави план за действие. От жертвата ще бъде поискано да подпише формуляр за съгласие, за да се действа по-нататък по случая.

Кратко описание на възможните резултати от производството

След това предварителният план за действие се проучва от доброволеца и координатора и се решава как ще се действа. Жертвата се информира за това решение. От този момент доброволецът поддържа постоянен контакт с жертвата през целия процес на възстановяване на жертвата от ефектите на престъплението.

Всички действия на фондацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Малта се следят от директора, който осъществява мониторинг на задачите и резултатите.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 07/01/2016

Основни права - Холандия

Основните права са определени в глава 1 от Конституцията. Това са правата, с които на гражданите се предоставя свободата да живеят своя живот без намеса от страна на държавата. Конституцията включва също така правата на участие в обществото и в политическия живот. Примери за основни права са: свободата на изразяване, правото за защита на личните данни, правото на глас и правото на равно третиране.

Има два вида основни права:

- „Класически“ основни права: граждански и политически права. Те включват правото на глас, свободата на изразяване, правото на неприкосновеност на личния живот, свободата на религия и забраната на дискриминация.
- Основни „социални“ права: икономически, социални и културни права. Те включват правото на жилище, социална сигурност, здравно обслужване и образование.

Обикновено основните социални права не могат да бъдат присъдени в съда, докато за класическите основни права това е възможно. Следователно представител на обществеността може да предяви съдебен иск, ако общински орган иска да забрани демонстрация без основателна причина.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 14/05/2018

Основни права - Полша

НАЦИОНАЛНИ СЪДИЛИЩА

Съгласно полската Конституция („*Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej*“) всеки има правото на справедлив и публичен процес без необосновано забавяне пред компетентен, безпристрастен и независим съд. Това означава, че всички спорове, свързани с упражняването на правата и свободите, гарантирани от националното право, могат да бъдат

отнесени пред националните съдилища. Делата в областта на гражданското право, семейното право и правото, отнасящо се до непълнолетни лица, трудовото и социално-осигурителното право, търговското право и правото в областта на несъстоятелността, както и делата в областта на и наказателното и наказателно-изпълнителното право се разглеждат от обикновените съдилища. Административните съдилища следят за законосъобразността на действията на органите на публичната администрация. Военните съдилища осъществяват правораздавателна дейност в рамките на полските въоръжени сили в обхвата, определен със закон, и, в случаите, предвидени в закон, така също по отношение на лица, които не са членове на полските въоръжени сили.

Обикновените, административните и военните съдилища осъществяват дейността си в съответствие с принципа на двустепенното производство, съгласно който страна, която не е удовлетворена от начина, по който е решено делото в съда, може да обжалва решението пред по-висшестоящ съд.

Освен това полската Конституция предоставя правото на всеки, чиито конституционни права или свободи са били нарушени, да подаде конституционна жалба до Конституционния съд (*Trybunał Konstytucyjny*). Тази жалба може да бъде изготвена единствено от адвокат („*adwokat*“) или юрисконсулт („*radca prawny*“) (като изключение са съдиите („*sędziowie*“), прокурорите („*prokuratorzy*“), адвокатите („*adwokaci*“), юрисконсултите („*radcowie prawni*“), нотариусите („*notariusze*“) или професорите или докторите по право, които се представляват сами) и за подаването ѝ не се заплащат съдебни такси. Предмет на жалбата може да бъде нормативен акт, въз основа на който съд или орган на публичната администрация е издал окончателно решение относно правата, свободите или задълженията, определени в Конституцията.

НАЦИОНАЛНИ ИНСТИТУЦИИ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Омбудсман („*Rzecznik Praw Obywatelskich*“)

Адрес: Aleja Solidarności 77, 00-090 Warsaw

Ролята на омбудсмана е да защитава правата и свободите на лицата и гражданите, определени в Конституцията и в други нормативни актове.

Всеки има право да се обърне към омбудсмана за помощ в случаи, касаещи защитата на неговите права или свободи, които са били нарушени от органите.

Подаването на молби до омбудсмана е безплатно.

След разглеждането на молбата омбудсманът може:

- да поеме случая;
- да посочи възможните средства за правна защита на молителя;
- да препрати случая на компетентния орган;
- да откаже да поеме случая.

Когато поеме даден случай, омбудсманът може:

- да извърши самостоятелна проверка по случая;
- да поиска от компетентните органи да проучат случая или част от него;
- да поиска от Сейма (Sejm) (долната камара на полския парламент) да даде указания на Върховната служба за одит („*Najwyższa Izba Kontroli*“) да извърши одит с цел проучване на въпросния случай или на част от него.

В хода на провеждането от него производство омбудсманът има право:

- да проучи всеки случай на място (дори без предварително уведомление);
- да поиска разяснения и да му бъдат предоставени досиетата по всеки случай, за който отговарят въпросните органи;
- да поиска информация за напредъка по дело, разглеждано от съдилищата, прокуратурата и други правоприлагащи структури, и да поиска досиетата да бъдат предадени за проверка в службата на омбудсмана след приключване на производството и постановяването на решение;
- да назначи вещо лице и да разгледа други становища.

След разглеждане на даден случай омбудсманът може:

- да обясни на молителя, че не е установено нарушение на правата и свободите;

- да поиска от органа, организацията или институцията, чието действие е счетено за нарушаващо правата и свободите, да отстрани въпросното нарушение и впоследствие да наблюдава изпълнението на препоръките;
- да поиска от публичния орган, който упражнява контрол върху съответния орган, да приложи предвидените по закон мерки;
- да поиска образуването на производство и да участва във всички висящи граждански производства;
- да поиска от компетентния прокурор да образува предварително производство в случаи, свързани с престъпления, които се разследват *служебно*;
- да поиска образуването на административно производство, да подава жалби пред административния съд и да участва в тези производства;
- да поиска налагане на санкция или отмяна на окончателно решение в случаи, касаещи дребни нарушения;
- да заведе иск или да подаде касационна жалба срещу окончателно решение.

Ако омбудсманът счита, че е необходимо да бъде променен или приет даден нормативен акт относно правата и свободите, той може да отправи за тази цел искане до компетентните органи.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОРГАНИ ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

Омбудсман по правата на детето („*Rzecznik Praw Dziecka*“)

Адрес: Przemysłowa 30/32, 00-450 Warsaw

Омбудсманът по правата на детето работи в защита на правата на детето, включително:

- правото на живот и здравеопазване;
- правото на отглеждане в семейство;
- правото на достойни условия за живот;
- правото на образование;
- правата на децата с увреждания;
- закрила на децата срещу всички форми на насилие, жестокост, експлоатация, деморализация, пренебрежително отношение и друг вид малтретиране.

Всеки има право да се обърне към омбудсмана по правата на детето за помощ в случаи, свързани със защита на правата или интересите на детето.

Подаването на молби до омбудсмана по правата на детето е безплатно.

В хода на производството омбудсманът по правата на детето може:

- да проучи всеки случай на място (и без предварително уведомление);
- да поиска от въпросните органи да предоставят разяснения или информация или да осигурят достъп до досиетата;
- да назначи вещо лице и да разгледа други становища.

След разглеждане на даден случай омбудсманът по правата на детето може:

- да поиска от компетентните органи да предприемат действия в полза на детето;
- да поиска предприемането на дисциплинарни мерки или налагането на дисциплинарно наказание, когато е установено, че въпросният орган е нарушил правата или интересите на детето;
- да участва в производство пред Конституционния съд, което е образувано по искане на омбудсмана, или в дела по конституционна жалба, която има отношение към правата на детето;
- да отправя искания до Върховния съд („*Sąd Najwyższy*“) за отстраняване на противоречива практика по тълкуването на правните разпоредби, които засягат правата на детето.
- да предявява иск и да подава касационна жалба;
- да поиска образуването на производство и да участва във всички висящи граждански производства;
- да участва в производства, касаещи непълнолетни лица;

- да поиска от компетентния прокурор да образува предварително производство по дела, свързани с престъпления;
- да поиска образуването на административно производство, да подава жалби пред административния съд и да участва в тези производства;
- да поиска налагане на санкции по дела, касаещи дребни нарушения.

Ако омбудсманът по правата на детето счита, че е необходимо да бъде променен или приет даден нормативен акт относно правата на детето, той може да отправи за тази цел искане до компетентните органи.

Омбудсман по правата на пациентите („Rzecznik Praw Pacjenta“)

Адрес: Młynarska 46, 01-171 Warsaw

Омбудсманът по правата на пациентите е компетентният орган за защита на правата на пациентите.

Всеки има правото да се обърне към омбудсмана по правата на пациентите за помощ, когато правата на даден пациент са били нарушени.

Подаването на молби до омбудсмана по правата на пациентите е безплатно.

След разглеждане на молбата омбудсманът по правата на пациентите може:

- да поеме случая;
- да посочи възможните средства за правна защита на молителя;
- да предаде случая на компетентния орган;
- да откаже да поеме случая;

Когато поеме даден случай, омбудсманът по правата на пациентите може:

- да извърши самостоятелна проверка;
- да поиска от компетентните органи да разгледат случая или част от него;

В хода на провежданото от него производство, омбудсманът по правата на пациентите има право:

- да проучи всеки случай на място (и без предварително уведомление);
- да поиска разяснения и да му бъдат предоставени досиетата по всеки случай, разглеждан от въпросните органи;
- да поиска информация за напредъка по случай, разглеждан от съдилищата, прокуратурата и други правоприлагащи органи, и да поиска досиетата да бъдат предадени за проверка в службата на омбудсмана по правата на пациентите след приключване на производството и постановяването на решение;
- да назначи нещо лице и да разгледа други становища.

След разглеждане на даден случай омбудсманът може:

- да обясни на молителя, че не е установено нарушение на правата на пациента;
- да поиска от органа, организацията или институцията, чието действие е счетено за нарушаващо правата на пациента, да отстрани въпросното нарушение;
- да поиска от публичния орган, упражняващ контрол върху горепосочения орган, да приложи предвидените по закон мерки;
- да поиска образуването на производство и да участва във всички висящи граждански производства;

Ако омбудсманът по правата на пациентите счита, че е необходимо да бъде променен или приет даден нормативен акт относно правата на пациентите, той може да отправи за тази цел искане до компетентните органи.

Главен инспектор по защита на личните данни („Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych“)

Адрес: Stawki 2, 00-193 Warsaw

Главният инспектор е компетентният орган по защита на личните данни.

Когато разпоредбите на Закона за защита на данните („ustawa o ochronie danych osobowych“) са били нарушени, субектът на данните може да подаде жалба до главния инспектор.

Ръководеното от главния инспектор административно производство се изразява във проверка на обработката на личните данни на молителя.

В хода на производството главният инспектор, заместник-главният инспектор и упълномощените служители имат право:

- да влизат в помещенията, в които се намира системата за въвеждане на данните, и в помещенията, в които се обработват данните, и да извършат необходимите проверки;
- да поискат разяснения и да призоват и разпитат лица с оглед установяване на фактите;
- да проверят всички документи и данни, свързани пряко с предмета на проверката, и да направят копия от тях;
- да проверят оборудването, носителите и ИТ системите, използвани за обработката на данните;
- да назначат вещи лица и да разгледат други становища.

След провеждане на производството и когато е установено, че разпоредбите са били нарушени, главният инспектор издава решение да бъде възстановено спазването на разпоредбите, включително:

- да се преустановят нередностите;
- да се допълнят, актуализират или поправят личните данни, да се направят достъпни или да не се предоставя достъп до тях;
- да се предприемат допълнителни мерки за защита на личните данни;
- да се преустанови предаването на лични данни на трета държава;
- да се защитят данните или предаването им на други органи;
- да се заличат личните данни.

Независимо от горепосоченото, въз основа на събраната информацията при проучването на случая главният инспектор решава по свое усмотрение дали да упражни следните права:

- да изпрати писмо до органа, срещу когото е жалбата;
- да поиска срещу нарушителите да бъдат предприети дисциплинарни или други мерки съгласно закона;
- да уведоми правоприлагащата орган за предполагаемото престъпление.

Ако главният инспектор счита, че е необходимо да бъде променен или приет даден нормативен акт относно защитата на личните данни, той може да отправи за тази цел искане до компетентните органи.

Представител на правителството по въпросите на равното третиране („Pełnomocnik Rządu ds.

Адрес: Ujazdowskie 1/3, 00-583 Warsaw

Представителят е орган, който е отговорен за прилагането на политиките на правителството в областта на равното третиране и защитата от дискриминация.

Всеки има право да подаде жалба, молба или петиция до представителя.

За подаването на жалба, молба или петиция не се начислява такса.

Ако за отговор на горепосочената жалба е необходимо предварително разглеждане и разясняване на фактите по случая, представителят събира необходимите доказателства. За тази цел той може да поиска от други органи да предоставят необходимите доказателства и разяснения.

Жалбата, молбата или петицията следва да се разглежда без ненужно забавяне:

- в срок от един месец в случай на жалба или молба;
- в срок от три месеца в случай на петиция.

Представителят информира молителя за начина, по който ще се разглежда случаят.

Ако се установи, че е нарушен принципът на равно третиране, представителят взема мерки за отстраняване или смекчаване на последиците от това нарушение.

Ако представителят счита, че е необходимо да бъде променен или приет даден нормативен акт във връзка с равното третиране и защитата от дискриминация, той може да отправи за тази цел искане до компетентните органи.

Представител на правителството по правата на лицата с увреждания (*Pełnomocnik Rządu ds.*

Представителят упражнява значителен контрол върху изпълнението на задачите, произтичащи от *Закона за професионалната и социална реабилитация и заетост (лица с увреждания) (ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych)*.

Представителят следи за издаването на удостоверения за инвалидност и определянето на степента на увреждане.

Всеки има право да подаде жалба, молба или петиция до представителя.

Ако за отговор на горепосочената жалба е необходимо предварително разглеждане и разясняване на фактите по случая, представителят събира необходимите доказателства. За тази цел той може да поиска от други органи да предоставят необходимите доказателства и разяснения.

Жалбата, молбата или петицията следва да се разглежда без ненужно забавяне:

- в срок от един месец в случай на жалба или молба;
- в срок от три месеца в случай на петиция.

Представителят информира молителя за начина, по който ще се разглежда случаят.

Ако при упражняването на контрола председателят установи, че е налице основателно съмнение за това дали дадено решение отразява фактите по случая или че решението може да е било постановено незаконосъобразно, той може да поиска от компетентния орган да:

- отмени решението;
- възобнови производството.

ДРУГИ СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ОРГАНИ

Национален съвет за радио и телевизия (*„Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji“*)

Адрес: S. Wyszyńskiego 9, 01-015 Warsaw

Националният съвет за радио и телевизия защитава свободата на словото по радиото и телевизията, защитава автономността на доставчиците на медийни услуги и обществения интерес и гарантира открития и плуралистичен характер на радиото и телевизията.

Всеки има право да подаде жалба, молба или петиция до съвета.

За подаването на жалба, молба или петиция не се начислява такса.

Когато жалбата засяга излъчването на конкретно предаване, жалбоподателят трябва да уточни часа и датата на излъчването, името на канала и заглавието на предаването (или всяка друга информация, която позволява да се установи предаването, което е предмет на жалбата).

Председателят на съвета може да поиска от доставчика на медийни услуги да предостави всички доказателства, документи и разяснения, които са необходими, за да се установи дали доставчикът е действал в съответствие със закона.

Жалбата, молбата или петицията следва да се разглежда без ненужно забавяне: в срок от един месец в случай на жалба или молба и в срок от три месеца в случай на петиция.

Съветът информира молителя за начина, по който ще се разглежда случаят.

Председателят на съвета може да поиска от доставчика на медийни услуги да преустанови предоставянето на медийни услуги, когато това е в нарушение на закона.

В определени случаи председателят на съвета може да наложи финансова санкция на доставчика на медийни услуги.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все

още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 23/01/2018

Основни права - Португалия

Национални съдилища

Ако основните права на гражданите са нарушени, те могат да сезират съдилищата. Португалските съдилища (граждански и административни съдилища) отговарят за правораздаването, защитата на законните права и интереси на гражданите, наказването на нарушенията на демократичния правов ред и уреждането на публични или частни спорове (член 202 от Конституцията на Република Португалия).

Конституционният съд има специална отговорност за правораздаване по правни и конституционни въпроси. Когато са били изчерпани всички възможности за обжалване по общия ред (член 70/2 и член 72 от Органичния закон за Конституционния съд), страната, която в хода на производството се е позовала на противоконституционността на приложени закон, има право да сезира Конституционния съд.

За повече информация вж. страницата относно [Съдебни системи в държавите членки - Португалия](#)

Национална институция по правата на човека

- **Омбудсман (*O Provedor de Justiça*)**

От 1999 г. насам, освен посочените по-долу функции, португалският омбудсман изпълнява ролята и на Национална институция по правата на човека, акредитирана със статус „А“ от Организацията на обединените нации, при пълно спазване на Парижките принципи.

Следователно работата на омбудсмана включва насърчаване и защита на основните права на човека, обръщане на специално внимание на правата на най-уязвимите лица, чиято уязвимост се дължи на възраст или психомоторни увреждания: деца, възрастни хора и хора с увреждания.

Жалбите се подават и обработват съгласно процедурата, посочена в раздела относно омбудсмана.

Омбудсман (*O Provedor de Justiça*)

Омбудсманът е законоустановен орган, чиято задача е да „защитава и укрепва правата свободите, гаранциите и законните интереси на гражданите“ (член 1, параграф 1 от Закон № 9/91 от 9 април 1991 г. и измененията към него), които могат да бъдат неправомерно нарушени при отношенията на гражданите с публичните органи. При липса на друга възможност, независимо дали поради изчерпаването на всички средства за обжалване (административни и/или съдебни), или поради изтичане на срока за обжалване, гражданите могат да се свържат с омбудсмана и да подадат жалбата си безплатно, като обосноват позицията си.

Както бе посочено по-горе, омбудсманът в Португалия е и националната институция по правата на човека, като изпълнява ролята на национален превантивен механизъм.

През май 2013 г. по силата на Факултативния протокол към Конвенцията на Организацията на обединените нации против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, Министерският съвет реши да възложи на омбудсмана ролята на национален превантивен механизъм. Следователно омбудсманът има отговорност да извършва на проверки на местата за задържане — затвори, клиники, психиатрични болници, центрове за обучение на малолетни и непълнолетни лица и т.н., за да наблюдава качеството на условията за настаняване и храната за лицата, лишени от свобода, да проверява дали се спазват основните права (включително, когато е възможно, правото на неприкосновеност на личния живот и на законен контакт с роднини и законни представители) и да установи съществуването (или несъществуването) на индивидуални терапевтични програми.

Обработка на жалби:

Жалбите до омбудсмана могат да се подават с писмо, по факс или електронна поща. Гражданите могат да използват и електронен формуляр, който е достъпен на уебсайта. Жалби могат да се подават и по телефон, или лично, в службата на омбудсмана или във всяка прокуратура.

Не всички получени от омбудсмана съобщения действително са жалби — често пъти те включват анонимни обяснения, искания за информация и правна консултация, или общи изявления по специфични въпроси. Тези съобщения не могат да доведат до последващи действия.

Подаването на жалби води до процедура (не е задължително да е нова, тъй като жалбите, засягащи сходни въпроси, могат да се разглеждат в рамките на една процедура от съображения за бързина и процедурно опростяване), при която се извършва надлежна проверка. С други думи, за установяване на фактите се правят необходимите проверки, напр. като се изслуша субектът, срещу когото е подадена жалбата, и дори самият жалбоподател, който може да поиска също така среща с омбудсмана.

В края на тази процедура жалбите могат да доведат до препоръки, предложения, забележки и други алтернативни начини за сближаване на противоречиви интереси, а така също могат да доведат до искания за контрол за конституционност или законосъобразност.

Освен да отговаря на жалбите на гражданите, омбудсманът може да започва процедури по собствена инициатива с цел да разследва достигнали до неговото знание ситуации, които са от неговата компетентност.

Специализирани органи по правата на човека

- Организация за защита на правата на детето

Национална комисия за насърчаване на правата и закрила на децата и младите хора (*Comissão Nacional de Promoção dos Direitos e Proteção das Crianças e Jovens — CNPDPCJ*)

CNPDPJCJ координира действията на всички публични и частни организации, структури и програми за въздействие при насърчаване на правата и закрила на децата и младите хора. Тя издава препоръки и наблюдава, подпомага и надзирава работата на Комисиите за закрила на децата и младите хора (*Comissões de Proteção de Crianças e Jovens — CPCJ*) в цялата държава.

Комисиите за закрила на децата и младите хора (CPCJ) са официални, несъдебни институции с функционална автономност, чиято цел е да укрепват правата на децата и младите хора и да предотвратяват или прекратяват ситуации, които могат да засегнат тяхната безопасност, здраве, обучение, образование или цялостното им развитие. Прокуратурата (*Ministério Público — MP*) наблюдава работата на Комисиите за закрила на децата и младите хора и преценява законността и правилността на техните решения, а когато е необходимо, упражнява съдебен контрол.

Комисиите извършват дейност в пленарен или ограничен състав. Пленарният състав на комисиите отговаря за изпълнението на действия по насърчаване на правата и предотвратяване на опасни ситуации за децата и младите хора.

Ограниченият състав на комисиите се намесва в ситуации, в които дете или млад човек се намира в опасност, и по-специално като: посещава и консултира хора, които са се обърнали към комисията за закрила; извършва предварителна оценка на ситуации, за които комисията за закрила е уведомена, и разследва случаи; взема решения относно прилагането на мерки за насърчаване и защита и упражнява надзорни и контролни правомощия във връзка с тях (с изключение на мерки относно предоставяне на дете на избрано лице за осиновяване или на институция с оглед на бъдещо осиновяване).

Обработка на жалби:

Всеки може да изпрати информация за опасна ситуация директно до CPCJ с писмо, по телефон, факс или електронна поща, или лично в службите на комисиите. Комисиите за закрила отговарят за общинските райони, в които се намират. Натиснете тук, за да разгледате списъка с контакти на комисиите за закрила според района, в който живее детето. <http://www.cnpjcr.pt/search.asp>

Намесата на CPCJ изисква одобрението и съгласието на родителите и може да доведе до прилагане на следните мерки:

- Помощ за родителите;
- Помощ за друг член на семейството;
- Предоставяне на попечителство на подходящо лице;
- Помощ за независим живот;
- Приемна грижа;
- Наставяване в институция;

Мерки за насърчаване и защита се прилагат в обичайната среда за живеене или настаняване, в зависимост от тяхното естество.

- **Органи по въпросите на равенството**

Комисия по въпросите на гражданството и равенството на половете (*Comissão para a Cidadania e a Igualdade de Género — CIG*)

Комисията по въпросите на гражданството и равенството между половете е национален орган, който е отговорен за насърчаването и защитата на принципа на равенството между мъжете и жените. Нейната дейност обхваща следните области: образование за гражданство, равенство между мъжете и жените; защита на майчинството и бащинството; насърчаване на средства за улесняване на равното участие на жените и мъжете в различни области на живота; постигане на равновесие между професионалния, личния и семейния живот на жените и мъжете; борба срещу домашното и основаното на пола насилие и трафика на хора, както и подпомагане на жертвите.

CIG е централна служба под прякото ръководство на държавната администрация и има административна автономност. Тя е част от председателството на Министерския съвет и се намира под ръководството на държавния секретар по въпросите на гражданството и равенството.

Нейна е по-специално отговорността за получаване на жалби относно случаи на дискриминация или основано на пола насилие и за тяхното подаване, когато е необходимо, както и за издаване на становища и препоръки към компетентните органи или засегнатите организации.

Обработка на жалби:

Жалби относно случаи на дискриминация или основано на пола насилие се получават от CIG по електронната поща чрез страницата на комисията във Facebook и на хартиен носител.

Получените жалби се разглеждат и класифицират от вътрешните служби, които отговарят директно на жалбоподателя по същия канал. Становища и/или препоръки могат да бъдат изпращани до съответните организации и/или случаите могат да бъдат препратени на компетентните органи (напр. прокуратурата, ASAE (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica* — Орган по безопасност на храните и икономиката), ERC (*Entidade Reguladora para a Comunicação Social* — Регулаторен орган за медиите), като се изпраща копие до засегнатите организации.

Висша комисия по въпросите на миграцията (*Alto Comissariado para as Migrações — ACM*)

[Комисия по въпросите на равенството и борбата с расовата дискриминация (*Comissão para a Igualdade e Contra a Discriminação Racial — CICDR*)]

Висшата комисия по въпросите на миграцията (ACM) е публична институция, която изпълнява публичните политики, свързани с миграцията. Нейната роля е да се бори с всички форми на дискриминация, основана на цвят на кожата, националност, етническа принадлежност или религия. Тя отговаря за получаването на информация, свързана с дискриминационни практики и координирането на работата на Комисията по въпросите на равенството и борбата с расовата дискриминация (CICDR).

CICDR е независим консултативен орган на ACM, който е специализиран в борбата с расовата дискриминация. Целта му е да предотвратява и забранява расовата дискриминация във всичките ѝ форми и да налага санкции за действия от страна на даден публичен орган, служба или физическо лице, които нарушават основните права или ограничават, или пречат на упражняването на икономически, социални или културни права на основание принадлежност към дадена раса, цвят на кожата, националност или етническа принадлежност.

Обработка на жалби:

Жалбите могат да бъдат подадени до ACM или директно до CICDR с писмо, по факс, по електронна поща или чрез телефонно обаждане. На уебсайта на комисията можете да намерите електронен формуляр за жалби.

Върховният комисар изпраща жалбата на главния инспекторат към компетентното министерство, който трябва да представи доклад, след като е направил опит да установи истината за предполагаемите факти. Докладът се представя пред постоянния комитет към Комисията за равенство и борба с расовата дискриминация, който издава консултативно становище. Висшият комисар по въпросите на миграцията взема решение въз основа на това становище. Решението може да включва налагането на глоба в размер на пет минимални трудови възнаграждения за физически лица и до 10 минимални трудови възнаграждения за публични организации/дружества.

Комисията има регистър за практиката на дискриминационни действия и на съответните наложени санкции. С цел да възпре подобни действия и да повиши осведомеността на хората по въпроси, свързани с равенството и борбата с дискриминацията, комисията оповестява нарушенията на закона.

- **Орган по защита на данните**

Национална комисия по защита на данните (*Comissão Nacional de Proteção de Dados — CNPD*)

CNPD е независим административен орган под ръководството на Събранието на Република Португалия. Неговата роля е да наблюдава и надзирава обработката на личните данни да се извършва при спазване на правата на човека, свободите и гаранциите, заложи в Конституцията и закона. Комисията е националният орган за наблюдение на обработването на личните данни. CNPD си сътрудничи с надзорните органи по защита на личните данни на други държави с цел защита и спазване на правата на хората, живеещи в чужбина.

Обработка на жалби:

Жалби и молби от физически лица, отнасящи се до нарушаване на лични данни, следва да се изпращат до CNPD в писмен вид. Жалбите могат да се подават и по електронен път чрез формуляра на уебсайта на CNPD. Трябва да бъдат посочени името, адресът и подписът на лицата, които ги подават.

След като жалбата бъде регистрирана, тя се разглежда и предава за предварителна оценка от член на CNPD. Когато повдигнатите въпроси не са от компетентността на CNPD или не е възможно да се постанови решение поради естеството на изявленията на лицето, жалбата може да бъде оценена или надлежно препратена от съответния член, на когото е било възложено разглеждането ѝ.

Решенията на CNPD се приемат с мнозинство, те са задължителни и подлежат на обжалване.

- **Други специализирани органи**

Национален институт по реабилитация, IP (*Instituto Nacional para a Reabilitação, IP — INR, I.P.*)

Националният институт по реабилитация, IP е интегрирана публична институция, която понастоящем е под ръководството на Министерството на труда, солидарността и социалната сигурност и разполага с административна автономност и свои собствени активи. Работата на института е да гарантира равни възможности, борба срещу дискриминацията и предоставяне на възможност на хората с увреждания, като се насърчават техните основни права.

Жалби до Националният институт по реабилитация, IP могат да се получават във връзка с дискриминация, основана на увреждане, както е предвидено в Закона за дискриминацията. За дискриминация се счита всяко действие, което нарушава всяко основно право или отрича, или ограничава упражняването на всяко право от всяко лице въз основа на някакъв вид увреждане.

Обработка на жалби:

До института се изпраща цялостно описание на ситуацията, за която се счита, че е дискриминационна, за да може да започне процедурата по жалбата. На уебсайта е наличен формуляр за жалби и той може да бъде изпратен по електронната поща.

В жалбата трябва да е идентифициран жалбоподателят (пълно име, идентификационен номер или номер на лична карта, данъчен номер, пълен адрес, телефонен номер или други данни за контакт) и да са разяснени всички факти. В нея трябва да се посочват свидетели, като се предоставят техните имена, адреси и данни за контакт, а жалбата трябва да бъде подкрепена, доколкото е възможно, с веществени доказателства, свидетелски показания или документи, които свидетелстват за наличието на дискриминационно действие.

След като жалбата бъде подадена, преписката ще бъде изпратена на компетентния административен орган (главни инспекторати, регулаторни органи или други компетентни органи), който разполага с правомощия да извършва проверка и /или да налага санкции в хода на фазата на разследване, по време на която ще се събират доказателства, след което случаят или се приключва без последствия, или се налага глоба (заедно с всички допълнителни санкции). Копие от решението се изпраща на Националният институт по реабилитация, IP.

Извършването на дискриминационно действие подлежи на плащане на глоба, която може да бъде в размер между пет и 30 пъти стойността на минималното гарантирано месечно трудово възнаграждение, в зависимост от това дали нарушенията са извършени от физически или юридически лица.

В зависимост от тежестта на нарушението и вината на нарушителя могат да бъдат наложени допълнителни санкции, като например конфискация на имущество, забрана за практикуване на професия или дейности, лишаване от правото на субсидии или ползи, предоставени от публичните органи, затваряне на учреждения и публикуване на присъди.

Комисия по въпросите на равенството в сферата на труда и заетостта (*Comissão para a Igualdade no Trabalho e no Emprego* — CITE)

CITE е тристранен и равнопоставен колективен орган с административна автономност и правосубектност. Той насърчава равенството и недискриминацията между мъжете и жените на работното място, в заетостта и професионалното обучение и сътрудничи при прилагането на законодателството и задълженията съгласно споразуменията в тази област, както и задълженията, свързани със защитата на родителските права и съвместяването на професионалния живот със семейния и личния живот в частния, публичния и кооперативния сектор.

Сред основните му задачи е оценката на жалби, подадени до него, или ситуации, при които му е известно до каква степен са нарушени правните разпоредби за равенство и недискриминация между жените и мъжете на работното място, в заетостта и професионалното обучение. Той работи също така за осигуряване на защитата на родителските права и съчетаването на професионалния живот със семейния и частния живот и предоставя информация и правна помощ във връзка с това.

Обработка на жалби:

Всеки може да подаде жалба срещу обявления за работа и други начини за наемане на служители, които не гарантират правото на равенство между мъжете и жените при достъпа до заетост.

Всеки работник може да подаде жалба в случай на дискриминация между мъже и жени при достъпа до заетост, на работното място и при професионално обучение.

Жалби могат да бъдат подадени с писмо, по факс или по електронна поща. Те могат да се подават и по телефон чрез безплатния телефонен номер 800 204 684, или в помещенията на CITE, като предварително се уговори среща — тел.: 21 780 37 09.

CITE трябва да докладва на службата, която отговаря за инспекцията по труда („Органът за условията на труд“), за твърденията относно наличието на дискриминационни трудови практики, основани на пол, като тя може да образува производство за административно нарушение, както е описано по-долу.

Орган за условията на труд (*Autoridade para as Condições do Trabalho* — ACT)

Органът за условията на труд е държавна служба, чиято цел е да насърчава подобряването на условията на труд в континенталните територии на Португалия чрез контрол върху спазването на трудовите стандарти в контекста на частните трудови правоотношения, насърчавайки безопасността и здравето на работното място във всички частни сектори.

Той наблюдава също така спазването на законодателството за безопасността и здравето на работното място във всички сектори и отделите и органите на централната публична администрация (преки, непреки и местни), включително публични институции и процедури за предоставяне на персонализирани услуги или публични средства.

Жалби могат да бъдат подавани по отношение на недостатъци на оборудването или неспазване на разпоредбите, които са от компетентността на ACT, включително: безопасни и здравословни условия на работното място, срочни трудови договори; неравенство и дискриминация на работното място; командироване на работници; продължителност и организация на работното време; колективно представителство на работниците; недеklarиран или нерегламентиран труд; временна заетост; труд, полаган от имигранти.

Обработка на жалби:

Всеки работник, представител на работодател или друга заинтересована страна може да подаде жалба, като попълни [електронния формуляр](#), достъпен на уебсайта на ACT.

Когато при изпълнение на задълженията си, инспекторът по труда лично и пряко (дори след събитието) потвърди или докаже някаво нарушение на правилата, подлежащо на санкциониране с глоба, се изготвя официален доклад. За нарушения, които не е установил лично, инспекторът по труда изготвя доклад за инцидент, подкрепен от наличните доказателства и имената на поне двама свидетели.

След изготвянето на доклада обвиненото лице се уведомява и му се предоставя срок от 15 дни, в които да заплати глобата доброволно, да представи писмен отговор заедно с подкрепящи документи и списък със свидетели или да се яви лично за разпит.

Крайният срок за приключване на разследването е 60 дни, който срок може да бъде удължен за същото време в надлежно обосновани случаи.

Като допълнително наказание много тежки административни нарушения или повторения на тежки административни нарушения, извършени умишлено или поради груба небрежност, могат да бъдат оповестени публично. В случай на повтаряне на посочените по-горе административни нарушения могат да бъдат наложени допълнителни наказания, напр. временна забрана за извършване на дейности, лишаване от правото на участие в публични продажби или публични търгове, или публикуване на присъдата, като се вземат предвид вредните последици за служителя или пропуснатите икономически ползи от работодателя.

Когато нарушението включва неизпълнение на задължение, плащането на глобата не освобождава нарушителя от изпълнение на задължението, ако това е все още възможно. Ако нарушението е в резултат от неплащането на суми, АСТ може да реши, че освен глобата трябва да бъдат платени и сумите, дължими на работниците, в рамките на срока за плащане на глобата.

Португалска агенция по околната среда (*Agência Portuguesa do Ambiente — APA*)

Задачата на португалската агенция по околната среда е да предлага, разработва и наблюдава интегрираното и основано на участие управление на политиките за екологично и устойчиво развитие в сътрудничество с други секторни политики и във взаимодействие с публични и частни организации, които преследват същата цел. Нейната работа е свързана с високо равнище на опазване и подобряване на околната среда и с предоставяне на висококачествени услуги на гражданите. Националният орган е компетентен и за прилагането на системата за екологична отговорност.

Вредите за околната среда включват: i) вреди, нанесени на защитени видове и естествени местообитания; ii) вреди, нанесени на водата; iii) вреди, нанесени на почвата.

Резултатите от наблюденията, отнасящи се до вредите за околната среда или непосредствената заплаха от такива вреди, могат да бъдат представени на агенцията, като от нея може да бъде поискано да предприеме действия. Лицето, предало резултатите от наблюденията, следва да представи и всички съответни данни или резултати от интервенции, с които разполага.

Обработка на жалби:

Всяко лице/заинтересована страна може да изпрати искане по пощата или по електронната поща. На уебсайта на агенцията е наличен и [📧 електронен формуляр за контакт](#).

Компетентният орган разглежда искането за действия и уведомява заинтересованите страни дали то е прието, или отхвърлено. Ако компетентният орган потвърди, че е налице вреда за околната среда и подкрепи искането на заявителя, операторът се уведомява за искането за действия с оглед на приемането на решение относно мерките, които трябва да бъдат приети.

Главен инспекторат по земеделието, моретата, околната среда и пространственото планиране (*Inspeção-Geral da Agricultura, do Mar, do Ambiente e do Ordenamento do Território — IGAMAOT*)

IGAMAOT е централна служба под прякото управление на държавната администрация и отговаря за контрола, одита и надзора на отделите и органите в сферата на дейност на IGAMAOT във връзка с администрацията, управлението и целите. В сферата на регулирането и сигурността на храните, службата осъществява надзор върху помощите от национални и европейски фондове. В сферата на околната среда, пространственото планиране и опазването на природата тя гарантира текущ мониторинг и оценка на законността.

Нейната дейност обхваща оператори от публичния и частния сектор, както и отделни граждани по въпроси, свързани със законодателството в областта на околната среда, пространственото планиране или опазването на природата, и бенефициерите на национална и европейска помощ в областта на селското стопанство и рибарството.

IGAMAOT получава жалби относно действия, които са от нейната компетентност. Тя разглежда въпроси с възможно най-голям потенциален риск в сътрудничество с други компетентни органи, в зависимост от докладваната ситуация.

Обработка на жалби:

На уебсайта си IGAMAOT разполага с електронно бюро, чрез което жалбите могат да бъдат подавани, като се попълни [📧 електронен формуляр](#) с подробно описание на наблюдаваната ситуация, заедно с името и данните за контакт на жалбоподателя. Жалбоподателят може да поиска тези данни да останат поверителни, като постави отметка в съответната графа във формуляра.

Жалби, изявления, доклади за инциденти и други искания, подадени до IGAMAOT, които съдържат материал, който може да бъде разгледан в контекста на проверката, ще доведат до откриване на специална административна процедура, провеждана в съответствие с Административнопроцесуалния кодекс.

Анонимни искания не подлежат на последващо разглеждане, освен когато са достатъчно обосновани или документирани.

В хода на административната процедура IGAMAOT определя краен срок за получаване на отговор на исканията за информация или изпращането на информация до съответните органи.

В обхвата на разследването също така могат да бъдат предприети стъпки с оглед на събирането на информация и доказателства във връзка с необходимостта от извършване на проверка.

След като случаят вече е разгледан и без да се пренебрегва задължителният доклад за целите на наказателното производство, се изготвя обосновано предложение, което трябва да се представи на главния инспектор, който може да реши дали да приключи случая, да го постави под наблюдение, да предприеме извънредни действия или да препрати случая на министерството, отговарящо за IGAMAOT, което да се произнесе по него.

Главен инспекторат за правосъдните служби (*Inspecção-Geral dos Serviços de Justiça* — IGSJ)

IGSJ е централна служба под прякото управление на държавната администрация, което разполага с административна автономност, и чиято задача е да провежда одити, проверки и надзор над всички организации, отдели и органи подведомствени на Министерството на правосъдието или подлежащи на надзор или регулиране от него, включително службите, свързани с управление на затворите, с оглед на коригирането на нередности и оптимизиране на функционирането на службите.

Жалби могат да бъдат подадени по отношение на считани за незаконни действия и бездействия, главно забавяния при предоставяне на публични услуги, лошо обслужване, неподходящо поведение на служители или представители; лоши условия в помещенията и като цяло всякакви нередности или недостатъци във функционирането на службите.

Обработка на жалби:

Жалбите могат да бъдат подадени без особени формалности по един от следните начини: лично, по обикновена поща или по телефон, факс или електронна поща. На уебсайта на IGSJ можете да намерите [📧 електронен формуляр](#) за тази цел.

Жалби, доклади за инциденти и изявления, които са подадени лично до IGSJ, се получават от инспектора, на когото е възложена тази дейност.

Подадените жалби винаги получават номер на преписката. Този номер се съобщава на жалбоподателя и той трябва да го използва при всеки контакт с IGSJ. Когато е възможно, жалбата може да обединява текуща или предстояща проверка или одит.

Жалбоподателите могат да поискат от IGSJ информация за статуса на своя случай, като използват каквото и да било средство и като съобщят номера на преписката. Ако жалбата е подадена чрез уебсайта на IGSJ, нейното разглеждане може да бъде проследено, като се използва паролата за достъп, която се генерира при електронното подаване.

Анонимни жалби ще бъдат разглеждани само ако се счита, че представените изявления са последователни и подробни. На жалбоподателя няма да бъде предоставяна информация за резултата от всяко от проведените разследвания, нито ще му бъде предоставян достъп до информация за статуса на съответния случай чрез уебсайта на IGSJ, тъй като достъпът до тази информация зависи от регистрацията на потребителя.

Главен инспекторат по вътрешните работи (*Inspecção-Geral da Administração Interna* — IGAI)

IGAI е независима служба за външен контрол на дейността на полицията. Той е под ръководството на Министерството на вътрешните работи (*Ministério da Administração Interna* — MAI) и е компетентен във връзка с всички служби и сили на сигурността (GNR (*Guarda Nacional Republicana* — Национална републиканска гвардия), PSP (*Polícia de Segurança Pública* — Полиция за обществена сигурност) и SEF (*Serviço de Estrangeiros e Fronteiras* — Служба за чужденците и граничен контрол), които са подчинени на министерството. Той провежда одити, проверки и надзор на високо равнище на тези органи и защитава правата на гражданите, като обръща специално внимание на защитата на правата на човека и поддържането на обществения ред.

Всяко лице (португалец или чужденец), група лица, асоциации, дружества или други корпоративни органи могат да подадат жалба относно действия и бездействия, считани за незаконни, и по-специално жалби, свързани с нарушения на основните права на гражданите от специалисти към органите под ръководството на MAI. Такива нарушения включват:

забавянния в предоставянето на публична услуга, лошо обслужване, неподходящо поведение на служителите на публичната администрация или други служители в рамките на компетентността MAI, лоши условия в помещенията и като цяло всички нередности или недостатъци при функционирането на службите.

Обработка на жалби:

Жалби могат да се подават без особени формалности по обикновена поща, лично или по електронна поща.

В жалбата следва да се съдържа подробно описание на наблюдаваната ситуация, да се идентифицира отговорното лице, да е уточнена конкретната дата и място (улица и номер, град, енория и община), а ако е възможно — да бъде придружена от карта с местоположението на докладваната ситуация.

Ако при представяне на доклада за инцидента не е възможно да се предоставят доказателства, това трябва да бъде направено впоследствие във възможно най-кратък срок.

IGAI ще гарантира, че всички жалби, които попадат в неговата компетентност, са надлежно проверени и че всички идентифицирани жалбоподатели получават отговор на изявенията си. От IGAI може да бъде поискана информация относно статуса на случаите, като се посочи номерът на преписката.

Анонимни жалби ще бъдат разглеждани само ако се счита, че представените изявления са последователни и подробни.

Главен инспекторат по образованието и науката (*Inspecção-Geral da Educação e Ciência* — IGEC)

IGEC наблюдава законността и редовността на действията на органи, отдели и агенции към Министерството на образованието или под управлението на съответния член на правителството. Той също така наблюдава, извършва одит и осъществява надзор над функционирането на образователната система в предучилищното и училищното образование (начално, основно и средно). В обхвата на неговата дейност влизат различни форми на образование, извънучилищно обучение, наука и технологии, както и органи, отдели и агенции към министерството.

Омбудсманът на IGEC защитава, отстоява и насърчава законните права и интереси на гражданите и справедливостта на образователната система. Дейността му включва анализиране и разглеждане на жалби на потребители и представители на образователната система и може да включва разследване или дисциплинарно производство.

Обработка на жалби:

Жалби могат да бъдат подадени с писмо, по факс или по електронна поща. Преди да подадат жалба до IGEC, потребителите и представителите на образователната система следва, когато е възможно, да обяснят ситуацията пред компетентните органи на групата училища/самостоятелното училище, висшето учебно заведение или органа/службата.

Работата на омбудсмана се извършва от териториалните районни инспекции на IGEC, които са отговорни за оценяването на подадените от потребителите и представителите на образователната система жалби и за определянето най-подходящата процедура за тяхното разглеждане. Те могат да извършват и предварително разследване, чиято основна цел е да се определи предметът на жалбата и да се установят бързо и ефективно основанията за подаване на жалбата. Когато жалбите се отнасят до въпроси, които са от компетентността на ръководителя на група училища/самостоятелно училище, ректора/председателя/директора на висше учебно заведение/институт или на генералния директор на училища, те се препращат директно към тях чрез регионалните образователни представители. Жалби срещу образователни /научноизследователски органи/служби се разглеждат директно от IGEC, след като бъдат разпитани засегнатите страни.

Жалбите, получени в седалището на IGEC, се изпращат до териториалните районни инспекции, за да се определи най-подходящата процедура.

Директори на групи училища/самостоятелни училища и ректорите/председателите/директорите на висши учебни заведения/институти упражняват дисциплинарен контрол върху педагогическия персонал, непедагогическия персонал и учениците. От своя страна генералните директори на училища упражняват, посредством регионалните образователни представители, дисциплинарен контрол върху административния и управителния орган на групите училища /самостоятелните училища.

Когато обаче с проверка се установят извършени дисциплинарни нарушения, главният инспектор има право да образува съответното дисциплинарно производство.

Жалби, получени в седалището или в териториалните районни инспекции във връзка с работата на други сектори на администрацията и/или действието на частни организации, които са извън обхвата на компетентността на Министерството на образованието и науката, се изпращат до компетентните централни, регионални или местни правителствени служби, като заинтересованата страна се уведомява за това.

Главен инспекторат по здравеопазване (*Inspeção-Geral das Atividades em Saúde — IGAS*)

Главният инспекторат по здравеопазване е централна служба под прякото ръководство на държавната администрация, чиято задача е да гарантира спазването на закона и високото техническо ниво на изпълнение във всички области на здравеопазването, както от органите на Министерството на здравеопазването или тези под негово ръководство, така и от публични, частни органи или органи в социалния сектор.

Пред IGAS могат да бъдат докладвани всякакви нередности или недостатъци във функционирането на службите като: действия и бездействия, считани за незаконни, злоупотреба с парични или публични фондове, измама или корупция, пречки или неравнопоставеност в достъпа до здравеопазване при определен доставчик или учреждение, лошо поведение на част от здравните служители или специалисти и т.н.

Ако докладваните факти не са от компетентността на IGAS, изявленията или жалбите от надлежно идентифицирани органи се предават на компетентния орган.

Обработка на жалби:

Всички лица (португалци или чужденци), групи хора, асоциации, дружества или други корпоративни органи могат да подават своите жалби по пощата или по електронната поща.

Жалбите/изявленията могат да бъдат подавани по всяко време и трябва да бъдат пълни и обосновани, като предоставят, когато е възможно, подробна информация за въпросното лице или организация, фактите, датите и местата, където са настъпили, лична идентификация (име и данни за контакт) и информация за това, дали жалбата/изявлението е било подадено до друг орган.

IGAS анализира жалбите/изявленията, за които се счита, че времето, начина и мястото на настъпване на фактите или действията, техните извършители, както и потенциалната отговорност, са последователни и подробни.

Жалбите/изявленията могат да доведат до извършване на проверка или процедура по изясняване в съответствие с разпоредбите за инспекция на IGAS.

В случай на процедури за проверка винаги се спазва принципът на състезателните производства. Това позволява на заинтересованите лица да бъдат чути, освен в предвидените по закон случаи, т.е. случаите, в които разследването на наказателното производство и събирането на доказателства може да бъде обективно възпрепятствано.

Надлежно идентифицираните заинтересовани страни се уведомяват за резултата от намесата на IGAS.

Регулаторен орган в областта на здравеопазването (*Entidade Reguladora da Saúde — ERS*)

Регулаторният орган в областта на здравеопазването (ERS) е независим публичен орган, чиято основна функция е да регулира дейността на здравните заведения, т.е. на всички здравни заведения в публичния, частния и социалния сектор, които обслужват гражданите в континенталните територии на Португалия, с изключение на аптеките.

Задачата по регулиране и надзор на доставчиците, включва: разглеждане на жалби от потребители, доставчици и институции; извършване на проверки и одити на оборудването на доставчиците на здравно обслужване; разследване на ситуации, които могат да накърнят правата на потребителите; образуване на производства за административни нарушения и налагане на санкции; издаване на указания, препоръки и становища; извършване на проучвания за организацията на здравната система.

Жалбите, попадащи в компетентността на ERS, се отнасят до:

- Достъпа до здравеопазване
- Дискриминацията
- Качеството на здравната помощ
- Качеството на административната помощ
- Правата на потребителите
- Срока на изчакване за разглеждане
- Срока на изчакване за преглед
- Финансови въпроси
- Правни въпроси

- Качество на оборудването

Обработка на жалби:

Потребителите на здравни услуги могат да подадат жалба чрез книгата за жалби, която трябва да е налице в здравните заведения, в които се предоставят публични услуги, или директно до дружеството, или до доставчика на услугата след събитието.

Възможно е да изпратите изявлението си директно до ERS по пощата, телефона, лично или чрез онлайн книгата за жалби, която можете да намерите на уебсайта на ERS на адрес <https://www.ers.pt/pages/50>. ERS разглежда жалби, подадени чрез онлайн книгата за жалби, по същия начин, по който разглежда тези, които са вписани в традиционната книга за жалби, намираща се в помещенията на доставчиците на здравно обслужване.

Ако жалбоподателят е написал изявлението си в книгата за жалби, намираща се в помещенията на доставчика, той може да изпрати на ERS копие от него, което трябва да му е било предоставено към момента на подаване на жалбата (син лист). Доставчикът разполага с 10 работни дни да изпрати жалбата до ERS.

Ако потребителят изпрати изявлението си директно до доставчика, като използва за тази цел официално писмо (по пощата), факс или електронна поща, той може да изпрати до ERS копие от оригиналния документ.

ERS изисква при подаване на жалбата жалбоподателят да подаде всички свързани с нея изявления. В зависимост от съдържанието на жалбата и изявленията, които са подадени, ERS ще предприеме подходящите според него действия в съответствие с възложените му по закон правомощия. Ако дадена жалба не е ясно формулирана или достатъчно последователна, преписката по нея ще бъде приключена. Ако жалбата не е в неговата компетентност, ERS уведомява жалбоподателя за органа, който е отговорен за разглеждането на жалбата, и я препраща.

Главен инспекторат към Министерството на труда, солидарността и социалната сигурност (*Inspeção-Geral do Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social — IGMTSSS*)

IGMTSSS е служба под прякото ръководство на държавната администрация и е част от Министерството на труда, солидарността и социалната сигурност (*Ministério do Trabalho, Solidariedade e Segurança Social — MTSSS*). От него се осъществява надзор над службите и органите на MTSSS или тези под ръководството на съответния министър.

IGMTSSS извършва оценка на правното и регулаторно съответствие на действията на отделите и органите на министерството или на тези, които са под ръководството на съответния министър, и преценява тяхната работа и управление чрез провеждането на проверки и одити. Той оценява качеството на предоставените на гражданите услуги и препоръчва промени и мерки за коригиране на установените недостатъци и нередности.

До инспектората могат да бъдат изпратени жалби или доклади за инциденти относно нарушения, извършени от органи под ръководството на министерството, включително институции, принадлежащи към *Santa Casa da Misericórdia* (Свещен дом на милостта), и частни институции за социална солидарност.

Обработка на жалби:

Жалби могат да бъдат подадени по пощата, електронната поща или чрез [електронен формуляр](#) който можете да намерите на уебсайта. Освен идентифициране на предмета на жалбата и датата на фактите, жалбата следва да включва и кратко и ясно описание на събитията, довели до нея.

Орган по безопасност на храните и икономиката (*Autoridade de Segurança Alimentar e Económica — ASAE*)

ASAE е националният административен орган, специализиран в областта на безопасността на храните и икономическия мониторинг. Той отговаря за оценката и съобщаването на рисковете в хранителната верига и за регулиране на икономическите дейности в хранителния и нехранителния сектор чрез мониторинг на спазването на съответното регулаторно законодателство.

Всички доставчици на стоки или на услуги, които извършват дейността си на установено, постоянно и реално място, които имат директен контакт с хора и предоставят стоки или услуги в Португалия, трябва да имат книга за жалби.

Обработка на жалби:

Ако клиентът не е напълно удовлетворен от предоставянето на дадена услуга или закупуването на продукт, той може да поиска книгата за жалби, в която може да обясни причините за своето неудовлетворение. Доставчиците на услуги трябва да изпращат до ASAE оригиналните формуляри за жалби в рамките на 10 работни дни.

Незаконни действия също могат да бъдат докладвани чрез [електронния формуляр](#), който може да бъде намерен на уебсайта на ASAE, като те могат да бъдат свързани с административни нарушения или наказателноправни въпроси, които са в компетентността на този орган.

Ако докладваното незаконно действие не попада в обхвата на компетентността на ASAE, жалбата се предава на компетентния орган.

Жалбата трябва да бъде изготвена така, че да е пълна и обоснована, а когато е възможно, да предоставя подробна информация за фактите и за докладвания орган, мястото на възникване на фактите (адрес и/или други отправни точки), основанията за жалбата и други свързани въпроси. Ако докладът е анонимен, на по-късен етап не може да бъде предоставена допълнителна информация.

При получаване на жалбата и всички свързани с нея изявления ASAE ще започне подходящата процедура, ако фактите по жалбата показват административно нарушение, посочено в приложимите специфични правила. Ако случаят не е такъв, ASAE ще уведоми доставчика на стоки или услуги, така че да може да представи изявления, които счита за подходящи, в рамките на 10 работни дни.

След анализа на съдържанието на изявленията и съдържанието на жалбата по същество, ASAE може да изпрати жалбата на друг орган, който е компетентен по проблема, изложен в жалбата, или да предложи прекратяване на преписката по жалбата, ако няма основание за предприемане на действия.

Ако анализът на фактите, посочени в жалбата, води до съдебен спор, и след като са предприети всички необходими стъпки за решаване на ситуацията, ASAE уведомява жалбоподателя в писмен вид (при положение че той е надлежно идентифициран) за процедурите и мерките, които са били или ще бъдат предприети след подаване на жалбата.

Други органи

Институт за социална сигурност IP (*Instituto da Segurança Social I.P.* — ISS)

Институтът за социална сигурност, IP е публична институция със специален, определен от закона статут. Той се намира под непрякото управление на държавата и разполага с административна и финансова автономност, както и със собствени активи.

Институтът е отговорен за гарантиране на предоставянето на правна защита. Правната защита е правото на лицата и организациите с нестопанска цел, които нямат възможност да платят свързаните със съдебни производства разходи в случай на уволнение, развод, съдебно отстранение, възбрана/запор и т.н. или извънсъдебни производства в случай на развод по взаимно съгласие.

Правната защита включва:

Правна консултация — консултация с адвокат за техническо изясняване на приложимото право по конкретни въпроси или случаи, в които законните лични интереси или права са нарушени или е налице риск от тяхното нарушаване (не се прилага по отношение на организации с нестопанска цел).

Правна помощ — назначаване на адвокат и плащане на неговото възнаграждение, или плащането на възнагражденията на назначен от съда съветник (наименование, давано на адвокатите, определени да предоставят служебна защита по наказателни или административни производства), освобождаване от правни разноски или възможности за разсрочено плащане, както и определяне на съдебен изпълнител (тези задължения винаги се изпълняват от съдебен служител).

Право на правна защита имат следните:

- Португалски граждани и граждани на Европейския съюз.
- Чужденци и лица без гражданство с валидно разрешение за пребиваване в държава — членка на Европейския съюз.
- Чужденци без валидно разрешение за пребиваване в държава — членка на Европейския съюз, — ако законите на техните държави на произход предоставят същите права на португалските граждани.
- Лица, които живеят или пребивават в държава — членка на Европейския съюз, различна от държавата членка, в която трябва да се проведе производството (трансгранични спорове).
- Юридически лица с нестопанска цел — имат право на правна помощ като освобождаване от правни такси и други процесуални разноски, назначаване и плащане на таксите на адвоката, плащане на хонорара на назначен от съда съветник и назначаване на съдебен изпълнител.

Всички изброени по-горе лица трябва да докажат, че не могат да си позволят да платят разноските, свързани с процеса, наемането на адвокат и т.н.

Съгласно португалското законодателство се счита, че хората, които въз основа на дохода, активите и текущите разноски на своето домакинство не са в обективно състояние да платят разноските по делото, страдат от финансови затруднения.

Заявленията за предоставяне на правна помощ могат да бъдат получени безплатно от всеки отдел за обслужване на клиенти към Службите за социална сигурност или в [електронен формат](#) на уебсайта за социална сигурност.

Заявлението може да бъде подадено лично или да бъде изпратено по пощата до всеки отдел за обслужване на клиенти към Службите за социална сигурност (моля, приложете всички необходими документи).

Правото на правна защита може да бъде проверено чрез симулатор за правна защита, който може да бъде намерен на поставената вдясно колона на следната уеб страница: <http://www.seg-social.pt/calculo-do-valor-de-rendimento-para-efeitos-de-proteccao-juridica>

За повече информация вж. страницата [Образуване на съдебно производство - Правна помощ](#).

Комисия за защита на жертвите на престъпления (*Comissão para a Proteção das Vítimas de Crimes*)

Комисията за защита на жертвите на престъпления е орган към Министерството на правосъдието, който е отговорен за получаването, анализа и вземането на решения по икове за обезщетения от държавата, подадени от жертви на насилствени престъпления и жертви на домашно насилие.

Задължението за плащане на обезщетението се носи от лицето, извършило престъплението, но в някои случаи държавата може да отпусне предварително обезщетение, в случай че извършителят няма възможност да плати или е невъзможно да се получи обезщетение в рамките на разумен срок, а вредата е причинила значително нарушение на стандарта на живот на жертвата и неговото качество.

Искането за обезщетение може да бъде подадено до една година от датата на извършване на престъплението или в случай на наказателно производство — до една година след постановяване на окончателното решение по производството. Жертвите, които са малолетни или непълнолетни лица към момента на извършване на престъплението, могат да подадат иск до една година след достигане на пълнолетие или дееспособност.

Искът трябва да бъде подаден чрез подходящия формуляр, който можете да намерите в помещенията на комисията или в службите за подкрепа на жертвите на АРАВ. На уебсайта на комисията можете да намерите [електронен формуляр](#).

Искът е освободен от плащането на всякакви разноски или разходи от жертвата, а документите и удостоверенията, необходими за подаване на иска, също могат да бъдат получени безплатно.

Ако престъплението е извършено на територията на друга държава — членка на Европейския съюз, искът за обезщетението, което трябва да бъде платено от въпросната държава, може да бъде подаден до Комисията за защита на жертвите на престъпления, ако ищецът е с обичайно пребиваване в Португалия.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 15/05/2018

Основни права - Румъния

[Национални съдилища](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

[Други специализирани органи](#)

[Национални съдилища](#)

В зависимост от областта на правото, към която по принцип се причислява деянието, довело до нарушаване на правата на дадено лице (т.е. гражданско право, наказателно право, административно производство и т.н.), засегнатото лице може да отнесе случая пряко до съда, обикновено чрез подаване на иск, какъвто е случаят по граждански дела, или до други публични институции в съответствие с предвидения от закона ред.

В наказателното право лице, чиито права са били нарушени чрез деяние, предвидено в Наказателния кодекс, може да отнесе случая до полицията или до прокуратурата, а наказателното производство ще се проведе в съответствие с правилата на наказателния процес.

При административното производство по силата на Закон № 554/2004 всяко лице, което смята, че публичен орган е нарушил негово право или законен интерес, като е издал административен акт или не е разгледал искане в рамките на законоустановения срок, може да сезира компетентния административен съд за отменяне на акта, признаване на твърдяното право или законен интерес и получаване на обезщетение за претърпените вреди. Същевременно компетентният административен съд може да бъде сезиран и от лице, което смята, че негово право или законен интерес са нарушени чрез издаване на индивидуален административен акт, адресиран до друг правен субект. По принцип, преди да отнесе случая до компетентния административен съд, въпросното лице трябва да премине през предварителната процедура (уредена подробно в член 7 от Закон № 554/2004), която се състои в това да поиска от публичния орган, издал акта, или от по-горестоящия от него орган (при наличие на такъв) пълно или частично отменяне на акта.

Компетентността на съдилищата и на другите посочени по-горе институции е уредена в действащите нормативни актове (напр. Граждански процесуален кодекс, Наказателно-процесуален кодекс, Закон № 554/2004).

Що се отнася до съдебните производства, по правило те се провеждат по общия ред, като се отличават с някои особености в зависимост от съответната област на правото (за повече информация вж. <http://portal.just.ro/SitePages/ghid.aspx>, достъпен само на румънски език).

Данните за контакт със съдилищата и допълнителна информация могат да бъдат намерени на [Portalul instanțelor de judecată](#) [Портала на съдилищата] (достъпен само на румънски език).

Омбудсман

ОМБУДСМАН

(AVOCATUL POPORULUI)

Адрес на централния офис:

Strada Eugeniu Carada No 3

Sector 3
Bucharest

Карта: <http://www.avp.ro/locatie.jpg>

Данни за контакт с централния офис:

Телефон на диспечерската служба: (+40) (0)21 3127134;

Централа: (+40) (0)21 3129462

Ел. поща: avp@avp.ro

Уебсайт: <http://www.avp.ro/>

Приемно време:

От понеделник до четвъртък, от 9:00 до 16:00 ч. и петък, от 9:00 ч. до обяд за срещи с екип от специалисти (консултанти и експерти). Гражданите, които желаят, могат също да се срещнат с омбудсмана и неговите заместници.

Адреси на регионалните офиси:

[Регионални офиси на омбудсмана на Румъния](#)

Обща информация за институцията (правно основание, представяне, организация, правомощия, жалби, процедури)

http://www.avp.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=161&lang=ro-ro

Образец на жалба:

Основните действащи разпоредби, отнасящи се до омбудсмана, се намират в:

- Конституцията на Румъния — членове 58—60, член 65, алинея 2 и член 146, букви а) и d);
- Закон № 35/1997 за организацията и дейността на институцията на омбудсмана, публикуван повторно в Държавен вестник на Румъния, част I, бр. 844 от 15 септември 2004 г., съответно изменен и допълнен;
- Наредба за организацията и дейността на институцията на омбудсмана, публикувана повторно в Държавен вестник на Румъния, част I, бр. 922 от 11 октомври 2004 г., изменена с Решение № 6/2007 на постоянните бюра на Камарата на депутатите и на Сената, публикувано в Държавен вестник на Румъния бр. 445 от 29 юни 2007 г.;
- Закон № 554/2004 за административното производство, публикуван в Държавен вестник на Румъния, част I, бр. 1154 от 7 декември 2004 г., съответно изменен;
- Закон № 202/2010 относно някои мерки за ускоряване на решаването на делата, публикуван в Държавен вестник на Румъния, част I, бр. 714 от 26 октомври 2010 г., съответно изменен и допълнен.

Цели на институцията и характеристики:

1. Омбудсманът защитава правата и свободите на гражданите в отношенията им с публичните органи.
2. Омбудсманът е автономен публичен орган, независим от всички други публични органи.
3. Институцията разполага със собствен бюджет, който е неразделна част от държавния бюджет.
4. При упражняване на своите правомощия той не заменя публичните органи.
5. Омбудсманът не може да се обвързва със задължителен или представителен мандат и никога не може да го принуди да изпълнява негови инструкции или разпоредения.
6. Дейността на омбудсмана е публична, но по искане на лицата, чиито права и свободи са били нарушени, или при наличие на основателни причини, неговата дейност може да бъде обявена за поверителна;
7. той упражнява своите правомощия *служебно* или по искане на физически лица, търговски дружества, сдружения или други юридически лица. Жалби могат да се подават независимо от гражданство, възраст, пол, политическа принадлежност или религиозни убеждения.

Заместници на омбудсмана

Омбудсманът се подпомага от заместници, специализирани в следните сфери на дейност:

- а) права на човека, равенство между мъжете и жените, религии и национални малцинства,
- б) права на детето, на семейството, на младежта, на пенсионерите, на хората с увреждания,
- в) въоръжени сили, съдебна система, полиция, места за лишаване от свобода,
- г) собственост, труд, социална закрила, данъци и такси.

Кой може да подаде жалба до омбудсмана и по какви въпроси:

1. Актове и действия, във връзка с които могат да се подават жалби

Жалби могат да бъдат подавани във връзка *с административни актове или действия на публични органи*, които водят до нарушаване на правата и свободите на физическите лица.

Законът включва в категорията на административните актове, които попадат в обхвата на правомощията на омбудсмана, *и актовете на автономни публични предприятия*.

За административни актове се считат *и бездействието на публичните административни органи и закъснението при издаването на актове*.

Следните актове и действия *не попадат в обхвата на правомощията на омбудсмана* и ще бъдат отхвърлени, без да се излагат никакви мотиви, ако са предмет на жалба:

- актове, издадени от Камарата на депутатите, Сената или парламента;
- актове и действия на депутати и сенатори;

- актове и действия на президента на Румъния;
- актове и действия на правителството, с изключение на закони и наредби;
- актове и действия на Конституционния съд;
- актове и действия на председателя на Законодателния съвет;
- актове и действия на съдебен орган.

2. Кой може да подаде жалба до омбудсмана?

До омбудсмана могат да подават жалби *всички физически лица, независимо от гражданство, възраст, пол, политическа принадлежност или религиозни убеждения.*

3. Институцията на омбудсмана изпълнява функцията си на защита на правата и свободите на гражданите в отношенията им с публичните органи:

- по искане на потърпевшото лице,
- *служебно.*

4. Условия за допускане и разглеждане на жалба

- жалбата трябва да бъде *формулирана в писмена форма* и може да бъде изпратена по пощата, включително по електронна поща или по факс; също така може да бъде *подадена лично или чрез пълномощник*(който трябва да представи документи за самоличност) в централния офис на институцията или в някой от регионалните офиси, по време на среща или на регистратурата на службата;
- ако са налице основателни причини *и при поискване, на жалбоподателя може да му бъде разрешено да представи своето искане устно или чрез диспечерската служба*; за тази цел жалбата ще бъде записана в стандартен формуляр от съответните служители;
- жалбата трябва да бъде подписана от жалбоподателя;
- жалбата трябва да *съдържа*:
  - *пълна лична информация за лицето, чиито граждански права и свободи се твърди, че са били накърнени (фамилно и собствено име, местоживееене);*
  - *подробна информация за понесените вреди (накърнените права и свободи, използваните действия и тяхното описание);*
  - *информация, позволяваща идентификация на съответния административен орган или държавен служител;*
  - *доказателство за закъснението или за отказа на публичния административен орган да реши въпроса в съответствие със закона в рамките на установения срок;*
  - *задължително се посочва дали жалбата е или е била предмет на висящо съдебно производство;*
  - *подробна информация, позволяваща идентификация на уведомените преди това публични органи;*
  - *като приложения, всякакви документи, които биха могли да обосноват жалбата;*
- подаваните до омбудсмана жалби *са освободени от гербов налог.*

5. Случаи, при които жалбата не може да бъде разгледана:

- когато предметът на жалбата *не попада в обхвата на правомощията на омбудсмана;*
- *анонимни жалби* (те не се регистрират) *или жалби, подадени от името на друго лице без негово съгласие;*
- жалби, *подадени повече от година след датата на извършване на предполагаемото нарушение или датата на уведомяване на засегнатото лице за предполагаемото нарушение;*
- жалби, които са очевидно неоснователни, *могат да бъдат отхвърлени, като се посочат мотиви.*

6. Ред за разглеждане на жалби:

- Разследвания — институцията на омбудсмана има право да *провежда собствени разследвания*, да изисква от публичните административни органи всякаква информация или документи, необходими за разследването, да *разпитва и да сменя показания* от управата на публичните административни органи и от всеки държавен служител, който може да предостави информацията, необходима за разглеждането на дадена жалба.
- Препоръки — при изпълняване на задълженията си институцията на омбудсмана *изготвя препоръки*. Чрез тези препоръки омбудсманът уведомява публичните административни органи, според случая, за незаконосъобразността на съответните административни актове или действия.
- Специални доклади — когато по време на проведените разследвания институцията на омбудсмана установи *непълно ти в законодателството или сериозни случаи на корупция или неспазване на националното законодателство*, тя изпраща доклад с констатациите си до председателите на двете камари на парламента или, когато е уместно, до министър-председателя.
- Диспечерска служба — в централния офис на омбудсмана и в неговите 14 регионални офиса се предоставят диспечерски услуги (Тел.: 021 312 7134 [централен офис]; <http://www.avp.ro/linkuri/birouriteritoriale.pdf>). Гражданите могат да телефонират в часовете: **От понеделник до четвъртък, от 9:00 до 16:00 ч.; Петък от 9:00 до 14:00 ч.**
- Насрочване на срещи — *гражданите се приемат от екип от специалисти на институцията*. В съответствие с правилника за организацията и дейността на институцията на омбудсмана гражданите *могат също така да си насрочат среща със самия омбудсман или с неговите заместници*, или с представители на регионалните офиси.

Специализирани органи за защита на правата на човека

Омбудсман за правата на детето

НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА ДЕТЕТО И ЗА ОСИНОВЯВАНЕТО (*AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA COPILULUI ȘI ADOPTIE*)

Адрес:

Bulevardul G-ral Gheorghe Magheru No 7

Sector 1

010322 Bucharest

Данни за контакт:

Тел.: (+40) (0)21 3153633, (+40) (0)21 3153630, (+40) (0)21 3100789, (+40) (0)21 3100790

Факс: (+40) (0)21 3127474

Ел. поща: office@anpfdc.ro

Уебсайт: <http://www.copii.ro/?lang=en>

Работно време с граждани:

От понеделник до четвъртък: 08:30—16:30 ч.

Петък: 08:30—14:00 ч.

Отдел за осиновяване: Вторник и четвъртък: 09:00 — обяд

Обща информация за институцията (правно основание, представяне, организация, задачи, видове услуги):

<http://www.copii.ro/despre-noi/misiune/>,

<http://www.copii.ro/activitate/sistemul-de-protectie-a-copilului/prezentare-general/>.

Генералната дирекция за защита правата на детето е специализирана дирекция към Националния орган за защита на правата на детето и за осиновяването.

Задачи:

- разработване и обосновка на програми в сферата на закрилата на семейството и за предотвратяване и борба с домашното насилие, и за защита и укрепване на правата на детето;
- наблюдение на спазването на правата на детето и отправяне на препоръки към централните или местните органи да предприемат необходимите действия;

- регистриране на централно равнище и обобщаване на информация за спазването на принципите и правилата, установени с Конвенцията за правата на детето, ратифицирана със Закон № 18/1990, публикуван повторно със съответното изменение, и прилагане и предприемане на необходимите действия за изпълнение на препоръките на Комитета за правата на детето;
- координиране и управление от методологична гледна точка на дейностите на службите, които целят предотвратяване на раздялата на детето от неговите родители, службите, осигуряващи специална закрила на децата, и дейностите, осъществявани от комитетите за защита на детето;
- изготвяне на стандарти, подробни правила и работни процедури за службите, отговарящи за избягването на разделянето на детето от неговите родители и за осигуряването на специална закрила на децата и младежите, закрила на семейството и на жертвите на домашно насилие, както и за службите, които се занимават с извършителите на актове на домашно насилие;
- изготвяне на лицензионна методология и критерии за оценка за служби, отговарящи за предотвратяване на разделянето на детето от неговите родители и за специалната закрила на децата и младежите, както и за жертвите на домашно насилие; и лицензиране на тези служби;
- координиране и управление от методологична гледна точка на дейности, осъществявани в подкрепа на семейството и на жертвите на домашно насилие, както и на предоставяните им услуги.

Орган по въпросите на равенството

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ЗА БОРБА С ДИСКРИМИНАЦИЯТА (CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII — CNCD)

Адрес на централния офис:

Piata Valter Maracineanu Nos 1-3, Sector 1, 010155 Bucharest

Тел.: (+40) (0)21 3126578; (+40) (0)21 3126579

Факс: (+40) (0)21 3126585

Ел. поща: [✉ support@cncd.org.ro](mailto:support@cncd.org.ro)

Уебсайт: [✉ http://www.cncd.org.ro/](http://www.cncd.org.ro/)

Работно време с граждани:

От понеделник до четвъртък: 8:00—16:30 ч.; Петък: 8:00—14:00 ч.

Адреси на регионалните офиси и на научноизследователския център:

[✉ http://www.cncd.org.ro/contact/](http://www.cncd.org.ro/contact/)

Обща информация за институцията (правно основание, представяне, организация, задачи, жалби, процедури):

[✉ http://www.cncd.org.ro/](http://www.cncd.org.ro/) ,

[✉ http://www.cncd.org.ro/profil/](http://www.cncd.org.ro/profil/),

[✉ http://www.cncd.org.ro/organizare/](http://www.cncd.org.ro/organizare/)

Правно основание:

Националният съвет за борба с дискриминацията функционира въз основа на [✉ Правителствено постановление № 137 /2000 за предотвратяване и санкциониране на всички форми на дискриминация, публикувано повторно.](#)

Представяне на институцията:

Националният съвет за борба с дискриминацията (НСБД) е автономен държавен орган, контролиран от парламента, който извършва дейности, насочени към борба с дискриминацията. Съветът гарантира съблюдаването и прилагането на принципа на недискриминация в съответствие с действащото вътрешно законодателство и с международни споразумения, по които Румъния е страна. Националният съвет за борба с дискриминацията функционира въз основа на Правителствено постановление № 137/2000 за предотвратяване и санкциониране на всички форми на дискриминация, публикувано повторно.

1. Какво трябва да съдържа жалбата?

Жалбата трябва да съдържа следните задължителни данни:

- име и фамилия на жалбоподателя,

- адреса, на който жалбоподателят желае да бъде изпратен отговорът; адреса, на който НСБД може да се свърже с жалбоподателя за всяка допълнителна информация, необходима за решаването на случая;
- телефонен номер за връзка с жалбоподателя за всяка допълнителна информация;
- действителното съдържание на жалбата, което трябва да включва подробно описание на актовете, за които се твърди, че са дискриминационни;
- лични данни на лицето, обвинено в дискриминация (адрес, телефонен номер, ако е възможно, и др.), които са необходими, за осъществяване на контакт с лицето, за да бъде призовано пред Изпълнителния комитет на НСБД или за целите на последващо разследване.

2. Какво се случва след подаването на жалбата?

Жалбата се регистрира и изпраща до Изпълнителния комитет, за да бъде разгледана. Подаването на жалба пред НСБД може да се извърши в срок от една година от датата на извършване на акта, за който се твърди, че е дискриминационен, или от датата, на която въпросното лице е било уведомено за това. Лицето, за което се твърди, че е станало обект на дискриминация, може да сезира съда с цел отстраняване на последствията от актовете на дискриминация и възстановяване на статуквото, съществувало преди акта на дискриминация. Срокът за разглеждане на жалбата е 90 дни.

Изпълнителният комитет ще разследва наличието на акт на дискриминация чрез задължително призоваване на страните чрез всякакви средства, позволяващи удостоверяване на получаването на призовките. Разглеждането на жалбата няма да бъде възпрепятствано, ако страните не се явят лично. С оглед осигуряване на правилното вземане на решение могат да се проведат допълнителни разследвания, включително да се разпитат страните.

Жалбоподателят е длъжен да докаже съществуването на акт на дискриминация, докато лицето, обвинено в дискриминация, трябва да докаже, че въпросният акт не може да бъде окачествен като дискриминация.

Определението (решението на Изпълнителния комитет) се оповестява в писмена форма в рамките на 15 дни след вземане на решението на заседание на Изпълнителния комитет. Страните могат да оспорят решението на Изпълнителния комитет по съдебен път в рамките на 15 дни след датата на получаването му. Двете страни са освободени от заплащането на гербов налог.

3. Какви санкции се прилагат за актове на дискриминация?

Актове на дискриминация се наказват с:

- предупреждение;
- глоба в размер от 1000 до 30 000 RON, ако дискриминацията засяга физическо лице;
- глоба в размер от 2000 до 100 000 RON, ако дискриминацията засяга група лица или общност.

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА РОМИТЕ

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI – ANR)

Данни за контакт:

Str. Splaiul Independentei No 202, 8th floor, room 23, Sector 6, Bucharest

Тел.: (+40) (0)21 3113048

Факс: (+40) (0)21 3113047

Ел. поща: info@anr.gov.ro.

Уебсайт: <http://www.anr.gov.ro/>

Данни за контакт с регионални и окръжни офиси:

<http://www.anr.gov.ro/index.php/contact>

Обща информация за институцията (мисия, структура, резултати):

<http://www.anr.gov.ro/>

Правно основание:

Правителствено постановление № 78/2004 за учредяване на Националната агенция за ромите, одобрено с измененията със Закон № 7/2005

При изпълнение на своите функции, посочени в член 3 от Решение № 1703/2004 за организацията и функционирането на Националната агенция за ромите, съответно изменено и допълнено, институцията изпълнява следните основни задачи:

- разработване на правителствената политика и стратегия за защита на правата на ромското малцинство, заедно с други задачи в рамките на своя предмет на дейност, предвидени в нормативните актове;
- организиране и осъществяване на обучения за борба с дискриминацията спрямо ромското население в рамките на централната и местната публична администрация;
- одобряване на проектозаконали и други нормативни актове, отнасящи се до правата и задълженията на лица, принадлежащи към ромското малцинство;
- наблюдение на прилагането на вътрешните и международните нормативни актове относно защитата на ромското малцинство;
- приемане и разглеждане на молби и сигнали от страна на институции, организации или физически лица и оповестяване на експертните становища на агенцията;
- разработване на система за предоставяне на информация, обучение и експертни консултации за ромското малцинство;
- анализиране и оценяване на потенциално дискриминационните ефекти от действащите разпоредби и полагане на активни усилия за подобряване на съществуващата законова рамка.

При изпълнението на своите функции Националната агенция за ромите:

- осъществява сътрудничество с министерства и с централни и местни публични административни органи, както и с други публични институции и с физически и юридически лица;
- осъществява сътрудничество с междуправителствени и неправителствени организации в Румъния и чужбина;
- ползва се от експертни консултации и помощ, предоставени в Румъния и чужбина, както и от програми за обучение и повишаване на квалификацията за своя персонал в зависимост от определения за целта бюджет или други средства, получени в Румъния или от чужбина съгласно закона;
- организира, подпомага и участва в дейности, проекти и секторни програми заедно със специализирани неправителствени институции и организации с цел подобряване на положението на ромското население.

НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ЗА ЛИЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ (AUTORITATEA NATIONALĂ PENTRU PERSOANELE CU DIZABILITĂȚI)

Адрес на централния офис:

Calea Victoriei No 194

Bucharest

Данни за контакт:

Тел.: (+40) (0)21 2125438; (+40) (0) 21 2125439; (+40) (0)21 3220976; (+40) (0)21 3226303; (+40) (0)213226304; (+40) (0) 21 3207155

Факс: (+40) (0)21 2125443

Ел. поща: registratura@anph.ro

Работно време с граждани:

От понеделник до петък: 9:00 — 16:00 ч. (за осъществяване на контакт по телефон)

Обща информация за институцията (структура, задачи, организационен и оперативен правилник):

<http://www.mmuncii.ro/Minister>

Правно основание:

Националният орган за лицата с увреждания е специализиран орган, който е юридическо лице към централната публична администрация и е подчинен на Министерството на труда, семейството, социалната закрила и възрастните хора.

Органът координира на централно ниво дейностите, свързани със специалната защита на хората с увреждания и укрепването на техните права; разработва политики, стратегии и стандарти за укрепване на тези права, както и наблюдава прилагането на съответните правила и дейности относно специалната защита на лицата с увреждания.

Нормативни актове, установяващи правата на хората с увреждания:

Лицата с увреждания се ползват от разпоредбите, посочени във:

- Извънредно правителствено постановление № 86/2014 за установяване на някои мерки за реорганизирането на равнището на централната публична администрация и за изменение и допълнение на определени нормативни актове;
- *Правителствено решение № 50/2015 за организацията, функционирането и задачите на Националния орган за лицата с увреждания.*

Орган за защита на данните

НАЦИОНАЛЕН НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ДАННИ (ННЗОЛД)

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRII DATELOR CU CARACTER PERSONAL – ANSPDCP)

Адрес на централния офис:

B-dul G-ral. Gheorghe Magheru Nos 28-30, Sector 1, 010336 Bucharest

Данни за контакт:

Тел.: (+40) (0)31 8059211; (+40) (0)31 8059212

Факс: (+40) (0)31 8059602

Ел. поща: ✉ anspdc@dataprotection.ro

Уебсайт: ✉ <http://www.dataprotection.ro/>

Работно време с граждани:

- Секретариатът на Националния надзорен орган работи с граждани от понеделник до петък, от 09:00 до 13:00 ч.;
- Насрочването на срещи е възможно от понеделник до петък, между 11:00 и 13:00 ч.

Обща информация за институцията:

Националният надзорен орган за обработка на лични данни осъществява своята дейност в условия на пълна независимост и безпристрастност. Органът наблюдава и проверява законосъобразността на процеса на обработка на лични данни според изискванията на Закон № 677/2001 за защита на лицата по отношение на обработката на лични данни и за свободното движение на такива данни, съответно изменен и допълнен.

Цел:

Защитаване на основните права и свободи на хората, по-специално по отношение на правото на неприкосновеност, както и на личен и на семеен живот, от гледна точка на обработката на лични данни и на свободното движение на такива данни.

Правно основание:

Закон № 102/2005 за учредяването, организацията и функционирането на Национален надзорен орган за обработка на лични данни.

Задачи (избрани):

- да получава и анализира уведомления относно обработката на лични данни;
- да издава разрешения за обработка на лични данни в случаите, посочени в закона;
- да решава, когато установи нарушение на разпоредбите на закона, дали да преустанови или прекрати обработката на данни и/или частично, или напълно да заличи обработените данни, като препрати въпроса до органите за наказателно преследване или предприеме законови действия, ако е уместно;
- да информира физически и/или юридически лица за необходимостта от спазване на задълженията и за извършване на процедурите, предвидени в Закон № 677/2001;
- да поддържа и осигурява публичен достъп до регистъра за обработка на лични данни;
- да получава и разглежда жалби, сигнали или заявления, подадени от физически лица, и да съобщава за взетото решение или по целесъобразност за предприетите действия;

- да провежда предварителни проверки в случаите, когато оператор обработва лични данни, което има вероятност да доведе до значителни рискове за личните права и свободи на хората;
- да провежда разследвания, *служебно* или при получаване на жалби или сигнали;
- да изготвя препоръки и становища по отношение на всякакви въпроси, свързани със защитата на основни права и свободи във връзка с обработката на лични данни, по искане на всяко лице, публичен орган или орган на публичната администрация.

Процедура за приемане и разглеждане на жалби, сигнали и заявления:

Лица, чиито лични данни се обработват, могат да се обърнат към надзорния орган в писмена форма, ако считат, че техните права по смисъла на Закон № 677/2001 са били нарушени, при условие че преди това не са предприемани законови действия по отношение на същия случай, но единствено след като са се обърнали към оператора, срещу когото се подава жалбата.

Стандартните формуляри, които могат да се използват от лица, желаещи да подадат жалба до ННЗОЛД, могат да бъдат намерени на уебсайта на институцията.

Други специализирани органи

УПЪЛНОМОЩЕН СЪДИЯ

(JUDECĂTORUL DELEGAT)

Правно основание:

Закон № 254 от 2 юни 2013 г. относно принудително изпълнение на присъди и мерки за лишаване от свобода, постановени от съдебни органи в наказателни производства, и Решение № 89/2014 на Върховния съвет на магистратите за одобрение на правилата относно организацията на дейността на съдиите, които следят изпълнението на наказания за лишаване от свобода.

Представяне и роля:

Упълномощените съдии са магистрати от румънската съдебна система. Съдиите се упълномощават за едногодишен срок от председателя на апелативния съд за всяко място за лишаване от свобода, попадащо под териториалната юрисдикция на апелативния съд. Ролята на съдията, който следи изпълнението на наказания за лишаване от свобода, е да надзирава и наблюдава спазването на закона при изпълнението на тези присъди. Съдия, който отговаря за някое от местата за лишаване от свобода, което включва център за задържане и предварителен арест или център за предварителен арест, надзирава и наблюдава спазването на закона при изпълнение на превантивните мерки, включващи лишаване от свобода. Същевременно с това съдията гарантира зачитането на правата, предвидени със закон по отношение на лица, изтърпяващи наказания за лишаване от свобода.

Жалби:

- В срок от три дни след оповестяването на решението, с което се определят условията за наказанието лишаване от свобода, осъденото лице може да подаде жалба относно начина на определяне на тези условия до съдията, упълномощен да наблюдава изпълнението на наказанията за лишаване от свобода, (член 39, параграф 3 от Закон № 254 /2013).
- В срок от три дни след уведомяването му за решението на комисията за промяна на условията за наказанието лишаване от свобода осъденото лице може да подаде жалба относно това решение до съдията, упълномощен да наблюдава изпълнението на наказанията за лишаване от свобода (член 40, параграф 11 от Закон № 254/2013).
- В срок от десет дни след оповестяването на решението на затворническата администрация относно мерките, свързани с упражняването на предвидените от закона права, осъденото лице може да подаде жалба за тези мерки до съдията, упълномощен да наблюдава изпълнението на наказанията за лишаване от свобода (член 56, параграф 2 от Закон № 254/2013).
- В срок от три дни след оповестяване на решението на дисциплинарната комисия да наложи дисциплинарно наказание осъденото лице може да подаде жалба относно това решение до съдията, упълномощен да наблюдава изпълнението на наказанията за лишаване от свобода, (член 104, параграф 1 от Закон № 254/2013).

В срок от три дни след оповестяването на решението на комисията за промяна на условията за задържане задържано лице може да подаде жалба по отношение на това решение до съдията, упълномощен да наблюдава изпълнението на мерките, включващи лишаване от свобода (член 153, параграф 8 от Закон № 254/2013).

ГЕНЕРАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ИМИГРАЦИЯТА
(INSPECTORATUL GENERAL PENTRU IMIGRĂRI)

Адрес на централния офис:

Strada Lt. col. Marinescu C-tin No 15A, Sector 5, Bucharest

Тел.: (+40) (0)21 4109940

Факс: (+40) (0)21 4107501

Ел. поща: ✉ igi@mai.gov.ro и ✉ document.igi@mai.gov.ro — адрес, предназначен изключително за предаване на копие от лична карта

Адреси на различните дирекции на Генералния инспекторат за имиграцията:

✉ <http://igi.mai.gov.ro/contact/bucure%C8%99ti>

Регионални звена на Генералния инспекторат за имиграцията:

✉ <http://igi.mai.gov.ro/ro/node/contact>

Представяне на институцията:

Генералният инспекторат за имиграцията е организиран и функционира като специализирано образование към централната публична администрация. Той е публична институция, която е юридическо лице и е подчинена на Министерството на администрацията и вътрешните работи (*Ministerul Administrației și Internelor*).

Цел:

Генералният инспекторат за имиграцията, създаден като част от реорганизирането на Румънската служба за имиграцията (*Oficiul Român pentru Imigrări*), изпълнява законоустановени задачи във връзка с изпълнението на политиките на Румъния в областта на миграцията, убежището и интеграцията на чужденците и прилагането на свързаното законодателство.

Дейността на Генералния инспекторат за имиграцията представлява предоставяне на обществени услуги в полза както на индивидуални, така и на общностни интереси и подпомагане на държавните институции, изключително въз основа на закона и в съответствие с него.

Правно основание:

Организационната структура и задълженията на Генералния инспекторат за имиграцията са определени в Правителствено решение № 639 от 20 юни 2007 г., съответно изменено и допълнено.

От организационна гледна точка, инспекторатът е съставен от централни дирекции, служби и други функционални образувания, регионални центрове за настаняване и разглеждане на молби на търсещи убежище лица, регионални центрове за настаняване на чужденци, които са под опеката на обществото, и образувания на окръжно равнище.

При изпълнение на задълженията си Генералният инспекторат за миграцията си сътрудничи с образувания към Министерството на администрацията и вътрешните работи и други държавни институции, както и с НПО и чуждестранни граждани, участващи в дейности, свързани с миграцията и хуманитарната закрила. В съответствие със законодателството той сключва споразумения с партньорски институции в чужбина и с международни организации.

Допълнителна информация за категориите „граждани на ЕС“ и „граждани на трети държави“, убежището и имиграцията, законодателството и програмите и стратегиите на Генералния инспекторат за имиграцията можете да намерите на ✉ [уебсайта на институцията](#).

ИНСПЕКТОРАТ ПО ТРУДА
(INSPECȚIA MUNCII)

Адрес на институцията:

Str. Matei Voievod No 14, Sector 2, Bucharest

Тел.: (+40) (0)21 3027030

Факс: (+40) (0)21 3027064; +40 21 2520097

Ел. поща: [✉ comunicare@inspectiamuncii.ro](mailto:comunicare@inspectiamuncii.ro)

Адрес на електронна поща за изпращане на копие от лична карта: [✉ copiedoc@inspectiamuncii.ro](mailto:copiedoc@inspectiamuncii.ro)

Уебсайт: [✉ https://www.inspectiamuncii.ro/](https://www.inspectiamuncii.ro/)

Работно време на Инспектората по труда

От понеделник до четвъртък: 8:00—16:30 ч.

Петък: 8:00—14:00 ч.

Представяне на институцията:

Инспекторатът по труда е специализиран орган към централната публична администрация и е подчинен на Министерството на труда, семейството, социалната закрила и възрастните хора. Неговият централен офис се намира в община Букурещ.

Институцията е юридическо лице и изпълнява ролята на държавен орган, упражняващ контрол в областта на трудовите отношения, здравето и безопасността на работното място и надзор на пазара.

Цел на институцията:

Инспекторатът по труда носи отговорност за осигуряването на социална закрила на работното място в съответствие с член 41 от Конституцията на Румъния, публикувана повторно, Конвенция на МОТ № 81/1947 относно инспекцията по труда в промишлеността и търговията, ратифицирана с указ на Държавния съвет № 284/1973 и Конвенция на МОТ № 129 /1969 относно инспекцията по труда в селското стопанство, ратифицирана с указ на Държавния съвет № 83/1975.

Правно основание:

Институцията е създадена и организирана съгласно:

- Закон № 108/1999, публикуван повторно, съответно изменен и допълнен,
- Правителствено решение № 1377/2009, публикувано повторно, съответно изменено и допълнено.

На Инспектората по труда са подчинени:

- [✉ Регионални инспекторати по труда](#) - във всеки окръг и в община Букурещ.
- [✉ Центрове за наблюдение на учреждения, чиито дейности за свързани с професионални рискове \(Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional\) – Criscior](#) .
- [✉ Център за професионално и продължаващо обучение към инспектората по труда \(Centrul de Pregătire și Perfecționare Profesională al Inspecției Muncii\) - Botoșani](#).

Информация относно **жалбите**, които могат да бъдат подавани до Инспектората по труда, можете да намерите на [✉ уебсайта на институцията](#).

Информация от **обществен интерес** можете да намерите [✉ на уебсайта на институцията](#).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ЗАЕТОСТТА

(AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ - ANOFM)

Адрес на централния офис:

Strada Avalanșei Nos 20-22, sector 4, 040305 Bucharest

Работно време:

От понеделник до четвъртък: 8:00—16:30 ч.

Петък: 8:00—14:00 ч.

Насрочване на срещи:

Можете да си насрочите среща с председателя на Националната агенция по заетостта през първия или третия вторник на месеца, между 11:00 ч. и обяд. За насрочване на среща моля, обадете се на телефон (+40) (0)21 3039831

Уебсайт: <https://www.anofm.ro/index.html?agentie=ANOFM&page=0>

Ел. поща: anofm@anofm.ro

Информация относно **уебсайтовете на окръжните клонове на Националната агенция по заетостта** можете да намерите на [уебсайта на институцията](#).

Представяне на институцията:

Агенцията предлага широк кръг от услуги, включително, наред с много други: професионални консултации, курсове за професионално обучение, консултантски услуги преди съкращаване от работа, предлагане на работни места, консултации при започване на бизнес, субсидиране на заетост за лица, отнасящи се към групи в неравностойно положение и предоставянето на изгодни заеми за създаването на работни места.

Услугите на агенцията са предназначени както за безработните лица, така и за бизнеса.

Основната ѝ цел е да увеличи равнището на заетост и и по този начин да намали безработицата.

Правно основание:

- Закон № 202 за организацията и функционирането на Националната агенция по заетостта.
- Правителствено решение № 1610 относно статута на Националната агенция по заетостта (НАЗ).

Основните цели на Националната агенция по заетостта са:

- да институционализира социален диалог в областта на заетостта и професионалното обучение;
- да прилага стратегии в областта на заетостта и професионалното обучение;
- да прилага мерки за социална закрила за безработни лица.

Повече информация можете да намерите на [уебсайта на институцията](#).

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ПО ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА (AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI - ANPM)

Централен офис:

Splaiul Independenței No 294, Block B, Sector 6, 060031 Bucharest

Тел.: (+40) (0)21 2071101; (+40) (0)21 2071102

Факс: (+40) (0) 21 2071103

Ел. поща: office@anpm.ro

Уебсайт: <http://www.anpm.ro/>

Работно време:

От понеделник до четвъртък: 8:00—16:30 ч.

Петък: 8:00—14:00 ч.

Представяне на институцията:

Националната агенция по опазване на околната среда е специализирана институция към централната публична администрация и е подчинена на Министерството на околната среда. Съгласно [Правителствено решение № 1000 от 17 октомври 2012 г.](#) относно реорганизирането и функционирането на Националната агенция по опазване на околната среда и подчинените ѝ публични институции, агенцията разполага с правомощията относно прилагането на политики и законодателство в областта на опазването на околната среда.

Цел:

Националната агенция по опазване на околната среда извършва дейност в обхвата на европейска и международна рамка за сътрудничество за защита на принципите и прилагане на законодателството в областта на опазването на околната среда.

Задачите на Националната агенция по опазване на околната среда са:

- осигуряване на стратегическо планиране в областта на околната среда;
- наблюдение на факторите на околната среда;
- вземане на решения относно разрешаването на дейности, оказващи въздействие върху околната среда;
- изпълнение на законодателство и политики в областта на околната среда на национално и местно равнище;
- представяне на доклади пред Европейската агенция за околната среда относно: качеството на въздуха, изменението на климата, защитените зони, замърсяването на почвата и водата.

Жалбите се регистрират в съответствие с Правителствено постановление № 27/2002, уреждащо разглеждането на жалби, одобрено със Закон № 233/2002, и могат да бъдат изпращани по електронната поща на адрес office@anpm.ro.

Жалби, които са анонимни или не съдържат лични данни, не се вземат предвид и се оставят без разглеждане.

НАЦИОНАЛЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ

(AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU PROTECȚIA CONSUMATORILOR - ANPC)

Адрес:

Bulevardul Aviatorilor No 72, Sector 1, 011865 Bucharest

Ел. поща: cabinet@anpc.ro

Работно време:

От понеделник до четвъртък: 8:00—16:30 ч.

Петък: 8:00—14:00 ч.

Правно основание:

- Правителствено решение № 700/2012 относно организацията и функционирането на Националния орган за защита на потребителите.

Задачите на Националния орган за защита на потребителите (НОЗП) включват:

- а) участие — съвместно с други специализирани органи на централната и местната публична администрация със задължения в съответната област и с неправителствени организации на потребителите — в разработването на стратегия за защита на потребителите, като същевременно се гарантира, че тя е взаимосвързана със стратегията на ЕС;
- б) привеждане на националната законодателна рамка в съответствие с регламентите на ЕС в областта на защитата на потребителите;
- в) предлагане на правителството за одобрение и приемане на проекти на нормативни актове в областта на защитата на потребителите по отношение на производството, опаковането, етикетирването, запазването, съхранението, транспортирането, внасянето и продажбата на продукти; относно предоставянето на услуги, включително финансови услуги; и относно забраната на асиметрични санкции при нарушаване на договори между клиенти и доставчици на публични услуги и други услуги от общ интерес, така че да не се застрашават животът, здравето и безопасността на потребителите или да не се засягат техните законоустановени права и интереси;
- г) подготвяне, съвместно с други специализирани публични административни органи, на процедури във връзка с целите, условията и методите на сътрудничество при изпълнение на дейности за защита на потребителите.

Пълен списък на задълженията на НОЗП можете да намерите на [уебсайта на институцията](#).

Уведомления и жалби:

Потребителите могат да изпращат уведомления и жалби до централните офиси на регионалния/окръжния комисариат за защита на потребителите или до Комисариата за защита на потребителите в община Букурещ, в зависимост от

конкретната юрисдикция, в рамките на която икономическият оператор, срещу когото е подадена жалбата, извършва своята търговска дейност.

За да подадете уведомление/жалба, моля посетете връзката [Информация относно жалби \(INFO Complaints\)](#), където можете да получите информация [за процедурата](#) за подаване на жалби и [за данните за контакт с регионалните и окръжните комисарии за защита на потребителите](#).

Съгласно съответните законоустановени разпоредби жалбите и уведомленията трябва да се подават в писмена или електронна форма, и могат да се подават и лично.

Жалби могат да се подават и в електронна форма на следната [уеб страница](#).

Жалба или уведомление трябва да се подава от името на жалбоподателя или уведомяващото лице.

Жалбата/уведомлението ще се разгледат в законоустановения срок (в съответствие с Правителствено постановление № 27/2002), при условие че са придружени от всички необходими подкрепящи документи, т.е. фактура за данъчни цели, касова бележка или друга бележка, съответния договор или гаранционна карта или други документи, според случая.

За да бъдат разгледани от комисариатите, жалбите трябва да отговарят на горепосочените условия. В противен случай ще бъдат оставени без разглеждане поради липса на информация.

НАЦИОНАЛНА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНА КАСА (CASA NAȚIONALĂ DE ASIGURĂRI DE SĂNĂTATE - CNAS)

Адрес:

Splaiul Independenței No 248, Block B, Sector 3, 030634 Bucharest

Уебсайт: <http://www.cnas.ro/>

Ел. поща: relpubl1@casan.ro

Тел.: (+40) (0) 37-2309236

Факс: (+40) (0) 37-2309165

Представяне на институцията:

Националната здравноосигурителна каса (НЗОК) е автономна публична институция от национален интерес, която е юридическо лице. Нейната задача е да осигурява последователното и координираното функциониране на системата за социално здравно осигуряване в Румъния.

Правно основание:

- Извънредно правителствено постановление № 150/20 ноември 2002 г.,
- Извънредно правителствено постановление № 180/2000,
- Закон № 145/1997.

Цели:

Разработване и поддържане на система за социално здравно осигуряване, в която правата на осигурените лица са зачитат, а техните потребности се удовлетворяват.

Общи цели:

- да защитава осигурените лица срещу заплащането на разходи за здравни услуги в случай на заболяване или инцидент;
- да гарантира, че осигурените лица са обхванати въз основа на универсална, справедлива и недискриминационна база в резултат на ефективно използване на Единния фонд за социално здравно осигуряване на Румъния.

Специфични цели:

- да гарантира достъп до здравни услуги, лекарства и медицинско оборудване;

- да гарантира справедлива и недискриминационна защита в резултат на ефективното използване на Единния фонд за социално здравно осигуряване на Румъния;
- да увеличава равнището на удовлетвореност на осигурените лица от качеството на предоставяните им услуги,
- да подобрява предоставянето на информация на осигурените лица.

ПОСТОЯНЕН ИЗБИРАТЕЛЕН ОРГАН

(AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ)

Адрес на централния офис:

Str. Stavropoleos No 6, Sector 3, 030084 Bucharest

Тел.: (+40) (0)21-3100824

Уебсайт: <http://www.roaep.ro/prezentare/>

Ел. поща: comunicare@roaep.ro

Представяне на институцията:

Постоянният изборителен комитет е автономна административна институция, която е юридическо лице и която разполага с общи правомощия по въпроси, свързани с избори. Задачата му е да осигурява организацията и провеждането на избори и референдуми и да гарантира, че финансирането на политическите партии и предизборните кампании е в съответствие с конституцията и съответното законодателство, както и с международните и европейските стандарти.

Правно основание:

- Решение № 4 от 22 юни 2016 г. за одобрение на правилата за организацията и функционирането на Постоянния изборителен орган и Центъра „Експерти по изборите“;
- Закон № 334/2006 за финансирането на дейностите и предизборните кампании на политическите партии, повторно публикуван;
- Закон № 208/2015 за изборите за Сенат и Камарата на депутатите и за организацията и функционирането на Постоянния изборителен орган, съответно изменен и допълнен.

Цели:

- да гарантира редовни, свободни и честни изборни процеси с ефективно и прозрачно използване на човешки, финансов и икономически ресурс;
- да гарантира, че политическите партии и предизборните кампании се финансират коректно и прозрачно;
- да гарантира интегриран подход към управлението на изборния процес.

Функции (списъкът не е пълен):

- стратегическа функция: гарантиране на установяването на секторни цели в сферата му на дейност;
- регулаторна функция: гарантиране на изготвянето и представянето за одобрение на законодателна рамка, необходима за изпълнението на стратегическите задължения по изборни въпроси, и на изготвянето и одобрението на стандарти и задължителни технически правила за всички органи, натоварени с провеждането на изборите;
- управленска функция: осигуряване на организацията и координирането на дейностите и ресурсите, необходими за провеждането на изборните процеси;
- функция на държавен орган: осигуряване на наблюдението и прилагането на национално равнище на конкретно свързаните с изборителната система разпоредби и правилата, установени за модернизиране на румънската изборителна система и за гарантиране на взаимовръзката ѝ с изборителните системи на другите държави от ЕС;
- контролна функция: извършване на проверки относно спазването на закона и налагането на санкции съгласно закона, където е приложимо;

[Тук](#) можете да намерите информация за други функции.

Задачи (списъкът не е пълен):

- да подготвя предложения относно логистиката, свързана с провеждането на избори, които да изпраща на правителството и на съответните местни органи и да наблюдава изпълнението на предложенията;
- да наблюдава начина на разпределение на районите на избирателни секции, както и на избиране на помещения за избирателни секции и местоположения на избирателните бюра;
- да следи за навременното предоставяне на оборудване и консумативи за избирателните секции: стандартни кутии за бюлетини и избирателни кабинки, печати и подложки за печати, контейнери, в които се транспортират бюлетините, и т.н.; както и да следи за съхранението на това оборудване и консумативи между изборите;
- да следи за начина, по който се гарантира навременното предоставяне на необходимите средства за поетапното предоставяне на логистиката, свързана с провеждането на изборния процес;
- да следи за сигурността на избирателните секции, бюлетините и други документи и материали, които са необходими за изборите;
- да наблюдава подготвянето и разпечатването на постоянните избирателни списъци;
- да наблюдава и контролира актуализирането на избирателния регистър.

📄 Тук можете да намерите информация за другите задачи.

РУМЪНСКИ ИНСТИТУТ ЗА ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

(INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI - IRDO)

Адрес:

B-dul Nicolae Bălcescu No 21, Sector 1, Bucharest

Тел.: (+40) (0)21-3114921

Уебсайт: 🌐 <http://www.irdo.ro/>

Ел. поща 📧 office@irdo.ro

Представяне на институцията:

Румънският институт за правата на човека (РИПЧ) е независима национална институция, на която съгласно закона, уреждащ нейното създаване, са възложени задачи в областта на изследването, обучението, разпространението на информация и предоставянето на експертни консултации. В закона се предвиждат и гаранции за независимост и безпристрастност в съответствие с критериите, определени от Организацията на обединените нации и Съвета на Европа, които препоръчват създаването на такива институции във всяка демократична държава.

При изпълнение на специфичните за него задачи в областта на изследването, обучението и предоставянето на информация и експертни консултации Румънският институт за правата на човека се придържа постоянно към правилата и стандартите, определени в международните договори във връзка с правата на човека и съответната съдебна практика на международните съдилища.

Освен това РИПЧ има представителство в резултат на избора му в редица международни органи, работещи за укрепване и защита на правата на човека.

Услугите на института са достъпни за всеки, който се нуждае от тях. Текстът на основните документи и библиографските справки се разпространява безплатно или се заплаща само такса за тяхното копиране.

Институтът може да подписва договори с научноизследователски институти или органи за извършване на специализирани научноизследователски дейности и е на разположение за изготвяне на становища по искане на специализирани форуми в Румъния и чужбина. Таксите, които се начисляват за подобни услуги, се определят от управлението на института.

Правно основание:

Закон № 9/1991 за създаване на Румънския институт за правата на човека.

Цел:

Целта на института е да гарантира, че публичните органи, неправителствените сдружения и румънските граждани са достатъчно информирани по въпроси, свързани с правата на човека, и за това как тези права са гарантирани в други държави, по-специално тези, участващи в конференцията за сигурност и сътрудничество в Европа.

В същото време институтът се стреми да повиши осведомеността на международните органи — и на обществеността в чужбина — относно практическите правила, въведени с цел да се гарантира спазването и защитата на правата на човека в Румъния.

Дейности на РИПЧ:

- а) създаване, поддържане и функциониране на център за документация за всички потребители, съдържащ текстове на международни конвенции, закони, документи, изследвания и публикации в областта на правата на човека и библиографични справки;
- б) информиране на публичните органи, неправителствените организации и гражданите предимно чрез повишаване на осведомеността им за международни документи, практики и употреби в областта на правата на човека, включително при поискване чрез предоставяне на съответните преводи;
- в) организиране на програми за обучение, които или са специално разработени за потребностите на лица, отговарящи конкретно за защитата на правата на човека, или са разработени за повишаване на осведомеността по въпроси, свързани с правата на човека на по-голяма част от обществеността;
- г) предоставяне на информация, редовно или при поискване, относно положените от правителството и неправителствените органи в Румъния усилия за укрепване и защита на правата на човека и подобни на тези усилия, положени в други държави, както и относно международни ангажменти, поети от Румъния, и начина на тяхното изпълнение;
- д) предоставяне на документи на парламентарните комисии, по тяхно искане, във връзка с аспекти на правата на човека, които са засегнати в проектозаконите, и по други въпроси, разглеждани от парламента;
- е) провеждане на изследвания по различни аспекти на укрепването и спазването на правата на човека в Румъния и в чужбина;
- ж) публикуване на бюлетин за правата на човека и осигуряване на широкото му разпространение, включително чрез осигуряване на преводи на други езици;
- з) организиране на проучвания на общественото мнение по различни въпроси, свързани със защитата на правата на човека в Румъния.

Допълнителна информация относно РИПЧ можете да получите на [уебсайта на институцията](#).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 21/08/2018

Основни права - Словения

Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи. Моля, имайте предвид, че версиите на следните езици [sl](#) вече са преведени.

Национални съдилища

Национални институции за защита на правата на човека

Омбудсман за правата на човека (*Varuh človekovih pravic*)

Специализирани органи за защита на правата на човека

Национални съдилища

http://www.sodisce.si/sodisca/sodni_sistem/seznam_sodisc/

Конституционен съд на Република Словения (Ustavno sodišče Republike Slovenije)

Beethovnova ulica 10
1001 Ljubljana
p. p. 1713
Тел.: + 386 (01) 477 64 00; + 386 (01) 477 64 15
Електронна поща: ✉ info@us-rs.si,

Административен съд на Република Словения (Ustavno sodišče Republike Slovenije)

Fajfarjeva 33
1000 Ljubljana
Тел.: + 386 (01) 47 00 100
Факс: + 386 (01) 47 00 150
Електронна поща: ✉ urad.uprlj@sodisce.si

Външен отдел на съда в Марибор

Тел.: + 386 (02) 230 20 30
Факс: + 386 (02) 230 20 48
Електронна поща: ✉ oddelek.uprmb@sodisce.si

Външен отдел на съда в Нова Горица

Тел.: + 386 (05) 33 55 200
Факс: + 386 (05) 33 55 221
Електронна поща: ✉ oddelek.uprng@sodisce.si

Външен отдел на съда в Селје

Тел.: + 386 (03) 42 75 380
Факс: + 386 (03) 42 75 388
Електронна поща: ✉ oddelek.uprce@sodisce.si

Национални институции за защита на правата на човека

Вж. Омбудсман за правата на човека.

Омбудсман за правата на човека (*Varuh človekovih pravic*)

Позицията на омбудсман за правата на човека бе създадена в Република Словения, за да се гарантира всеобщата защита на правата на човека и основните свободи. Омбудсманът за правата на човека, неговите четирима заместници или неговите асистенти получават молби от лица, които считат, че **тяхно човешко право или основна свобода е било нарушено от действието на публичен орган, на орган на местното самоуправление или на юридическо лице, субект на публичното право**. Омбудсманът за правата на човека действа въз основа на Закона за омбудсмана за правата на човека от 1994 г. (*Zakon o Varuhu človekovih pravic*).

Омбудсманът за правата на човека може

- Да **предупреди** извършителя на нарушението да отстрани нередността, да преустанови нейното извършване или дори да **предложи** на пострадалия да бъде предоставено обезщетение за понесените вреди.
- От ваше име и с вашето позволение омбудсманът **може да подаде искане до Конституционния съд за оценка на конституционността и законността** на някои разпоредби или актове, или
- да **подаде** конституционна жалба за нарушение на право.
- Той може да **представи на правителството или парламента инициативи за изменение на закони и други разпоредби**.
- Той може да **предложи** на всички органи, за които отговаря, да подобрят функционирането си и отношенията си със страните.
- Омбудсманът **може да даде своето становище** по конкретен случай, свързан с нарушаване на правата и свободите, независимо от вида на процедура или достигнатия етап на разглеждане на случая пред въпросния орган.

Омбудсманът за правата на човека не може да действа или **отстранява нарушения вместо съответния държавен орган, орган на местното самоуправление или юридическо лице, субект на публичното право**.

Страната, която е извършила нарушението, отговаря и за неговото отстраняване. Освен това омбудсманът **не може да разглежда дела, които се разглеждат от съдилищата**, освен в изключителни случаи.

По закон омбудсманът **няма правомощия в частния сектор**, така че той не може да се намесва в случаите, в които права са нарушени например от частно дружество. В такива случаи той може да упражни натиск върху държавните органи, органите на местното самоуправление или юридическите лица, субект на публичното право, които наблюдават работата на въпросното частно дружество или физическо лице.

Омбудсманът наблюдава и местата за задържане и третирането на лица, които са задържани, или чиято свобода е ограничена, в сътрудничество с неправителствените и хуманитарните организации.

Омбудсманът има право да наблюдава, предупреждава и съветва, но не и да взема официални решения.

Информация за контакти:

Омбудсман за правата на човека на Република Словения

Dunajska cesta 56 (4th floor)

1109 Ljubljana

Тел.: 01 475 00 50

Безплатна гореща линия: 080 15 30

Факс: 01 475 00 40

Електронна поща: [✉ info@varuh-rs.si](mailto:info@varuh-rs.si)

Специализираните органи по правата на човека:

Омбудсман за правата на децата (*Varuh otrokovih pravic*)

Представява част от институцията на омбудсмана за правата на човека и е специализиран заместник на омбудсмана.

Застъпник за принципа на равенството (*Zagovornik načela enakosti*)

Застъпникът за принципа на равенството има за цел да предотврати и да елиминира дискриминацията в Словения.

✉ ОПЛАКВАНИЯ (ЖАЛБИ): Той се занимава с вашите оплаквания или жалби в случаите на предполагаема дискриминация. Застъпникът издава правно необвързващо становище относно това дали сте дискриминирани в определена ситуация, т.е. дали сте третирани неравноправно поради лични обстоятелства. В същото време той отправя препоръки към извършителите на нарушенията за това как да ги отстранят, както и относно причините и последствията от такива нарушения. По този начин застъпникът цели чрез своите действия да отстрани нарушенията по неформален начин и спомага за подобряване на бъдещата практика. Въпреки това, ако проблемът не може да бъде разрешен по този начин, застъпникът може да предложи на инспекторатите да проведат наказателно преследване по нарушението. Процедурите пред застъпника за принципа на равенството са безплатни и поверителни.

ПОМОЩ: Той предоставя помощ по отношение на правната защита срещу дискриминация в други процедури, например като дава съвети относно това с какви средства за правна защита разполагате и как да ги използвате пред други държавни органи.

✉ СЪВЕТИ: Можете да поискате от него становище по това дали вашето действие представлява или може да представлява дискриминация, както и съвет за това как да се действа, за да се избегне дискриминацията и да се зачита в по-пълна степен правото на равно третиране.

ИНФОРМАЦИЯ: Той предоставя обща информация по въпроса за дискриминацията и положението в тази област в Словения.

Информация за контакти:

Застъпник за принципа на равенството

Министерство на труда, семейството, социалните въпроси и равните възможности (Ministry of Labour, Family, Social Affairs and Equal Opportunities)

Kotnikova 28

1000 Ljubljana

Тел.: 01/369 7 03

Факс: 01/369 78 29

Електронна поща: [✉ zagovornik.uem@gov.si](mailto:zagovornik.uem@gov.si)

Безплатна гореща линия: 080 12 13 (само за обаждания от Словения)

<http://www.zagovornik.gov.si/>

Цялата основна информация на тази интернет страница е също достъпна изцяло и на английски, френски, немски, италиански, унгарски, сръбски, босненски, албански и ромски език.

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/kdo-je-zagovornik/index.html>

<http://www.zagovornik.gov.si/si/o-zagovorniku/osebna-izkaznica/index.html>

Комисар по информацията (*Informacijski pooblaščenec*)

Комисарят по информацията взема решения по доклади за нарушения на **защитата на личните данни** въз основа на разпоредбите на Рамковия закон за защита на личните данни от 2004 г. (*Zakon o varstvu osebnih podatkov*) и на секторните закони, уреждащи конкретни въпроси, свързани с личните данни (например Закона за личните карти (*Zakon o osebni izkaznici*)). Той също така действа по своя собствена инициатива (служебно), ако установи, че може да е имало нарушаване на защитата на личните данни, и наблюдава специфични области или сфери, без да е получил доклад. Инспекциите се извършват от държавните инспектори, отговорни за защитата на личните данни, които работят за комисаря по информацията: той може да разпореда да бъдат извършени корекции на лични данни, да потвърждава нарушения, свързани с незаконното придобиване или обработка на лични данни, и да налага наказания (глоби) на администраторите на лични данни. Срещу решенията му може да се подаде административна жалба пред Административния съд на Република Словения.

Информация за контакти:

Комисар по информацията (Information Commissioner)

59 Zaloška

1000 Ljubljana

Тел.: 01 230 97 30

Факс: 01 230 97 78

Електронна поща: [✉ gp.ip@ip-rs.si](mailto:gp.ip@ip-rs.si)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 22/03/2018

Основни права - Словакия

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [sk](#) е била наскоро променена. Езиковата версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

[Национални съдилища](#)

[Национални институции за правата на човека](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи по правата на човека](#)

[Други](#)

[Национални съдилища](#)

[✉ Списък на съдилищата](#)

Правната уредба на защитата на правата на човека и основните свободи в Словакия се съдържа в Конституцията на Словашката република (Закон № 460/1992 Сб., с измененията към него). Конституцията на Словашката република е

основният закон на страната и се ползва с предимство пред всеки друг законодателен акт. В глава втора от Конституцията на Словашката република (членове 11—54) се предвижда **обща защита на основните права и свободи**, като под това се имат предвид основните права и свободи на човека (наричани още граждански права в международното право), политическите права, правата на националните малцинства и етнически групи, икономическите, социалните и културните права, правото на опазване на околната среда и културното наследство и правото на съдебна защита и други форми на защита. Основните права и свободи са гарантирани за всички в Словакия, независимо от пол, раса, цвят на кожата, език, убеждения и религия, политически или други възгледи, народност или социален произход, народностна или етническа принадлежност, имуществено състояние, семейно или друго положение. Не се допускат никакви увреждания, привилегии или ограничения на правата на тези основания. Не се допуска нарушаването на тези права, защото някой е решил да упражни основните си права и свободи (член 12, алинеи 2 и 4 от Конституцията на Словашката република). Освен правата, за които е изрично посочено, че принадлежат само на граждани на Словашката република, чужденците в Словакия разполагат със същите основни човешки права и свободи, които са гарантирани от Конституцията на Словашката република, включително правото на убежище (член 52, алинея 2 и член 53 от Конституцията на Словашката република). Условията за ограничаване на основните права и свободи и степента на това ограничаване, както и кръгът от задължения по време на война, военни действия, при извънредно положение или в случай на спешност са уредени в конституционния Закон за националната сигурност по време на война, военни действия, при извънредно положение или в случай на спешност (Закон № 227/2002 Сб.).

Съгласно член 46 от Конституцията на Словашката република всяко **лице може да претендира за правата си в съответствие с предвидения от закона ред** пред независим и безпристрастен **съд**, а в случаите, предвидени от закона — пред друг орган на Словашката република. По-конкретно, съществуват редица човешки права, т.е. човешки права и основни свободи, които могат да бъдат ограничени със закон, както и човешки права и основни свободи, които не могат да бъдат ограничени със закон. Тези права и свободи могат да включват граждански, политически, икономически, социални, културни и други права, гарантирани от Конституцията на Словашката република, други конституционни закони, закони и други нормативни актове, както и от международни договори в областта на правата на човека и основните свободи (международно право на правата на човека), по които Словакия е правно обвързана. Правомощието да упражняват контрол върху решенията във връзка с основните права и свободи не може да бъде изключено от компетентността на съдилищата.

Всеки, който твърди, че **правата му са били нарушени от решение на публичен орган**, може да сезира съда с искане да извърши контрол за законосъобразност на решението, освен ако законът не предвижда друго. Във връзка с това Конституцията на Словашката република и други съответни закони гарантират **правото на обезщетение за вреди, причинени от незаконосъобразно решение на съд, на всеки друг държавен или публичен орган или причинени поради лошо администриране**. Тази отговорност е подробно уредена в Закон № 514/2003 Сб. за отговорността за вреди при упражняване на публичната власт и за изменение на някои други закони. В този закон са уредени отговорността на държавата за вреди, причинени от публични органи при упражняване на публичната власт, отговорността на общините и по-големите териториални единици за вреди, причинени от органи на местната власт при изпълнение на техните правомощия, предварителното разглеждане на исквете за обезщетение за вреди и правото на регресен иск.

В съответствие с член 46 от Конституцията на Словашката република, цитиран по-горе, раздел 3 от Гражданския процесуален кодекс **гарантира правото да се търси по съдебен ред защита на правата, които са били застрашени или нарушени**. Гражданският процесуален кодекс урежда реда, който трябва да следват съдът и страните в гражданското производство, с цел да се осигури **справедлива защита на правата и законните интереси** на страните, както и спазване на закона, почтено изпълнение на задълженията и зачитане на правата на другите лица. В рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и се произнасят по спорове и други правни въпроси, нареждат принудителното изпълнение на решения, които не са били доброволно изпълнени, и следят за това **правата и законово защитените интереси** на физическите и юридическите лица **да не се нарушават**, нито да се злоупотребява с тях в ущърб на посочените лица.

В съответствие с член 7, алинеи 1 и 2 от ГПК в рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и се произнасят по **спорове и други правни въпроси, произтичащи от граждански, трудови, семейни, търговски и икономически правоотношения**, освен ако законът не предвижда, че те се разглеждат и решават от други органи. В рамките на гражданското производство съдилищата също така осъществяват контрол за законосъобразност на решенията, взети от публичните органи, и за законосъобразност на решенията, мерките и другите действия на публичните органи и се произнасят по законосъобразността на общозадължителните нормативни актове, приети от органите на местната власт по въпроси, свързани с местното самоуправление, а при актовете за изпълнение на разпорежданията на държавната власт се произнасят и относно законосъобразността им с актовете на правителството и общозадължителните нормативни актове на отделните министерства и другите централни органи на държавната администрация, освен ако законът не

предвижда, че те се разглеждат и относно тях се произнасят други органи. В рамките на гражданското производство съдилищата разглеждат и решават други въпроси само в предвидените от закона случаи.

Обикновени съдилища в Словашката република

В Словашката република правораздаването се осъществява от независими и безпристрастни съдилища. На всички равнища правораздаването се осъществява без вмешателство от други държавни органи.

Съдилищата разглеждат делата по принципа на двуинстанционното съдебно производство, съгласно който е възможно да се обжалват решения на съдилища, постановени на първа инстанция (от районен съд). Въззивното обжалване, което представлява отделно правно средство за защита, се осъществява пред горестоящите съдилища (окръжни съдилища).

Системата на обикновените съдилища се състои от Върховния съд на Словашката република, Специализирания наказателен съд, 8 окръжни и 45 районни съдилища, които се произнасят по всички въпроси, които не са от изключителната компетентност на Конституционния съд на Словашката република, т.е. те се произнасят с решения по граждански и наказателни дела и извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи (административно правосъдие) в предвидените от закона случаи. Понастоящем по закон Словашката република не разполага с военни съдилища.

Административно правосъдие

Контролът за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи се урежда от разпоредбите на раздел пети от Гражданския процесуален кодекс (Закон № 99/1963 Сб., с измененията към него).

В рамките на административните производства съдилищата извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи въз основа на жалби и средства за правна защита. В рамките на административните производства съдилищата извършват контрол за законосъобразност на решенията и действията на публичните органи, органите на местно самоуправление и органите за професионално самоуправление и други юридически и физически лица, при условие че по закон те са оправомощени да се произнасят във връзка с правата и задълженията на физическите и юридическите лица в сферата на публичната администрация („решения и действия на административни органи“). „Решения на административни органи“ означава решенията, издавани от тях в административното производство, и другите решения, с които се установяват, изменят или отменят права и задължения на физически или юридически лица или с които правата, законово защитените интереси и задълженията на физически или юридически лица могат да бъдат пряко засегнати. „Действия на административни органи“ включват и тяхно бездействие. Административните съдилища се произнасят по предложенията за оправомощаване на публичните органи да предприемат действия в областта на правата и задълженията на физически и юридически лица в сферата на публичната администрация и по мерки за привеждане в изпълнение на собствените си решения чрез производството, уредено в членове 250b и 250u. Административните съдилища осигуряват защита от незаконна намеса на публични органи и се произнасят относно изпълнителната сила на решения на чуждестранни административни органи. По избирателни въпроси и въпроси, свързани с регистрацията на политически партии и политически движения, съдилищата действат и се произнасят с решения съгласно разпоредбите на този раздел и доколкото това е предвидено в специални нормативни разпоредби. Съдилищата действат и се произнасят с решения в съответствие със същия този раздел и когато това е предвидено в специални нормативни разпоредби или ако контролът на решенията на публичните органи произтича от международните договори, по които Словашката република е обвързана.

По-конкретно може да става въпрос за:

- производство или решение във връзка с обжалване на решения на административни органи или практики на такива органи,
- производство или решение във връзка със средствата за правна защита срещу незаконни решения на административните органи,
- производство във връзка с бездействие на публични органи,
- производство за защита срещу незаконна намеса от страна на публични органи,
- специални видове производства (напр. производство по избирателни въпроси).

Тези производства са подробно уредени от разпоредбите на членове 244—250zg от ГПК.

Съдилищата няма правомощия да изменят общозадължителните нормативни актове на изпълнителната власт (вторичното законодателство). В съответствие с член 144, алинея 2 от Конституцията на Словашката република, ако съдът смята, че общозадължителен нормативен акт, част от такъв акт или отделни негови разпоредби, които имат отношение към делото, **противоречат на Конституцията, на конституционен закон, на международен договор, който се ползва с предимство** (съгласно член 7, алинея 5 от Конституцията), **или на закон, той спира производството и отнася случая до Конституционния съд на Словашката република** (съгласно член 125, алинея 1). Правното становище на Конституционния съд, както е изложено в решението му, е задължително за съда. Отнасянето на случая до Конституционния съд на Словашката република обаче не освобождава съда от задължението му да се произнесе с решение по делото по начина, предвиден от закона.

Конституционен съд на Словашката република

Hlavná 110

042 65 Košice 1

SLOVAKIA

Тел.: +421 55 7207211

Факс: +421 55 6227639 (председател)

Електронен адрес: [✉ info@concourt.sk](mailto:info@concourt.sk)

Уебсайт: [✉ http://www.concourt.sk/](http://www.concourt.sk/)

Конституционният съд на Словашката република (наричан по-долу „Конституционен съд“) е създаден по силата на Конституцията на Словашката република, № 460/1992, като независими съдебен орган, който осъществява контрол за конституционност. Неговите правомощия и компетентност са уредени в членове 124—140 от Конституцията на Словашката република, с измененията. Организацията на дейността на Конституционния съд, производството пред съда и статутът на съдиите са уредени в Закон № 38/1993, с измененията.

Съгласно член 79 от Закон № 38/1993 Конституционният съд одобри на пленарно заседание Процедурния правилник на Конституционния съд, № 114/1993, с измененията, с които подробно се уреждат вътрешният ред на Конституционния съд при подготовката на производствата и вземането на решения, въпросите, свързани със статута на пленарните заседания, съдебните състави, съдиите-докладчици, съдебните съветници и другите лица, които участват в дейността на Конституционния съд, както и дисциплинарните производства срещу съдиите.

Конституционният съд образува производство, ако е подадена молба от:

- а) най-малко една пета от членовете на Националния съвет на Словашката република,
- б) президента на Словашката република,
- в) правителството на Словашката република,
- г) съд във връзка с необходимостта за вземане на решение,
- д) главния прокурор на Словашката република,
- е) обществения правозащитник (омбудсмана) по въпроси, свързани със съответствието на законодателството по член 125, алинея 1, ако продължаването на неговото прилагане може да застраши основни права или свободи, или права на човека и основни свободи, произтичащи от международен договор, ратифициран от Словашката република и обнародван по предвидения от закона ред,
- ж) всяко лице, за чиито права се взема решение, както е предвидено в членове 127 и 127а от Конституцията.

Производството се образува в деня на получаване на молбата от Конституционния съд.

Член 127а от Конституцията на Словашката република урежда института на „конституционната жалба“, която може да бъде подадена от физическо или юридическо лице („жалбоподател“), което твърди, че неговите основни права или свободи са били нарушени от окончателно решение, мярка или друго действие, освен в случаите, когато друг съд се произнася относно защитата на тези основни права и свободи.

В допълнение към основните елементи, в жалбата трябва да се посочи:

- а) кои основни права или свободи са били нарушени според жалбоподателя,
- б) окончателното решение, мярка или друго действие, чрез които са били нарушени основните права или свободи,
- в) страната, срещу която се подава жалбата.

Към жалбата се прилага копие от окончателното решение, мярката или документ, доказващ друго действие. Ако жалбоподателят претендира за съответно финансово обезщетение, той трябва да посочи исканата сума и основанията за иска. Страни в производството са жалбоподателят и страната, срещу която е подадена жалбата. Подаването на жалба няма отлагателно действие.

По предложение на жалбоподателя Конституционният съд може да постанови временна мярка и да отложи влизането в сила на оспорваното окончателно решение, мярка или друго действие, ако това не накърнява важен обществен интерес и ако влизането в сила на оспорваното решение, мярка или друго действие няма да доведе до по-големи вреди за жалбоподателя от вредите, които биха възникнали за други лица в случай на отлагане на влизането в сила. По-специално той разпорежда на органа, който според жалбоподателя е нарушил неговите основни права или свободи, временно да не изпълнява окончателното решение, мярка или друго действие и разпорежда на трети страни временно да не упражняват правата, които са им предоставени във връзка с окончателното решение, мярка или друго действие. Временната мярка престава да действа най-късно с влизането в сила на решението по основното дело, освен ако Конституционният съд реши да я прекрати по-рано. Временната мярка може да бъде прекратена и по усмотрение на Конституционния съд, ако основанията за нейното налагане вече не са налице.

Жалбата се счита за недопустима, ако жалбоподателят не е изчерпил всички законови възможности или други правни средства, които законът му предоставя за защита на неговите основни права или свободи и които жалбоподателят има право да ползва по силата на специално законодателство. Конституционният съд няма да откаже да приеме жалба, дори и това условие да не е изпълнено, ако жалбоподателят докаже наличието на основателни причини за неспазването му. Жалбата може да бъде подадена в срок от два месеца от влизането в сила на решението или от датата на уведомяване за мярката или друго за действие. В случай на мярка или друго действие този срок започва да тече от деня, в който жалбоподателят е можел да научи за мярката или другото действие.

Ако жалбоподателят оттегли своята жалба, Конституционният съд прекратява съответното производство, освен в случаите, когато реши, че оттеглянето е недопустимо и особено в случаите, когато жалбата е свързана с окончателно решение, мярка или друго действие, при което е налице изключително тежко нарушение на основни права или свободи на жалбоподателя.

Конституционният съд води производството въз основа на фактите, установени в хода на предходните производства, освен ако не реши друго.

Ако Конституционният съд приеме жалбата, в своите констатации той посочва основното право или свобода и разпоредбите на Конституцията, на конституционен закон или на международен договор, които са били нарушени, както и окончателното решение, мярка или друго действие, което е нарушило основното право или свобода. Ако основното право или свобода са нарушени посредством решение или мярка, Конституционният съд отменя това решение или мярка. Конституционният съд отменя също така всяко друго действие, с което се нарушава основно право или свобода, ако характерът му го позволява.

Ако Конституционният съд приеме жалбата, той може:

- а) да разпорежда на страната, която чрез своето бездействие е нарушила основно право или свобода, да предприеме съответни действия съгласно специалното законодателство,
- б) да върне случая за ново разглеждане,
- в) да забрани продължаване на нарушението на основното право или свобода, или
- г) да разпорежда на страната, нарушила основното право или свобода, да възстанови предишното положение преди нарушаването на основното право или свобода.

Конституционният съд може да присъди справедливо финансово обезщетение на страната, чието основно право или свобода е била нарушена. Ако Конституционният съд реши да присъди справедливо финансово обезщетение, органът, нарушил основното право или свобода, е длъжен да заплати това финансово обезщетение на жалбоподателя в срок от два месеца от датата на влизане в сила на решението на Конституционния съд. Ако Конституционният съд отмени окончателно решение, мярка или друго действие и върне делото за ново разглеждане, страната, която е издала решението, постановила е мярката или е извършила действието, трябва да отново да разгледа делото и да вземе решение. По това ново производство или в хода на този процес страната е обвързана с правното становище на Конституционния съд. Страната, която е издала решението, постановила е мярката или е извършила действието, е обвързана от решението, което влиза в сила в момента на произнасянето.

Национални институции за правата на човека

Словашки национален център за правата на човека

Kúčerského 5

811 05 Bratislava

SLOVAKIA

Тел.: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Факс: + 421 2 20850135

Електронен адрес: info@snslp.sk

Уебсайт: <http://www.snslp.sk/>

Словашкият национален център за правата на човека, учреден със Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяването на Словашки национален център за правата на човека, с измененията, функционира в Словакия от 1 януари 1994 г. Законопроектът беше внесен от правителството на Словашката република въз основа на Резолюция № 430 на словашкото правителство от 15 юни 1993 г., с която правителството даде съгласието си за изпълнение на „проект за учредяване на Словашки национален център за правата на човека“ със седалище в Братислава в резултат на инициатива на Организацията на обединените нации. Правомощията на центъра бяха разширени с приемането на Закон № 136/2003 за изменение и допълнение на Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяване на Словашки национален център за правата на човека и Закон № 365/2004 за равно третиране в определени области, за защита срещу дискриминация и за изменение и допълнение на определени закони (Закон за борба с дискриминацията). Той е независимо юридическо лице в областта на защитата на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето.

В качеството си на независимо юридическо лице центърът изпълнява незаменима роля в областта на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето и спазването на принципа на равно третиране. Центърът е единствената словашка институция по въпросите на равенство на правата (официалният „национален орган по въпросите на равенството“), т.е. която извършва оценка на спазването на принципа за равно третиране в съответствие със Закона за борба с дискриминацията.

Компетентност

Правният статут и компетентността на центъра са уредени със Закон № 308/1993 на Националния съвет на Словашката република за учредяването на Словашкия национален център за правата на човека (наричан по-долу „центърът“), с измененията. По-специално съгласно член 1, алинея 2 от закона центърът:

- наблюдава и оценява спазването на правата на човека и съблюдаването на принципа за равно третиране съгласно специалното законодателство,
- събира и при поискване предоставя информация във връзка с прояви на расизъм, ксенофобия и антисемитизъм в Словашката република,
- провежда разследвания и проучвания относно предоставянето на информация в областта на правата на човека и събира и разпространява информация в тази област,
- организира обучителни дейности и участва в информационни кампании за повишаване на търпимостта в обществото,
- осигурява правна помощ на жертвите на дискриминация и прояви на нетърпимост,
- по искане на физически или юридически лица или по собствена инициатива издава експертни становища по въпроси, свързани със съблюдаването на принципа за равно третиране съгласно специалното законодателство,
- провежда независими проучвания относно дискриминацията,
- изготвя и публикува доклади и препоръки по въпросите на дискриминацията,
- предлага библиотечни услуги,
- предлага услуги в областта на правата на човека.

Центърът предоставя правни консултации по въпроси, свързани с дискриминацията, прояви на нетърпимост и нарушаването на принципа за равно третиране, на всички лица, пребиваващи в Словашката република. Освен това той разполага със законови правомощия при поискване да представлява страни в производства, свързани с нарушаването на принципа за равно третиране. Всяка година центърът публикува доклад за спазването на правата на човека в Словашката република.

Правомоция

- предоставяне на правна помощ на жертвите на дискриминация и нетърпимост,
- процесуално представителство в производства, свързани с нарушаването на принципа за равно третиране,
- право да изисква от съдилищата, прокуратурата или други държавни органи, органи на местно самоуправление, професионални сдружения и други институции да предоставят на центъра информация за спазването на правата на човека в определен срок.

Предоставяна помощ

Всяко физическо или юридическо лице, което счита, че е дискриминирано чрез действие или бездействие от страна на някоя от горепосочените институции, може да се обърне към центъра. При подаване на жалбата жалбоподателят следва да посочи цялата необходима информация и да представи всички съотноситими документи.

Сътрудничество

Центърът може също да изиска информация за спазването на правата на човека от неправителствени организации, които извършват дейност в сферата на правата на човека и основните свободи, включително правата на детето, и може да се споразумее с тях относно метода и обхвата за предоставянето на такава информация.

Процедура за подаване на жалба

Граждани могат да подават жалби:

- **писмено** (чрез формуляр и с изпращане на документи по пощата, факса или електронната поща),
- **лично**.

Омбудсман

Омбудсман

Nevädzova 5

821 01 Bratislava

SLOVAKIA

Тел.: +421 2 48287401

+421 2 43634906

Факс: +421 2 48287203

Електронен адрес: sekretariat@vop.gov.sk

Уебсайт: <http://www.vop.gov.sk/>

По силата на член 151а, алинея 1 от Конституцията на Словашката република **„общественият правозащитник е независим орган на Словашката република**, който в законоустановените рамки **защитава основните права и свободи** на физическите и юридическите лица в производства пред административни и други публични органи, ако техните действия, решения или бездействие противоречат на закона. В предвидените от закона случаи ролята на обществения правозащитник може да се изразява в търсене на отговорност на лица, работещи в административни органи, ако те са нарушили основни права или свободи на физически или юридически лица. Всички публични органи трябва да оказват необходимото съдействие на обществения правозащитник.“

Към обществения правозащитник **може да се обърне всяко лице**, което счита, че е налице нарушение на основни права и свободи в резултат на действие, решение или бездействие на публичен орган по начин, противоречащ на закона или на принципите на демократичната и правовата държава. Основните права и свободи, в чиято защита участва общественият правозащитник, са посочени в дял 2 от Конституцията на Словашката република (т.е. основни права и свободи на човека в членове 14—25, политически права в членове 26—32, права на националните малцинства и етнически групи в членове 33—34, икономически, социални и културни права в членове 35—43, правото на защита на околната среда и културното наследство в членове 44—45, правото на съдебна и друга правна защита в членове 46—50 и правото на убежище за чуждестранни граждани, преследвани заради упражняване на политически права и свободи), както и в международните договори за правата на човека и основните свободи.

Общественият правозащитник **предприема действия въз основа на подадена жалба** от физическо или юридическо лице или по собствена инициатива. Общественият правозащитник не може да се намесва в процеса на вземане на решения на съдилищата, не участва в съдебните производства, не може да подава молба за започване на съдебно производство, не

получава копие от съдебните решения и няма право да упражнява средствата за правна защита. Общественият правозащитник няма правомощия да решава спорове между физически лица.

Всяко лице има право да се обърне към обществения правозащитник:

- писмено (по пощата, факса, електронната поща или чрез електронния формуляр) до Службата на обществения правозащитник
- лично (чрез протоколиране на устна жалба):
- в седалището на обществения правозащитник — всеки работен ден от 8 до 16 ч., без да е необходимо записването на час за среща,
- в регионалните представителства в цяла Словакия — в работни дни. За регионалните представителства е необходимо предварително записване на час за среща, като се използва един от номерата за връзка.

Жалбоподателят трябва ясно да посочи съответния проблем, публичния орган, срещу когото се подава жалбата, както и предмета на жалбата.

С оглед по-бързото разглеждане на жалбата е препоръчително към нея да се приложат копия на всички документи, с които разполага подателят в подкрепа на твърденията си. Ако жалбата не се отнася до лицето, което я подава, трябва да се представи писмено съгласие на засегнатата страна за подаване на жалбата или писмено пълномощно за тази цел.

Ако лицето, подаващо жалбата, не посочи своето собствено и фамилно име и адрес (в случай на юридическо лице — наименование и адрес на управление) в жалбата, подадена до обществения правозащитник, жалбата се квалифицира като анонимна и общественият правозащитник няма задължение да я разгледа. Подателят на жалбата може да поиска от обществения правозащитник самоличността му да не бъде разкривана. В такива случаи общественият правозащитник ще си служи единствено с копие от жалбата, в което не са посочени никакви лични данни. Ако подателят на жалбата е поискал самоличността му да не бъде разкривана, но естеството на жалбата е такова, че тя не може да бъде разгледана, освен ако се включат поне част от личните данни, лицето трябва да бъде информирано за това незабавно.

Въпросното лице трябва също така да бъде предупредено, че разглеждането на жалбата ще продължи само ако в определен срок то предостави писменото си съгласие за включване на необходимата лична информация.

Общественият правозащитник разглежда жалбата.

Ако общественият правозащитник установи, че от гледна точка на нейното съдържание жалбата представлява средство за правна защита съгласно законодателството относно производствата по административни или съдебни дела, жалба или средство за правна защита пред административен съд или конституционна жалба, той незабавно ще уведоми за това подателя на жалбата и ще даде указания за това какво следва да се предприеме.

Ако общественият правозащитник научи за обстоятелства, сочещи, че дадено лице е задържано незаконно в място за задържане, лишаване от свобода, дисциплинарно наказание за войници, превантивно въздействие, превантивно обучение, изправително въздействие, изправително обучение или в арестантска килия в полицейско управление, той незабавно уведомява за това прокуратурата под формата на жалба, с която призовава да се предприемат действия съгласно специалното законодателство, и уведомява администрацията на съответното място, както и въпросното лице.

Ако жалбата е свързана с разследване на окончателно решение на публичен орган или ако общественият правозащитник стигне до заключението, че решението на публичен орган противоречи на закона или на друга общозадължителна правна разпоредба, той може да отнесе въпроса до съответната прокуратура с цел предприемане на необходимите действия или да предприеме друга мярка, като надлежно уведоми подателя на жалбата. Той може да направи същото и в случай на жалба, съдържаща предложения за мерки, които попадат в сферата на правомощията на прокуратурата. Прокуратурата трябва да уведоми обществения правозащитник в законоустановения срок за мярката, която е предприела с цел отстраняване на правонарушението.

Общественият правозащитник ще отхвърли жалбата, ако:

- а) предметът на жалбата не попада в сферата на неговите правомощия,
- б) предметът на жалбата е обект на съдебно разглеждане и производството не може да бъде отложено или ако съдът вече е взел решение по случая,
- в) предметът на жалбата вече се разглежда или е бил разгледан от прокуратурата,

- г) по отношение на предмета на жалбата са предприети действия или се взема решение от страна на компетентен публичен орган, които не са от компетентността на обществения правозащитник; или по отношение на предмета на жалбата вече е взето решение от публичен орган, което не е от компетентността на обществения правозащитник,
- д) жалбоподателят оттегли жалбата или посочи, че не настоява за по-нататъшно разследване, или
- е) данните, изисквани съгласно член 13, алинея 4, не са предоставени или посочени в законоустановения срок.

Общественият правозащитник може да отхвърли жалбата, ако:

- а) жалбата не засяга нейния подател, освен ако подателят не е представил писменото съгласие на засегнатата страна за подаване на жалбата или писмено пълномощно за тази цел,
- б) към датата на подаване на жалбата са изминали повече от три години от мярката или събитието, за което се отнася жалбата,
- в) жалбата е явно неоснователна,
- г) жалбата е анонимна,
- д) жалбата се отнася до въпрос, който общественият правозащитник вече е разгледал, и повторната жалба не съдържа нови факти.

Общественият правозащитник информира жалбоподателя, че жалбата е отхвърлена, както и за причините за това, като това не се отнася за анонимните жалби.

Ако разследването във връзка с жалбата не докаже наличието на нарушение на основни права и свободи, общественият правозащитник уведомява за това писмено жалбоподателя и публичния орган, срещу чиято процедура, решение или бездействие е подадена жалбата.

Ако разследването във връзка с жалбата докаже наличието на нарушение на основни права и свободи, общественият правозащитник съобщава резултатите от разследването, заедно с предложената мярка, на публичния орган, срещу чиято процедура, решение или бездействие е подадена жалбата.

Публичният орган е длъжен в срок от 20 дни от получаване на уведомлението да информира обществения правозащитник за своето становище относно констатациите от разследването и за предприетите мерки.

Ако общественият правозащитник не е съгласен със становището на публичния орган или ако счита, че предприетата мярка е незадоволителна, той уведомява за това по-горестоящия орган на публичния орган, срещу когото е подадена жалбата, или — при липсата на такъв орган — правителството на Словашката република.

По силата на алинея 3 по-горестоящият орган на публичния орган, срещу когото е подадена жалбата, или — при липсата на такъв орган — правителството на Словашката република, трябва да информира обществения правозащитник за предприетите по случая мерки в срок от 20 дни от получаване на уведомлението.

Ако общественият правозащитник счете, че предприетите мерки са незадоволителни, той уведомява за това Националния съвет на Словашката република или оправомощен от него орган.

Общественият правозащитник изпраща писмено уведомление за резултатите от разследването и за предприетите мерки до жалбоподателя и до лицето, чиито основни права и свободи са били нарушени чрез действие, решение или бездействие от страна на публични органи.

Специализирани органи по правата на човека

- **Орган по въпросите на равенството**

Словашки национален център за правата на човека

Kúčerského 5

811 05 Bratislava

SLOVAKIA

Тел.: + 421 2 20850111

+ 421 2 20850114

Факс: + 421 2 20850135

Електронен адрес: info@snspl.sk

Уебсайт: <http://www.snsip.sk/>

- **Орган по защита на данните**

В качеството си на държавен орган Службата за защита на личните данни на Словашката република (наричана по-долу „Службата“) изпълнява роля във връзка със защитата на основните права и свободи на лицата при обработката на техните лични данни. Тя изпълнява своите функции и задължения независимо и в съответствие със закона. Нейните функции са предимно следните:

- постоянно наблюдава състоянието на защитата на личните данни, на регистрирането на информационни системи и на поддържането на записи относно информационните системи,
- изготвя препоръки за операторите относно мерките за гарантиране на защитата на личните данни в информационните системи; за целта Службата издава препоръки към операторите в рамките на своята компетентност,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения дали обработваните лични данни отговарят на целта на тази обработка от гледна точка на техния обем и съдържание и на начина, по който се обработват и използват, както и дали са съвместими с посочената цел на обработка или са неактуални или не съответстват на целта,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения относно трансграничен поток от лични данни,
- издава обвързващо становище, когато съществуват съмнения относно регистрацията на дадена информационна система,
- разследва уведомления, подадени съгласно член 45, или предприема действия въз основа на подадена жалба или по собствена инициатива съгласно член 44а и разпорежда корективни мерки с оглед отстраняване на несъответствията,
- в случай на съмнение, че предвидените в този закон задължения не се спазват, Службата може да призове оператора или посредника да даде обяснение,
- наблюдава обработката на лични данни в информационните системи,
- налага санкции, когато установи неспазване на предвидените в този закон задължения,
- уведомява правоприлагащите органи при наличие на съмнения за извършено престъпление,
- регистрира информационните системи и гарантира наличието на данни за регистрационния статус,
- участва в разработването на общозадължителни правни разпоредби в областта на защитата на личните данни,
- издава общозадължителни правни разпоредби в рамките на своята компетентност,
- издава становища по законопроекта и проекти на други общозадължителни законодателни актове във връзка с обработката на лични данни,
- най-малко веднъж на две години представя на Словашкия национален съвет доклад за състоянието на защитата на личните данни.

Други

Център за правна помощ

Námestie slobody 12

P.O. BOX 18

810 05 Bratislava 15

Тел: +421 2 49683521

+421 2 49683522

Факс: +421 2 49683520

Електронен адрес: info@legalaid.sk

Уебсайт: <http://www.centrumpravnejpomoci.sk/legal-aid>

Центърът за правна помощ функционира в Словашката република от 1 януари 2006 г. насам. Той е учреден като организация, финансирана от държавния бюджет, със седалище в Братислава съгласно Закон № 327/2005 относно осигуряването на правна помощ на крайно нуждаещи се лица. Центърът има офиси или клонове в почти всички областни

градове на Словашката република с изключение на Нитра и Търнава (т.е. в Братислава, Банска Бистрица, Жилина, Кошице и Прешов), както и в други словашки общини (Липтовски Микулаш, Твърдошин, Хумене, Хлоховец, Римавска Сбота, Нове Замку и Свидник).

Центърът гарантира предоставянето на правна помощ на лица, които, поради това че са крайно нуждаещи се, не могат да се ползват от правни услуги за надлежното отстояване и защитаване на правата си. Центърът осигурява правна помощ по гражданскоправни, трудовоправни и семейноправни въпроси на всяко лице, което отговаря на законовите изисквания (спорове в рамките на Словакия). При трансгранични спорове той осигурява правна помощ по гражданскоправни, трудовоправни, семейноправни и търговскоправни въпроси съгласно този закон на всички лица, отговарящи на законовите изисквания и с местожителство или обичайно местопребиваване на територията на държава — членка на ЕС.

По отношение на лица, отправили молба за правна помощ в случаи, когато съществува елемент на дискриминация, Центърът за правна помощ (наричан по-долу „Центърът“) дублира функциите си със Словашкия национален център за правата на човека, с който си сътрудничи по въпроси, касаещи такива лица. Юристите от центъра се сблъскват с проблемите на дискриминацията предимно в контекста на дискриминация на етническа основа при наемане на работа.

Всяко физическо лице **има право на правна помощ**, ако е крайно нуждаещо се, ако спорът не е очевидно неоснователен и стойността на иска превишава стойността на минималната работна заплата, с изключение на спорове, при които стойността на иска не може да бъде парично изразена. Лицето трябва да отговори на горепосочените изисквания за правна помощ през целия период на предоставяне на правната помощ. Ако доходите на лицето превишават законоустановения таван за крайно нуждаещо се лице, центърът може да предостави правна помощ, ако това е уместно от гледна точка на конкретния случай, в който се иска правна помощ.

Процедурата за искане на правна помощ (наричана по-долу „процедурата“) започва с подаването на писмена молба, придружена от документите, които доказват посочените в молбата факти. Молбата се подава на стандартен формуляр. Документите, доказващи, че молителят е крайно нуждаещо се лице, трябва да са издадени през последните три месеца. Молбата трябва да съдържа собственото и фамилното име на молителя, неговото постоянно или временно местожителство и неговия единен граждански номер. Когато бъде поканен от центъра, молителят трябва в разумен срок, определен от центъра, да предостави допълнителна информация и документи относно факти от съществено значение за оценката на иска. Срокът за това не може да бъде по-малък от десет дни. Молителят е страна по процедурата. Молбата се подава в съответния офис на центъра съобразно постоянното или временното местожителство на молителя. Молителят трябва да предостави пълна и точна информация в молбата и по време на предварителното заседание. Центърът взема решение относно молбата в срок от 30 дни след подаване на молба, съдържаща изискваните по закон данни. Този срок не може да бъде удължаван. Не се допуска обжалване на решенията. При издаване на решение за предоставяне на правна помощ центърът назначава адвокат, който да представлява отговарящото на критериите лице в съда, ако това е необходимо с оглед защитата на неговите интереси. Решението за отхвърляне на искането за получаване на правна помощ трябва, освен данните, изисквани по силата на специално законодателство, да съдържа и обяснение, че ако причините за отхвърляне на искането престанат да съществуват, молителят може отново да подаде молба по същия въпрос. Ако предоставянето на правна помощ на съответното лице е отказано с решение на центъра поради факта, че правоимащото лице не е оказало съдействие или ако правоимащото лице неоснователно е възпрепятствало процедурата, центърът може да издаде решение на тези основания, с което да отхвърли последващо искане за предоставяне на правна помощ.

Членове 17—21 от Закон № 327/2005 уреждат **предоставянето на правна помощ по трансгранични спорове, когато компетентният съд е съд в Словашката република**, а членове 22—24с от Закон № 327/2005 уреждат **предоставянето на правна помощ по трансгранични спорове, когато компетентният съд е съд в друга държава членка**.

Център за международна правна защита на деца и младежи

Špitálska 8

P.O. Box 57

814 99 Bratislava

Тел.: + 421 2 20463208

+421 2 20463248

Факс: + 421 2 20463258

Електронен адрес: cipc@cipc.gov.sk

Уебсайт: <http://www.cipc.sk/>

Центърът за международна правна защита на деца и младежи (наричан по-долу „Центърът“) е публичен орган с компетентност на територията на Словашката република. Центърът е учреден от Министерство на труда, социалните въпроси и семейството на Словашката република на 1 февруари 1993 г. като пряко управлявана от него организация на

бюджетна издръжка за гарантиране и осигуряване на правна помощ на деца и младежи в случаи с трансграничен характер.

Компетентността на центъра е уредена в Закон № 305/2005 за социална закрила на децата и за социално попечителство, изменящ и допълващ определени нормативни актове. Центърът изпълнява функциите на орган, отговарящ за прилагането на международните споразумения и законодателните актове на Европейския съюз, а именно:

- действа като приемащ и разпределящ орган във връзка с исковете за издръжка в съответствие с международните договори,
- изпълнява ролята на централен орган във връзка с международното отвлечане на деца в съответствие с международните договори и законодателните актове на Европейския съюз,
- изпълнява ролята на централен орган във връзка с осиновяването с международен елемент в съответствие с международния договор,
- издава удостоверения в съответствие с международния договор,
- изпълнява други функции в областта на социалната закрила на деца в случаите с трансграничен характер в съответствие със специалното законодателство,
- предоставя безплатни правни консултации в областта на семейното право в случаи с трансграничен характер, по-специално във връзка с издръжката и грижата за малолетни и непълнолетни лица и в сферата на осиновяването,
- осъществява сътрудничество с получаващите и разпределящите органи на други държави — страни по тези международни договори, с централните органи на други държави — страни по тези международни договори, и с представителни офиси, централни органи на държавната администрация, банки, клонове на чуждестранни банки, органи за местно самоуправление, органи за териториално самоуправление и акредитирани органи.

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 18/03/2019

Основни права - Финландия

[Национални съдилища](#)

[Национални институции за защита на правата на човека](#)

[Омбудсман](#)

[Специализирани органи за защита на правата на човека](#)

[Други](#)

Национални съдилища

Районните съдилища разглеждат дела по наказателни, граждански и безспорни производства. Решенията на първоинстанционния съд по принцип могат да се обжалват пред съд от по-горна инстанция. Решенията на районния съд могат да се обжалват пред апелативния съд. На свой ред решенията на апелативния съд могат да се обжалват пред Върховния съд, ако Върховният съд обяви жалбата за допустима.

Административните съдилища разглеждат жалби относно решенията на публичните органи. Решения на административния съд се обжалват пред Върховния административен съд.

Към специализираните съдилища спадат Пазарният съд, Трудовоправният съд, Съдът по социално осигуряване и Висшият съд по импийчмънт.

Координатите за връзка на съдилищата могат да бъдат намерени на следните уебсайтове:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

Национални институции за защита на правата на човека

В началото на 2012 г. беше изграден самостоятелно действащ и независим Център за правата на човека към Службата на парламентарния омбудсман. Ролята на Центъра за правата на човека е да разпространява информация и да насърчава образованието, обучението, изследванията и сътрудничеството в областта на основните права и правата на човека. Центърът ще изготвя доклади за спазването на основните права и правата на човека и също така ще предприема инициативи и ще издава становища за укрепване на тези права. Освен това Центърът за правата на човека ще участва в международните усилия за насърчване на основните права и правата на човека. Центърът за правата на човека не разглежда жалби или други индивидуални случаи, които са от компетентността на висшите съдилища.

Омбудсман

Парламентарен омбудсман

Към парламентарния омбудсман можете да се обърнете, ако смятате, че публични органи или длъжностни лица са нарушили закона или не са изпълнили своите задължения. Например незаконно е да се нарушават основните права. Всеки може да подаде жалба до омбудсмана. Жалбата може да е свързана с въпрос, засягащ жалбоподателя, но е възможно да се подаде жалба и от името на друго лице или съвместно с други лица. Омбудсманът разглежда жалбата, ако съществуват основания да се смята, че даден орган е извършил незаконни действия. Разглеждането на жалбите е безплатно. Като част от разглеждането омбудсманът изслушва лицето или публичния орган, срещу когото е подадена жалбата. Освен това той изисква доклади и становища от различни органи и при необходимост може да нареди на инспектори от неговата служба да проведат разследвания. Разглеждането на жалбите е безплатно.

Най-строгата сред мерките, с които разполага омбудсманът, е наказателното преследване на злоупотреби. Като алтернатива на тази мярка омбудсманът може да наложи порицание на съответното длъжностно лице. В повечето случаи той издава становище дали следваната процедура е била незаконна или е включвала небрежност и напомня каква е правилната процедура. Омбудсманът може също така да направи предложение за поправка на грешката и да насочи вниманието на Държавния съвет към слабостите, които е установил в законите или подзаконните разпоредби.

Служба на парламентарния омбудсман

Адрес за посещения на място: Arkadiankatu 3, Helsinki

Пощенски адрес: 00102 Parliament

Уебсайт: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/>

Телефон: (09)*4321

Факс: (09) 432 2268

Електронен адрес: eo-a-kirjaamo@eduskunta.fi

Канцлер по правосъдието

Към канцлера по правосъдието можете да се обърнете във връзка с въпрос, пряко засягащ жалбоподателя, или във връзка с всеки друг въпрос в случаите, когато жалбоподателят смята, че публични органи, длъжностни лица или други лица или органи, изпълняващи публични функции, са действали неправомерно или са пренебрегнали своите задължения, или че член на адвокатската колегия е пренебрегнал своите задължения. Освен това всеки, който смята, че е било нарушено някое от основните права или правата на човека, гарантирани от Конституцията, може да се обърне към канцлера по правосъдието. Служители, притежаващи съответното юридическо образование, обработват жалбите и при необходимост изискват допълнителни документи. Обикновено на жалбоподателя се дава възможност да подаде отговор до ответника. След това жалбоподателят получава писмено решение по пощата. Услугите на Службата на канцлера по правосъдието са безплатни за жалбоподателя.

Ако бъде установено наличието на незаконна или неправомерна процедура, канцлерът по правосъдието може да наложи порицание на длъжностното лице или инструкции за правилно прилагане на процедурата в бъдеще. В по-сериозни случаи той може да разпоредби да бъдат повдигнати обвинения срещу длъжностното лице. Ако счете за необходимо, канцлерът по правосъдието има право да предложи промени на разпоредби или инструкции, отменяне на съдебно решение или прилагането на други извънредни способности за обжалване. Разследване, проведено от канцлера по правосъдието, може само по себе си да доведе до това публичният орган или длъжностното лице да поправи своята грешка.

Служба на канцлера по правосъдието

Адрес за посещения на място: Snellmaninkatu 1, HELSINKI
Пощенски адрес: P O Box 20, 00023 GOVERNMENT

Уебсайт: <https://www.okv.fi/fi/>

Телефон: (09) 16001

Факс: (09) 160 23975

Деловодство: (09) 160 23950

Електронен адрес: kirjaamo@okv.fi

Телефон за справки: (09) 160 23955

Електронен адрес: tiedotus@okv.fi

Специализирани органи за защита на правата на човека

Омбудсман по правата на детето

Законът предвижда следните задължения за омбудсмана по правата на детето:

- наблюдение на благосъстоянието на децата и младежите и на упражняването на техните права,
- оказване на влияние върху лицата, вземащи решения, от гледна точка интересите на децата,
- поддържане на контакти с деца и младежи и предаване на получената от тях информация на лицата, вземащи решения,
- предаване на информация, касаеща децата, на специалисти, работещи с деца, публични органи и обществеността,
- изграждане на сътрудничество между лицата, отговарящи за политиката за децата,
- подпомагане прилагането на Конвенцията на ООН за правата на детето.

Служба на омбудсмана по правата на детето

Vaasankatu 2
40100 Jyväskylä

Електронен адрес: lapsiasiavaltuutettu@stm.fi

Факс: (014) 337 4248

Уебсайт: <http://www.lapsiasia.fi/>

Орган по въпросите на равенството

Омбудсман по въпросите на равенството

Омбудсманът по въпросите на равенството отговаря за: надзор за спазване на Закона за равенството между жените и мъжете, и по-специално на забраната на дискриминацията и дискриминационните обяви за работа; подпомагане на постигането на целта на този закон чрез инициативи, консултации и насоки; предоставяне на информация за Закона за равенството и за неговото прилагане; и осъществяване на мониторинг на равенството между жените и мъжете в различни обществени сектори. Освен това омбудсманът по въпросите на равенството следи за прилагането на защитата на половите малцинства от дискриминация.

Служба на омбудсмана по въпросите на равенството

Пощенски адрес: PO Box 33, FIN-00023 Government
Адрес за посещения на място: Meritullinkatu 1, 00170 Helsinki

Телефонна линия за консултации: (09) 1607 3248 (от понеделник до четвъртък — от 9 ч. до 11 ч. и от 13 ч. до 15 ч., петък от 9 ч. до 12 ч.)

Деловодство: Тел.: (09) 1607 4427

Електронен адрес: tasa-arvo@stm.fi

Факс: (09) 1607 4582

Уебсайт: <https://www.tasa-arvo.fi>

Омбудсман по въпросите на малцинствата

Основната задача на омбудсмана по въпросите на малцинствата е да подобрява положението, равенството и правната защита на етническите малцинства и на чужденците и да насърчава добрите етнически взаимоотношения във Финландия.

Омбудсманът също така изпълнява роля на национален докладчик относно трафика на хора. Към омбудсмана по въпросите на малцинствата можете да се обърнете, ако например станете жертва или свидетел на етническа дискриминация.

В случаи на дискриминация омбудсманът по въпросите на малцинствата може:

- да предложи насоки и консултации, да направи препоръки или да предприеме инициативи за прекратяване на дискриминацията или за предотвратяване на повторна дискриминация,
- да предприеме мерки за помиряване на засегнатите страни,
- да изиска от заподозрения в дискриминация орган или предприемач да предостави обяснения,
- да наложи глоба, ако заподозреният в дискриминация орган или лице не предостави поисканите разяснения,
- да отнесе или да съдейства на клиента да отнесе случая до Националния трибунал на Финландия по въпросите на дискриминацията.

Служба на омбудсмана по въпросите на малцинствата

Адрес за посещения на място: Mikonkatu 25, Helsinki

Пощенски адрес: PO Box 26, 00023 GOVERNMENT

Телефон за обслужване на клиенти: 071 878 8666, през работни дни от 10 ч. до 12 ч.

Телефонна централа: 071 878 0171

Електронен адрес: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Уебсайт: [✉ https://www.syrjinta.fi/](https://www.syrjinta.fi/)

Орган по защита на данните

Омбудсман по защита на данните

Омбудсманът по защита на данните отговаря за разглеждане и решаване на случаи, свързани с използването на лични данни и кредитна информация съгласно разпоредбите на Закона за личните данни и на Закона за кредитната информация, и за осъществяване на други задължения, предвидени в тези закони. Омбудсманът по защита на данните също така отговаря за проследяване на общото развитие на нещата при използването на личните данни и кредитната информация и за осъществяване на намеса, ако е необходимо. Освен това омбудсманът по защита на данните информира обществеността за въпроси, свързани с личните данни и с кредитната информация, и участва в международно сътрудничество по отношение на използването на лични данни. (Закон за Съвета по защита на данните и за омбудсмана по защита на данните 27.5.1994/389).

Когато становищата на омбудсмана по защита на данните съдържат насоки и консултации относно обработката на лични данни, те не представляват решения със задължителен характер. Органът, който взема решенията в такива случаи, е Съветът по защита на данните, към който омбудсманът може да отнася случаи, когато даден администратор на данни не изпълнява инструкциите на омбудсмана. Омбудсманът може също така да разпорежи повдигане на обвинения по даден случай.

Освен това омбудсманът по защита на данните взема решения относно упражняването на правата на субектите на данни. До голяма степен спазването на Закона за личните данни е гарантирано от възможността лицата да проверяват какви данни за тях са събрани и се съхраняват и при необходимост да отправят до омбудсмана молба за разследване на евентуални нарушения. По този начин субектът на данни може също така да провери дали регистрираните данни са верни. Що се отнася до упражняването на правото на проверка и коригиране на личните данни, решенията на омбудсмана имат задължителен характер и подлежат на обжалване.

Служба на омбудсмана по защита на данните

Пощенски адрес: PO Box 315, 00181 Helsinki

Адрес за посещения на място: Albertinkatu 25A, 3rd floor

Уебсайт: [✉ http://www.tietosuoja.fi/fi/](http://www.tietosuoja.fi/fi/)

Телефон: 010 36 66700

Факс: 010 36 66735

Електронен адрес: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Други

Правна помощ

Целта на правната помощ е да предостави на лицата възможност да получат правно съдействие изцяло или отчасти за сметка на държавата. Правната помощ обхваща всички правни материи. Въпреки това обикновено не се предоставя правна помощ, ако молителят има застраховка „Правни разноски“, която покрива разходите по въпросния случай. При определени обстоятелства в рамките на наказателни производства обвиняемият има право на служебен защитник за сметка на държавата, независимо от финансовото му състояние. Жертвите на тежки престъпления с насилие или на сексуални престъпления могат да получат адвокат за сметка на държавата, независимо от своите доходи. Правна помощ не се предоставя на дружества или корпорации. Що се отнася до въпроси, за които трябва да се получи решение от орган на друга държава, правната помощ покрива разходите за правни консултации.

В случай на съдебни производства правната помощ се предоставя от служебни защитници, адвокати и други правни специалисти; по други въпроси правната помощ се предоставя от служебни защитници към държавни служби за правна помощ. Тези служби обикновено се намират в общините, в които са районните съдилища. Координатите за връзка на държавните служби за правна помощ могат да бъдат намерени на <https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html>.

Център за консултиране на бежанци

Центърът за консултиране на бежанци е неправителствена организация, която предоставя правна помощ и консултации на лица, търсещи убежище, бежанци и други чужденци във Финландия. Центърът също така работи за подобряване на положението на лицата, търсещи убежище, бежанците и други имигранти във Финландия и прилага политиката на Европейския съюз в областта на убежището и бежанците.

Уебсайт: <http://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 16/05/2018

Основни права - Швеция

Основните закони и Конституцията

Правата и свободите на хората в Швеция са защитени главно от три основни закона: Конституцията (*regeringsformen*), Законът за свободата на печата (*tryckfrihetsförordningen*) и Законът за правото на свободно изразяване (*yttrandefrihetsgrundlagen*). Конституцията гласи, че административните правомощия трябва да се упражняват при зачитане на равенството на всички хора и свободата и достойнството на индивида.

Независимост на съдебната власт и съдебен контрол

Независимостта на съдебната власт е гарантирана от Конституцията. Съдилищата изпълняват ключова роля в защитата на правата на физическите лица. Средствата за правна защита, налични в правната система на Швеция, са предназначени да защитават основните права. Обикновено решенията по съдебни производства се произнасят от обикновени съдилища и общи административни съдилища, а в някои случаи и от административни органи. Кой съд ще гледа дело, свързано с основните права, ще зависи от различни фактори, като например кое право е било нарушено, и контекста, в който е настъпило нарушението. Кой съд ще разглежда делото може също така да зависи от това дали правото е било нарушено от частен или публичен орган.

Натиснете [тук](#) за повече информация относно правната система на Швеция.

Помощ или информация от органите

В Швеция има редица органи, натоварени със задачата да спомогат по различни начини за гарантиране на зачитането на основните права. Тези органи изпълняват различни задачи. Някои от тях например просто предоставят информация за правата в техния район, докато други могат да предлагат правна помощ в конкретен случай.

Можете да потърсите органи, като използвате [интерактивния инструмент за основни права](#).

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 18/05/2018

Основни права - Англия и Уелс

Национални съдилища

Съдебната служба на Нейно величество (Her Majesty's Courts & Tribunals Service)

Съдебната служба на Нейно величество носи отговорност за администрацията на наказателните, гражданските и семейноправните съдилища и трибунали в Англия и Уелс и трибуналите с обща компетентност в Шотландия и Северна Ирландия. Тя осигурява справедлива, ефикасна и ефективна съдебна система, предоставяна от независима съдебна власт.

Съдебната служба на Нейно величество цели да гарантира навременен достъп до правосъдие за всички граждани в зависимост от специфичните им нужди, било то като жертви или свидетели на престъпления, лица, обвинени в престъпления, изпаднали в дълг потребители, деца, изложени на риск от вреди, предприятия в търговски спорове или физически лица, които се опитват да упражнят своите права за заетост или да възразят срещу решенията на органите на правителството.

За информация как да се свържете със съдилищата: [📄 Съдебни контакти](#)

За информация как да се свържете със съдилищата: [📄 Съдебни контакти](#)

Допълнителна информация

Граждански производства

1. В Англия и Уелс гражданските производства се завеждат от ощетеното лице, което се нарича „ищец“. Не се изисква предварителна проверка дали искът е основателен. Гражданското производство пред Висшия съд (High Court) и окръжния съд (County Court) обикновено започва с издаването на документ, който се нарича „искова молба“ (claim form). В ранния етап на гражданското производство се извършва най-вече обмен на официални декларации по делото от съответните страни.
2. Обикновено гражданските производства могат да се прекратят или приключат чрез компромис във всеки един момент. Производствата пред съда обикновено се гледат от съдия без съдебни заседатели. При все това, ако съдът е съгласен делото може да се гледа от съдебни заседатели, когато става въпрос за дела за измама, клевета, злословие, злонамерено съдебно преследване и незаконно задържане. Съдебните заседатели установяват фактическите съображения и се произнасят за обезщетението, което следва да бъде изплатено на пострадалата страна. Решенията обичайно следва да бъдат единодушни, но ако съдебните заседатели не могат да постигнат съгласие, могат да се приемат и решения на мнозинството.
3. Съществуват редица процедури за принудително изпълнение, ако една от страните откаже да се съобрази с решение или заповед на съда. Когато решението е свързано с определена парична сума, най-често използваният метод за принудително изпълнение е чрез конфискуване на стоки на длъжника или заповед за запор върху доходите. Ако решението е под формата на съдебна забрана, неспазването ѝ може да доведе до задържане за обида на съда. Обикновено съдът нарежда на загубилата делото страна да заплати разходите за делото, но при искове с малък материален интерес от страните обикновено се очаква сами да поемат своите разходи, макар че обикновено могат да възстановят съдебните си разноски от загубилата страна. Идеята е, че процедурите за искове с малък материален интерес са проектирани така, че страните да могат да уредят въпроса, без да прибегват до услугите на адвокати.

Правна помощ

1. И в трите юрисдикции на Обединеното кралство е въведена цялостна система, съгласно която нуждаещо се от правна консултация или представител в съда лице може да получи финансова помощ с държавни средства. Тези

схеми се наричат „предоставяне на правна помощ“ и са основни за упражняването на законните права на всяко лице. Правната помощ е насочена към хората с ниски и скромни доходи и може да се предостави изцяло с държавни средства или да бъде обвързана с финансово участие на съответното лице. Ако бъде предоставена правна помощ, делото се провежда по обичайния начин с изключение на това, че лицето не дава пари на своя адвокат: всички плащания се извършват през фонда за правна помощ. Министерската отговорност за правната помощ в Англия и Уелс се носи от лорд-канцлера.

2. В Англия и Уелс Комисията за правна помощ предоставя правна помощ (за граждански и наказателни производства).
3. Правната помощ се предоставя от мрежа от организации, с които е сключен договор за предоставяне на правни услуги по граждански производства. Правилата, свързани с осигуряването на правна помощ по граждански производства, са описани принципно в Закона за правната помощ, осъждането и наказанията на престъпници от 2012 г. и подзаконовите актове и насоки, предвидени и създадени съгласно закона. Финансова помощ може да се предостави само ако делото на съответното лице попада в обхвата на схемата и изпълнява тестовете за финансови средства и основателност. В допълнение към предоставянето на правна помощ лице в лице, Комисията за правна помощ поддържа и телефонна линия за безплатни, поверителни и независими правни консултации. От април 2013 г., с някои несъществени ограничения, клиентите, търсещи помощ по въпроси, свързани с погасяването на дългове, образованието за хора със специални нужди и дискриминацията трябва да подадат своята молба за правна помощ посредством централна телефонна линия за помощ. Помощта се предоставя по телефона, освен ако не се установи, че това не е подходящо за даден клиент.
4. Правна помощ в наказателни производства се предоставя на лица, които са обект на разследване или са обвинени в извършване на престъпление. Допустимостта за правна помощ при наказателни производства се определя от Комисията за правна помощ. В съда на магистратите подсъдимият отговаря на условията само ако премине през тест за финансови средства и тест, свързан с „интересите на правосъдието“. В Кралския съд подсъдимите лица автоматично отговарят на условията на теста, свързан с „интересите на правосъдието“. Макар че всички подсъдими лица отговарят на критериите за правна помощ, те се подлагат на тест за финансови средства и от тях може да бъде поискано да покрият известна част от разходите по делото от свои доходи и/или капитал. Подсъдимите лица, които са покрили част от разходите и след това са били оправдани, ще получат тази сума обратно с лихва.
5. Ако дадено лице счита, че неговите права съгласно Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи са нарушени и възнамерява да представи своя случай пред Европейския съд по правата на човека, за него съществуват редица достъпни схеми за предоставяне на правна помощ и съдействие. Съгласно схемата за правна помощ на лицето може да бъде оказано съдействие от опитен юрист или юрисконсулт в предварителните етапи на иска. Ако Европейският съд по правата на човека в Страсбург обяви дадена молба за допустима, подалото я лице може да получи финансова помощ директно от Страсбург. Допустимостта се определя въз основа на това дали кандидатът отговаря на критериите за правна помощ от своята държава.
6. В редица градски райони съществуват правни центрове за правни консултации и представителство в съда, чиито услуги могат да бъдат безплатни в зависимост от финансовите средства на съответното лице. В правните центрове, които се финансират от различни източници, често и от местните органи на властта, обикновено работят адвокати на платена служба на пълно работно време; но в много центрове има и общински служители. По-голямата част от тяхното време е посветена на проблеми, свързани с жилищно настаняване, заетост, социална сигурност и имиграция. Безплатни консултации се предлагат и от бюрата за обслужване на граждани, центрове за потребители и за консултации във връзка с жилищно настаняване, както и от специализирани консултантски центрове на различни доброволчески организации. Правният център за бежанци и консултантската служба по имиграционни въпроси, които се финансират от държавата, предлагат безплатни консултации и съдействие на търсещи убежище лица, а консултантската служба по имиграционни въпроси също така осигурява безплатни консултации и съдействие на лица с право на обжалване в качеството им на имигранти.

Жертви на престъпления

1. Кодексът за жертвите на престъпления посочва информацията, подкрепата и услугите, които жертвите на престъпления могат да очакват да получат от органите на наказателно правосъдие на Англия и Уелс във всеки един етап от производството. Кодексът е написан на разбираем английски и групата, към която е насочен са жертвите на престъпления. Освен това в кодекса се съдържа информация за жертвите как да подадат оплакване, ако не получат това, на което имат право. С въвеждането на Хартата за свидетелите (Witness Charter) бе осигурен подобен, но незадължителен набор от стандарти за обслужване на свидетелите. В Северна Ирландия е публикуван отделен кодекс на практиките по отношение на жертвите, в който се определят стандартите за отношението и облекченията, които жертвите трябва да получат по време на техните контакти с органите за наказателно правосъдие на Северна Ирландия и информация как да подадат оплакване. Този Кодекс ще бъде заменен със задължителна нова Харта за

жертвите, уредена със закон. Всички предполагаеми жертви на престъпления получават листовка „Жертви на престъпления“ с практически съвети какво да правят, ако са пострадали от престъпление. Листовката съдържа ясно обяснение на полицейските и съдебните процеси, как да се кандидатства за обезщетение и каква допълнителна помощ може да се получи.

2. В Англия и Уелс, жертвите имат право също така да получават помощ, доколкото е възможно, да се справят и възстановят от последиците от престъплението. Жертвите ще бъде отнесен към тези услуги от полицията или могат да се обърнат. По-голямата част от жертвите са поръчани услуги за подкрепа на местно равнище от Полиция и престъпност комисари и финансирани от правителството.
3. Ако Кралската прокурорска служба откаже да заведе дело, жертвите могат сами да заведат дело в Англия и Уелс, но на практика това се случва рядко. Жертвите могат също да подават искове за обезщетения в гражданските съдилища. Съдебната процедура е опростена, така че лица без юридически знания могат да внасят искове с малък материален интерес във връзка със загуби или щети.
4. Ако обвиняемият бъде намерен за виновен, съдът може да му нареди да плати обезщетение на жертвата за травма, загуба или щети в резултат на престъплението. В Англия и Уелс съдилищата са длъжни да обмислят евентуално обезщетение при всяко уместно производство и да съобщят причините, ако не бъде присъдено обезщетение. Когато съдът счете, че би било уместно да се наложи глоба и обезщетение, но нарушителят не разполага с достатъчно средства да заплати и двете, следва да се даде приоритет на обезщетението. Освен това обезщетението има приоритет пред допълнителната глоба, която се понася от нарушителя (victim surcharge), ако средствата му да заплати са недостатъчни.
5. Жертвите, които са пострадали в резултат на престъпление в Англия, Уелс или Шотландия, и които отговарят на условията за пребиваване, гражданство и други, могат да подадат молба за обезщетение от държавата съгласно схемата за обезщетяване на травми от престъпления. Обезщетението се базира на определена схема и плащанията варират от 1000 до 500 000 GBP за най-сериозно пострадалите жертви.
6. В Северна Ирландия съществуват отделни разпоредби, съгласно които обезщетението в някои случаи може да бъде изплатено с държавни средства, ако става въпрос за травми от престъпления и умишлени имуществени вреди, включително свързаната с това загуба на доходи.

Национални институции за защита на правата на човека

Комисия за равенство и права на човека (КРПЧ)

Тази организация с офиси в Лондон, Манчестър, Глазгоу и Кардиф има законови правомощия да подпомага и следи упражняването на правата на човека; и също така да защитава, поддържа и подпомага равенство в деветте „защитени“ категории — възраст, увреждания, пол, раса, религия и убеждения, бременност и майчинство, брак и регистрирано партньорство, сексуална ориентация и смяна на пола.

Обикновено комисията не се занимава с индивидуални правни случаи, освен когато са от стратегическо значение, например за изясняване на съдържанието на закона, макар че може да даде насоки къде може да получите помощ при конкретните обстоятелства.

КРПЧ бе основана на 1 октомври 2007 г. Нейният мандат е да се бори за равенство и права на човека за всички, да работи за елиминиране на дискриминацията, намаляване на неравенството, защита на правата на човека и изграждане на добри отношения между общностите, гарантиране, че всички хора получават справедлив шанс да са част от обществото. Географската ѝ компетентност обхваща Англия, Уелс и Шотландия, но по отношение на правата на човека, Шотландия има своя комисия по правата на човека — Шотландската комисия по правата на човека. КРПЧ обединява дейностите на предишните три комисии за равенство във Великобритания (за равенство между расите, равенство между половете и права на лицата с увреждания) и също така се занимава с нови елементи от законодателството в областта на дискриминацията (възраст, сексуална ориентация и религия или убеждения), както и права на човека. Тя разполага с правомощия да прилага законодателството в областта на равенството и има мандат да насърчава спазването на закона за правата на човека.

 [Равенство и права на човека](#)

 [Как да получите помощ и съвети](#)

 [Служба за подкрепа и консултации по въпросите на равенството \(Equality Advisory and Support Service \(EASS\)\)](#)

Безплатен телефонен номер + 44 808 800 0082

Телефон за изпращане на смс: + 44 808 800 0084

Адрес, на който може да изпратите безплатно писмо: FREEPOST EASS HELPLINE FPN6521

Омбудсман

Служба на омбудсмана по парламентарни и здравни въпроси

Тази служба служи на обществеността чрез провеждане на независими разследвания на жалби, в които се посочва неправомерно или несправедливо действие или лошо обслужване от страна на министерство, друг публичен орган в Обединеното кралство или националната здравна служба в Англия.

📧 Служба на омбудсмана по парламентарни и здравни въпроси

Открита телефонна линия + 44 345 015 4033, от 8.30 ч. (GMT) до 17.30 ч. (GMT) от понеделник до петък

Специализирани органи за защита на правата на човека

Омбудсман за правата на детето

1. Комисар по правата на детето в Англия

Ан Лонгфийлд е комисар по правата на детето в Англия. Комисарят и нейният екип следят отговорните лица да изслушват възгледите на децата и младите хора.

Ролята на комисаря по правата на детето е описана в [Закона за детето от 2004 г.](#) и целта му е да насърчава и разпространява мненията на децата и младите хора до 18 години (до 21 години за младите хора, нуждаещи се от грижи, или с образователни затруднения).

📧 Комисар по правата на детето в Англия

Данни за контакт:

Children's Commissioner for England
Sanctuary Buildings
20 Great Smith Street
London
SW1P 3BT

Телефон + 44 808 800 8330

2. Комисар по правата на детето в Уелс

Сали Холанд е комисарят по правата на детето в Уелс. Нейната роля е да защитава и да говори от името на децата и младите хора. Задачата ѝ е децата и младите хора да са в безопасност, както и да знаят и да могат да упражняват своите права. Тя трябва да взема предвид правата на децата и Конвенцията на ООН за правата на детето във всички свои дейности.

📧 Комисар по правата на детето в Уелс

Данни за контакт:

Children's Commissioner for Wales
Oystermouth House
Phoenix Way
Llansamlet
Swansea

Тел.: +44 1792 765600

Факс: +44 1792 765601

Общи цели:

- Спомага за по-добро разбиране на правата на детето
- Извършва преглед на адекватността и ефективността на закони, практики и служби, свързани с децата и младите хора

- Консултира правителството и уместните органи относно правата и най-добрите интереси на децата и младите хора
- Обяснява функциите на комисаря на деца, техните родители или настойници и заинтересовани страни
- Изслушва мненията на децата и младите хора по въпроси, които ги касаят
- Поддържа и доразвива ефективна организация на управление в съответствие с най-добрите практики за възможно най-ефективно, ефикасно и икономично използване на ресурсите.

Орган по защита на данните

1. Комисар по информацията

Службата на комисаря по информацията е независим орган на Обединеното кралство, чиято цел е да поддържа правото на информираност в интерес на обществото, да насърчава откритост от страна на публичните органи и да следи за неприкосновеността на личния живот на хората.

Данни за контакт:

Information Commissioner's Office
 Wycliffe House
 Water Lane
 Wilmslow
 Cheshire SK9 5AF

Тел.: 0303 123 1113 (или 01625 545745, ако не желаете да се свързвате с номер, който започва с „03“, или +44 1625 545745, ако се обаждате държава, различна от Обединеното кралство)

 Служба на Комисаря по информацията

2. Комисар по информацията — регионална служба

Уелс

Information Commissioner's Office – Wales
 Cambrian Buildings
 Mount Stuart Square
 Cardiff CF10 5FL
 Тел.: 029 2044 8044
 Факс: 029 2044 8045
 Ел. поща: wales@ico.gsi.gov.uk

Други

1. УЕБСАЙТ - GOV.UK

Официалният уебсайт на правителството на Обединеното кралство за гражданите на Обединеното кралство.

Уебсайт: GOV.UK

2. Служба за помощ на гражданите (Citizens Advice Service)

Службата за помощ на гражданите помага на хората да решат правни, финансови и други свои проблеми, като осигурява безплатни, независими и поверителни консултации и се опитва да повлияе на процеса на вземане на политическите решения.

 Служба за помощ на гражданите (Citizens Advice Service)

 [Данни за контакт на Службата за помощ на гражданите](#)

3. Юридическа помощ по гражданскоправни въпроси

Юридическата помощ по гражданскоправни въпроси (Civil Legal Advice (CLA)) е безплатна и поверителна услуга в Англия и Уелс, ако изпълнявате условията за получаването на правна помощ. Можете да получите съдействие посредством правната помощ относно:

- Обжалване на решения, свързани със социалните помощи
- Задлъжнялост, ако домът ви е изложен на риск

- Специални образователни нужди
- Жилищно настаняване
- Въпроси, свързани с дискриминацията
- Помощ и съвети, ако сте жертва на домашно насилие
- Въпроси, свързани с поставянето на дете в специализирана институция за грижи

Ще ви бъдат зададени общи въпроси относно правния ви проблем и финансовото ви състояние, за да се прецени дали имате право на правна помощ. От април 2013 г., с някои несъществени ограничения, клиентите, търсещи помощ по въпроси, свързани с погасяването на дългове, образованието за хора със специални нужди и дискриминацията трябва да подадат своята молба за правна помощ посредством централна телефонна линия за помощ. Помощта се предоставя по телефона, освен ако не се установи, че това не е подходящо за даден клиент.

Данни за контакт:

Телефон: 0845 345 4345

Миником: 0845 609 6677

Понеделник до петък, от 9 ч. до 20 ч.

Събота, от 9 ч. до 12.30 ч.

 Юридическа помощ по гражданскоправни въпроси

4. Комисар по въпросите на подпомагането на жертвите

 Комисар по въпросите на подпомагането на жертвите

Ролята на комисаря по въпросите на подпомагането на жертвите е да защитава интересите на жертвите и свидетелите, да насърчава прилагането на добри практики при третирането им и да прави редовен преглед на кодекса на практиките по отношение на жертвите, в който се описва обслужването, което жертвите би следвало да получат.

По закон комисарят няма право да се намесва в конкретни случаи, но може да осигури насоки къде е най-добре да се обърнете за консултации и помощ.

5. Служба на комисаря по имиграционни въпроси

Данни за контакт:

5th Floor

Counting House

53 Tooley Street

London

SE1 2QN

Телефон: 0845 000 0046

Службата на комисаря по имиграционни въпроси (СКИВ) е независим, неведомствен публичен орган, създаден съгласно Закона относно имиграцията и убежището от 1999 г.

Ключовите отговорности на СКИВ са да:

- регулира консултантите по имиграционни въпроси
- да насърчава прилагането на добри практики чрез определяне на стандарти;
- да приема и разглежда жалби относно лица, които предоставят консултации по имиграционни въпроси;
- да образува наказателни производства срещу лица, които извършват незаконни дейности;
- да следи регулирането на лица, които предоставят консултации по имиграционни въпроси и които се регулират от една от определени професионални организации.

СКИВ не осигурява консултации по имиграционни въпроси и не препоръчва или одобрява конкретни консултанти.

СКИВ работи с широка гама от организации, включително професионални асоциации, трибунали, Агенцията за граничен контрол на Обединеното кралство и доброволчески организации.

За допълнителна информация посетете Службата на комисаря по имиграционни въпроси

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 24/07/2017

Основни права - Северна Ирландия

Национални съдилища

Национални институции за защита на правата на човека

Омбудсман

Специализирани органи за защита на правата на човека

Други

Национални съдилища

1. Съдебна служба на Нейно величество

Съдебната служба на Нейно величество носи отговорност за администрацията на наказателните, гражданските и семейноправните съдилища и трибунали в Англия и Уелс и трибуналите с обща компетентност в Шотландия и Северна Ирландия. Тя осигурява справедлива, ефикасна и ефективна съдебна система, предоставяна от независима съдебна власт.

Съдебната служба на Нейно величество цели да гарантира навременен достъп до правосъдие за всички граждани в зависимост от специфичните им нужди, било то като жертви или свидетели на престъпления, лица, обвинени в престъпления, изпаднали в дълг потребители, деца, изложени на риск от нараняване, предприятия в търговски спорове или физически лица, които се опитват да упражнят своите трудови права или да възразят срещу решенията на правителствените органи.

За информация как да се свържете със съдилищата: <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/courts/index.htm>

За информация как да се свържете с трибуналите: <http://www.justice.gov.uk/global/contacts/hmcts/tribunals/index.htm>

2. Съдебна служба на Северна Ирландия

Съдебната служба на Северна Ирландия (СССИ) е орган към Министерство на правосъдието на Северна Ирландия. Тя осигурява административна помощ на съдилищата на Северна Ирландия, т.е. апелативния съд, Висшия съд, Кралския съд, окръжните съдилища, магистратските съдилища и съдебно-медицинските съдилища. Освен това тя осигурява административна помощ на трибунали и изпълнява решения на граждански съдилища чрез Службата за изпълнение на съдебните решения;

Уебсайт: <https://www.justice-ni.gov.uk/topics/courts-and-tribunals>

Данни за контакт: <http://www.courtsni.gov.uk/en-GB/ContactDetails/>

Допълнителна информация

Граждански производства

Производствата в Северна Ирландия са подобни на тези в Англия и Уелс. Производствата, които се гледат от Висшия съд, започват с връчване на писмена заповед, а производствата, които се гледат от окръжните съдилища, започват с връчване на граждански иск или молба за искове с малък материален интерес. Те трябва да бъдат връчени на ответника, който ще има право да се защити срещу предприетите спрямо него действия. Решенията на гражданските съдилища се изпълняват чрез централизирана процедура, която се ръководи от Службата за изпълнение на съдебните решения.

Правна помощ

1. И в трите юрисдикции на Обединеното кралство е въведена цялостна система, съгласно която нуждаещо се от правна консултация или представител в съда лице може да получи финансова помощ с държавни средства. Тези

схеми се наричат „предоставяне на правна помощ“ и са основни за упражняването на законните права на всяко лице. Правната помощ е насочена към хората с ниски доходи и може да се предостави безплатно или да бъде обвързана с финансово участие на съответното лице. Ако бъде предоставена правна помощ, делото се провежда по обичайния начин с изключение на това, че лицето не дава пари на своя адвокат: всички плащания се извършват през фонда за правна помощ.

2. В Северна Ирландия осигуряването на правна помощ е задължение на Комисията за юридически услуги на Северна Ирландия. Допустимостта за правна помощ при повечето видове граждански или наказателни производства се определя чрез оценка на доходите и основателността.
3. Ако дадено лице счита, че неговите права съгласно Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи са нарушени и възнамерява да представи своя случай пред Европейския съд по правата на човека, за него съществуват редица достъпни схеми за предоставяне на правна помощ и съдействие. Съгласно схемата за правна консултация на лицето може да бъде оказано съдействие от опитен юрист или юрисконсулт в предварителните етапи на иска. Ако Европейският съд по правата на човека в Страсбург обяви дадена молба за допустима, подалото я лице може да получи финансова помощ директно от Страсбург. Допустимостта се определя въз основа на това дали кандидатът отговаря на критериите за правна помощ от своята държава.
4. В редица градски райони съществуват правни центрове за правни консултации и представителство в съда, чиито услуги могат да бъдат безплатни в зависимост от финансовите средства на съответното лице. В правните центрове, които се финансират от различни източници, често и от местните органи на властта, обикновено работят адвокати на платена служба на пълно работно време; но в много центрове има и общински служители. По-голямата част от тяхното време е посветена на проблеми, свързани с жилищно настаняване, заетост, социална сигурност и имиграция. Безплатни консултации се предлагат и от бюрата за обслужване на граждани, центрове за потребители и за консултации във връзка с жилищно настаняване, както и от специализирани консултантски центрове на различни доброволчески организации. Правният център за бежанци и консултантската служба по имиграционни въпроси, които се финансират от държавата, предлагат безплатни консултации и съдействие на търсещи убежище лица, а консултантската служба по имиграционни въпроси също така осигурява безплатни консултации и съдействие на лица с право на обжалване в качеството им на имигранти.

Жертви на престъпления

1. Ако обвиняемият бъде намерен за виновен, съдът може да му нареди да плати обезщетение на жертвата за травма, загуба или щети в резултат на престъплението. В Англия и Уелс съдилищата са длъжни да обмислят евентуално обезщетение при всяко уместно производство и да съобщят причините, ако не бъде присъдено обезщетение. Обезщетението за жертвата трябва да е с предимство пред евентуална глоба, ако съдът обмисля и двете, и изплащането на обезщетението трябва да е с предимство пред събирането на глобите.
2. Ако Кралската прокурорска служба откаже да заведе дело, жертвите могат сами да заведат дело в Англия и Уелс, но на практика това се случва рядко. Жертвите могат също да подадат искове за обезщетения в гражданските съдилища. Съдебната процедура е опростена, така че лица без юридически знания могат да внасят искове с малък материален интерес във връзка със загуби или щети.
3. Независимо от своята националност жертви, които са пострадали в резултат на тежко престъпление в Англия, Уелс или Шотландия, могат да подадат молба за обезщетение от държавата съгласно схемата за обезщетяване на травми от престъпления. Обезщетението се базира на определена схема и плащанията варират от 1000 до 500 000 GBP за най-сериозно пострадалите жертви.
4. В Северна Ирландия съществуват отделни разпоредби, съгласно които обезщетението в някои случаи може да бъде изплатено с държавни средства, ако става въпрос за травми от престъпления и умишлени имуществени вреди, включително свързаната с това загуба на доходи.
5. В Обединеното кралство има три организации, които осигуряват обща помощ на жертвите на престъпления: Организация за подпомагане на жертвите на престъпления — която обхваща Англия и Уелс — Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия и Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Северна Ирландия. Те се финансират от правителството.
6. През юни 1996 г. правителството публикува нова Харта за жертвите, която впоследствие през април 2006 г. стана задължително изискване съгласно Кодекса на практиките по отношение на жертвите. Понастоящем жертвите имат законно право на висококачествено обслужване от органите за наказателно правосъдие. Освен това в кодекса се съдържа информация за жертвите как да подадат оплакване, ако не бъдат обслужени качествено. С въвеждането на Хартата за свидетелите бе осигурен подобен, но незадължителен набор от стандарти за обслужване на свидетелите. В Северна Ирландия е публикуван отделен кодекс на практиките по отношение на жертвите, в който се

определят стандартите за обслужване на жертвите по време на техните контакти с органите за наказателно правосъдие на Северна Ирландия и информация как да подадат оплакване. Всички жертви на престъпления, за които е сигнализирано, получават листовка „Жертви на престъпления“ с практически съвети какво да правят, ако са пострадали от престъпление. Листовката съдържа прости обяснения на полицейските и съдебните процеси, как да се кандидатства за обезщетение и каква допълнителна помощ може да се получи.

Национални институции за защита на правата на човека

Комисия по правата на човека на Северна Ирландия

Комисията по правата на човека на Северна Ирландия (КПЧСИ) е национална институция за защита на правата на човека, която е акредитирана със статут „А“ от Организацията на обединените нации (ООН). КПЧСИ се финансира от правителството на Обединеното кралство, но тя е независим публичен орган, който работи при пълно спазване на Парижките принципи на ООН.

Нашата задача е да гарантираме, че правителството и другите публични органи защитават правата на човека по отношение на всяко лице в Северна Ирландия. Ние също така помагаме на хората да разберат кои са техните права и какво могат да направят, ако правата им са нарушени.

Данни за контакт:

Temple Court
39 North Street
Belfast
Northern Ireland
BT1 1NA
Тел: +44 (0)28 9024 3987
Ел. поща: information@nihrc.org
Уебсайт: <http://www.nihrc.org/>

Омбудсман

Служба на омбудсмана по парламентарни и здравни въпроси

Тази служба беше създадена от парламента с цел да помага на отделните лица и на обществото.

Нашата роля е да разследваме жалби на несправедливо третиране на лица или лица, които са получили лошо обслужване от страна на министерство и други публични организации, както и от Националната здравна служба в Англия. Нашите правомощия са определени в закона и услугите ни са безплатни за всички.

Данни за контакт:

The Parliamentary and Health Service Ombudsman
Millbank Tower
Millbank
London
SW1P 4QP
Уебсайт: <https://www.ombudsman.org.uk/>

Специализирани органи за защита на правата на човека

Омбудсман по правата на детето

Комисар по правата на детето и младежта на Северна Ирландия

Комисарят по правата на детето и младежта е неведомствен публичен орган (НПО), който беше създаден през октомври 2003 г.

Настоящият комисар е Коула Уиасома и нейната роля е да защитава и насърчава правата и висшия интерес на децата и младите хора в Северна Ирландия. Комисарят взема също така под внимание всички приложими разпоредби на Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето.

Органът е финансово обезпечен от Министерството на общините

Данни за контакт:

NICCY
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Northern Ireland BT2 7DP
Тел: 028 9031 1616
Ел. поща: [✉ info@niccy.org](mailto:info@niccy.org)
Уебсайт: [✉ http://www.niccy.org/](http://www.niccy.org/)

Комисар по проблемите на възрастните хора

Комисарят по проблемите на възрастните хора е неведомствен публичен орган (НПО), който беше създаден през ноември 2011 г. Настоящият комисар е Еди Линч и неговата роля е да защитава и насърчава интересите на възрастните хора в Северна Ирландия.

Данни за контакт:

COPNI
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Northern Ireland BT2 7DP
Тел: 028 9089 0892
Ел. поща: [✉ info@copni.org](mailto:info@copni.org)
Уебсайт: [✉ http://www.copni.org/](http://www.copni.org/)

Орган по въпросите на равенството — коригиране на ЈН

Комисия по въпросите на равенството на Северна Ирландия

Данни за контакт:

Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
Northern Ireland BT 2 7DP
Тел: 028 90 500 600
Ел. поща: [✉ information@equalityni.org](mailto:information@equalityni.org)
Уебсайт: [✉ http://www.equalityni.org/](http://www.equalityni.org/)

Комисията по въпросите на равенството на Северна Ирландия е неведомствен публичен орган, създаден в съответствие със Закона за Северна Ирландия от 1998 г. Нашите правомощия и задължения произтичат от редица закони, приети през последните десетилетия, които осигуряват защита срещу дискриминация, основана на възраст, увреждане, раса, религия и политически възгледи, пол и сексуална ориентация. Ние имаме също така отговорности, произтичащи от Закона за Северна Ирландия от 1998 г. по отношение на законоустановените задължения за равенство и добри отношения, които се прилагат спрямо публичните органи.

Финансовото обезпечение на комисията се осигурява от Изпълнителната служба.

Орган по защита на данните

1. Комисар по информацията

Службата на комисаря по информацията е независим орган на Обединеното кралство, чиято цел е да поддържа правото на информираност в интерес на обществото, да насърчава откритост от страна на публичните органи и да следи за неприкосновеността на личния живот на хората.

Данни за контакт:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow

Cheshire SK9 5AF

Тел: 0303 123 1113 (или 01625 545745, ако не желаете да се свързвате с номер, който започва с „03“, или +44 1625 545745, ако се обаждате от държава, различна от Обединеното кралство)

Уебсайт: <https://ico.org.uk/>

2. Комисар по информацията — регионална служба

Северна Ирландия

Information Commissioner's Office – Northern Ireland

3rd floor, 14 Cromac Place

Belfast,

Northern Ireland BT7 2JB

Тел: 028 9026 9380

Ел. поща: ni@ico.org.uk

Други

1. УЕБСАЙТ — Directgov

Официалният уебсайт на правителството на Обединеното кралство за гражданите на Обединеното кралство.

Уебсайт: <http://www.gov.uk/>

2. Служба за помощ на гражданите

Службата за помощ на гражданите помага на хората да решават правни, финансови и други свои проблеми, като осигурява безплатни, независими и поверителни консултации и се опитва да повлияе на създателите на политики.

Уебсайт: <http://www.citizensadvice.org.uk/>

3. Комисия за юридически услуги на Северна Ирландия

Комисията за юридически услуги на Северна Ирландия („комисията“) е неведомствен публичен орган към Министерството на правосъдието (МП), създаден съгласно Заповедта за достъп до правосъдието (Северна Ирландия) от 2003 г. През есента на 2014 г. министърът на правосъдието Дейвид Форд обяви намерението си да прехвърли отговорностите на комисията на изпълнителна агенция в рамките на министерството. Новата организация ще бъде наречена **Агенция за юридически услуги на Северна Ирландия**. С това прехвърляне няма да се промени съществено цялостното предоставяне на услугите, но ще се внесат важни подобрения в управлението и ще се подобри ефикасността.

Ролята на комисията е да ръководи предоставянето на публично финансирани юридически услуги в съответствие със законоустановените схеми за правна помощ. Ние провеждаме законоустановени тестове, с които да се определи дали дадено лице следва да получи правна помощ при граждански спорове и, ако има право на такава, заплащаме на юристите и адвокатите за предоставянето на юридически услуги. Макар че съдебната власт отговаря за предоставяне на правна помощ по наказателни дела, комисията заплаща за предоставянето на съответните юридически услуги. В допълнение към администрирането на схемата за правна помощ ние също така предоставяме помощ на Министерството на правосъдието в подкрепа на работната му програмата за реформиране на правната помощ.

Данни за контакт:

The Northern Ireland Legal Services Commission

2nd Floor,

Waterfront Plaza,

8 Laganbank Road,

Mays Meadow,

Belfast,

Northern Ireland BT1 3BN

Тел: +44 (0)28 9040 8888

Уебсайт: <http://www.nilsc.org.uk/>

Нейната мисия е да насърчава справедлив и равен достъп до правосъдие в Северна Ирландия, като предоставя юридически услуги, финансирани с държавни средства.

Нейната цел е да осигурява качествени услуги, насочени към най-нуждаещите се потребители, при които средствата се оползотворяват по икономически най-изгодния начин.

Адвокатите и другите консултанти към комисията:

- помагат на хора, които отговарят на критериите за правна помощ, да защитят своите права по граждански производства
- помагат на хора, които са обект на разследване или са обвинени в извършване на престъпление

4. Комисар по въпросите на подпомагането на жертвите

Баронеса Newlove of Warrington,
Victims' Commissioner for England & Wales
The Tower, 9th Floor,
102 Petty France,
London, SW1H 9AJ
Ел. поща: victims.commissioner@victimscommissioner.gsi.gov.uk
Уебсайт: <http://victimscommissioner.org.uk/>

Ролята на комисаря по въпросите на подпомагането на жертвите е да защитава интересите на жертвите и свидетелите, да насърчава прилагането на добри практики при третирането им и да прави редовен преглед на кодекса на практиките по отношение на жертвите, в който се описва обслужването, което жертвите би следвало да получат.

Комисарят има за цел да изслуша мненията на жертвите и свидетелите, да разбере системата за наказателно правосъдие от тяхна гледна точка и да се опита да помогне за подобряване на услугите и възможната подкрепа.

Моля, имайте предвид, че по закон комисарят няма право да се намесва в конкретни случаи. Той обаче може да осигури насоки къде е най-добре да се обърнете за помощ.

5. Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Северна Ирландия

Данни за контакт:

Central Office
Victim Support NI
Annsgate House
3rd Floor
70/74 Ann Street
Belfast
Northern Ireland BT 1 4EH
Тел: 028 9024 3133
Ел. поща: belfast@victimsupportni.org.uk

Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Северна Ирландия е благотворителна организация, която помага на хора, пострадали от престъпления. Ние осигуряваме емоционална подкрепа, информация и практическа помощ за жертви, свидетели и други лица, засегнати от престъпления.

Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Северна Ирландия е водещата благотворителна организация, която подпомага лица, засегнати от престъпления. Ние предлагаме безплатни и поверителни услуги, независимо дали е подаден сигнал за престъплението. Ние сме независима организация — не сме част от полицията, съдебната система или друг орган за наказателно правосъдие.

Всяка година Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Северна Ирландия предлага помощ на почти 30 000 хора, засегнати от престъпления.

6. Затворнически омбудсман на Северна Ирландия

Unit 2
Walled Garden
Stormont Estate
Belfast
Northern Ireland BT4 3SH

Тел: 028 90 44 3982

Безплатен телефон: 0800 7836317

Ел. поща: pa@prisonerombudsman.x.gsi.gov.uk

Уебсайт: <http://www.niprisonerombudsman.gov.uk/>

Затворническият омбудсман се назначава от министъра на правосъдието на Северна Ирландия и е напълно независим от местата за лишаване от свобода в Северна Ирландия (МЛС).

Затворническият омбудсман разследва:

- жалби от затворници в Северна Ирландия
- посетители на затворници в Северна Ирландия
- смъртни случаи по време на задържане в местата за лишаване от свобода в Северна Ирландия

Настоящият омбудсман е Том Макгонъгъл и неговата работа се подпомага от екип от разследващи и друг персонал.

7. Служба на комисаря по имиграционни въпроси

Данни за контакт:

5th Floor
21 Bloomsbury Street
London
WC1B 3NF
Тел: 020 7211 1500

Службата на комисаря по имиграционни въпроси (СКИВ) е независим, неведомствен публичен орган, създаден съгласно Закона относно имиграцията и убежището от 1999 г.

Законът относно имиграцията и убежището от 1999 г. и Закона за гражданството, имиграцията и убежището от 2002 г. предоставят на Комисаря по имиграционните въпроси различни правомощия:

- да отказва участие на консултант в регулаторната схема
- да преустанови регулирането на дейността на консултант, чиято дейност се регулира
- да ограничава или променя равнището на работата, която може да бъде извършвана от консултантите
- да налага дисциплинарно наказание на консултант, чиято дейност се регулира
- да изисква ограничителна заповед или разпореждане
- да образува наказателно производство за незаконно предоставяне на консултации и/или услуги по имиграционни въпроси
- да образува наказателно производство за незаконно рекламиране на консултации и/или услуги по имиграционни въпроси
- да получава достъп до помещенията на консултанта
- да изземва архиви на консултанта

За допълнителна информация вж.: <http://www.oisc.gov.uk/>

8. Комисия по въпросите на подпомагането на жертвите и оцелелите

Данни за контакт:

Commission for Victims and Survivors
Equality House
7-9 Shaftesbury Square
Belfast
BT2 7DP
Тел: 028 9031 1000
Факс: 028 9060 7424

Комисията по въпросите на подпомагането на жертвите и оцелелите на Северна Ирландия се е посветила изцяло на работата си и на правото на всички жертви и оцелели да бъдат чути, да бъдат уважавани и да имат достъп до възможно най-добрите услуги. Комисията по въпросите на подпомагането на жертвите и оцелелите има за цел да подобри живота на жертвите и оцелелите от даден конфликт.

Нейната мисия е да отговори на нуждите на всички жертви и оцелели, като гарантира предоставянето на услуги на най-високо ниво, признаването на наследството от миналото и изграждането на по-добро бъдеще. Дейността ѝ се основава на редица основни ценности, които използва в ежедневната си работа. Тя се стреми към резултати, основани на прилагането на тези ценности. Тези ценности са следните:

- **Централно място на жертвите** — жертвите и оцелелите са поставени в центъра на работата на Комисията, като тя насърчава и цени тяхното участие.
- **Откритост и прозрачност** — комисията действа по открит, честен, надежден и отговорен начин във всички свои дейности.
- **Равенство и многообразие** — комисията третира по еднакъв начин всички и се бори с неравенството, следвайки принципите на безпристрастност, независимост и почтеност.
- **Уважение** — комисията ще демонстрира любезност и професионализъм в своя подход към всеки, който се свърже с нея.
- **Безпристрастност** — комисията ще запази своята независимост и ще поддържа критична дистанция, за да може да оспорва решения на правителството и на съответните органи.
- **Осигуряване на качество** — комисията ще се стреми да осигури висок стандарт за всички свои програми.

За допълнителна информация вж. <http://www.cvsni.org/>

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 10/04/2018

Основни права - Шотландия

Моля, имайте предвид, че оригиналната езикова версия на тази страница [en](#) е била наскоро променена. Езикова версия, която търсите, в момента се подготвя от нашите преводачи.

Национални институции по правата на човека

Омбудсман

Специализирани органи по правата на човека

Други

Национални институции по правата на човека

Посочените по-долу институции биха могли да ви предоставят съвети във връзка с конкретния казус.

1. Комисия за равенство и права на човека (The Equality and Human Rights Commission)

Комисията за равенство и права на човека е националният орган по въпросите на равенството (НОВР) за Шотландия, Англия и Уелс и работи за премахване на дискриминацията и насърчаване на равенството в деветте области, защитени съгласно Закона за равенството (Equality Act) от 2010 г.: възраст, увреждане, пол, раса, религия и убеждения, бременност и майчинство, брак и регистрирано партньорство, сексуална ориентация и смяна на пола. Комисията е национална институция по правата на човека от категория „А“, която е независима от правителството, като в Шотландия тя споделя функциите си по популяризиране и защита на правата на човека с Комисията по правата на човека на Шотландия.

В качеството на национална институция за защита на правата на човека Комисията за равенство и права на човека (КРПЧ):

- допринася за повишаване на осведомеността, разбирането и защитата на правата на човека
- насърчава публичните органи да зачитат Закона за правата на човека
- предоставя информация във връзка с правата на човека на гражданите, организациите на гражданското общество и публичните органи
- наблюдава състоянието на правата на човека във Великобритания, докладва направените от нея констатации и отправя препоръки към ООН, правителството и парламента
- съветва правителството на Обединеното кралство и парламента и децентрализираните администрации на Шотландия и Уелс относно последиците за правата на човека от политиките и предложеното законодателство
- използва правомощията си, за да подобрява защитата на правата на човека

Сред правомощията, предоставени на КРПЧ от закона, са:

- да започва производство за съдебен контрол — вид съдебно производство, при което съдията разглежда законосъобразността на решение или действие от страна на публичен орган
- да отправя предупреждения за съдебен контрол преди приемането на законодателни актове, ако счита, че по отношение на дадена група предложената промяна на закона ще доведе до нарушаване на правата на човека
- да встъпва в дела, свързани с правата на човека, заведени от други лица (известно като встъпване на „трето лице“) — Комисията обаче не може да оказва подкрепа по индивидуални дела, свързани с правата на човека, които не обхващат въпроси, свързани с равенството
- да събира сведения по всякакви въпроси, свързани с правата на човека — ако Комисията отправи препоръки за промяна и подобряване на политиката, практиката и законодателството към някоя организация, тази организация трябва да вземе предвид препоръките
- да връчва известие на несъответствие, ако счита, че даден публичен орган не е спазил задължението си за равенство — с това може да изисква от него да изпълни задължение или може да посочи подробно стъпките, които трябва да бъдат предприети, за да се гарантира спазването на задължението

<http://www.equalityhumanrights.com/>

Данни за контакт:

Комисия за равенство и права на човека — Служба в Шотландия

Телефон: 0141 288 5910

Ел. поща: scotland@equalityhumanrights.com

Лицата, ползващи британски жестомимичен език, могат равнопоставено да се свържат с Комисията, за да бъдат изслушани заинтересованите страни. За повече информация се свържете с Комисията за равенство и права на човека на адрес <http://www.equalityhumanrights.com/>

Служба за подкрепа и консултации по въпросите на равенството

Телефон: 0808 800 0082

Телефон за изпращане на текстови съобщения: 0808 800 0084

Ел. поща: eass@mailgb.custhelp.com

Пощенски адрес: FREEPOST EASS Helpline FPN6521

Чрез уебсайта <http://www.equalityadvisoryservice.com/> можете да получите достъп също и до превод от и на британски жестомимичен език, уебчатове и формуляр за контакт.

Работно време:

От понеделник до петък: от 9,00 ч. до 19,00 ч.

Събота: от 10,00 ч. до 14,00 ч.

Почивни дни: неделя и на официални празници

2. Комисия по правата на човека на Шотландия (The Scottish Human Rights Commission)

Комисията по правата на човека на Шотландия е националната институция по правата на човека на Шотландия, като тя отговаря на Парижките принципи на Организацията на обединените нации, отнасящи се до статута на националните институции, и е с най-висока степен на акредитация („категория А“). Комисията по правата на човека на Шотландия (КПЧШ) е независим орган, създаден от Парламента на Шотландия през 2008 г., и има общо задължение да допринася за повишаване на осведомеността, разбирането и зачитането на всички права на човека — икономически, социални, културни, граждански и политически — по отношение на всички хора и на цялата територия на Шотландия, както и да насърчава най-добрите практики в областта на правата на човека. Тя може също така да докладва директно на ООН по въпроси, свързани с правата на човека. Пълните задължения и правомощия на Комисията са определени в Закона за Комисията по правата на човека на Шотландия от 2006 г.

КПЧШ разполага с правомощия:

- да препоръчва промени в закон, политика и практика
- да популяризира правата на човека чрез образование, обучение и публикуване на изследвания
- да извършва проверки на политиките и практиките на публичните органи на Шотландия;

КПЧШ не разглежда жалби и не предоставя помощ на физически лица. Въпреки това нейната листовка „Помощ във връзка с правата на човека“ предоставя подробности за организациите и услугите, които могат да предоставят съвети и помощ.

Данни за контакт:

Scottish Human Rights Commission

Governor's House

Regent Road

Edinburgh

EH1 3DE

Тел: 0131 244 3550

Ел. поща: hello@scottishhumanrights.com

Уебсайт: [Комисия по правата на човека на Шотландия](#)

Омбудсмани

1. Омбудсман по публичните услуги на Шотландия (Scottish Public Services Ombudsman)

Омбудсманът по публичните услуги на Шотландия предоставя безплатни, независими и безпристрастни услуги при спорове между граждани и органи на местната и централната власт, като се опитва да помогне за решаване на спора или коригиране на несправедливи ситуации. Той е последната възможна инстанция при разглеждането на жалби срещу публични органи в Шотландия (различните съвети, Националната здравна служба, сдруженията за жилищно настаняване, колежи и университети, затвори, повечето доставчици на вода, шотландското правителство и неговите агенции и министерства и повечето от шотландските органи).

Данни за контакт:

Безплатен телефон: 0800 377 7330

Телефон: 0131 225 5330

Пощенски адрес: Freepost SPSO (не е необходимо да се поставя пощенска марка)

За лично подаване на документи: 4 Melville Street, Edinburgh, EH3 7NS (работно време: понеделник, сряда, четвъртък и петък — от 9:00 ч. до 17:00 ч., вторник — от 10:00 ч. до 17:00 ч.)

Уебсайт: [Омбудсман по публичните услуги на Шотландия](#)

2. Омбудсман по парламентарни и здравни въпроси (Parliamentary and Health Service Ombudsman)

Омбудсманът по парламентарни и здравни въпроси е последната възможна инстанция за жалби във връзка с Националната здравна служба в Англия и публичните услуги, предоставяни от правителството на Обединеното кралство. Услугите му са безплатни и той разглежда жалби в случаите, когато дадено лице смята, че е допусната несправедливост или са създадени затруднения вследствие на това, че дадена организация не е действала правилно или справедливо или предоставената от нея услуга е с лошо качество и проблемът не е бил отстранен.

Омбудсманът не е част от правителството. Той е създаден от Парламента с цел да предоставя независима услуга по разглеждане на жалби. Той споделя констатациите от работата си с Парламента, за да му помогне да упражнява контрол върху доставчиците на публични услуги; констатациите му се споделят и с други образувания с цел да спомогнат за подобряване на публичните услуги. Омбудсманът се отчита пред Парламента на Обединеното кралство, а Комисията по въпросите на публичната администрация и по конституционни въпроси упражнява контрол върху работата му.

Преди да се подаде оплакване пред омбудсмана, трябва първо да се подаде жалба до организацията, предизвикала недоволството. Ако оплакването се отнася до конкретно министерство на правителството на Обединеното кралство или до публична организация на Обединеното кралство, трябва да се свържете с депутат, който да отнесе въпроса пред омбудсмана.

Уебсайт: [📄 Омбудсман](#)

Данни за контакт:

Телефон: 0345 015 4033 (от понеделник до петък: от 8:30 ч. до 17:30 ч.)

Услуга „Обратно повикване“ — изпратете съобщение „call back“ на номер: 07624 813 005

Ако използвате британски жестомимичен език, можете да ползвате услугата SignVideo: [📄 SignVideo](#)

Специализирани органи по правата на човека

1. Комисар по въпросите, отнасящи се до децата и младите хора в Шотландия (Children and Young People's Commissioner Scotland)

Комисарят по въпросите, отнасящи се до децата и младите хора в Шотландия, отговаря за повишаване на осведомеността и разбирането за правата на децата и помага на децата да отстояват правата си. Комисарят е оправомощен да извършва разследвания дали доставчиците на услуги вземат под внимание правата, интересите и мнението на групите деца и млади хора при вземането на решения или предприемането на действия, които ги засягат.

Данни за контакт:

Children and Young People's Commissioner Scotland

Roseberry House

9 Haymarket Terrace

Edinburgh

EH12 5EZ

Телефон: 0131 346 5350

Безплатен телефон за млади хора: 0800 019 1179

Телефон за изпращане на текстови съобщения: 0770 233 5720

Ел. поща: [📧 inbox@cypcs.org.uk](mailto:inbox@cypcs.org.uk)

Уебсайт: [📄 Комисар по въпросите, отнасящи се до децата и младите хора в Шотландия](#)

2. Комисар по информацията на Шотландия (The Scottish Information Commissioner)

Службата на Комисаря по информацията на Шотландия насърчава и налага спазването както на правото на обществеността да иска достъп до информацията, съхранявана от публичните органи на Шотландия, така и на добрите практики от страна на различните органи. В процеса на работата си Комисарят подкрепя откритостта, прозрачността и отчетността на публичните органи.

Комисарят отговаря за прилагането и популяризирането на шотландското законодателство относно свободата на информацията, а именно:

- Закона за свобода на информацията (Шотландия) от 2002 г. (The Freedom of Information (Scotland) Act 2002)
- Наредбите относно информацията за околната среда (Шотландия) от 2004 г. (The Environmental Information (Scotland) Regulations 2004)
- Наредбите INSPIRE (Шотландия) от 2009 г. (The INSPIRE (Scotland) Regulations 2009)

Комисарят и неговият екип:

- извършват проверки на прилагането на законодателството и издават правнообвързващи решения;

- насърчават добрите практики сред публичните органи;
- предоставят на обществеността информация относно правата на гражданите.

Данни за контакт:

Scottish Information Commissioner
Kinburn Castle
Doubledykes Road
St Andrews
Fife
KY16 9DS

Телефон: 01334 464610

Факс: 01334 464611

Ел. поща: enquiries@itspublicknowledge.info

Уебсайт: [Комисар по информацията на Шотландия](#)

3. Служба на комисаря по информацията (Information Commissioner's Office)

Службата на комисаря по информацията е независим орган на Обединеното кралство, чиято цел е да поддържа правото на информираност в интерес на обществото, да насърчава откритост от страна на публичните органи и да следи за неприкосновеността на личния живот на хората.

Данни за контакт:

Information Commissioner's Office
Wycliffe House
Water Lane
Wilmslow
Cheshire
SK9 5AF

Телефон: 0303 123 1113 (или 01625 545745, ако не желаете да се свързвате с номер, който започва с „03“)

Факс: 01625 524 510

The Information Commissioner's Office Scotland
45 Melville Street
Edinburgh
EH3 7HL

Телефон: 0131 244 9001

Ел. поща: Scotland@ico.org.uk

Уебсайт: [Служба на Комисаря по информацията](#)

Други организации

1. Служба за помощ на гражданите (Citizens Advice Service)

Службата за помощ на гражданите помага на хората да решават правни, финансови и други свои проблеми, като осигурява безплатни, независими и поверителни консултации и се опитва да повлияе на създателите на политики.

Данни за контакт:

Пряка телефонна линия за връзка със Службата за помощ на гражданите: 0808 800 9060 (от понеделник до петък: от 9,00 ч. до 18,00 ч.)

Уебсайт: [Служба за помощ на гражданите](#)

За да се свържете със Службата за помощ на гражданите, натиснете тук: http://citizensadvice.org.uk/index/contact_us.htm

2. Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия (Victim Support Scotland)

Организацията за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия е доброволческа организация, която помага на хора, пострадали от престъпления. Тя осигурява емоционална подкрепа, практическа помощ и важна информация за жертви, свидетели и други хора, засегнати от престъпления. Услугата е безплатна, поверителна и се предоставя от

доброволци чрез мрежа от служби за подпомагане на жертвите на престъпления и за правосъдие по отношение на младите хора в отделните общности и служби за защита на свидетели към съдилищата.

На уебсайта на организацията се предоставя повече информация, включително как да се свържете с нея:

[📄 Организация за подпомагане на жертвите на престъпления в Шотландия](#)

Гореща линия: 0345 603 9213 (от понеделник до петък: от 8,00 ч. до 20,00 ч.)

Кодекс на правата на жертвите в Шотландия (The Victims' Code for Scotland)

В [📄 Кодекса на правата на жертвите в Шотландия \(Victims' Code for Scotland\)](#) се посочват ясно и на едно място правата и възможностите за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления в Шотландия.

3. Служба на комисаря по имиграционни въпроси (The Office of the Immigration Services Commissioner)

Службата на комисаря по имиграционни въпроси (СКИВ) е независим неведомствен публичен орган, създаден съгласно Закона относно имиграцията и убежището от 1999 г.

Ключовите отговорности на СКИВ са:

- да регулира консултантите по имиграционни въпроси;
- да насърчава прилагането на добри практики чрез определяне на стандарти;
- да приема и разглежда жалби относно лица, които предоставят консултации по имиграционни въпроси;
- да образува наказателни производства срещу лица, които извършват незаконни дейности;
- да следи регулирането на лица, които предоставят консултации по имиграционни въпроси и които се регулират от една от определени професионални организации.

СКИВ не предоставя консултации по имиграционни въпроси и не препоръчва или одобрява конкретни консултанти.

СКИВ работи с широк кръг от организации, включително професионални сдружения, трибунали, Агенцията за граничен контрол на Обединеното кралство и доброволчески организации.

За допълнителна информация вж.: [📄 Служба на комисаря по имиграционни въпроси](#)

Данни за контакт:

Office of the Immigration Services Commissioner

5th Floor

21 Bloomsbury Street

London

WC1B 3HF

Телефон: 0845 000 0046

Ел. поща: [📧 info@oisc.gov.uk](mailto:info@oisc.gov.uk)

4. Съвет за правна помощ на Шотландия (СППШ) (The Scottish Legal Aid Board)

Целта на правната помощ в Шотландия е да се осигури достъп до правосъдие за хората, които не могат да си позволят да платят съдебните си разноски. Съветът за правна помощ на Шотландия се занимава с управлението на системата за правна помощ в страната в рамките на предвиденото от закона.

За да поискате правна помощ, е нужно да намерите адвокат, който се занимава с правна помощ. Ще трябва да докажете, че не сте в състояние сам да платите за юридическата помощ, както и че проблемът ви е сериозен. Може да се наложи да платите част от сумата за покриване на разноските по делото или да върнете платените разноски по-късно.

В зависимост от финансовото ви положение и от вида юридическа помощ, която ви е нужна, може да се окаже, че не е необходимо да плащате каквото и да било.

Видът правна помощ, за която кандидатствате, зависи от вида на юридическата помощ, която ви е нужна. Този въпрос ще ви бъде разяснен от адвоката.

- Правната помощ може да спомогне да заплатите на адвоката за предоставените от него юридически консултации, например информация за правата ви и за възможните варианти, с които разполагате, или помощ при преговори и изготвяне на документи. Тя не покрива съдебни разноски.

При необходимост обаче адвокатът може да ви представлява пред съда в следните случаи:

- по граждански дела, напр. при проблеми, свързани с жилище, ако се развеждате, при спор във връзка с децата или при нужда от помощ във връзка със задължения за недвижим имот;
- при изслушване на дете, напр. ако сте млад човек (или родител/настойник на такъв) и сте призован да се явите на заседание за решаване на даден проблем;
- по наказателно дело, напр. ако сте обвинен в престъпление или сте застрашен от осъждане на лишаване от свобода.

За допълнителна информация относно СППШ или за да се свържете с него:

The Scottish Legal Aid Board

Thistle House

91 Haymarket Terrace

Edinburgh,

EH12 5NE

Телефон: 0131 226 7061 (от понеделник до петък: от 08,30 ч. до 17,00 ч.)

Британски жестомимичен език: [contact Scotland-BSL](#) — услуга за онлайн превод, за Шотландия.

Ел. поща: general@slab.org.uk

Уебсайт: [Съвет за правна помощ на Шотландия](#)

5. Инспекторат в областта на грижите (Care Inspectorate)

Инспекторатът в областта на грижите регулира и извършва инспекции на услугите по предоставянето на грижи в Шотландия, за да гарантира, че те отговарят на стандартите. Той извършва съвместни инспекции с други регулаторни органи за проверка на качеството на работата на различните организации по места в областта на подпомагането на възрастни и деца.

Данни за контакт:

Телефон: 0345 600 9527

Ел. поща: enquiries@careinspectorate.com

Уебсайт: [Инспекторат в областта на грижите](#)

6. Комисия по въпросите на психическото здраве — Шотландия (Mental Welfare Commission Scotland)

Комисията защитава и популяризира правата на човека по отношение на хората с психични заболявания, когнитивни увреждания, деменция и свързаните с това състояния. Тя осъществява това чрез оправомощаване на физически лица и лица, които полагат грижи за тях, наблюдаване на законодателството в областта на психичното здраве и неработоспособността и оказване на влияние върху и оспорване на решения на доставчици на услуги и създатели на политики.

Линия за консултации: 0800 389 6809 (само за потребители на услугите и за лица, полагащи съответните грижи) или 0131 313 8777 (за специалисти) (от понеделник до четвъртък: от 9:00 ч. до 17:00 ч.; петък: от 9:00 ч. до 16:30 ч.)

Ел. поща: enquiries@mwscot.org.uk

Уебсайт: [Комисия по въпросите на психическото здраве — Шотландия](#)

За допълнителна информация или помощ

Посочените по-долу организации и органи биха могли да ви предоставят информация или помощ в рамките на своите правомощия.

Уебсайт на правителството на Обединеното кралство за граждани на Обединеното кралство: [Gov.UK](#)

Консултации във връзка с жилищно настаняване: [Shelter — Шотландия](#)

ACAS — консултации в областта на заетостта: [ACAS](#)

National Debtline — консултации по въпросите на задлъжнялостта: [National Debt Line](#)

StepChange Debt Charity — консултации по въпросите на задлъжнялостта: [Step Change](#)

Money Advice Service — консултации по парични и финансови въпроси: [☞ Money Advice Service](#)

Law Society of Scotland — помощ за намиране на адвокат, включително по въпроси от областта на правата на човека: [☞ Law Society](#)

Scottish Child Law Centre — безплатни юридически консултации за деца и по въпроси, отнасящи се до деца: [☞ SCLC](#)

Contact — информация, подкрепа и консултации за семейства на деца с увреждания: [☞ Contact](#)

Служба за консултации и подкрепа в полза на пациенти (Patient Advice and Support Service (PASS) към Бюрото за граждански консултации — независима служба, предоставяща информация, консултации и подкрепа за пациенти и лицата, полагащи грижа за тях: [☞ PASS](#)

Scottish Association for Mental Health (Шотландско сдружение за психично здраве): [☞ SAMH](#)

Care Information Scotland — услуга, предоставяна по телефона и чрез уебсайт, за информация относно услугите по предоставяне на грижи за възрастни хора, живеещи в Шотландия: CIS

SurvivorScotland извършва контрол за изпълнението на националната стратегия за лицата, жертви на злоупотреба в детска възраст: [SurvivorScotland](#)

Гореща телефонна линия за възрастни хора в Шотландия: [☞ Age UK Scotland](#)

Scottish Women's Aid (помощ за жени в Шотландия): SWA

Съвет по въпросите на бежанците в Шотландия (Scottish Refugee Council): [☞ SRC](#)

Правен център по въпросите на етническите малцинства (Ethnic Minorities Law Centre): [☞ EMLC](#)

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.

Последна актуализация: 17/05/2018